

T.C.
BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ

HALKA AÇIK ANONİM ŞİRKETLERDE
ELEKTRONİK GENEL KURUL

Yüksek Lisans Tezi

ŞAZİYE ZEYNEP OĞUZ DURAN

İSTANBUL 2017

T.C
BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SERMAYE PİYASALARI VE TİCARET HUKUKU YÜKSEK
LİSANS PROGRAMI

Yüksek Lisans Tezi

HALKA AÇIK ANONİM ŞİRKETLERDE
ELEKTRONİK GENEL KURUL

ŞAZİYE ZEYNEP OĞUZ DURAN

Danışman
Prof. Dr. Ali Necip ORTAN

İSTANBUL 2017

ÖZET

HALKA AÇIK ANONİM ŞİRKETLERDE ELEKTRONİK GENEL KURUL

Şaziye Zeynep Oğuz Duran

Sermaye Piyasası ve Ticaret Hukuku

Thesis Supervisor: Prof.Dr.Ali Necip ORTAN

Ocak 2017 ,150 sayfa

01 Temmuz 2012 tarihi itibarıyla 6102 sayılı yeni Türk Ticaret Kanunu (TTK), 6335 sayılı kanun ile yapılan kapsamlı değişiklikler birlikte yürürlüğe girmiş olup, getirdiği en önemli yeniliklerden biri de anonim şirketlerde genel kurullara elektronik ortamda katılma, öneride bulunma, görüş açıklama ve oy vermenin, fiziki katılmanın ve oy vermenin bütün hukuki sonuçlarını doğurmasıdır. Ayrıca şirket sözleşmesinde veya esas sözleşmede düzenlenmiş olması koşulu ile sermaye şirketlerinde yönetim kurulu ve müdürler kurulunun da tamamen elektronik ortamda yapılabileceği gibi bazı üyelerin fiziken mevcut bulundukları bir toplantıya bir kısım üyelerin elektronik ortamda katılması yoluyla da icra edilebileceği düzenlenmiştir¹.

Elektronik genel kurul sistemi, şirket ortaklarının, katılma hakkına sahip oldukları şirketin genel kuruluna, şahsen veya seçecekleri temsilcileri aracılığı ile katılabilmeleri için gereken işlemleri geçerli ve hukuka uygun olarak yapabilecekleri bir bilişim sistemi olarak tanımlanmaktadır².

¹TTK.m.1527.f.1.: “Şirket sözleşmesinde veya esas sözleşmede düzenlenmiş olması şartıyla, sermaye şirketlerinde yönetim kurulu ve müdürler kurulu tamamen elektronik ortamda yapılabileceği gibi, bazı üyelerin fiziken mevcut bulundukları bir toplantıya bir kısım üyelerin elektronik ortamda katılması yoluyla da icra edilebilir. Bu hâllerde Kanunda veya şirket sözleşmesinde ve esas sözleşmede öngörülen toplantı ile karar nisaplarına ilişkin hükümler aynen uygulanır”.

² **Kumkale**, Rüknettin, Terazi Aylık Hukuk Dergisi, cilt;S.85, Eylül 2013, s.96.

Anonim şirketlerde elektronik genel kurul TTK' nun 1527. maddesinin, 6335 sayılı yasanın 35. maddesi ile getirilen değişiklik ile bu hükmün uygulanması esasları Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanan yönetmelikle düzenleneceği belirtilmiş olup, yönetmelikte, genel kurula elektronik ortamda katılmaya ve oy vermeye ilişkin esas sözleşme hükmünün örneği yer alacağı, anonim şirketlerce yönetmelikten aynen aktarılan bu hükümde değişiklik yapılmayacağı belirtilmiştir.

Kanun koyucu anonim şirketlerde genel kurul toplantılarının tamamen elektronik ortamda yapılmasını benimsememiştir.

Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK) tarafından TTK.'nun 1527. maddesi uyarınca borsaya kote edilen şirketlerin elektronik ortamda katılımı sağlayan genel kurul yapma zorunlulukları çerçevesinde geliştirilen Elektronik Genel Kurul Sistemi (EGKS), yıllık genel toplantıların düzenlenmesinde büyük kolaylık sağlayacak bir online teknoloji olarak sunulmuştur.

Anonim şirketlerin halka açık olup olmaması bakımından, kapalı ve halka açık olmak üzere nitelendirme yapıp, halka açık anonim ortaklıklarda ise payları borsaya kote edilen ve edilmeyen olarak alt ayırma tabi tutulabilir³. 6102 sayılı TTK hükümlerinde Sermaye Piyasası Kanunu'nun (SPK'nın) halka açık ortaklıklar kavramı esas alınmış, bazı hükümlerinde pay senetleri borsada işlem gören şirket bazı hükümlerinde ise payları borsaya kote edilmiş şirket ibareleri kullanılmıştır. Genel gerekçede dikkate alındığında halka açıklık üst kavramının aslında TTK kapsamında payları borsada işlem gören şirket esas aldığı ancak halka açıklık ifadesinden de zaman zaman vazgeçilmediği görülmektedir⁴. Sermaye Piyasası Kanunu (SerPK) md. 16 hükmüne göre; payları borsada işlem gören ortaklıklar ile pay sahibi sayısı beş yüzü aşan anonim ortaklıkların payları halka arz olunmuş sayılır ve bu ortaklıklar halka açık ortaklık hükümlerine tabi olurlar.

³ **Pulaşlı**, Hasan, Şirketler Hukuk Genel Esaslar, Adalet Yayınevi, Ankara,2015,şerh-7, s.266.

⁴<http://www.ticaretkanunu.net/wp-content/uploads/2013/01/6102-sayili-turk-ticaret-kanunu-sempozyumu.pdf>,Ankara Barosu Başkanlığı Yasa İzleme Enstitüsü,6102 sayılı yeni Türk Ticaret Kanunu Sempozyumu, Ankara, Haziran 2011, s.16., erişim tarihi:11.12.2016.

Payları borsaya kote edilen yani payları borsada işlem gören anonim şirketlerde yönetmelik ile düzenlenen hükümlerin yürürlüğe girmesi ile birlikte elektronik ortamda katılma ve oy kullanma kurallarının uygulanması zorunludur.

Payları kayden izlenmeyen yani payları borsada işlem görmeyen şirketler için genel kurul toplantılarının yapılması zorunlu değildir. Payları kayden izlenmeyen ortaklıkların genel kurul toplantılarına katılma hakkı olan pay sahiplerinin tespitinde 6102 sayılı TTK hükümleri uygulanır.

SerPK md.29 hükmüne göre, halka açık ortaklıklar genel kurullarını toplantıya; esas sözleşmede gösterilen şekilde, ortaklığın internet sitesi ve mevzuat uyarınca kamuya açıklanması gerekli olan bilgilerin elektronik imzalı olarak iletildiği ve kamuya duyurulduğu elektronik sistem olan Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP) ile Sermaye Piyasası Kurulunca (SPK) belirlenen diğer yerlerde yayımlanan ilanla çağırmak zorundadırlar. Bu çağrı, ilan ve toplantı günleri hariç olmak üzere, toplantı tarihinden en az üç hafta önce yapılır. Bu hükme ilişkin usul ve esaslar SPK tarafından belirlenir. Nama yazılı ihraç edilmiş olup, borsada işlem gören paylar hakkında TTK.md.414/1 uygulanmaz.

Yine SerPK md. 30 hükmüne göre halka açık ortaklık genel kuruluna katılma ve oy kullanma hakkı, pay sahibinin paylarını herhangi bir kuruluş nezdinde depo etmesi şartına bağlanamaz. Payları kayden izlenen halka açık ortaklıkların genel kurul toplantılarına, yönetim kurulu tarafından sermaye piyasası araçlarının kaydileştirilmesine ilişkin işlemleri gerçekleştirmek, kaydileştirilen bu araçları ve bunlara bağlı hakları, elektronik ortamda, üyeler ve hak sahipleri itibariyle kayden izlemek, merkezi saklamasını yapmak ve SPK tarafından Sermaye Piyasası Mevzuatı çerçevesinde verilen diğer görevleri yerine getirmek üzere kurulmuş bulunan özel hukuk tüzel kişiliğini haiz anonim şirket olan MKK 'dan sağlanan pay sahipleri listesi dikkate alınarak oluşturulan hazır bulunanlar listesinde adı yer alan pay sahipleri kimlik göstererek genel kurula katılırlar. Zira, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu (SerPK) md.13 hükmüne göre, sermaye piyasası araçlarının elektronik ortamda kayden ihracı söz konusu olup, payları kayden izlenen anonim şirket genel kurullarına elektronik katılım, Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK) tarafından sağlanan elektronik ortam üzerinden gerçekleştirilmektedir.

“Halka Açık Anonim Şirketlerde Elektronik Genel Kurul” konulu çalışmamız; anonim şirketler ile payları borsaya kote olan halka açık nitelikteki anonim şirketlerde uygulanması, şirket pay sahipleri ile diğer hak sahiplerine getirdiği imkanlar ile 6102 Sayılı TTK ve İkincil Mevzuat ile getirilen ve özellikle anonim şirketlerde genel kurullara elektronik ortamda katılma, öneride bulunma, görüş açıklama ve oy vermeye imkan sağlayan bu yeni düzenlemelerin 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu, ilgili Tebliği ve İlke Kararları ile birlikte açıklanmasını amaçlamaktadır.

Anahtar Sözcükler

Şirketler hukuku, anonim şirket, halka açık anonim şirket, payları borsada işlem gören halka açık anonim şirketlerde elektronik genel kurula katılma, oy kullanma, elektronik ortam, sanal genel kurul, çevirim içi katılımlı genel kurul.

ABSTRACT COMPENDIUM

ELECTRONIC GENERAL ASSEMBLY FOR PUBLIC LISTED COMPANIES

Şaziye Zeynep Oğuz Duran

Capital Markets and Turkish Commercial Law

Thesis Supervisor: Prof. Dr. Ali Necip ORTAN

January 2017 , 150 page

The New Turkish Commercial Code (TCC) (No. 6102) came into force with amendments regarding joint stock companies (code no 6335) with effective of 01st of July 2012 .The most important innovation introduced by the this code is to electronically participate in the general assembly meetings, to make suggestions, to vote, to comment and to opine on the company related matters. In addition, while the board meetings can held electronically, the board members can opt to attend these meetings either through the electronic system or in person.

In summary, Electronic General Assembly System (EGAS) enables the shareholders to attend the company's general assembly meetings either in person or through a proxy via EGAS to perform all legally binding activities.

The principles of applying the rules of EGAS is introduced by TTC's article 1527, the code no 6335, clause no 35. In accordance to this new act, the companies are obliged to mention the rules of attending in these electronic meetings as well as electronic voting principles within their corporation charter. It is also stated that this provision cannot be amended. However, the law enforcement body does not accept the fact that all meetings can be held in an electronic environment.

This new amendment is expected to increase efficiency for the publicly traded companies.

The joint stock companies can be privately owned or publicly listed and the publicly listed companies are traded at the stock exchanges. The code 6102 of TTC uses the concept of the publicly listed companies defined by Capital Markets Board (CMB). In some instances, these companies are mentioned as the publicly traded company and for other instances, they are called as the listed company in the stock market. To a legal cause, it can be observed that the publicly traded company and the listed companies are being used interchangeably. To CMB code no 16, the listed companies and a company of which the shareholders are more than 500 are deemed to be publicly traded companies and these companies are subject to the regulations of the publicly trade companies.

It is obligatory that all publicly traded companies' general shareholders' meetings are held in electronic environment via EGAS and the voting are done electronically. However, this is not a requirement for the unlisted or privately owned companies. In addition, TTC Law no 6102 leaves the decision on how to assemble the general meetings to the company's shareholders to decide.

To CMB Article 29, the publicly traded companies have to invite their shareholders to the general shareholder meetings either through their web site or Public Disclosure Platform governed by CMB. This announcement are made three weeks prior to the meeting date and the rules of announcement are regulated by CMB. However, this requirements us not applicable for the registered stocks in line with TTC article no 414/1.

To CMB Article no 30, there is no prerequisite defined to attend the general assembly meetings and to vote for the shareholders. The shareholders can attend these meetings only if their names are listed in the preapproved list provided by Central Registry Agency (CRA) and provide a proof of identity. To Turkish Securities Exchange Code (No. 6362) rule number 13, capital market instruments' public offerings can be electronically done and attendees to the general assembly meetings can be done through electronic platform provided by CRA.

The main purpose of this study, called 'Electronic General Assembly for Public Listed Companies' is to give a broad information about the benefits and applicability of this amendment, introduced by TCC article no 6102, regarding how to provide an opinion and to vote through EGAS for the publicly traded companies.

Keywords

Corporate Law, Joint Stock Company, Publicly Traded Company, Electronic General Assembly System, Electronic Platforms, Virtual General Meetings, General Meetings with the online participation systems

İÇİNDEKİLER

Özet.....	
Abstract.....	
Kısaltmalar.....	xii
Giriş.....	
Birinci Bölüm	
Anonim Ortaklıkların Genel Kurulları Bakımından Hukuk	
Mevzuatımızdaki Yeni Düzenlemeler	
(TTK, İkincil Mevzuat, Sermaye Piyasası Kanunu, Tebliğ ve İlke	
Kararları)	
1.Genel Olarak	4
2.Payları Borsaya Kote Edilen Halka Açık Anonim Ortaklıklar Açısından Genel Kurula Elektronik.....	
Yolla Katılım İçin Getirilen Zorunluluk	11
3. Genel Kurula Katılma ve Oy Kullanmada Hak Sahipliğinin Tespiti.....	14
4.Blokaja Gerek Olmaksızın Genel Kurula Katılım	15
5.Vekâleten Oy Kullanılması ve Çağrı Yoluyla Vekalet Toplanması.....	166
6.Tevdi Eden Temsilciliği İşlemleri.....	24
7.Raporlama ve Arşivleme.....	27
8.İç Yönerge Hazırlanması.....	28

İkinci Bölüm

Elektronik Genel Kurul Sistemine İlişkin Kural ve İlkeler

1. Anonim Şirket Genel Kurulu Dışında Ticaret Şirketlerinde Elektronik Ortamda Yapılacak Kurullar	32
2.Sermayesi Paylara Bölünmüş Şirketler Yönünden İlkeler ve Uygulama Kuralları...	33

3. Anonim Şirketler Yönünden Elektronik Ortamda Genel Kurullara Katılma ve Önemi	34
4. Elektronik Genel Kurul Sisteminin Yararları ve Sakıncaları.....	36
5. Genel Kurul Kararlarını Niteliği ve Elektronik Ortamda Genel Kurula Katılımın Düzenlemesine ilişkin İlke ve Kurallar	39

Üçüncü Bölüm

Anonim Ortallıklarda Genel Kurul Toplantısına İlişkin Genel İlkeler

1. Genel Kurul Toplantısı Uygulama Esasları	43
A. Toplantıya Çağrı, Şekli ve Usulü ile Şartları.....	44
B. Toplantı Gündemi ve Gündeme Bağlılık Kuralı.....	48
C. İlan Metni.....	50
D. Belgelerin İncelemeye Sunulması, Bilgi Alma Hakkı.....	51
2. Toplantının Aşamalarında Yapılacak İşlemler.....	56
A. Toplantı Yeri, Zamanı ve Hazır Bulundurulması Gereken Belgeler.....	56
B. Toplantıda Hazır Bulunanlar Listesinin Hazırlanması.....	57
C. Pay Sahipleri Listesi.....	58
D. Genel Kurul Toplantısında Hazır Bulunacaklar.....	58
1. Bakanlık Temsilcisinin Bulunması.....	58
2. Murahhas Aza, Yönetim Kurulu Üyesi ve Denetçi.....	63
3. Genel Kurul Toplantısına Elektronik Yoldan Katılmanın Şartları.....	64
4. Toplantı ve Karar Yeter Sayıları.....	67
5. Toplantının Açılması ve Toplantı Başkanlığı'nın Oluşturulması	68
6. Temsilci Bildirgelerinin Açıklanması.....	74
7. Gündem Maddelerinin Görüşme Usulü.....	76
8. Pay Sahiplerinin Gündem Maddelerinin Görüşülmesine İlişkin Hakları	77
8.1. Söz Alma Hakkının Kullanılması.....	78
8.2. Söz Alma Hakkının Zaman Yönünden Sınırlandırılması.....	80
8.3. Gündem Maddeleri ve Halkın Kötüye Kullanımı Yönünden Sınırlandırılması.....	81

8.4. Elektronik Ortamda Katılanlar Yönünden Sınırlandırma.....	81
9.Genel Kurul Toplantısına Ara Verilmesi.....	81
10. Oy Hakkı ve Kullanımı.....	83
11.Toplantı Tutanağının Düzenlenmesi, Tescil ve İlanı.....	85

Dördüncü Bölüm

Halka Açık Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul Toplantısına Elektronik Yolla Katılım, Yararları ve Yarattığı Sorunlar

1.Yararları Hakkında Değerlendirmeler.....	89
2.Ortaya Çıkan Sorunlar.....	93
3. Genel Kuruldan Önceki Aşamalar	97
A.Toplantıya Çağrı	99
B.Toplantı Gündemi	102
C. Elektronik Sistem.....	104
D.İlan Metni	105
E.Belgelerin İncelemeye Sunulması.....	106
F.Toplantıda Bakanlık Temsilcisi Görevlendirilmesi İçin Müracaat Ve Yapılacak Ödeme	106
4. Genel Kurul Sırasındaki İşlemler.....	107
A.Pay Sahipleri Listesi	107
B. EGKS Kontrolü	109
C.Toplantının Başlaması	111
D. Katılım ve Oy Kullanma.....	113
E.Toplantı ve Karar Yeter Sayıları.....	119
F.Toplantı Tutanağı.....	122
5.Toplantı Sonrası İşlemler.....	123
6. Sermaye Piyasası Kurulu'nun İptal Davası Açma Hakkı.....	127

7.Nitelikli İşlemler.....	127
8.Ayrılma Hakkı.....	130
9.Kurumsal Yönetim İlkeleri	130
SONUÇ.....	137

KISALTMALAR

AB.	Avrupa Birliği
ABD.	Amerika Birleşik Devletleri
AO.	Anonim Ortaklık
AMEX	American Stock Exchange =Amerikan Borsası
TBK.	Türk Borçlar Kanunu
B.	Baskı
Bakanlık	T.C.Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
Bkz.	Bakınız
Batider	Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi
BDDK	Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu
BİST	Borsa İstanbul
BTk	Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu
BTY	Anonim Şirketlerde Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Temsilcileri Hakkında Yönetmelik
C.	Cilt
CİSA	Certified Information Systems Auditör=Bilgi Sistemleri Denetçi Sertifikası
E.	Esas
eBK.	Eski Borçlar Kanunu
EGK	Elektronik Genel Kurul
EGKS	Elektronik Genel Kurul Sistemi
EGKS T.	Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Uygulanacak Elektronik Genel Kurul Sistemi Hakkında Tebliğ

EGKS Y.	Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Uygulanacak Elektronik Genel Kurul Sistemi Hakkında Yönetmelik
e-posta	Elektronik posta
e-imza	Elektronik imza
eSerPK	2499 sayılı mülga Sermaye Piyasası Kanunu
eTTK	6762 Sayılı Ticaret Kanunu
f.	Fıkra
GK	Genel Kurul
GTB	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
HD.	Hukuk Dairesi
HGK	Hukuk Genel Kurulu
HMK	Hukuk Muhakemeleri Kanunu
K.	Karar
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
KAP	Kamuyu Aydınlatma Platformu
KAP Tebliği	Kamuyu Aydınlatma Platformu Tebliği
KYT	Kurumsal Yönetim İlkelerinin Belirlenmesine ve Uygulanmasına İlişkin Tebliğ
LEXPERA	XII Levha Yayıncılık A.Ş.bünyesindeki hukuk bilgi sistemi
Md.	Madde
MKK	Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş
MKS	Merkezi Kaydi Sistem
N.	Numara, No
MERSİS	Merkezi Sicil Kayıt Sistemi
MK	4721 sayılı Türk Medeni Kanunu
NYSE	New York Stock Exchange=New York Borsası

RG.	Resmi Gazete
S.	Sayı
s.	Sayfa
SPK	Sermaye Piyasası Kurulu
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
SerPK	6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanunu
İHRAÇÇI	SerPK'nun kısmen iptal edilen 13 üncü maddesi uyarınca YTM'ye intikal eden sermaye piyasası araçlarını ihraç etmiş olan tüzel kişileri ve yatırım fonu kurucuları
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi
TC	Türkiye Cumhuriyeti
TSY	Ticaret Sicili Yönetmeliği
TTSG	Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi
TTK	6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu
TKYD	Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği
Vb	ve benzeri
Vd	ve diğer
VKT Tebliği	Vekaleten Oy Kullanılması ve Çağrı Yoluyla Vekalet Toplanması
YHD	Yargıtay Hukuk Dairesi
yTTK	6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu
YK.	Yönetim Kurulu
YTM	Yatırımcı Tazmin Merkezini,

GİRİŞ

6102 sayılı yeni TTK'nun getirdiği en önemli yeniliklerden biri de anonim şirketlerde genel kurullara elektronik ortamda katılma, öneride bulunma, görüş açıklama ve oy vermenin, fiziki katılmanın ve oy vermenin bütün hukuki sonuçlarını doğurmasıdır. Ancak genel kurul toplantılarının internet ortamında yapılabilmesi için yasanın aradığı şartların gerçekleşmesi gerekmektedir. TTK'nun 1527. maddesinin 3. fıkrasında elektronik ortam kavramı ile internet ortamı ifade edilmektedir. Ancak bu sistemin uygulanabilmesi için her şeyden önce şirketin bu amaç için kurulmuş bir internet sitesinin olması, şirket esas sözleşmesinde genel kurul toplantılarına internet ortamından katılımın mümkün olduğuna ilişkin düzenleme bulunması, pay sahiplerinin genel kurula internet üzerinden katılımı talep etmeleri ve fiziki katılımlı genel kurul toplantısının yapılması gerekmektedir. Yasal düzenlemeler ile pay sahiplerinin genel kurula internet ortamından katılmalarını mümkün kılınmış ise de, genel kurul toplantılarının tamamen elektronik ortamda yapıldığı sanal genel kurul modeli yerine, fiziki katılımlı genel kurul toplantılarına, arzu eden pay sahiplerinin elektronik ortamdan da katılabilecekleri çevirim içi katılımlı genel kurul modeli benimsenmiştir.

Elektronik ortamda katılım, pay sahiplerine tanınan alternatif bir yol olduğundan, bu yolu seçen pay sahiplerinin bazı yükümlülükleri yerine getirmeleri gerekmektedir. Şirket müdahalelere açık olan internet ortamının güvenliğini sağlamakla sorumludur. Bu sebeple, çevirim içi katılıma izin veren şirket, elektronik katılımın esaslarını şirket sözleşmesine uygun surette ekleyeceği hükümle belirlemeli ve şirket esas sözleşmesinde öngörmüş olmalıdır. TTK md. 1528'e göre; "elektronik katılım amacına özgülenmiş bir internet sitesi kurmakla yükümlü olan şirket, internet adreslerini şirkete bildirmekle yükümlü olan pay sahipleriyle şirketin kayıtlı elektronik posta hesabı üzerinden iletişime geçerek pay sahiplerinin sisteme etkin ve güvenilir ortamda katılmalarını sağlamalıdır".

Elektronik genel kurul sisteminin (EGKS'nin) halka kapalı anonim şirketlerden ziyade halka açık şirketlerde uygulanması nedeniyle çalışmamızda halka açık anonim

şirketlerdeki elektronik ortamda genel kurul toplantı sisteminin işleyişi; elektronik ortamda toplantılara katılımın nasıl olacağı; çevirim içi katılımcıların müzakerelere katılma, öneride bulunma ve oy haklarını nasıl kullanacakları ve elektronik ortamda karar alınması ile anonim şirket genel kurullarına ilişkin diğer yasal düzenlemeler bölümler halinde incelenecektir.

Birinci bölümde, anonim ortaklıkların genel kurulları bakımından hukuk mevzuatımızdaki yeni düzenlemeler; TTK, ikincil mevzuat, Sermaye Piyasası Kanunu, Tebliğ ve İlke Kararları kapsamında payları borsaya kote edilen halka açık anonim ortaklıklar açısından genel kurul toplantısına elektronik yolla katılım için getirilen zorunluluk, genel kurula katılmada ve oy kullanmada hak sahipliğinin tespiti, blokaja gerek olmaksızın genel kurula katılım, elektronik vekalet, tevdi eden temsilciği işlemleri, raporlama ve arşivleme, iç yönerge hazırlanması başlıkları altında incelenecektir.

İkinci bölümde, elektronik ortamda genel kurul sistemine ilişkin kural ve ilkeler; sermaye şirketleri kapsamında uygulanması, anonim şirket genel kurulu dışında ticaret şirketlerinde elektronik ortamda yapılacak kurullar, sermayesi paylara bölünmüş şirketler yönünden ilkeler ve uygulama kuralları, anonim şirketler yönünden elektronik ortamda genel kurullara katılma, anonim şirket genel kurullarına elektronik ortamda katılımın önemi, elektronik genel kurul sisteminin yararları ve sakıncaları, elektronik ortamda kurula katılımın düzenlenmesine ilişkin ilke ve kurallar, genel kurulun niteliği başlıkları altında incelenecektir.

Üçüncü bölümde, anonim ortaklıklarda genel kurul toplantısına ilişkin genel ilkeler; genel kurul toplantısı uygulama esasları, toplantıya çağrı, şekli ve usulü ile şartları, toplantı gündemi ve gündeme bağlılık kuralı, ilan metni, belgelerin incelemeye sunulması bilgi alma hakkı, toplantının aşamalarında yapılacak işlemler, toplantı yeri, zamanı ve hazır bulundurulması gereken belgeler, toplantıda hazır bulunanların listesinin hazırlanması, pay sahipleri listesi, genel kurulda hazır bulunacaklar, toplantı karar yeter sayıları, toplantının açılması ve toplantı başkanlığının oluşturulması, temsilci bildirgelerinin açıklanması, gündem maddelerinin görüşme usulü, pay sahiplerinin

gündem maddelerinin görüşülmesine ilişkin hakları, sınırlandırılması, genel kurula ara verilmesi, oy hakkı ve kullanımı, toplantı tutanağının düzenlenmesi, tescil ve ilanı başlıkları altında incelenecektir.

Dördüncü bölümde halka açık anonim ortaklıklarda genel kurul toplantısına elektronik yolla katılımın yararları ve yarattığı sorunlar, genel kuruldan önceki aşamalar, toplantıya çağrı, toplantı gündemi, elektronik sistem, ilan metni, belgelerin incelemeye sunulması, toplantıda bakanlık temsilcisi görevlendirilmesi için müracaat ve yapılacak ödeme, genel kurul sırasındaki işlemler, pay sahipleri listesi, Elektronik Genel Kurul Sistemi (EGKS) kontrolü, toplantının başlaması, katılım ve oy kullanma, toplantı karar ve yeter sayıları, toplantı tutanağı, toplantı sonrası işlemler, SPK' nun iptal davası açma hakkı, nitelikli işlemler, ayrılma hakkı ve genel kurula katılım, kurumsal yönetim ilkeleri başlıkları altında incelenecektir.

Birinci Bölüm

ANONİM ORTAKLIKLARIN GENEL KURULLARI BAKIMINDAN HUKUKMEVZUATIMIZDAKİ YENİ DÜZENLEMELER

(TTK, İKİNCİL MEVZUAT, SERMAYE PİYASASI KANUNU, TEBLİĞ VE İLKE KARARLARI)

1.Genel Olarak

Anonim şirket, sermayesi belirli ve paylara bölünmüş olan, borçlarından dolayı yalnız malvarlığı ile sorumlu olan, pay sahiplerinin, sadece taahhüt etmiş oldukları sermaye paylarıyla ve şirkete karşı sorumlu oldukları şirket türüdür⁵. Anonim şirketin tanımının yapıldığı TTK md. 329’da, küçük de olsa e TTK md. 269’a oranla bazı değişiklikler yapılmıştır. Eski düzenlemeden farklı olarak, bir yandan TTK md. 329/1’de anonim şirketin bir ünvana sahip olacağına ilişkin ibare kaldırılmış ve “esas sermaye” yerine yalnızca sermaye terimine yer verilmiş, öte yandan da TTK 329/2’ de pay sahiplerinin sorumluluğunun sadece şirkete karşı olduğuna vurgu yapılmıştır⁶. Yeni TTK kurumsal yönetime ilişkin modernleştirmeyi genel olarak anonim ortaklıklar için kabul etmiştir⁷. TTK md. 407/1, md. 408 hükümleri ile genel kurulun işlevi⁸, pay sahipliği haklarının kullanılması kapsamında tanımlanmış görev ve yetkileri toplu olarak gösterilerek, yönetim kurulu ile arasındaki görev ve yetki sınırı belirgin duruma getirilmiştir. TTK md. 407/2 hükmü ile genel kurula kimlerin katılımlarının zorunlu

⁵ **Bilgili**, Fatih/**Demirkapı**, Ertan, Şirketler Hukuku, Dora Yayın, Adana, 2013, s.193.

⁶ **Kendigelen**, Abuzer, Türk Ticaret Kanunu, Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler, XII Levha Yayınları, İstanbul 2012, s.217.

⁷ **Tekinalp**, Ünal, Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2015, s.294-295.

⁸ Türk Ticaret Kanunu, Genel Gerekçe,”.... ifade edildiği gibi, genel kurulun birinci çetin sorunu güç boşluğudur. Sorun hem toplumsal hem de bir anlamda politiktir. Çünkü, pay sahipleri genel kurula katılmayınca küçük ancak kararlı bir azlık şirkete kolayca egemen olabilmekte veya güç boşluğu kurumsal yatırımcı veya pay senetlerinin tevdi edildiği bankalar başta olmak üzere başkalarınınca doldurulmaktadır. Ekonomik güç bazen politik gücü de etkilemektedir. Bu, özellikle pay senetleri borsada işlem gören anonim şirketlerin çok sık olarak karşılaştıkları bir durumdur. Sorunu çözmek için AB üyesi devletlerde, bir taraftan bankalara tevdi edilen pay senetlerine ilişkin oy hakları ile ilgili yeni kurallar öngörülmekte ve genel kurulda temsilci aracılığı ile oy verme kurumsallaştırılmakta, diğer taraftan da genel kurulda on-line oy verme olanağı düzenlenmektedir”.

olduğu, kimlerin katılabileceği konusundaki kanun boşluğu doldurulmuştur. TTK md. 410/1 hükmü ile görev süreleri sona eren yönetim kurulunun da genel kurulu toplantıya çağırabileceği açıkça belirtilerek, sorun yaratan bir diğer kanun boşluğu doldurulmuştur. TTK md. 410/2 hükmü ile genel kurulun toplantıya çağırılması için sadece bir paya sahip olan kişi de mahkemeye başvurabilecektir. TTK md. 410-412 hükümleri ile denetçi artık organ niteliği taşımadığı için genel kurulu toplantıya çağırmaya yetkili bulunanlar arasında yer almamaktadır. TK md.411-412 hükümleri ile azlığın genel kurulu toplantıya çağırmasına ilişkin hükümler birçok noktada boşluk doldurulması suretiyle kesinliğe kavuşturulmuştur. TTK md. 413 hükmü ile gündeme bağlılık ilkesi yönetim kurulu üyelerinin görevden alınmaları yönünden açık hükümlere bağlanmıştır. TTK md. 415 hükmü ile hamiline yazılı senet sahiplerinin genel kurula katılabilmeleri için senetlerin veya bunların mutasarrıfı bulunduğunu gösteren belgelerin bir hafta önceden anonim ortaklığa veya gösterilen yere tevdi edilmesini öngören şart kaldırılmıştır. TTK md. 417 hükmü ile hazır bulunanlar cetvelinin halka açık anonim ortaklıklarda Merkezi Kayıt Kuruluğu'nun vereceği pay sahipleri listesi esas alınarak oluşturulması esasına göre düzenleme yapılmıştır. TTK md. 419 hükmü ile genel kurul toplantısı başkanlığı için özel hüküm öngörölmüş, toplantının yönetimi ve düzeni hakkında her anonim ortaklığın iç yönerge çıkarması zorunluluğu getirilmiştir. TTK md. 421 hükmü ile toplantı nisapları, görsellik, kararın konusuna göre özel nisaplar listesinin zenginleştirilmesi, payları borsaya kote edilen anonim ortaklıklar için bazı kararlarda hafifletilmiş nisapların kabul edilmesi gibi özellik taşıyan hususlar düzenlenmiştir. TTK md. 427-431 hükümleri ile genel kurulda temsil borçlar hukuku genel kurallarına göre değil, anonim ortaklık hukuku esaslarına göre şekillendirilmiştir. TTK md.434-435 hükümleri ile oy hakkı sermaye ortaklığının mantığına uygun kurallarla yapılandırılmıştır. TTK md. 437 hükmü ile pay sahiplerinin bilgi alma hakları çağdaş açılımlar yönünde genişletilmiştir. TTK md. 438 hükmü ile özel denetim, bu denetimi genel kuruldan talep eden pay sahibi açısından tarafsız ve mahkemenin atadığı bir özel denetçi ile işleyebilir bir sisteme bağlanmıştır. TTK md. 445-447 hükümleri ile genel kurul kararlarının iptali davasında, dava açabilecek pay sahiplerine ilişkin şartlar yeniden belirlenmiş, genel kurul kararlarının butlanı sebepleri Türk hukukunda ilk defa düzenlenmiştir.

En önemli yeniliklerden biri de kanun koyucu tarafından internet vasıtasıyla ticaret şirketlerinin karar ve yönetim organlarının artık fiziki olarak bir yerde toplanmasına gerek kalmaksızın yapılabilmesidir.

Pay sahiplerinin karar alma sürecine katılmaları etkinleştirilmiştir. Pay sahiplerinin yılda bir kez de olsa şirket hakkında bilgi alması, şirketlerin internet sitesi açması ile sürekli hale gelmiş bulunmaktadır. Piyasaların şeffaflığı ve bilgilere ulaşım kolaylığı, brokerler gibi aracı kişilere bu konularla ilgili yönelmeyi azaltmıştır. Bu açıdan bakıldığında internet, sermayenin tabana yayılmasında, işlem hacminin büyümesinde önemli bir araç olduğu gibi, halka açık anonim şirketlerin pay sahibi çevresinin de genişlemesini sağlamaktadır.

Elektronik ortamda genel kurul yapılmasını benimsemek, her şeyden önce pay sahiplerinin genel kurula katılımını kolaylaştırarak, belli oranda olsa da güç boşluğunu ortadan kaldırarak, şirket iradesinin daha isabetli oluşmasına yardımcı olmaktır. Bu amacın gerçekleştirilebilmesi için şirketlerin sadece online genel kurula katılımı kabul etmeleri yetmemektedir. Pay sahiplerinin, pay sahipliği haklarını daha bilinçli ve doğru şekilde kullanabilmeleri için, şirketin yönetimi hakkındaki tüm işlem ve bilgilerden organize bir şekilde haberdar olmaları ve özellikle genel kurul yapılmadan önce bunları kendi aralarında tartışabilme olanağını elde etmeleri de önem arz etmektedir⁹.

Pay sahipliğinin ispat edilmesinde kolaylık sağlayarak özellikle kapalı anonim ortaklıklarda sıkça rastlanan uyuşmazlıklara engel olmak, payın devrini kolaylaştırma, genel kurul toplantılarına katılmada güçlüklerin önüne geçmek amacıyla payların senede bağlanması emredici kurallarla düzenlenmiştir. SerPK'nun md. 13 hükmüne göre; halka açık anonim ortaklıklarda sermaye piyasası araçlarının kayden ihracı şarttır¹⁰.

Sermaye piyasası araçlarının kaydileştirilmesi ile nama olsun, hamiline olsun pay senetlerinin tespiti daha kolaylaştırılmıştır. Zira, paylar ve bunlara ilişkin haklar bilgisayar ortamında kayden izlenir hale gelmiştir. Bu durumda, ayrıca senet

⁹ **Pulaşlı**, Hasan, "Elektronik Ortamda Anonim Şirket Genel Kuruluna İlişkin Düzenlemelerin Evrimi ve 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunundaki Durum", Arslanlı Bilim Arşivi-
www.arsanlibilimarsivi.com.Erişim
Tarihi: 08.12.2016

¹⁰ **Tekinalp**, Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2015, s.95.

çıkarılamayacağı için, araçların çalınma, sahte basılma ve fiziki olarak hasar görme riski ortadan kalkmakta, böylece paylar ve ihraççı anonim şirketlere ilişkin bilgiler daha sağlıklı bir şekilde takip edilir hale gelmektedir¹¹.

Gerek TTK ve gerekse SerPK ile getirilen yeni hükümler, batıda çok önceki tarihlerde uygulanmaya başlandığı görülmektedir.

Avrupa’da ikinci dünya savaşından sonra oluşan ciddi sorunlar nedeniyle sermaye piyasası araçlarının senetsiz olarak saklanması ve dolayısıyla merkezi saklama ve kaydi sisteme geçiş sürecinin başlangıcı diğer ülkelere kıyasla daha eski tarihlere dayanmaktadır.

İkinci dünya savaşını takip eden yıllarda Avrupa ülkelerindeki borsalarda paylara ilişkin günlük işlem hacimleri artmış ve günümüze kadar kaydi işlem geliştirilmiştir.

Amerika Birleşik Devletlerinde ise 1960’lı yıllarda sermaye araçlarına dayalı işlemlerin çoğalması nedeniyle, Paperwork Crisis olarak adlandırılan kriz ortaya çıkmış ve New York Borsası (NYSE), Amerikan Borsası (AMEX) ve tezgah üstü piyasalarda faaliyet gösteren takas kurumlarının birleştirilmesi ile oluşan ulusal menkul kıymetler takas kuruluşunun kurulması ve bu kuruluşun Amerikan Saklama Kuruluşu ile birleşmesi sonucunu doğurmuştur. Ayrıca Amerika’da sermaye piyasası araçlarının merkezi saklanmasına ilişkin farklı sistemler geliştirilerek uygulanmıştır¹².

Amerika Birleşik Devletlerinde genel kurullara ilişkin düzenlemeler eyalet kanunlarına göre değişiklik göstermektedir. Bu sistemde elektronik ortamdan genel kurullara katılımın sağlanması hususunda şirketler için herhangi bir zorunluluk bulunmamaktadır. Ancak ABD’de fiziksel genel kurul toplantısı yapılmaksızın yalnızca sanal ortamda genel kurul toplantısı yapmayı seçen şirket pay sahipleri ve yatırımcı örgütleri, tümüyle sanal ortamda yapılan genel kurullara itiraz etmekte iseler de elektronik ortamda

¹¹ **Yanlı**, Veliye, Halka Açık Anonim Şirketler ve Kamunun Aydınlatılması, Beta Yayınevi, İstanbul, 2005,

s.45- 46.

¹² **Ünal**, Mücahit, Sermaye Piyasası Araçlarının Kaydileştirilmesi, Adalet Yayınevi, Ankara, 2011, s.110 - 111.

gerçekleştirilen ortakların bilgi alış verişine yönelik pay sahipleri formları olumlu karşılanmaktadır¹³.

Yirminci yüzyılın sonlarına gelindiğinde özellikle çok uluslu sermaye ve şirketler, sınırlarını genişleterek gelişmekte olan ülkelerde şirket devralınması yöntemi ile yerel borsa piyasasına girmiştir. Bu gelişmeler, pay sahiplerinin katılma haklarını da etkilemiştir.

Genel kurula katılım belli bir bütçeyi gerekli kıldığından, rasyonel olmadığı bir gerçektir.

Bu sorunlar, teknolojik bir kısım gelişmelere paralel olarak, pay sahiplerinin genel kurula katılması internet ortamında “çoklu ortamlarda” gerçekleştirmek ve alınacak kararlara daha fazla aktif katılımı sağlamak amacıyla elektronik genel kurul kurumu oluşturulmuştur¹⁴.

Ülkemizde de internet hızının artması ve yasal düzenlemeler ile birlikte teknik olarak elektronik ortamda genel kurula katılım artık sorunsuz olarak yapılabilmektedir.

Eski Ticaret Kanunumuzda (e TTK) anonim şirket genel kurul toplantılarının sadece fiziki ortamda yapılmasına izin vermekte iken, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun (TTK ’nun) 1527. maddesi hükmü ile sermaye şirketlerinde yaşanan sorunların çözülmesi yönünde yenilikler getirilmiş ve anonim ortaklıklarda genel kurullara elektronik ortamda katılma, öneride bulunma, görüş açıklama ve oy verme imkanı sağlanmıştır.

Böylece sermaye şirketlerinin teknolojinin getirdiği tüm imkânlardan yararlanması hedeflenmiştir. Elektronik ortamda katılım, teknolojik gelişmelerin hukuk alanına yansıtılmasının en güzel örneklerinden biridir.

Hatta payları borsaya kote edilen şirketlerde genel kurullara elektronik katılım şartlarının sağlanması zorunlu bir düzenleme haline gelmiştir.

¹³ **Yayla**, Ümit, Anonim Ortaklık Genel Kurulları-Elektronik Genel Kurullar, XII Levha Yayınları, Nisan 2013, s.36.

¹⁴ **Pulaşlı**, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, Adalet Yayınevi, Ankara, 2015, s.18.

Bu gelişmeler kapsamında İstanbul'un bir uluslararası finans merkezi olması için Yüksek Planlama Kurulu'nun 29.09.2009 tarih ve 2009/31 sayılı kararı ile kabul edilen "İstanbul Uluslararası Finans Merkezi Strateji Belgesi"nin 49. eylemi olan "kaydi ortaklık haklarının elektronik ortamda kullanımı" eyleminde MKK sorumlu kuruluş olarak görevlendirilmiştir¹⁵.

Sermaye Piyasası Kanunu (SerPK) md. 3/ p ve md. 13¹⁶ hükmüne¹⁷ göre; Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK), sermaye piyasası araçlarının, dolayısıyla payların kaydileştirilmesine ilişkin özel hukuk tüzel kişisi olarak kurulmuştur. MKK kaydileştirilen araçları ve bunlara bağlı hakları, üyeler ve hak sahipleri itibariyle elektronik ortamda kayden izlemekte ve bu araçların merkezi saklamasını yapmaktadır.

Kaydi sermaye piyasası araçları nama ve hamiline yazılı olmalarına bakılmaksızın ada yazılmış hesaplarda izlenmektedir¹⁸.

Kaydileştirilmesine karar verilen sermaye piyasası araçlarının Kurulca belirlenen esaslar çerçevesinde teslimi zorunludur. Teslim edilen sermaye piyasası araçları kendiliğinden

¹⁵ **Turgut**, Melis, Borsaya Kote Anonim Ortaklıklarda Elektronik Genel Kurul, XII Levha Yayınları, İstanbul, 2015, s. 15.

¹⁶ **Anayasa Mahkemesi**, E:2015/29, K:2015/95, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 13. maddesinin (4) numaralı fıkrasının;A- Birinci ve ikinci cümlelerinin ve üçüncü cümlesinde yer alan "Teslim edilmeyen sermaye piyasası araçları ise kaydileştirilme kararından sonra borsada işlem göremez, aracı kurumlarca bu sermaye piyasası araçlarının alım satımına aracılık edilemez." bölümünün, itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmadığından, bu cümlelere ve bölüme ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE, Serruh KALELİ'nin karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA, B- Üçüncü cümlesinde yer alan ".ve katılma belgelerinin geri alımı yapılamaz" ibaresi ile dördüncü, beşinci ve altıncı cümlelerinin Anayasa'ya aykırı olduklarına ve İPTALLERİNE, OYBİRLİĞİYLE, 22.10.2015 tarihinde karar verilmiştir.(Sermaye Piyasası Kurulu tarafından kaydileştirilen ancak 31.12.2012 tarihine kadar teslim edilmeyen hamiline yazılı yatırım fonu katılım payları üzerindeki hakları kendiliğinden sona eren davacının söz konusu işleme karşı açtığı davada, itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.)

¹⁷ 6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 13 üncü Maddesinin Dördüncü Fıkrasının Kısmen İptali Üzerine Yatırımcı Tazmin Merkezi Tarafından Yatırımcılara Yapılacak Ödemelere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ile, kayden izlenmeye başlandığı tarihi izleyen yedinci yılın sonuna kadar teslim edilmediği için mülkiyeti YTM'ye intikal etmiş olan sermaye piyasası araçları nedeniyle bu Yönetmelik uyarınca başvuran hak sahiplerine, YTM tarafından yapılacak ödemelere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

¹⁸ **Tekinalp**, s.97.

hükümsüz hale gelir. Sermaye piyasası araçlarının teslim ve imha esasları MKK tarafından belirlenir ve SPK'nun onayı ile yürürlüğe girer ¹⁹. Hak sahiplerine, ilgili üye ve/veya MKK tarafından, MKK' da kendileri adına tutulan kayıtlara ilişkin bilgi verilebilir.

Önemli olan husus TTK md. 1527 hükmü ile genel kurullarda ortakların önceden belirlenen bir yerde fiziken toplanması imkanı ortadan kaldırılmamış olmasıdır. Fiziki ortamda yapılacak bu toplantıya, elektronik yöntemle katılıma imkan veren düzenlemeler getirilmiştir. Payları borsaya kote edilen şirketler, MKK tarafından sağlanan (EGKS) platformunu kullanarak toplantı daveti, faaliyet raporunun ortaklara iletimi gibi hazırlık işlemleri ile toplantının açılması, gündemin oylanması gibi toplantı ve sonrasında yapılması gereken işlemleri elektronik yöntemle de gerçekleştirebileceklerdir.

EGKS, borsaya kote şirketler açısından genel kurul toplantılarına ilişkin ön hazırlık ve yasal merasimlerin elektronik yöntemle yerine getirilebildiği, toplantı anına ilişkin her türlü işlemin MKK'nın sağladığı elektronik platform ve yazılım üzerinden gerçekleştirilebildiği bir bilişim sistemidir.

EGKS Şirket ortakları açısından ise ortakların elektronik yöntemle işlem yapabildikleri, fiziki ortamda yapılmakta olan toplantıyı eş zamanlı olarak takip edebildikleri, görüntü ve ses aktarımı sayesinde fiziken genel kurula katılmaksızın internet erişimi olan her yerden genel kurulu canlı olarak izleyebildikleri, görüşülen gündeme ilişkin görüş ve önerilerini eş zamanlı olarak gönderebildikleri, ilgili gündemin oylamasına geçilmesi ile

¹⁹ Kaydileştirilen Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin Kayıtların Tutulmasının Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ, md.13;Rehin, haciz, yatırımcı blokajı, satış blokajı ve MKK tarafından uygun görülecek diğer işlemlerin yapılması durumunda, bu işlemlere konu haklar MKK tarafından ilgili hesaplarla bağlantılı alt hesaplar açılmak sureti ile izlenir.md.27; Kaydi sermaye piyasası araçları üzerindeki hakların üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilmesinde, MKK'ya ilgili üye tarafından MKK'ca belirlenecek elektronik yöntemlerle yapılan bildirim tarihi esas alınır.

birlikte oylarını toplantıya fiziken katılanlarla eş zamanlı olarak kullanabildikleri bir sistemi ifade etmektedir²⁰.

Elektronik genel kurula katılıma ilişkin sistemin kurulması ile birlikte bu sistemi uygulayan şirketler için çağrı işleminden itibaren tüm işlemlerin elektronik ortamda gerçekleştirilmesi gerekmektedir²¹.

2.Payları Borsaya Kote Edilen Halka Açık Anonim Ortaklıklar Açısından Genel Kurula Elektronik

Yolla Katılım İçin Getirilen Zorunluluk

6102 sayılı TTK'nın 1527. maddesinde; anonim şirket genel kurullarına elektronik ortamda katılma, öneride bulunma, görüş açıklama ve oy vermenin, fiziki katılım ve oy vermenin bütün hukuki sonuçlarını doğurduğu ve genel kurullara elektronik ortamda katılma ve oy kullanma sisteminin payları borsaya kote edilen şirketler açısından zorunlu olduğu hükme bağlanmıştır²².

²⁰ <https://www.mkk.com.tr/popup/Genel-Mektup-Duyurulari/604-MKK-Elektronik-Genel-Kurul-Sistemi-Uygulamalari>, erişim tarihi 21.11.2016

²¹ **Bilgili/ Demirkapı**, s.277.

²² Madde 1527- (1) Şirket sözleşmesinde veya esas sözleşmede düzenlenmiş olması şartıyla, sermaye şirketlerinde yönetim kurulu ve müdürler kurulu tamamen elektronik ortamda yapılabileceği gibi, bazı üyelerin fiziken mevcut bulundukları bir toplantıya bir kısım üyelerin elektronik ortamda katılması yoluyla da icra edilebilir. Bu hâllerde Kanunda veya şirket sözleşmesinde ve esas sözleşmede öngörülen toplantı ile karar nisaplarına ilişkin hükümler aynen uygulanır.(2) Kollektif, komandit, limited ve sermayesi paylara bölünmüş şirketlerde, şirket sözleşmesinde ve esas sözleşmede öngörülerek elektronik ortamda ortaklar kuruluna ve genel kurula katılma, öneride bulunma ve oy verme, fizikî katılımın, öneride bulunmanın ve oy vermenin bütün hukuki sonuçlarını doğurur.(3) Birinci ve ikinci fıkrada öngörülen hâllerde, elektronik ortamda oy kullanabilmek için, şirketin bu amaca özgülenmiş bir internet sitesine sahip olması, ortağın bu yolda istemde bulunması, elektronik ortam araçlarının etkin katılmaya elverişliliğinin bir teknik raporla ispatlanıp bu raporun tescil ve ilan edilmesi ve oy kullananların kimliklerinin saklanması şarttır.(4) Birinci ve ikinci fıkrada anılan şirketlerde esas sözleşme veya şirket sözleşmesi gereği şirket yönetimi, bu yolla oy kullanmanın bütün şartlarını gerçekleştirir ve ortağa gerekli bütün araçları sağlar.(5) Anonim şirketlerde genel kurullara elektronik ortamda katılma, öneride bulunma, görüş açıklama ve oy verme, fizikî katılımın ve oy vermenin bütün hukuki sonuçlarını doğurur. Bu hükmün uygulanması esasları Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanan yönetmelikle düzenlenir. Yönetmelikte, genel kurula elektronik ortamda katılmaya ve oy vermeye ilişkin esas sözleşme hükmünün örneği yer alır. Anonim şirketler yönetmelikten aynen aktarılacak olan bu hükümde değişiklik yapamazlar. Yönetmelik ayrıca oyun gerçek sahibi veya temsilcisi tarafından kullanılmasını sağlayan kurallar ile 407 nci maddenin üçüncü fıkrasında öngörülen Bakanlık temsilcilerinin bu hususa ilişkin yetkilerini içerir. Bu yönetmeliğin yürürlüğe girmesi ile birlikte genel kurullara elektronik ortamda katılma ve oy kullanma sisteminin uygulanması pay senetleri borsaya kote edilmiş şirketlerde zorunlu hâle gelir. (6) Birinci ilâ dördüncü fıkra hükümleri çerçevesinde oyun gerçek sahibi tarafından kullanılmasına ve uygulamaya ilişkin kurallar ile pay sahibinin temsilcisine internet sitesi aracılığıyla talimat vermesi esas ve usulleri Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca çıkarılacak bir tebliğle düzenlenir.

TTK md. 1527 hükmü ile kooperatifler dışında, tüm ticaret şirketlerinde elektronik ortamda katılıma ilişkin hükümler düzenlenmiş olup, sermaye şirketlerinde müdürler ve yönetim kurulu toplantılarının tamamen elektronik ortamda yapılabileceği gibi fiziken yapılacak toplantılara elektronik yoldan katılma imkânı da düzenlenmiştir.

1/1/2013 tarihinden itibaren Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) haftalık bültenlerinde yayımlanan ve ilke kararlarından olan SPK'nun 01.02.2013 tarih, 4/89 sayılı kararı ile payları borsaya kote edilen şirketler (ulusal pazar ve kurumsal ürünler pazarı) için fiziki genel kurul yanında zorunlu olan elektronik genel kurul uygulamasına devam edilmesi ve Sermaye Piyasası Kanunu'nun (SerPK 'nun) md. 30 hükmü kapsamında payları borsaya kote şirketlerin elektronik genel kurullarının merkezi kayıt kuruluşu (MKK) tarafından sağlanan elektronik ortam üzerinden gerçekleştirilmesi gerektiği açıklanmış, 28.08.2012 tarih ve 28395 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın "Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara ilişkin Yönetmeliğin" geçici 1'inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan hüküm kapsamında; konuya ilişkin esas sözleşme değişikliklerinin ilk genel kurulda yapılacak olması, hak sahiplerinin genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılmaları için gerekli olan sistemin kurulması ve hak sahiplerine elektronik ortamda katılma imkanının sağlanması zorunluluğunu ortadan kaldırmayacağı düzenlenmiştir²³.

TTK'nın 1527. maddesinin uygulama esaslarını belirlemek amacıyla da Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından çıkarılan "Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda

²³ <http://www.spk.gov.tr/apps/mevzuat/>, 1/1/2013 tarihinden itibaren SPK Haftalık Bültenlerinde yayımlanan İlke Kararları; erişim tarihi: 17.10.2016 SPK'nun 01.02.2013 tarihli 4/89 sayılı kararı: "Elektronik Genel Kurul Sisteminin Uygulanmasına İlişkin Duyuru" 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun (SPKn) yürürlüğe girmesi sonrasında Merkezi Kayıt Kuruluşu AŞ. (MKK) tarafından payları kayden izlenen ortaklıkların elektronik genel kurul yapmalarına ilişkin olarak: a) Payları borsaya kote şirketler (Ulusal Pazar ve Kurumsal Ürünler Pazarı) için: i) Fiziki genel kurul yanında zorunlu olan elektronik genel kurul uygulamasına devam edilmesi ve SPKn'nun 30 uncu maddesi kapsamında payları borsaya kote şirketlerin elektronik genel kurullarının MKK tarafından sağlanan elektronik ortam üzerinden gerçekleştirilmesi gerekmektedir. ii) 28.08.2012 tarih ve 28395 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Gümrük ve Ticaret Bakanlığının "Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara ilişkin Yönetmelik"inin Geçici 1'inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan hüküm kapsamında; konuya ilişkin esas sözleşme değişikliklerinin ilk genel kurulda yapılacak olması, hak sahiplerinin genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılmaları için gerekli olan sistemin kurulması ve hak sahiplerine elektronik ortamda katılma imkanının sağlanması zorunluluğunu ortadan kaldırmayacaktır. b) Payları MKK'da kayden izlenen borsa kotunda bulunmayan diğer şirketler (İMKB ikinci Ulusal Pazarı, Serbest işlem Platformu, Gözaltı Pazarı, Gelişen işletmeler Piyasası) için: Bu aşamada elektronik genel kurul zorunluluğu bulunmamaktadır. ii) isteğe bağlı olarak elektronik genel kurul yapmak isteyen şirketler MKK sistemi aracılığı ile MKK ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın ilgili düzenlenmelerine ve duyurularına uymak suretiyle genel kurullarını elektronik ortamda yapabileceklerdir."

Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik” (EGKS Yönetmeliği) 28.08.2012 tarih ve 28395 sayılı Resmi Gazete’de; yayınlanmıştır.

Elektronik genel kurul sisteminin kuruluşunu, işleyişini, teknik hususlar ile güvenlik kriterlerine ilişkin usul ve esaslarını düzenleyen “Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Uygulanacak Elektronik Genel Kurul Sistemi Hakkında Tebliğ” ise 29.08.2012 tarih ve 28396 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış olup, söz konusu düzenlemelerin yürürlük tarihi 01.10.2012 olarak belirlenmiştir.

EGKS yönetmeliğinin 5. maddesinin üçüncü fıkrası ile payları borsaya kote edilen şirketlerin yapacakları genel kurul toplantılarına elektronik ortamda katılma, temsilci tayin etme, öneride bulunma, görüş açıklama ve oy verme işlemleri, MKK tarafından sağlanan elektronik genel kurul sistemi (EGKS) üzerinden yapılması kabul edilerek, iş bu düzenleme ile payları borsaya kote edilen şirketlerin MKK tarafından sağlanan EGKS’ yi kullanma zorunluluğu getirilmiştir.

3. Genel Kurula Katılma ve Oy Kullanmada Hak Sahipliğinin Tespiti

Sermaye piyasası araçlarının kayden izlenmesi sistemine ilişkin mevzuattaki ilk düzenleme, 558 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile SPK’nın görev ve yetkilerinin sıralandığı eSerPK m.22’ye eklenen “n” bendidir. Bu hükme göre, SPK’nın başlıca görev ve yetkilerinden biri de, sermaye piyasası araçlarının takası, saklanması veya kaydi değer haline getirilmesi, resmi sicil niteliğindeki sermaye piyasası araçları sicili ile bu sicili tutacak merkezin kuruluş ve çalışma esaslarını ve menkul kıymetlerin derecelendirilmesini düzenlemektir. SPK, söz konusu SerPK md. 22 / n hükmüne dayanarak, Seri:IV,No:22 “Sermaye Piyasası Araçlarının Kaydi Değer Haline Getirilmesine İlişkin Esaslar Tebliği’ni” çıkarmıştır.

Bu tebliğ ile sermaye piyasası araçlarının ihracında fiziki olarak senet bastırılması ve bu araçlar üzerindeki hakların “toplu saklama senedi” içinde ifade olunması üzerine kurulu bir sistem kabul edilmiştir. Bu sistemin kapsamına da sadece, fon katılma belgeleri ile borsada işlem gören pay senetleri alınmıştır. Ancak 558 sayılı KHK’ nın iptali üzerine, Kurul’un SerPK m.22 /n’deki yetkisini kullanarak yayımlamış olduğu bu Tebliğ de Danıştay tarafından, Anayasa Mahkemesi’nin kararı da gerekçe gösterilerek iptal edilmiştir. Bunun üzerine, sermaye piyasası araçlarının kaydileştirilmesi

konusunun bir kanunla düzenlenmesi düşüncesi ile eSerPK’na 10/A maddesi eklenmiştir. eSerPK m.10/A ,f.4’de kaydileştirilebilecek sermaye piyasası araçları arasında herhangi bir ayırım yapılmamıştır. Ancak SPK’ya kaydileştirilecek sermaye piyasası araçları ve bunlara bağlı hakları belirleme yetkisi verilmiştir²⁴.

TTK’ nın md. 415 ve md. 417 düzenlemeleri ile payları MKK tarafından kayden izlenen anonim ortaklıkların genel kurullarına katılma konusunda önemli değişiklikler öngörülmüştür.

Genel kurula katılma ve oy kullanma hakkı pay sahibinin bu sıfatını kanıtlayan belgeleri veya pay senetlerini ortaklığa veya bir kredi kuruluşuna veya başka bir yere tevdi etmesi şartına bağlanamayacağı kabul edilmiş payların veya pay senetlerinin özellikle hamiline pay senetlerinin devri genel kurul sebep gösterilerek yasaklanamayacağı belirtilmiştir. Hamiline pay senetlerinin sahipleri için giriş kartı alma şartı, devir yasağı konulmaksızın getirilebilir, hamiline pay senedi sahibi giriş kartı aldıktan sonra söz konusu hamiline pay senedini devreder ise yeni devralan kişi pay sahibi olduğunu ispatlayarak genel kurul toplantısına girebilir, halka açık anonim ortaklıklarda devir yasağı genel kurul toplantısına özgülenmek üzere SPK tarafından getirilebilir hale gelmiştir²⁵.

Genel kurula katılabilecek kayden izlenen payların sahiplerine ilişkin liste, 417. maddenin birinci fıkrası uyarınca EGKS üzerinden elektronik olarak MKK’ dan sağlanacak “pay sahipleri çizelgesine” göre düzenleneceği kabul edilmiştir. Bu listede yer alan gerçek kişilerin toplantıya fiziken katıldıkları durumda kimlik belgesini göstermeleri ve tüzel kişilerin temsilcilerinin temsil belgesi ibraz etmeleri yeterli olacaktır.

4.Blokaja Gerek Olmaksızın Genel Kurula Katılım

TTK m.415, f.4 hükmü genel kurula katılma ve oy kullanma hakkının, pay sahiplerinden belge alınması veya pay senetlerinin “önceden” depo edilmesi şartına

²⁴ Yanlı, s.46-47.

²⁵ Tekinalp, s.309

bağlanamayacağını düzenlemiştir. Böylece kanun koyucu blokaj sistemini sonlandırmış bulunmaktadır.

TTK m.417, f.5 hükmü uyarınca “genel kurulun yapıldığı gün ile sınırlı olmak üzere” payların devrinin engellenip engellenmeyeceği Sermaye Piyasası Kurulu tarafından çıkarılacak bir tebliğ ile belirlenecektir.

5.Vekâleten Oy Kullanılması ve Çağrı Yoluyla Vekâlet Toplanması

Eski TTK döneminde uygulanmakta olan noter aracılığıyla vekâlet verme sistemi, isteğe bağlı olarak devam etmektedir.

Bununla birlikte EGKS yönetmeliği ile vekilin EGKS üzerinden elektronik yöntemle atanabilmesi gibi genel kurul uygulamasına çok önemli faydalar sağlayacak hukuksal bir yenilik olarak getirilmiş bulunmaktadır.

Elektronik yöntemle atanan vekil, genel kurul toplantısına elektronik yöntemle katılabileceği gibi, toplantıya vekil sıfatıyla fiziken de katılabilir. Şirketin EGKS üzerinden MKK’dan temin edeceği pay sahiplerini gösterir listede, EGKS üzerinden verilmiş vekâlet bilgileri de (vekilin ismi gibi) yer alacaktır. EGKS üzerinden elektronik yöntemle atanmış olan vekilin ayrıca fiziksel bir vekâlet belgesi ibrazı gerekli değildir.

Halka açık ortaklıkların genel kurullarında vekaleten oy kullanılmasına, pay sahiplerine çağrıda bulunarak vekalet toplanmasına ve oy sözleşmesi yapılmasına ilişkin ilke ve esaslarını düzenlemek amacıyla 06.12.2012 tarihli ve 6362 sayılı SerPK’nun md.30 hükmüne dayanılarak II-30.1 sayılı Vekaleten Oy Kullanılması ve Çağrı Yoluyla Vekalet Toplanması Tebliği çıkarılmıştır²⁶.

6102 sayılı TTK’a göre, vekalet ilişkisi olmaksızın oy hakkının bizzat pay sahibi tarafından belirli bir yönde kullanılması amacıyla, pay sahipleri ya da pay sahipleri ile üçüncü kişiler arasında yapılan oy sözleşmeleri bu Tebliğ hükümlerine tabi değildir. Ancak oy sözleşmesi yapılması için çağrı yoluna başvurulması halinde, çağrıda bulunularak vekâlet toplanmasına ilişkin esaslar kıyasen uygulanmaktadır. SerPK

²⁶ <http://www.lexpera.com.tr/Bylaws/II-30.1> sayılı Vekaleten Oy Kullanılması ve Çağrı Yoluyla Vekalet Toplanması Tebliği, erişim tarihi: 14.11.2016.

md.30/4²⁷ gereği TTK md.428 uygulanmaz. SerPK md. 30/4 hükmü ile aslında halka açık anonim şirketler için getirilen TTK md.428 düzenlemesinin bu şirketlerde uygulanmayacağı kabul edilerek, TTK md.428 hükmünün uygulama alanı yalnızca halka kapalı anonim şirketlerle sınırlandırılmıştır. SerPK md.30/4 ile TTK md. 428 hükmünün halka açık anonim ortaklıklarda uygulanmayacak olması hükmün gerekçesi ve bu temsilciliğin güç boşluğunu önleme amacı ile çelişki oluşturmaktadır. Öğretide de haklı olarak ifade edildiği üzere, halka kapalı anonim şirketler açısından TTK md. 428 anlamında bir temsil sisteminin uygulanması pek mümkün değildir. *Kendigelen* TTK md.428’de öngörülen tüm temsil kurumlarının, sadece pay senetleri borsada işlem gören veya en azından payları çok sayıda ortağa dağılmış bulunan halka açık anonim ortaklıklar bakımından bir anlam ve önem taşıyacağı, zira engellemek istenen güç boşluğunun sadece bu ortaklıklarda gündeme geldiği gibi, sağlanmak istenen pay sahipleri demokrasisine de sadece bu ortaklıklarda ihtiyaç olduğunu, tüm bu gerekçelerle, özellikle TTK 428 /2’de öngörülen kurumsal temsilciye ilişkin düzenlemenin sadece halka açık anonim ortaklıklarda uygulanacağını açıkça belirtilmemiş olmasının önemli eksiklik olduğunu belirtmiştir ²⁸. *Bahtiyar/ Hamacioğlu* ise toplu temsile ilişkin düzenlemelerle, kanun koyucunun, pay sahiplerinin genel kurulda temsilini kolaylaştırmayı ve küçük pay sahiplerinin genel kurulda karar alma sürecine etkin bir şekilde katılmasını sağlamayı amaçladığını, gerekçede de ifade edilen güç boşluğu kavramının özellikle payları borsaya kote edilmiş olan anonim şirketlerin genel kurullarında söz konusu olacağını, zira bu şirketlerde pay sahiplerinin şirket işleyişine katılmaktan ziyade elde edecekleri kar payı ile ilgilendiklerini dolayısıyla toplu temsile ilişkin hükümlerin amacına ancak halka açık anonim ortaklıklar bakımından ulaşılabilceğini belirtmişlerdir²⁹.

²⁷ **SerPK.Md.30/4:** “Halka açık ortaklıkların genel kurullarında oy kullanma hakkına sahip olanlar, bu haklarını vekil tayin ettikleri kişiler aracılığıyla da kullanabilirler. Ancak, payları kayden izlenmeyen halka açık ortaklıklarda hamiline yazılı payların zilyetliğinin devri veya bunlara mutasarrıf olduğunu gösteren belgelerin temlik yoluyla da, genel hükümler çerçevesinde oy kullanılabilir. Saklama hizmeti sunanların, saklama hizmeti sundukları paylara ilişkin oy haklarını vekil sıfatıyla kullanmaları hâlinde de bu fıkra hükmü uygulanır. Çağrı yoluyla vekâlet toplanmasına ve vekâleten oy kullanmaya ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir. 6102 sayılı Kanunun 428 inci maddesi bu Kanun kapsamında uygulanmaz”.

²⁸ **Kendigelen**, İlk Tespitler, s.329-330.

²⁹ **Bahtiyar Mehmet/Hamamcioğlu**, Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantıları, Beta Yayınları, İstanbul, 2014, s. 69 vd.

Paslı/ Yaralı , sadece kapalı şirketlerde uygulanabilecek olan, ancak kapalı şirketlerde hemen hemen hiç uygulaması görülmeyecek bir kurumun, TTK. md.428 ile düzenlenmekte olması karşısında hükmün ölü doğduğunun söylenebileceğini belirtmişlerdir³⁰.

Tebliğ'e göre halka açık ortaklık genel kurullarında oy kullanma hakkına sahip olanların, bu haklarını vekil tayin ettikleri pay sahibi olan veya olmayan kişiler aracılığı ile kullanabileceği kabul edilmiştir.

Oy hakkının doğumu, payın kanunen veya esas sözleşmeyle belirlenen asgari miktarının ödenmesi koşuluna bağlanmıştır. Dolayısıyla payın sadece taahhüt edilmesi yeterli olmayıp, pay bedeline ilişkin asgari ödeme yükümünün de yerine getirilmesi oy hakkının doğumu için şarttır. Bu düzenleme özellikle TTK md. 346 kapsamında taahhüt edilip, halka arz edileceği öngörülen paylar açısından anlam taşıyacaktır. Ödeme yükümlülüğü sadece kanun veya esas sözleşmeyle öngörülen en az miktara ilişkin olduğundan, sonraki ödemelerin yapılmaması, ilk taksitin (ve-varsa-çıkarma priminin) ödenmesi ile doğan oy hakkının kullanılmasına engel oluşturmaz³¹.

Payları kayden izlenmeyen halka açık ortaklıklarda hamiline yazılı payların zilyetliğinin devri veya bunlara mutasarrıf olunduğunu gösteren belgelerin temlik yoluyla da, genel hükümler çerçevesinde oy kullanılabileceği düzenlenmiştir. İntifa hakkı tesisi halinde intifa hakkı sahibinin, vekil aracılığıyla oy kullanması hakkında da bu Tebliğ hükümlerinin uygulanacağı kabul edilmiştir. Gerek nama, gerek hamiline yazılı payları temsilen, ilgili mevzuata göre çıkarılmış depo sertifikası sahiplerinin vekil aracılığıyla oy kullanması konusunda ise yine bu Tebliğde hamiline yazılı paylardan doğan oy haklarının vekil aracılığıyla kullanılmasını düzenleyen hükümler uygulanmaktadır.

Vekâletnamenin, pay sahiplerinin ayrıntılı talimat vermelerini teminen gündem maddeleri pay sahiplerine sunulurken, bulunması halinde azlığın karar taslaklarının ayrıca oylanmasını sağlayacak şekilde düzenlenmesi şarttır.

³⁰ **Paslı, Ali/Yaralı**, Levent, Hangi Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Kurumsal Temsilci Çağrısı Yapılmalı, [http://www.ticaretkanunu.net/hangi-anonim-sirketlerin-genel-kurullarinda-kurumsal-temsilci-](http://www.ticaretkanunu.net/hangi-anonim-sirketlerin-genel-kurullarinda-kurumsal-temsilci-cagrisi-yapilmali/)

[cagrisi-yapilmali/](http://www.ticaretkanunu.net/hangi-anonim-sirketlerin-genel-kurullarinda-kurumsal-temsilci-cagrisi-yapilmali/).Erişim Tarihi:11.12.2016

³¹ **Kendigelen**, Abuzer, Türk Ticaret Kanunu, Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler, XII Levha Yayınları, İstanbul, 2012, s.336.-337.

Vekâletname formunda vekil tayin edilen kişinin ad, soyad/ ticaret ünvanı ve T.C.kimlik numarası/ticaret sicili ve numarası/vergi kimlik numarası ile Merkezi Sicil Kayıt Sistemi(MERSİS) numarasının açıkça belirtilmesi ve yabancı uyruklu vekiller için anılan bilgilerin varsa muadillerinin sunulması zorunludur. Tebliğ ile belirlenen esaslara uyumlu olması şartıyla, MKK düzenlemeleri kapsamında EGKS'den vekil tayini durumunda Tebliğ ekinde yayımlanan formun kullanılması şartı aranmaz. Oy hakkını haiz intifa hakkı sahibinin vekil aracılığıyla oy kullanması halinde, intifa hakkını notere tespit ettirip, bu Tebliğ hükümlerine uygun vekâletname çıkarması veya EGKS'den vekil tayin etmesi yeterlidir. Tebliğe göre halka açık ortaklıklar, vekil aracılığı ile oy kullanmak isteyen pay sahiplerinin kullanacakları vekaletname formlarını, genel kurul gündemi ile birlikte ilan etmelidir. Payları kayden izlenmeyen ortaklıkların, genel kurul toplantılarına çağrı için pay sahiplerine gönderdiği dökümanlar arasında vekaletname formları da yer alır. Vekil tayin edilmek üzere herhangi bir kişi lehine yönlendirme yapılamaz, telkin ve önerilerde bulunulamaz. Oy hakkını haiz pay sahipleri EGKS vasıtasıyla veya fiziki olarak düzenlenen formunda yer alan imzayı onaylattırarak veya noter huzurunda düzenlenmiş imza beyanının imzalı vekaletname formuna eklemek suretiyle vekil tayin ederler.

SPK II-30.1 sayılı Tebliğ md.14'te; TTK'nın toplu temsile ilişkin hükümlerinden farklı olarak çağrı yolu ile vekalet toplanması için hazırlanan bilgi formlarında yer alan yanlış, yanıltıcı ve eksik bilgilerden doğan zararlardan bu belgeleri imzalayan kişiler ve/veya bu belgeler kendi adına imzalanan tüzel kişilerin SerPK md.32 gereği müteselsilen sorumlu oldukları düzenlenmiştir. Ancak SerPK md.32/5.c ve ç bentleri gereği, bilgi formunun yanlış, yanıltıcı veya eksik olmasından kaynaklanan tazminat talebi, formda yer alan yanlış, yanıltıcı veya eksik bilgilere ilişkin düzeltmenin, bu belgeye dayanarak işlem yapılmasından önce ilan edilmiş olması ve formda yer alan bilgiler yanlış, yanıltıcı veya eksik olmasaydı dahi yatırımcıların zarara uğrayacak olmalarının ispat edilmesi halinde reddedilecektir. Kanun koyucu kamuyu aydınlatma belgelerinden doğan sorumluluk bakımından, sermaye piyasasının hızlı işleyişini göz önünde tutarak, zararın doğduğundan itibaren 6 ay gibi kısa bir zamanaşımı süresi belirlemiştir³².

³² **Karamanlioğlu**, Argun, Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Genel Kurul Toplantısında Temsili, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2016, s.554.vd.

Tebliğin md. 8 hükmüne göre yatırım fonları portföylerinde yer alan ortaklık paylarının sahibi sıfatıyla katılacakları genel kurul toplantılarında kurucu tarafından temsil olunur. Kurucu adına genel kurul toplantısına katılacak şahsın kurucunun çalışanı olması ve vekaletname formunun kurucunun birinci derece imza yetkisine sahip yöneticileri tarafından imzalanması halinde, vekaletname formunda yer alan imzanın ayrıca notere onaylatılması veya noter huzurunda düzenlenmiş imza beyanının imzalı vekaletname formuna eklenmesi zorunlu değildir.

Genel kurula katılacak olanlar yönünden hem vekalet hem de talimat verme EGKS sayesinde elektronik ortamda mümkün hale gelmiştir. Böylece tercüme, noter ve gönderim masrafı olmaksızın, zaman ve mekan sıkıntısı yaşamadan vekalet vermek elektronik olarak mümkün olup, özellikle yabancı yatırımcılara kolaylık sağlamıştır³³.

Tebliğin md.9 hükmüne göre oy hakkını vekil aracılığıyla kullanmak isteyenler, bu Tebliğde belirtilen ve ekinde yer alan formda yer alan seçenekleri işaretleyerek, talimatlarını yazarak vekilin yetkisinin sınırlarını belirleyebilmektedirler. Aksi halde vekil genel hükümlere göre hareket eder. Vekil kendisine verilen talimata uygun hareket etmekle yükümlüdür. Oy hakkı vekilin özen borcu çerçevesinde kullanılır. Ancak, vekil tarafından talimata aykırı hareket edilmesi, oyu geçersiz kılmaz. Vekilin, pay sahibinin talimatlarına uygun hareket etmemesi halinde genel hükümler uygulanır. Vekilin sorumluluğunu kaldıran veya sınırlandıran sözleşme hükümleri geçersizdir. Vekâlette hile ve benzeri durumlarda da, ancak vekil tarafından kullanılan paylara ait oy haklarının genel kurul kararlarının sonucuna etkili olacağı hallerde genel kurul kararının iptali talep edilebilir. Vekâletname ait olduğu genel kurul toplantısı ve yeni bir vekil atanmadığı sürece hukuken bu toplantının devamı sayılan genel kurullar için geçerlidir. Toplantı gününe kadar her zaman için vekâletten azil ve istifa mümkündür. Ancak durumun mutlaka ortaklığa ve karşı tarafa derhal bildirilmesi zorunludur.

Tebliğin çağrı yolu ile vekâlet toplanması genel esaslarına göre, halka açık ortaklıkların pay sahiplerinden çağrı yoluyla genel kurullarda oy kullanma hakkını kullanmak için vekâlet istenebilir. Vekalet toplama çağrısı ortaklıkların sermaye ve yönetiminde

³³ Turgut, s.48.

kontrolü sağlamak amacı dahil, genel kurul gündeminde yer alan tüm hususlar için gerekçe belirtilmek suretiyle fakat herhangi bir menfaat önerilmeden yapılabilir.

Çağrı yoluyla vekâlet toplamak meslek karşılığı ve ivaz karşılığı yürütülemez. Vekil sıfatını haiz kimseler Türk Borçlar Kanunu kapsamında vekâlet veren pay sahibinden herhangi bir talepte bulunamaz. Vekaletnamelere uygun oy kullanımının izlenmesi ve oy pusulalarının toplanıp, tasnif edilmesi toplantı başkanlığınca ve varsa bakanlık temsilcisi nezaretinde yapılır. Toplantı gündeminin görüşülmesine başlanmadan önce, çağrı yoluyla vekâlet toplayan vekil tarafından temsil edeceği payların sayısı, çeşidi, itibari değeri ve varsa grubu ortaklığa bildirilir. Aksi halde, o genel kurulda alınan kararlar, genel kurula yetkisiz katılmaya dair hükümler çerçevesinde genel kurulda alınan kararı etkilediği hallerde iptal edilebilir. Toplantı başkanı yapılan bu bildirimleri açıklar. Bu açıklamanın yapılmaması genel kurula karar alınmasını engellemez. Ancak bu hususun toplantı tutanağına yazılması mecburidir. Bir pay sahibinin talebi üzerine açıklama yapılmamışsa, her pay sahibi bu durumun genel kurulda alınan kararları etkilediği hallerde ortaklığa karşı açacağı dava ile genel kurul kararlarının iptalini isteyebilir.

Payları borsaya kote edilen anonim ortaklıklar için çağrı yoluyla vekâlet toplayacak kişi vekalet imzalı bilgi formunun bir örneğini, notere onaylattırarak KAP'ta yayınlanmak üzere KAP'ın işletmesinden sorumlu Kuruma iletir. Çağrı yoluyla vekalet toplama işlemi iletilen formların KAP'ta yayınlanması ile başlar. Ortaklıklar, ilgili formları kendilerine tebliğini izleyen gün saat 09:00'a kadar ortaklık internet sayfasında genel kurula ilişkin dökümanlar arasında pay sahipleri tarafından kolaylıkla fark edilecek biçimde ayrı bir başlık altında yayınlamalı ve EGKS'de genel kurula ilişkin dökümanlar arasına eklenmelidir. Payları kayden izlenmeyen ortaklıklarda çağrı yolu ile vekalet toplama işlemi hazırlanan vekalet ve imzalı bilgi formlarının noter onaylı bir örneğinin gazete, dergi, ve benzeri yerlerde ilanı yolu ile başlatılır.

Tebliğe göre payları kayden izlenmeyen ortaklıklar çağrı yoluyla vekalet toplama girişiminde bulunan kişilerin başvurusu üzerine pay defterine kayıtlı nama yazılı pay sahiplerinin adı, soyadı ve adreslerini vermek zorundadırlar. Çağrı yoluyla vekâlet toplanması nedeni ile ortaya çıkacak bilgi formlarının gazete ve dergilerde ilanı, pay

sahiplerinin bilgilendirilmesi gibi masraflar çağrıda bulunarak vekalet toplayan tarafça karşılanır, bu masraflar ortaklıktan talep edilemez.

Genel kurul toplantı tarihinden üç gün öncesine kadar çağrı yoluyla vekalet toplama girişiminde bulunulabilir. Yönetim temsilcisi tarafından çağrı yoluyla vekalet toplama girişiminde bulunulması durumunda bu süre kısıtı uygulanmaz.

SPK tarafından yürürlüğe konulan II-30.1 sayılı Vekaleten Oy Kullanılması ve Çağrı Yoluyla Vekalet Toplanması Tebliği, oy sözleşmelerinin geçerlilik sınırları yönünden dikkate alınması gereken düzenlemeler içermektedir³⁴. Tebliğ, halka açık ortaklıkların genel kurullarında vekaleten oy kullanılmasına, pay sahiplerine çağrıda bulunarak vekalet toplanmasına ve/veya oy sözleşmesi yapılmasına ilişkin ilke ve esasları belirlerken, ortaklık genel kurullarında TTK'na göre vekalet ilişkisi olmaksızın oy hakkının bizzat pay sahibi tarafından belirli bir yönde kullanılması amacıyla, pay sahipleri ya da pay sahipleri ile üçüncü kişiler arasında yapılan oy sözleşmelerinin bu Tebliğ hükümlerine tabi olmayacağı kabul edilmiştir.(Tebliğ,md.2/2).Ayrıca pay sahiplerinden çağrı yoluyla vekalet toplanmasında oy hakkı sahiplerine, vekalet vermelerini temin için herhangi bir menfaat önerilemez ve sağlanamaz. Çağrı yoluyla vekalet toplamak meslek olarak ve ivaz karşılığı yürütülemez. Vekil sıfatını haiz kimseler, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun md.510 hükmünü ileri sürerek vekalet veren pay sahibinden herhangi bir talepte bulunamaz. (Tebliğ md.11/2).

Oy sözleşmelerinin geçerliliği hukuken sözleşme özgürlüğü ilkesine dayanmasına ve ana sözleşmede temelde bir sözleşme olmasına göre oy kullanma veya kullanmama taahhüdüne ana sözleşmede yer verilmesine ilke olarak (istisnaen de olsa) hukuken bir engel bulunmaması gerekir. Ancak , TTK md.340/1 maddesinin “Ana sözleşme bu kanunun anonim ortaklıklara ilişkin hükümlerinden ancak kanunda buna açıkça izin verilmiş ise sapabilir..” şeklindeki emredici hükmü karşısında oy sözleşmesine ana sözleşmede geçerli olarak yer verilebilmesi mümkün değildir³⁵. TTK md.340 hükmü ile getirilen sınırlama nedeniyle, eski Ticaret Kanunu döneminde istisnaen de olsa esas sözleşmeye konulabilen oy anlaşmaları, yer almayacaktır. Oy sözleşmeleri, pay sahipleri sözleşmesi veya başka bir sözleşme içinde veya tamamen ayrı bir sözleşme

³⁴ **Bahtiyar**, Mehmet, Ortaklıklar Hukuk, Beta Yayınları, Şubat 2014,İstanbul, s.174 vd.

³⁵ **Moroğlu**, Erdoğan, Oy Sözleşmeleri, Vedat Kitapçılık, Nisan 2015, Taksim/ Gümüşsuyu, s.33.

şeklinde yapılabilir. Genel kurulda, mevcut bir oy sözleşmesine aykırı olarak veya geçersiz yani yok, batıl veya iptaline hükmedilmiş olan bir oy sözleşmesine uyularak oy kullanıldığı gerekçesiyle söz konusu oyların bu oylar ile alınmış olan genel kurul kararlarının iptali dava edilemez. Oy sözleşmeleri hukuken borçlanma

işlemleri olduğundan kural olarak sadece tarafları arasında hüküm doğurup, üçüncü kişilere karşı ileri sürülemezler ³⁶ .

SPK II-30.1 sayılı Tebliğ md.9/f.4'e göre, "vekalette hile ve benzeri durumlarda da, ancak vekil tarafından kullanılan paylara ait oy haklarının genel kurul kararlarının sonucuna etkili olacağı hallerde, genel kurul kararının iptali talep edilebilir.". Hükmün lafzında "hile ve benzeri durumlar" şeklinde ifade edilen hallerde, bu durumun genel kurul toplantısında kararların alınmasında da etkili olması koşulu ile pay sahibi ile temsilcisi arasındaki iç ilişkiden kaynaklanan sakatlıklar, genel kurul kararlarının iptaline neden olabilecektir. Hüküm lafzi yönden eleştiriye açık bulunmaktadır. Zira "hile ve benzeri durumlar" ifadesinin, Borçlar Hukuku terimi olarak irade sakatlığı hallerinden birisi olan hileyi karşılamak üzere kullanılıp kullanılmadığı açıkça anlaşılamamaktadır. Söz konusu ifadenin, irade sakatlığı hallerini karşıladığının kabulü halinde de, hükmün TBK ile dilsel olarak uyumsuz olduğu sonucuna ulaşılabilecektir. TBK md.36'da, hile terimi yerine aldatma terimi tercih edilmiştir. Ayrıca hükmünde, "vekil tarafından kullanılan paylardan" söz edilmektedir. Teknik açıdan vekil değil temsilci teriminin kullanılmasının yerinde olacağı hususu bir kenara bırakılsa dahi temsilcinin payları kullanmasından söz edilmesinin yerinde olmadığı ileri sürülebilecektir. Çünkü temsilci payları değil, paylardan doğan katılma haklarını kullanmaktadır. Öte yandan SerPK md.30 hükmünün, SPK II-30.1 sayılı Tebliğ'de genel kurul kararlarının iptaline ilişkin bir gerekçenin düzenlenebilmesinin kanuni dayanağı olarak düşünülmemelidir. *Karamanlioğlu*; SPK Tebliği ile genel kurul kararlarının iptali gerekçesi teşkil edecek bir düzenleme yapılabilmesi için açık ve doğrudan bu hususa ilişkin bir kanun hükmü bulunması gerektiği düşüncesindedir³⁷. Zira iptaledilebilirlik gerekçesi olarak TTK md. 445'te düzenlenen "kanuna aykırılık"

³⁶ **Moroğlu**, "Anonim Ortaklıkta Genel Kararlarının Hükümsüzlüğü", XII Levha Yayınları, İstanbul, Mayıs 2014, s. 341.

³⁷ **Karamanlioğlu**, s.506.vd.

hali kural olarak, tebliğ hükümlerine aykırılığı kapsamamaktadır. *Moroğlu*; tüzük, yönetmelik, kararname, tebliğ, vb. idari düzenlemelere ilişkin objektif hukuk kurallarına aykırılığın, özel bir kanun hükmü ile mevcut bir kanun hükmünün değiştirilebilmesi yetkisinin idareye açıkça bir yetki verilmesi ve bu nitelikte bir yetkiye dayanılarak, düzenleme yapılması hali dışında, kural olarak, genel kurul kararlarının iptaline gerekçe teşkil etmeyeceğini belirtmektedir³⁸.

6. Tevdi Eden Temsilciliği İşlemleri

Tevdi eden temsilciliği TTK ile hukukumuzda kazandırılan yeni temsilcilik türlerindendir. Tevdi eden temsilciliğinin TTK’ da düzenlenmesi konusunda İsviçre Borçlar Kanunu’ndan esinlenilmiştir. TTK’nın md. 429 hükmünde tevdi eden ile tevdi edilen arasındaki ilişkinin niteliği ve alınan özel/genel bir yetkiye dayanarak tevdi olunan paylardan doğan genel kurula katılma ve oy hakkının tevdi olunan tarafından kullanılabileceği hükme bağlanmıştır³⁹.

TTK’nın md. 429 hükmünde tevdi eden ile tevdi edilen arasındaki ilişkinin niteliği gereği veya alınan özel/genel bir yetkiye dayanarak pay senetlerinden doğan genel kurula katılma ve oy hakkının tevdi olunan tarafından kullanılabileceği düzenlenmiştir.

Bu çerçevede TTK md. 429 hükmü uyarınca tevdi eden temsilcisi olan “aracı kuruluşlar” TTK’nın 429. maddesinden aldıkları yetkiye istinaden genel kurul toplantısına EGKS üzerinden tevdi eden temsilcisi sıfatıyla katılıp müşterileri olan şirket ortaklarının, ortaklık haklarını elektronik ortamda kullanabileceklerdir.

Ortaklık haklarının kullanımına ilişkin önemli yeniliklerden olan ve Amerika Birleşik Devletleri’nden sonra Kıta Avrupası’na kadar genişleyen “Proxy” sistemi, Türk Ticaret Kanunumuzda da etkili olmuştur. Nitekim Borsa İstanbul’da işlem gören payların büyük çoğunluğunun yabancı yatırımcıların sahip olduğu dikkate alındığında, yabancı

³⁸ **Moroğlu**, Erdoğan, Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, XII Levha Yayınları, İstanbul, 2014, s.215.

³⁹ **Yayla**, Ümit, Anonim Ortaklıklarda Genel Kurulları-Elektronik Genel Kurullar, XII Levha Yayınları, Nisan 2013, İstanbul, s.8.-9.

ülke hukuklarında kabul edilen temsil sisteminin, Türk hukuk sisteminde de yer almış olması önemli bir düzenlemedir.

Kendisine hukuken pay tevdi edilmesinde sakınca bulunmayan tevdi eden temsilcilerine ilişkin esaslar II-30.1 sayılı Vekaleten Oy Kullanılması ve Çağrı Yoluyla Vekalet Toplanması Tebliği ile düzenlenmemiş olup, tevdi eden temsilcileri TTK'nun md. 429 ve Genel Kurul Yönetmeliğinde belirlenen usul ve esaslara uyulmak suretiyle oy kullanabilirler.

SerPK' nun 30. maddesinde “çağrı yolu ile vekâlet toplanmasına ve vekâleten oy kullanmaya ilişkin usul ve esasların SPK tarafından belirleneceği hükme bağlanmış olup, 6102 sayılı Kanun'un 428. maddesi bu kanun kapsamında uygulanmayacağı kabul edildiğinden, halka açık anonim ortaklıklar, bu konudaki yasal düzenlemenin dışına çıkarılmışlardır.

Yine II-30.1 sayılı Vekaleten Oy Kullanılması ve Çağrı Yoluyla Vekalet Toplanması Tebliğin md.5, f.3 hükmünde de halka açık ortaklıklar için TTK'nun md.428 hükümlerinin uygulanmayacağının bu kez de tebliğ hükmü ile altı çizilmiştir.

Kanun koyucu payları borsalarda işlem gören şirketlerin pay sahiplerinin, MKK nezdinde kayden izlendiğini dikkate alarak, hamiline yazılı paylar için depo zorunluluğunu kaldırmıştır⁴⁰.

⁴⁰SerPK ve gerekçeleri, **MADDE 30-** Madde ile AB mevzuatına ve 6102 sayılı Kanuna uyum amacıyla ve payları borsalarda işlem gören şirketlerin pay sahiplerinin MKK nezdinde kayden izlendiği dikkate alınarak, hamiline yazılı paylar için depo etme zorunluluğu kaldırılmıştır. Borsa şirketlerinin ortaklarının genel kurula katılımını kolaylaştırıcı hükümler getirilmiştir. Diğer taraftan payları kayden izlenmeyen halka açık ortaklıkların genel kurullarına katılma hakkı olan pay sahiplerinin, uygulamada ortaya çıkacak sorunları önlemek amacıyla 6102 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde tespit edileceği hususu maddede açıkça belirtilmiştir. Ortaklık genel kurullarında vekaleten oy kullanma hususu ise Kurul alt düzenlemelerine bırakılmış olup, 6102 sayılı Kanunun temsile ilişkin hükümlerinin halka açık ortaklıklar için uygulanmayacağı belirtilmiştir. 6102 sayılı Kanun ile getirilen genel kurula elektronik ortamda katılım uygulamasının ise payları kayden izlenen anonim ortaklıklar için MKK tarafından sağlanan elektronik ortam üzerinden gerçekleştirileceği hükme bağlanarak uygulamaya yön verilmesi amaçlanmıştır.

Anonim ortaklıkların elektronik ortamda yapılan genel kurullarına katılarak oy kullanılması imkanı getirilmek suretiyle yetki kontrolü gereği gibi yapılmadan yabancı yatırımcılar adına oy kullanılması gibi hukuka aykırılıkların önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

Pay sahipliği haklarının kullanılmasının önündeki engellerin kaldırılabilmesi için Avrupa Birliği kapsamındaki değişik sektörlerden temsilciler bir araya gelerek bir ortak çalışma grubu kurmuşlar ve genel kurul toplantılarına ilişkin piyasa standartlarını belirlemişlerdir⁴¹.

Zira sermaye piyasası araçlarının merkezi olarak saklanması, hukuki işlemlerin yapılması ve yönetsel haklar ile pay sahipliği haklarının kullanılması sermaye piyasasının en önemli unsurlarından olup, elektronik genel kurullar için büyük önem arz etmektedir.

Tevdi edilen kişi ve kuruluşlar hakkındaki hükümler anonim şirketlerin genel kurul toplantılarının usul ve esasları ile bu toplantılarda bulunacak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı temsilcileri hakkında yönetmelik (BTY)⁴² de düzenlenmiştir.

Yönetmeliğin md. 45 hükmüne göre; kendisine tevdi edilmiş olan pay ve pay senetlerinden doğan genel kurul toplantısına katılma ve oy hakkının, tevdi edilen tarafından kullanılabilmesi için, tevdi eden ile tevdi edilen arasında bu paylardan kaynaklanan oy hakkının tevdi edilen tarafından kullanılacağına ilişkin sözleşmede açık bir hükme yer verilmesi veya örneği yönetmelik ekinde yer alan örnekteki içeriğe uygun şekilde düzenlenecek temsil belgesinin verilmesi zorunludur. Ancak elektronik genel kurul sistemini uygulayan şirketlerde bu yetkilendirme anılan sistem üzerinden de yapılabileceği düzenlenmiştir. Tevdi edenin, temsilcisini genel kurul gününden bir gün öncesine kadar değiştirmesi mümkündür. Aynı yönetmeliğin md.46 hükmüne göre; tevdi edilen her genel kurul öncesinde tevdi edene başvurarak genel kurul gündeminde yer alan konularda ilgili hangi yönde oy kullanılacağına ilişkin talimatını almalıdır ancak bu yükümlülük yerine getirilmeden genel kurula katılmış olması yetkisiz katılma anlamına gelmez. Zamanında bildirim yapılmakla birlikte, tevdi edenden talimat alınamamış ise tevdi edilen oyunu genel talimata uygun olarak kullanır. Böyle

⁴¹ **Yayla**, s.25.

⁴² RG.28.11.2012, S.28481.

bir talimatın bulunmaması halinde tevdi edilen oyunu yönetim kurulunun önerileri yönünde verir. Yönetmeliğin md. 47 hükmünde ise; TTK' nun md. 1527 düzenlemesine göre genel kurul toplantısına elektronik ortamda ve oy kullanma sistemini uygulayan şirketlerin yapacakları genel kurul toplantılarına ilişkin talimatlar tevdi edilene, gizliliğini sağlayacak teknik yeterliliğe haiz olması durumunda, EGKS den iletilebilir.

7.Raporlama ve Arşivleme

EGKS, genel kurul öncesi ve sonrası ilgili bilgi ve belgelere, genel kurul sonrasında toplantı tutanaklarına, oylama sonuçlarına, katılanlara ilişkin bilgilere ulaşılabilmesinde tüm paydaşların fayda sağlayacağı bilgilendirme ve raporlama işlemlerini kapsamaktadır. Bu şekilde pay sahipleri ve şirketlerin sözü edilen bilgi ve belgelere erişimlerini kolaylaştırmaktadır. Örneğin, toplantı tutanağı, toplantı gündeminde yer alan konuların ilişkisi belgeler ve her bir gündem maddesine ilişkin olarak kullanılan oylar hakkında pay sahiplerine ayrıntılı bilgilere ulaşma imkanı sağlanmaktadır. Bakanlık Temsilci Yönetmeliği md.31 hükmüne göre GK toplantısına ilişkin belgeler bakanlıkça ve il müdürlüğünce beş yıl süreyle saklanacağı kabul edilmiştir⁴³.

EGKS üzerinden şirketin incelemeye sunduğu tüm belgeler, genel kurula katılanlar ve katılanların pay oranları ile her bir gündem için kullanılan oylara ilişkin ayrıntılar ve bir bütün olarak toplantı sonucu tüm paydaşların, her zaman erişebileceği şekilde alınabilmekte ve bunlar çeşitli kriterlerle raporlanabilmektedir.

Yine genel kurula ilişkin tüm bu bilgilerin değişmezliği EGKS tarafından sağlanmaktadır. Bu sayede özellikle genel kurula, temsilcileri vasıtasıyla katılan hak sahiplerinin kendileri adına ne yönde oy kullanıldığının takibi imkânı getirilmiştir. Hak sahiplerinin oy eğilimlerinin tespit edilmesi ve başta şirketler olmak üzere, analistler tarafından sağlıklı bir değerlendirme sonucunda analiz yapmaları olanaklı hale gelmiştir. Pay sahipleri tarafından ihtiyaç duyulan raporlar EGKS tarafından üretilerek ilgililerin bilgisine sunulmaktadır.

Genel kurula ilişkin olarak EGKS' de yapılan tüm işlemler, EGKS' ye eklenen tüm belgeler, 20 yıl süreyle EGKS' de değiştirilemez biçimde arşivlenmekte olup, tüm pay

⁴³ Turgut, s. 49.

sahipleri ihtiyaç duyduklarında bu arşivde yer alan kendileri ile ilgili belge ve bilgilere erişme imkânına kavuşmuştur.

8. İç Yönerge Hazırlanması

TTK 419. maddesi hükmü ile genel kurulun çalışma esas ve usullerine ilişkin olarak yönetim kurulu tarafından Gümrük ve Ticaret Bakanlığı’nca asgari unsurları belirlenecek olan bir iç yönerge hazırlanacağı kabul edilmiş, genel kurulun onayından sonra yürürlüğe girecek olan iç yönergenin ticaret siciline tescil ve Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinde (TTSG) ilan edilmesi zorunluluğu getirilmiştir. İş bu iç yönergenin ayrıca internet sitesinde de yayımlanacağı belirtilmiştir.

İç yönerge esasları Anonim Şirketlerde Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Temsilcileri Hakkında Yönetmelik (BTY) ile düzenlenmiş olup, BTY md. 40 hükmüne göre iç yönerge, kanunun izin verdiği durumlar dışında ortakların genel kurula katılma, oy kullanma, dava açma, bilgi alma, inceleme ve denetleme gibi vazgeçilmez nitelikteki haklarını, toplantı başkanlığının kanundan kaynaklanan görev ve yetkilerini sınırlandıran veya ortadan kaldıran hükümleri içeremez. Özel kanunlara tabi şirketler, iç yönergenin hazırlanmasında, ayrıca tabi oldukları özel mevzuat hükümlerini de dikkate almak zorundadırlar.

Anılan yönetmeliğin md. 41 hükmünde ise iç yönergede; toplantı yerine giriş ve toplantının açılması, toplantı başkanlığının oluşturulması, toplantı başkanlığının görev ve yetkileri, gündemin görüşülmesine geçilmeden önce yapılacak işlemler ve gündem, toplantıda söz alma ve kullanma usulü, toplantı tutanağının düzenlenmesi, toplantı sonunda yapılacak işlemler, yer alması gereken asgari hususlar olarak belirtilmiş olup, iç yönerge örneğine yer verilmiştir. Toplantılarda, bu iç yönergede öngörülmemiş bir durumla karşılaşılması halinde ise genel kurulca verilecek karar doğrultusunda hareket edilir⁴⁴. Tek ortaklı anonim şirketlerde md.43 hükmü uygulanır⁴⁵.

⁴⁴ “Anonim şirketlerin genel kurul toplantılarının usul ve esasları ile bu toplantılarda bulunacak gümrük ve ticaret bakanlığı temsilcileri hakkında yönetmelik, “İç Yönergede öngörülmemiş durumlar”, MADDE 17 – Toplantılarda, bu İç Yönergede öngörülmemiş bir durumla karşılaşılması halinde genel kurulca verilecek karar doğrultusunda hareket edilir.”

İkinci Bölüm

ELEKTRONİK GENEL KURUL SİSTEMİNE İLİŞKİN KURAL VE İLKELER

Elektronik iletişim araçları ve internet teknolojileri kullanılarak pay sahipleri zaman ve mekandan bağımsız olarak genel kurula katılma ve oy kullanma imkanına kavuşmuştur. Bu kapsamda genel kurul toplantılarının yürütülmesinde uzaktan erişim yöntemi olarak internetten yararlanılabilmektedir. Geleneksel anlamda fiziksel olarak toplanan genel kurula, pay sahiplerinin çevrimiçi katılmaları mümkün olduğunda çevrimiçi katılımlı hazır bulunma, genel kurul toplantısının tamamen internet üzerinden yapılması halinde ise elektronik genel kurul toplantısı veya elektronik genel kurul şeklinde ifade edilmektedir.

Elektronik ortam kavramı ile kastedilen sadece internet ortamı olduğundan, telekonferans, telefon vb. yollarla gerçekleştirilen katılımlar, TTK kapsamında elektronik ortam olarak nitelendirilemezler⁴⁶.

TTK md. 1527 hükmünde şirket sözleşmesinde veya esas sözleşmede düzenlenmiş olması şartıyla sermaye şirketlerinde yönetim ve müdürler kurulunun tamamen internet ortamında yapılmasına izin verilirken, anonim şirket genel kurullarında internet destekli katılımı içeren toplantının ancak ve ancak fiziki ortamda yapılması kabul edilmiştir⁴⁷.

Aynı hükümde kollektif, komandit, limited ve sermayesi paylara bölünmüş şirketlerde, şirket sözleşmesinde ve esas sözleşmede öngörülerek elektronik ortamda ortaklar

⁴⁵ Aynı yönetmeliğin md. 43 hükmüne göre tek ortaklı anonim şirketlerin yönetim organlarının da iç yönerge hazırlaması ve bu iç yönergenin şirket genel kurulunca onaylanması şarttır.

⁴⁶ **Tekin**, Ufuk, Limited Şirket Genel Kurulu'nun Elektronik Ortamda Toplanması ve Karar Alması, Yüksek

Lisans Tezi, Diyarbakır, 2013.

⁴⁷ **Bulut**, Abdulkadir, Anonim Şirket Genel Kurul Uygulamasında Pay Sahiplerinin Bilgi Alma Hakkı, Ankara, 2014, s.72,s.73.

kuruluna ve genel kurula katılma, öneride bulunma ve oy verme, fiziki katılımı, öneride bulunmanın ve oy vermenin bütün hukuki sonuçlarını doğuracağı kabul edilmiştir.

Genel kurul toplantılarına elektronik ortamda katılmanın gerçekleştirilmesinde üç temel amaçtan bahsedilir. Birincisi, genel kurulda güç boşluğunu mümkün olduğu kadar azaltmak, ikincisi hesap verilebilirlik ilkesinin gereği gibi uygulanmasında ilerleme kaydetmektir. Üçüncü amaç ise yöneticilere ve yönetim kurulu üyelerine anonim şirketin bilinmeyen ve tanınmayan diğer sahiplerini ve yatırımcıları tanıtmaktır⁴⁸.

TTK md. 407 hükmüne göre murahhas üyelerle en az bir yönetim kurulu üyesinin genel kurul toplantısında hazır bulunması, TTK md. 333 gereğince belirlenen şirketlerin genel kurul toplantılarında Bilim Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü'nün görevlendirdiği, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı temsilcilerinin bulunması ve genel kurul toplantılarının usul ve esasları ile bu toplantılarda bulunacak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Temsilcileri Hakkında Yönetmeliğin md.24 hükmü uyarınca tevdi edilen temsilcileri tarafından temsil olunması zorunludur. Bu durumda tamamen internet üzerinden gerçekleştirilecek elektronik genel kuruldan söz edilemeyecektir. Genel kurulun fiziki olarak toplanması yasanın emredici kuralıdır.

TTK md. 1527 hükmüne göre, elektronik ortamda genel kurullara ilişkin genel bir çerçeve çizilmiş, uygulamanın kapsamı ise çıkarılacak yönetmelik düzenlemelerine bırakılmıştır.

TTK md. 1527 hükmü kapsamında pay sahiplerinin elektronik ortamda genel kurula katılımı toplantı ve karar yeter sayısı bakımından esas alınacak ve temsil olunan paylara ilişkin yönetsel haklarını iletişim araçları yolu ile kullanabileceklerdir⁴⁹.

Türkiye'de anonim şirketlerde son yıllarda başlayan elektronik genel kurul sisteminin pay sahiplerinin yönetime katılımına olan etkilerini ortaya koymak bakımından yapılan çalışmada elde edilen verilere göre; elektronik yolla katılan pay sahiplerinin neredeyse tamamına yakının yabancı sermayenin oluşturduğu ve pay sahiplerinin genel kurullara

⁴⁸ **Bulut**, s.74.

⁴⁹ **Yayla**, s.135.

katılmasına yönelik olarak çok olumlu sonuçlar elde ettiği, katılımın artırılması hedeflerine ulaşıldığı açıklanmıştır⁵⁰.

TTK md. 1527 hükmü kooperatif dışında, ticaret şirketlerinde elektronik toplantılar hakkında düzenlemeler içermektedir⁵¹. 6335 sayılı Kanun ile getirilen değişiklikten sonra tüzük yerine, yönetmelik çıkarılması hükme bağlanmıştır. Anonim şirketler için iş bu düzenlemelerin farklı yorumlara yol açabileceği kuşkusuzdur. İdarenin kural koyma yetkisinin yargı denetiminden muaf hale gelmiş olması eleştirilmektedir. Zira hukuk tekniği ve normlar hiyerarşisi bakımından tüzük ile yönetmelik arasındaki diğer farkların yanında, tüzükler, Anayasa'nın 115. Maddesi uyarınca Danıştay denetimine de tabidir⁵².

TTK. md. 1527/ 1 hükmü, yalnızca sermaye şirketlerinde müdürler veya yönetim kurulu toplantılarını kapsamakta olup kanunda veya şirket sözleşmesinde ve esas sözleşmede öngörülen toplantı ile karar nisaplarına ait aynen uygulanacağı hükmünü içermektedir. Esas sözleşme gereği şirket yönetimi, bu yolla oy kullanmanın bütün şartlarını gerçekleştirerek, şirket ortağına gerekli bütün araçları sağlamakla sorumludur.

Sermaye şirketlerinde müdürler veya yönetim kurulu toplantıları için, toplantıların tamamen elektronik ortamda yapılması ve fiziki olarak düzenlenecek toplantıda elektronik yoldan katılma şeklinde iki ayrı imkân söz konusudur. Genel kurul veya ortaklar kurulu toplantılarının tamamen elektronik ortamda yapılmasına yönelik bir düzenlemeye yer verilmediği şeklinde yorumlanabilmektedir. Çünkü TTK. md. 407 hükmüne göre, murahhas üyelerle en az bir yönetim kurulu üyesinin genel kurul toplantısında hazır bulunmaları şarttır. *Bahtiyar / Hamamcioğlu'na* göre tamamen elektronik ortamda gerçekleştirilen genel kurul yoklukla maluldür⁵³. *Moroğlu* ise varsa murahhas üyeler ile en az bir yönetim kurulu üyesinin genel kurul toplantısında hazır bulunma zorunluluğu için açık bir yaptırım öngörülmemiş olmasının doğru olmadığını,

⁵⁰ dergi.kmu.edu.tr/userfiles/file/Aralık2015/12m.pdf,KMÜ Sosyal ve Araştırmalar Dergisi 17 (29):99-110,2015

erişim tarihi:21.11.2016.

⁵¹ TTK.'nın "Uygulama kuralları" başlıklı m.1528, "Elektronik ortamı kullanmak isteyen ortaklar, pay sahipleri ve yönetim kurulu üyeleri elektronik posta adreslerini şirkete bildirirler."

⁵² **Bahtiyar**, Mehmet, 6335 sayılı Kanun ile Yeni TTK'da Yapılan Değişiklikler ve İşletmeler/Şirketler İçin

TTK'ya Uyum Takvimi, İstanbul 2012, s.11 ve 32.

⁵³ **Bahtiyar/Hamamcioğlu**, Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantıları, Beta Yayınları, İstanbul, 2014, s.15.

hükümün gerekçesinde söz konusu zorunluluğa uyulmamasının genel kurul kararlarının geçerliliğini etkilemeyeceğinin belirtildiğini, bu durumda genel kurul kararlarının iptalinden söz edilmesinin zor olduğunu, ancak genel kurula katılmamış olmaları şirketin veya pay sahiplerinin zarara uğramalarına yol açmış ise, Murahhas üyeler ile yönetim kurulu üyeleri ve denetçiler aleyhine tazminat davası açılabileceğini belirtmiştir⁵⁴. Tüm pay sahiplerinin elektronik yol ile toplantıya katılımı halinde bile karar alınabilmesi için görevleri ve konumları dolayısıyla Murahhas üyelerle en az bir yönetim kurulu üyesinin toplantıda fiziken katılımı gerekecektir.

Şirket sözleşmesinde öngörülmüş olması şartı ile sermaye şirketlerinde yönetim kurulu ve müdürler kurulu tamamen elektronik ortamda yapılabileceği gibi, bazı üyelerin fiziken mevcut bulundukları bir toplantıya bir kısım üyelerin elektronik ortamda katılması yoluyla da uygulanabilir. Bu durumda kanunda veya şirket sözleşmesinde ve esas sözleşmede öngörülen toplantı ile karar nisaplarına ilişkin hükümler aynen uygulanır.

1. Anonim Şirket Genel Kurulu Dışında Ticaret Şirketlerinde Elektronik Ortamda Yapılacak Kurullar

Ticaret şirketlerinde anonim şirket genel kurulları dışında yapılacak elektronik genel kurullar için 28.02.2015 Tarih, 29281 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan değişiklik ile 29.08.2012 tarihli ve 28396 sayılı Ticaret Şirketlerinde Anonim Şirket Genel Kurulları Dışında Elektronik Ortamda Yapılacak Kurullar Hakkında Tebliğ'de düzenlenmiştir⁵⁵.

TTK' da, anonim şirketlerin dışında sermaye şirketlerinin yönetim ve genel kurul toplantılarının elektronik ortamda katılımın gerçekleştirilebileceği düzenlenmiştir.

TTK md. 1527, f.1. de şirket sözleşmesinde veya esas sözleşmede düzenlenmiş olması şartıyla, sermaye şirketlerinde yönetim kurulu ve müdürler kurulu tamamen elektronik ortamda yapılabileceği gibi, bazı üyelerin fiziken mevcut bulundukları bir toplantıya bir kısım üyelerin elektronik ortamda katılması yoluyla da icra edilebilmesi mümkündür.

Bu hâllerde kanunda veya şirket sözleşmesinde ve esas sözleşmede öngörülen toplantı ile karar nisaplarına ilişkin hükümler aynen uygulanır.

⁵⁴ **Moroğlu**, Erdoğan, Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, s. 123-124.

⁵⁵ <http://www.resmi.gazete.gov.tr>.

Kollektif, komandit, limited ve sermayesi paylara bölünmüş şirketlerde de şirket sözleşmesinde ve esas sözleşmede öngörülerek elektronik ortamda ortaklar kuruluna ve genel kurula katılma, öneride bulunma ve oy verme, fizikî katılımın, öneride bulunmanın ve oy vermenin bütün hukuki sonuçlarını doğurur. Ancak bu husus zorunlu olmayıp, isteğe bağlı olarak gerçekleştirilebilecektir. Elektronik ortamda ortaklar kurulu veya genel kurul icra edecek ticaret şirketlerinin TTK md. 1527, f. 1 ve f. 2. fıkralarında belirtilen hallerde elektronik ortamda oy kullanabilmek için, şirketin bu amaca özgülenmiş bir internet sitesine sahip olması, ortağın bu yolda istemde bulunması, elektronik ortam araçlarının etkin katılmaya elverişli olması ve bu durumun teknik raporla ispatlanarak bu raporun tescil ve ilan edilmesi, oy kullananların kimliklerinin saklanması ve kolektif, komandit, limited ve paylı komandit şirketlerde, esas sözleşme veya şirket sözleşmesi uyarınca şirket yönetiminin, bu yolla oy kullanmanın tüm koşullarını gerçekleştiren ortaklara bütün araçları temin etmesi şarttır⁵⁶.

2.Sermayesi Paylara Bölünmüş Şirketler Yönünden İlkeler ve Uygulama Kuralları

TTK .md. 1527, f. 2 hükmünde; “Sermayesi Paylara Bölünmüş Şirket” ibaresinin sadece paylı komandit şirket mi, yoksa onunla birlikte anonim şirket kapsayıp kapsamadığı konusunda, *Bahtiyar / Hamamcioğlu*, birinci fıkroda açıkça sermaye şirketlerinden söz edilmesi, dördüncü fıkroda “birinci ve ikinci fıkroda anılan şirketlerde” denilmesinin ve beşinci fıkroda sadece anonim şirketten söz edilmiş olmasının, ikinci fıkroda sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketin kastedilmiş olacağı düşüncesini desteklemekte olduğunu, yasal düzenlemenin anonim şirketi kapsamadığı ve söz konusu ibarede komandit sözcüğünün eksik yazıldığı sonucuna varılabileceği düşüncesindedirler⁵⁷.

Elektronik ortamda oy kullanabilmek için şirketin amacına özgülenmiş internet sitesinin olması, elektronik ortam araçlarının etkin katılmaya elverişliliğinin teknik bir raporla delillendirilip, tescil ve ilan edilmesi ve oy kullananların kimliklerinin saklanması gibi, hususlar elektronik genel kurul yönetmeliğinde belirtilmiştir.

⁵⁶ **Pulaşlı**, s.361-362.

⁵⁷ **Bahtiyar / Hamamcioğlu**, s.116-117.

3. Anonim Şirketler Yönünden Elektronik Ortamda Genel Kurullara Katılma ve Önemi

Anonim şirket genel kurullarında toplantıya elektronik ortamda katılım için şirket tarafından elektronik genel kurul yönetmeliğinde belirtilen koşulların yerine getirilmesi zaruridir.

Ayrıca görev ve konumları nedeniyle fiziken toplantıya katılması zorunlu olan kişilerin toplantı ortamında bulunması gerekmektedir. Elektronik genel kurul yönetmeliğinde de; TTK md. 419/ 1 hükmüne göre toplantı başkanlığı oluşturulurken fiziki toplantıda bulunanlardan seçim yapılması hususuna gönderme yapıldığı görülmektedir.

Elektronik ortamda oy kullanabilmek için, şirketin bu amaca özgülenmiş bir internet sitesine sahip olması, ortağın bu yolda istemde bulunması, elektronik ortam araçlarının etkin katılmaya elverişliliğinin bir teknik raporla ispatlanıp, bu raporun tescil ve ilan edilmesi ve oy kullananların kimliklerinin saklanması şarttır.

Site kurma zorunluluğu denetime tabi sermaye şirketlerini kapsamaktadır. Ancak denetime tabi olmayan bir şirketin de elektronik genel kurul sistemini kabul etmesine yasal bir engel bulunmamaktadır⁵⁸. TTK md. 397' ye göre, denetime tabi şirketler, finansal tabloları denetçi tarafından, kamu gözetimi, muhasebe ve denetim standartları kurumunca yayımlanan uluslararası denetim standartlarıyla uyumlu Türkiye denetim standartlarına göre denetlenen şirketlerdir.

TTK md. 1527 gerekçesinde halktan olan pay sahiplerinin genel kurullara katılımının yetersiz kalabileceği belirtilerek, çevrimiçi katılımlı genel kurulların, bu soruna önemli bir katkı sağlayacağı ve halka açık anonim şirketlerin daha şeffaf bir şekilde yönetilmelerine hizmet edeceği öngörülmüştür.

Ticaret şirketlerinde anonim şirket genel kurulları dışında elektronik ortamda yapılacak kurullar hakkında tebliğin md. 11 düzenlemesinin gerekçesinde de; anonim şirketlerde yönetim kurulu toplantılarının çevrimiçi olarak katılımın sağlanabilmesinin, özellikle yabancı sermayeli şirketlerde önemli bir soruna çözüm getireceği, yabancı

⁵⁸ Bahtiyar/ Hamamcıoğlu, s.18.

yatırımcılardan oluşan yönetim kurulu toplantılarının fiziki olarak yapılmasının önemli güçlükler doğurduğu açıklanmıştır⁵⁹.

EGKS, Şirket pay sahiplerinin paylarını bloke etmeden, elektronik ortamda işlem yapabilmelerine, fiziki ortamda yapılmakta olan toplantıyı eş zamanlı olarak takip edebilmelerine, görüntü ve ses aktarımı suretiyle fiziki ortamda genel kurula katılmaksızın internet erişimi olan her yerden toplantıyı canlı olarak takip edebilmeleri, görüşülen gündeme ilişkin görüş ve önerilerini eş zamanlı olarak gönderebilmelerine, ilgili gündemin oylaması sırasında fiziki olarak katılanlarla aynı anda eş zamanlı olarak kullanabilmelerine ve tüm süreçlere ilişkin bilgi ve bildirimleri anlık olarak alabilmelerine imkan sağlamaktadır⁶⁰.

Anonim Şirketlerde genel kurul toplantıları, pay sahiplerinin pay sahipliği haklarını kullandıkları platform olması bakımından önemlidir. Genel kurul, kanundan veya şirket esas sözleşmesinden kaynaklanan yetkilerini, pay sahipleri veya temsilcilerinin oyları ile karar almak suretiyle kullanır. Alınan kararlar gerek şirket pay sahipleri ve gerekse şirket organları bakımından bağlayıcıdır. Pay sahipleri bilgi alma ve inceleme haklarını ve diğer temel haklarını genel kurul toplantıları aracılığı ile kullanmaktadır. TTK md. 407 hükmüne göre, genel kurulun pay sahiplerinin, pay sahipliği haklarını kullandıkları platform olması yönündeki temel ilkeyi teyit etmektedir.

Böylece pay sahipleri, şirket işlerine ilişkin haklarını genel kurulda kullanmaktadırlar. e TTK'da yer alan genel kurula fiziki olarak katılma, oy hakkının kullanılması, hazirun cetvelinin toplantı sırasında imzalanması, nama yazılı pay sahipleri için temsil yetkisinin yazılı bir kağıt şeklinde verilmiş olma şartı, pay sahiplerine yapılacak davetin şekli gibi hükümler internet üzerinden veya internet destekli genel kurul yapılmasına olanak vermediğinden, bu önemli ilkeler eTTK da açık olarak yer almıyordu⁶¹.

yTTK hükümlerinin yürürlüğe girmesi ile genel kurul toplantılarına elektronik ortamda katılım uygulamasına da başlanmış olmaktadır.

⁵⁹ **Kahyaoglu** , Emin Cem, Anonim Şirkette Yönetim Kurulunun Teşkili, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt:9, Sayı.117-118,s.117.

⁶⁰ **Kumkale**, s.96-.97.

⁶¹ **Erdem**, H.Ercüment, Türk Ticaret Kanunu'nun Anonim Şirketler Genel Kurulları İçin Getirdiği Yenilikler, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt:9, Sayı.117-118, s.31.

TTK md. 1525, f.5 hükmü uyarınca esas sözleşmede açık hüküm olması halinde imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun da elektronik ortamda katılma şeklinde yapılması mümkündür. Elektronik Genel Kurul Yönetmeliği'nde bu konuda her hangi bir açıklık yer almamakla birlikte, genel kurul toplantı yönetmeliğinde imtiyazlı pay sahipleri toplantısı bir genel kurul toplantısı türü olarak ele alınmış ve tüm toplantıları kapsayan genel hükümlerde elektronik sistemi uygulayan şirketlere atıflar yapılmıştır⁶².

Çünkü elektronik genel kurul yönetmeliğinde bu konuda herhangi bir açıklık yer almamakla birlikte, genel kurul toplantı yönetmeliğinde imtiyazlı pay sahipleri toplantısı bir genel kurul toplantısı türü olarak ele alınmış ve tüm toplantıları kapsayan genel hükümlerde elektronik sistemi uygulayan şirketlere atıf yapılmıştır. Gerçekten de özellikle genel kurul toplantısı bitiminde hemen başlayan imtiyazlı pay sahipleri toplantılarında, yasal şartların yerine gelmesi koşulu ile elektronik ortamda toplantıya katılım mümkün olmalıdır⁶³.

4. Elektronik Genel Kurul Sisteminin Yararları ve Sakıncaları

Elektronik ortamda genel kurula katılma hem şirketler hem de pay sahipleri için yarar sağlar. Şirket faaliyetlerinden kaynaklanan rizikoyu taşımayan grupların yönetimde söz sahibi olmasına imkân verir. Pay sahiplerinin genel kurullarda belli hakları kullanmak için belli çoğunluğa sahip olmasını kolaylaştırır.

Belli nisapların arandığı durumlarda, güç boşluğu sorununu asgari düzeye indirmeye imkân verir. Mali yönden de gerek şirket, gerekse pay sahipleri için önemli bir avantaj sağlar. Elektronik araçlar sayesinde genel kurula davet ve genel kurula katılım sağlanır. Şirket yöneticilerinin görev ve sorumluluklarını yerine getirmede daha özenli davranmasını sağlar. Yabancı yatırımcıların şirkete ilgisini artırır ve avantaj sağlar. Pay sahiplerinin toplantıya ilgisini ve katılımını artırır. Şirketin genel kurul maliyetini azaltır. Şirket ile pay sahipleri arasındaki ilişkiyi geliştirir⁶⁴.

Anonim şirketler hukukunda internetin kullanılmaya başlaması ve kullanımın yaygınlaşması neticesinde anonim şirkete ilişkin bilgiler internet aracılığı ile bir anda

⁶² Akad, Gül, Anonim Şirketlerde İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulu, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2013, s.62.

⁶³ Akad, Gül, s.62.

⁶⁴ Bulut, s. 93-s.96.

dağıtılmak suretiyle küçük yatırımcıdan büyük yatırımcıya kadar tüm paydaşlar aynı oranda bu bilgilere internet üzerinden ulaşma imkanı sağlar. Bu da anonim ortaklıklarda eşit işlem ilkesinin diğer bir uzantısı olarak ortaya çıkar. Aktüel işletme verileri elektronik değerlendirme araçları sayesinde hafızaya alınıp saklanabilmekte bu da yatırımcıya kararları yönünde yol göstericidir⁶⁵.

Kaya, Genel kurula internet aracılığıyla katılımın önemli faydalarından birinin genel kurulun düzenli bir şekilde yürütülmesi ve disiplinin sağlanması hususunda sağlayacağı katkılar olacağını, bu şekilde genel kurul toplantısını yönetmek için seçilen kişi söz hakkı isteyen ortağa sadece bir tuşa basarak söz hakkı verebileceği gibi, yine aynı şekilde toplantının düzen ve selametini bozan ortakların konuşmalarını engelleyebileceğini belirtmiştir⁶⁶.

MKK' nın resmi internet sitesinde yer alan açıklamaya göre "EGKS ile genel kurula temsilcileri vasıtasıyla katılan hak sahiplerinin kendileri adına ne yönde oy kullanıldığının takibindeki güçlükler sona ermektedir⁶⁷.

Türk hukuk sistemine yeni bir düzenleme olarak giren genel kurula elektronik yoldan katılımın olumsuz yanlarının bulunduğu dair görüşler ileri sürülmüştür. Örneğin internet aracısının yeni ve henüz tam anlamıyla denenmemiş olduğu belirtilmiştir. Buna göre fiziki genel kurul toplantılarında ortaklar kişisel ilişki kurabilme imkânına sahip iken, elektronik yolla katılımı bu imkândan yoksun kalınabilecektir. Hukuki alanda düzenleme konusu yapılamayacağı görüşüne karşı, internet alanındaki gelişme ve her eve girmiş olması gerçeği savunma olarak ileri sürülebilecektir⁶⁸.

Öte yandan Genel kurula elektronik ortamda katılımı, görüntü ve ses nakli sayesinde toplantıya sistem üzerinden elektronik ortamda katılanlar sanki fiziken toplantı yerindeymiş gibi hareket ederler. Toplantı akış metnine ve toplantı salonuna canlı yayın ile erişim internet bağlantısı ile olur. Ancak meydana gelebilecek teknik aksaklıklarda

⁶⁵ **Kayhan**, Şaban, "Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul ve İnternet", Necip Kocayusufpaşaoğlu İçin Armağan, Ankara, 2004, s.620.

⁶⁶ **Kaya**, İsmail Mustafa, "Anonim Ortaklıkların Genel Kurul Toplantılarının İnternet Aracılığı İle Yapılması",

<http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/38/280/2546.pdf> .erişim tarihi : 20.10.2016, s.224.

⁶⁷ <https://www.mkk.com.tr/tr/genel-mektup/604>, erişim tarihi:22.11.2016

⁶⁸ **Kayhan**, s.620.

oy kullanılamaması ya da yanlışlıkla istenmeyen şekilde oyun kullanılması halinde sorunun giderilmesine yönelik henüz bir düzenleme bulunmamaktadır. Uygulamada teknik bir arıza meydana gelmiş ise toplantı başkanlığı toplantıya ara vermekte, MKK ile irtibata geçerek teknik arızanın giderilmesi sonrası yine MKK’ dan alınan haber ile toplantıya kaldığı yerden devam etmektedir⁶⁹.

Uygulamada sorunlar genel kurula elektronik olarak katılımda görüntü ve ses nakli kesilmesi sonucunda şirketin internet sitesinden kaynaklanan sebeplerden doğan hallerde ya da pay sahibinin davranışlarından ortaya çıkabilmektedir. Ayrıca şirket yetkililerinin ihmali halinde veya kasti davranışı ile de EGKS platformundaki sorunlar tezahür edebilir. Özellikle veri akışının kesilmesi durumunda önemli sorunlara yol açılabilir.

Diğer bir olumsuzluk ise, genel kurula giriş işlemi için kısıtlı sürelerin öngörölmüş olması elektronik ortamda katılıma engel oluşturabilecek olmasıdır. Oylama konusunda muhalefet şerhi beyan etmiş ve muhalefet şerhine erişmek isteyen pay sahibi, bağlantısı kesildiğinden katılım imkânını kaybedebilir.

Alt yapıdaki aksaklıklar sebebiyle erişimin kısıtlı veya yavaş olması halinde EGKS’ den kaynaklanan nedenlerle hak sahiplerinin uğrayacağı zararlardan gerek destek hizmeti alan gerek destek hizmeti veren şirketin sorumluluğu genel hükümlere göre belirlenir. Nitekim EGKS yönetmeliği md. 13, f.d hükmü ile EGKS’ den kaynaklanan nedenlerle hak sahiplerinin uğrayacağı zararlardan, gerek destek hizmeti alan, gerek destek hizmeti veren şirketin sorumluluğu genel hükümlere göre belirleneceği düzenlenmiştir.

Elektronik ortamda kurula katılan pay sahibi tarafından suç unsuru ve hakaret içeren vs. yazılar yazılması halinde toplantıdan yani elektronik ortamdan çıkarılması gereklidir. Ancak haksız çıkarımlarda pay sahipleri bu durumu tutanağa geçirtmelidirler.

Öte yandan internet ortamında yayınlanan genel kurulun şifresiz şekilde kamuya açık yapıldığı hallerde, toplantıya katılmaya yetkili olmayan kimselerin toplantıya katılmasına engel olunamamaktadır. Şirketin internet sitesine ve ilgili linklere giren

⁶⁹ Turgut, s.64-65.

kişiler rahatlıkla genel kurul toplantısına dinleyici ve izleyici olarak katılabilirler. Ancak toplantıya katılmaya yetkili olmayan kişilerin toplantıya izleyici ve dinleyici olarak katılmak istemesi halinde toplantı başkanının toplantıda hazır bulunan pay sahiplerinin görüşünü alması gerekir. Şifreli yapılan bir yayın söz konusu ise sadece toplantıya katılmaya yetkili kimseler şifre kullanarak toplantıya katılacak, toplantı esnasında şifre sahibi olmayan veya şifresini unutmuş kişilerin toplantı başkanına ulaşması ve izin alması halinde toplantıya katılması söz konusu olabilecektir. Halka açık anonim şirketlerde kamuya açıklık söz konusu olduğu için genel kuruldaki görüntü ve seslerin kamuya açıklanması herkesin erişimine açık olması durumunda kişilik haklarının ihlalinin bahsedilemez⁷⁰.

5. Genel Kurul Kararlarını Niteliği ve Elektronik Ortamda Genel Kurula Katılımın Düzenlemesine ilişkin İlke ve Kurallar

Anonim ortaklıklar hukukunda genel kurul, pay sahiplerinin veya temsilcilerinin usulüne uygun çağrı üzerine, belirli bir gündemi görüşmek ve karara bağlamak için bir araya gelmesinden oluşan, şirketin karar organıdır. Ayrıca pay sahiplerinin veya temsilcilerinin görüşlerinin açıklandığı ve bilgi aldığı ve ortaklık işlerine ilişkin haklarının kullanıldığı ve pay sahiplerinin fiziksel olarak da toplandıkları bir yerdir.

Genel Kurul kararları, pay sahiplerinin irade beyanı olan olayların belirli bir yönde yeterli sayıda kullanılmasıyla oluşmaktadır⁷¹.

Genel kurul anonim şirketin karar organı olması itibarıyla, şirket faaliyetine doğrudan ve dolaylı olarak hakimdir.

Bununla birlikte genel kurul devamlı çalışan bir organ niteliğinde değildir. Zira yılda en az bir defa olağan veya gerekmesi halinde olağanüstü toplanır⁷².

Olağanüstü genel kurul toplantısı ise genel kurulun belirli zamanların dışında toplanması halinde söz konusudur.

Özellikle emredici hükümler ilkesinin⁷³ özel kanunlara sadece kendi konuları çerçevesinde serbesti tanımakta ve SerPK açısından da geçerli kabul edilmemektedir⁷⁴.

⁷⁰ **Bulut**, s.105 - 107.

⁷¹ **Korkut**, Ömer, Anonim Şirketlerde Genel Kurul Kararlarının Butlanı, Adana, 2012, s.4.

⁷² **Pulaşlı**, s.348.

Örneğin, halka açık anonim ortaklıklarda, genel kurula esas sözleşme hükümlerinin düzenlenmesi konusunda daha geniş yetki tanımaktadır.

Cenkci; esas sözleşmede yer verilecek sınırlandırmaların, ortaklığın halka açık mahiyetiyle bağdaşmayacağı ve sermaye piyasası kuralları çerçevesinde hareket imkânını sınırlandıracağının göz ardı edilmemesi gerektiğini belirtmiştir⁷⁵.

eTTK'da genel kurulun karar alabilmesi için pay sahiplerinin veya temsilcilerinin mutlaka fiziken bir araya gelmeleri zorunlu iken y TTK ile birlikte elektronik ortamda genel kurula katılıma imkân verildiğini açıklamıştık.

TTK md. 1527 f.5 hükmünün uygulanmasına ilişkin esaslar Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanan oyun gerçek sahibi tarafından kullanılmasına ve uygulamaya ilişkin kurallar ile pay sahibinin temsilcisine internet sitesi aracılığıyla talimat vermesi esas ve usulleri Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelik ile düzenlenmiştir.

28.08.2012 Tarih, 28395 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara ilişkin Yönetmelik ve 29.08.2012 tarih, 28396 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Anonim Şirketleri Genel Kurullarında Uygulanacak Elektronik Genel Kurul Sistemi Hakkında Tebliğ, Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanılarak yürürlüğe girmiştir. Böylece esas sözleşmelerinde elektronik katılıma dair düzenleme olan ve yasanın aradığı sair şartları tamamlayan anonim ortaklıklarda fiziki toplantının yanı sıra pay sahiplerinin elektronik ortamda genel kurula katılmalarına imkân verilmiştir⁷⁶.

28.02.2015 tarih, 29281 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan anonim şirketlerde elektronik ortamda yapılacak genel kurullarında uygulanacak elektronik genel kurul sistemi hakkında tebliğ de değişiklik yapılmasına dair tebliğ ile ticaret şirketlerinde anonim şirket genel kurulları dışında elektronik ortamda yapılacak kurullar hakkında

⁷³ TTK' nın 340 md hükmüne göre, esas sözleşme, anonim şirketlere ilişkin hükümlerden ancak Kanun' da açıkça izin verilmesi halinde sapabilmektedir. Diğer kanunların, öngörülmesine izin verdiği tamamlayıcı esas,sözleşme hükümleri o kanuna özgülenmiş olarak hüküm doğurur.

⁷⁴ **Karasu**, Rauf, Anonim Şirketlerde Emredici Hükümler İlkesi, Yetkin Yayınları, Ankara, 2015, s. 63.

⁷⁵ **Cenkci**,Esra, <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr>,Kayıtlı Sermaye Sisteminde Yeni Pay Alma(Rüçhan) Hakkının Sınırlandırılması Bağlamında Genel Kurulun Yetkileri, s.333,erişim tarihi: 11.12.2016.

⁷⁶ **Bahtiyar/ Hamamcıoğlu**, s.12.

tebliğde yapılan değişiklikler neticesinde; şirketler, kuracakları EGKS'nin uygunluğunu, Türkiye bilimsel ve teknolojik araştırma kurumu, bilgi teknolojileri ve iletişim kurumu veya bünyesinde asgari CISA sertifikası bulunan personele sahip ve bu alanda denetim yapmaya yetkilendirilmiş şirketlere 3 yılda bir tespit ettirecek ve söz konusu kurumlar tarafından düzenlenecek teknik raporu Ticaret Sicili Müdürlüğü'ne tescil ve ilan ettireceklerdir. Geçici 1. maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce teknik raporu yenilemesi gereken şirketler bakımından 8. madde de öngörülen rapor yenileme süresi üç yıl olarak uygulanması öngörülmüştür. Mevcut yasal düzenlemede elektronik ortamda genel kurula katılım ana hatları belirlenmiş bulunmaktadır.

Açıkladığımız üzere, TTK' nun 1527, f.5 hükmünün uygulanması esasları Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanan yönetmelikle düzenlenir. Yönetmelikte, genel kurula elektronik ortamda katılmaya ve oy vermeye ilişkin esas sözleşme hükmünün örneği yer alır. Anonim şirketler yönetmelikten aynen aktarılacak olan bu hükümde değişiklik yapamazlar. Yönetmelik, ayrıca oyun gerçek sahibi veya temsilcisi tarafından kullanılmasını sağlayan kurallar ile 407 nci maddenin üçüncü fıkrasında öngörülen Bakanlık temsilcilerinin bu hususa ilişkin yetkilerini içerir.

Bu yönetmeliğin yürürlüğe girmesi ile birlikte genel kurullara elektronik ortamda katılma ve oy kullanma sisteminin uygulanması pay senetleri borsaya kote edilmiş şirketlerde zorunlu hâle gelmiştir.

Yine TTK md. 1527 hükmüne göre, EGKS'yi uygulayacak şirketlerin esas sözleşmesinde, anonim şirketlerde elektronik ortamda yapılacak genel kurullara ilişkin yönetmelik md. 5 de belirtilen⁷⁷ metnin genel kurul toplantılarının düzenlendiği maddelerden biri içerisinde yer alması zorunludur. Esas sözleşmesinde bu maddede belirtilen şirketler, yapacakları her genel kurul toplantısında hak sahiplerinin ve temsilcilerinin genel kurula elektronik ortamda katılabilmelerini ve oy verebilmelerini sağlamak zorundadır⁷⁸.

⁷⁷ “Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik m.5”; “Genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılım Şirketin genel kurul toplantılarına katılma hakkı bulunan hak sahipleri bu toplantılara, Türk Ticaret Kanununun 1527 nci maddesi uyarınca elektronik ortamda da katılabilir. Şirket, Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik hükümleri uyarınca hak sahiplerinin genel kurul toplantılarına elektronik ortamda katılmalarına, görüş açıklamalarına, öneride bulunmalarına ve oy kullanmalarına imkan tanıyacak elektronik genel kurul sistemini kurabileceği gibi bu amaç için oluşturulmuş sistemlerden de hizmet satın alabilir. Yapılacak tüm genel kurul toplantılarında esas sözleşmenin bu hükmü uyarınca, kurulmuş olan sistem üzerinden hak sahiplerinin ve temsilcilerinin, anılan Yönetmelik hükümlerinde belirtilen haklarını kullanabilmesi sağlanır.”(2) Hak sahipleri ve temsilcilerinin elektronik ortamda genel kurul toplantısına katılma ve oy kullanmasına imkan tanıyacak şirketler, yukarıda belirtilen esas sözleşme hükmünde herhangi bir değişiklik yapmadan bu metni esas sözleşmelerine aktarmak zorundadır. Esas sözleşmelerinde bu maddede belirtilen esas sözleşme hükmü bulunan şirketler, yapacakları her genel kurul toplantısında hak sahiplerinin ve temsilcilerinin genel kurula elektronik ortamda katılabilmelerini ve oy verebilmelerini sağlamak zorundadır.(3) Payları MKK tarafından kayden izlenen borsaya kote şirketlerin yapacakları genel kurul toplantılarına elektronik ortamda katılma, temsilci tayin etme, öneride bulunma, görüş açıklama ve oy verme işlemleri MKK tarafından sağlanan EGKS üzerinden yapılır.”

⁷⁸ **Kumkale**, Rüknettin, Terazi Aylık Hukuk Dergisi, Cilt;8, Sayı; 85, Eylül, 2013, e enel kurul:elektronik genel kurul sistemi, s.96.

Üçüncü Bölüm

ANONİM ORTAKLIKLARDA GENEL KURUL TOPLANTISINA İLİŞKİN GENEL İLKELER

Elektronik iletişim araçları ve internet teknolojileri kullanılarak pay sahipleri zaman ve mekandan bağımsız olarak genel kurula katılma ve oy kullanma imkanına kavuşmuş olduğu önceki bölümlerde açıklanmıştı. Bu kapsamda genel kurul toplantılarının yürütülmesinde uzaktan erişim yöntemi olarak internetten yararlanılabilmektedir. Geleneksel anlamda fiziksel olarak toplanan genel kurula pay sahiplerinin çevrimiçi katılmaları mümkün olduğunda *çevrimiçi katılımlı hazır bulunma*, genel kurul toplantısının tamamen internet üzerinden yapılması halinde ise *elektronik genel kurul toplantısı* veya *elektronik genel kurul* şeklinde ifade edilmektedir. TTK md. 1527 düzenlemesinde online-çevrimiçi genel kurul kavramı kullanılmış olup, sermaye şirketlerinde yönetim ve ortaklar kurulunun tamamen internet ortamında yapılmasına izin verilirken, anonim şirket genel kurullarının internet destekli katılımı içeren ancak fiziki ortamda yapılması kabul edilmiştir⁷⁹.

TTK md. 1527 hükmünde elektronik ortam tabiri ile sanal genel kurul kastedilmemektedir⁸⁰. Elektronik ortamda genel kurullara ilişkin genel bir çerçeve çizilmiş, uygulamanın kapsamı ise çıkarılacak yönetmelik düzenlemelerine bırakılmıştır.

Elektronik ortamda genel kurula katılan pay sahipleri, toplantı ve karar yeter sayısı bakımından esas alınıp, temsil olunan paylara ilişkin yönetsel haklarını iletişim araçları yolu ile kullanabileceklerdir⁸¹.

1.Genel Kurul Toplantısı Uygulama Esasları

Elektronik ortamda toplantıya katılma ve oy kullanma ile ilgili bazı teknik uygulamalar ve usuli bazı hükümler doğurduğundan, elektronik ortamda genel kurul yapılması

⁷⁹ Bulut, s.72- 73.

⁸⁰ Bulut, s.74.

⁸¹ Yayla, s.135.

yönetmelik hükümlerine bağlanmıştır. Bu nedenle uygulama esasları Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanan yönetmelikler ile düzenlenmiştir⁸².

A. Toplantıya Çağrı, Şekli ve Usulü ile Şartları

Genel kurul toplantılarına ilişkin çağrıların toplantıdan belli bir süre önce yapılması ve genel kurula ilişkin belgelerin belli bir süre önce hak sahiplerinin incelemesine sunulması zorunluluğu, ortaklıklar hukukunun bir gereğidir. Bununla birlikte genel kurul çağrılarının gazetelerde ve şirket internet sitesinde yayınlanması şeklindeki pasif bilgilendirme yöntemleri şirketlerin ortaklarına ulaşılabilmesi için yeterli olmamaktadır. Bu nedenle toplantı çağrılarının EGKS tarafından elektronik sistemde MKK bilgi portalına kayıtlı hak sahiplerine doğrudan elektronik yöntemle gönderilmesi genel kurul toplantısına ilişkin tüm belgelerin EGKS’ de hak sahiplerinin erişimine hazır bulundurulması erişime sunulan bu belgelerdeki herhangi bir değişiklikten hak sahiplerinin anlık olarak bilgilendirilmesi gibi yeni uygulamalar sistemin önemli birleşeni haline getirilmiştir⁸³.

Kanun koyucu genel kurulu toplantıya çağırmaya yetkili olarak yönetim kurulunu, pay sahibini, azınlığı, tasfiye memurlarını, iflas idaresini, kayyımı kabul etmiştir.

TTK md. 409. ve 410. hükümlerine göre görev süresi dolmuş olsa bile yönetim kurulunun çağrısı üzerine genel kurul toplanabilir. Yargıtay 11 Hukuk Dairesi görev

⁸² **Bahtiyar/Hamamcıoğlu**, s.12.

⁸³ **Keser Berber**, Leyla/ **Yayla**, Ümit, İstanbul Ticaret Odası, Regista Ticaret Hukuku Dergisi, cilt 2, sayı 3, yıl 2012, Elektronik Genel Kurullar Türkiye Uygulaması, Makale, s.28 .

süresi sona eren yönetim kurulu üyelerinin çağrıda bulunabileceği gerekçesiyle, kayyım istemli davada hukuki yararının bulunmadığını içtihat etmiştir⁸⁴.

Genel kurul toplantılarını hazırlamak, bu bağlamda çağrıyı usulüne uygun biçimde gerçekleştirmek, gündemi hazırlamak, gerekli bilgi ve belgeleri pay sahiplerinin incelemesine sunmak ve toplantıya katılımlarını sağlamak yönetim kurulunun vazgeçilemez görev ve yetkilerindendir⁸⁵.

Olağan genel kurul toplantısı her hesap dönemi sonundan itibaren üç ay içerisinde ve yılda en az bir defa yapılır. Ancak yönetim kurulunun devamlı olarak toplanamaması, toplantı nisabının oluşmasına imkân bulunmaması veya mevcut olmaması gibi olağanüstü durumlarda, mahkemenin izniyle tek bir pay sahibi dahi, genel kurulun toplantıya çağrılabilmesi düzenlenmiştir. Yine istisna niteliğinde olan TTK md. 410, f.2 hükmü hariç olmak üzere, esasen pay sahiplerinin bireysel olarak genel kurulu toplantıya çağırma yetkileri bulunmamaktadır. Ancak bir veya daha fazla pay sahibi yasada öngörülen oranda azınlık oluşturacak kadar sermayeyi temsil eden paylara sahip bulunuyor ise genel kurulu toplantıya çağrı yetkisine sahip olabilir. Halka açık olmayan anonim şirketlerde esas sermayenin yüzde onuna ve halka açık anonim şirketlerin çıkarılmış sermayesinin yüzde beşine veya esas sözleşmede öngörülmüş olması koşulu ile daha az bir miktarına sahip olan pay sahipleri,

⁸⁴ “T.T.K’nın 365 ve 366. maddelerinde anonim şirket genel kurulunu davete yetkili olan kişiler açıkça belirtilmiştir. Anılan Kanunun 365. maddesinde yazılı kişiler dışında, 366. maddesi hükmüne göre, şirket sermayesinin en az onda biri değerinde paylara sahip olan kimselerin yazılı talepleri üzerine, yönetim kurulunun genel kurulu olağanüstü toplantıya davet etmemesi halinde azlık pay sahiplerinin, 367. maddesi hükmü gereğince murakıplara müracaat etmesi, onlardan da olumlu yanıt alınamaması halinde yetkili mahkemeden izin istemesi gerekmektedir. Benzer düzenleme karar tarihinden sonra yürürlüğe giren 6102 Sayılı T.T.K’nın 410. vd. maddelerinde de yer almaktadır. 6102 Sayılı Kanun’un Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında 6103 Sayılı Kanunun 3. maddesinde 6102 Sayılı T.T.K.’nın yürürlüğe girmesinden önceki olaylara da uygulanacağı hüküm altına alınmış olması karşısında anılan Kanunun 410. maddesi hükmü gereğince görev süresi dolmuş olan yönetim kurulunun genel kurulu toplantıya çağırabileceği açıktır. Bu durumda davacının da yönetim kurulu üyesi olması sebebiyle genel kurulu davet yetkisi mevcut olup, işbu davayı açmada hukuki yararı bulunmadığı gibi, yönetim kurulu üyesi olmasa dahi 6102 Sayılı T.T.K’nın 411. maddede düzenlenen prosedür uygulanmadan doğrudan dava açılmasında da hukuki yarar bulunmamaktadır”. Y.11.H.D.. 2012/13135K. 2014/3515T. 25.2.2014, <http://www.kazanci.com/> erişim tarihi: 12.10.2016

⁸⁵ Akdağ Güney, Necla, “Anonim Şirket Yönetim Kurulu, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2016, s. 151.

gerekçesi ve gündemi belirtmek suretiyle yönetim kurulundan genel kurulu toplantıya çağırmasını ve genel kurulu toplama kararı alınmış ise karara bağlanmasını istedikleri konuların gündeme eklenmesini yazılı olarak isteyebilirler.

TTK. md. 411/3 hükmüne göre; çağrı ve gündeme madde konulması istemi noter aracılığı ile yapılır. Yönetim kurulu çağrıyı kabul ettiği takdirde, genel kurul en geç kırkbeş gün içinde yapılacak şekilde toplantıya çağırılır. Aksi halde çağrı istem sahiplerince yapılır. Yönetim kurulu azınlığın isteğini kabul etmez ve yedi iş günü içinde olumlu bir cevap vermez ise, aynı pay sahiplerinin başvurusu neticesinde şirket merkezinin bulunduğu yerdeki ticaret mahkemesi genel kurulun toplantıya çağırılmasına hükmedebilir. Mahkemenin toplantının gerekli olduğu sonucuna varması neticesinde tesis ettiği kararda; gündemin düzenlenmesi ve kanun hükümleri kapsamında çağrıyı yapmak üzere, görevlerini ve toplantı için gerekli belgeleri hazırlama konusunda yetkilerini belirterek kayyım ataması yapar. Mahkemenin bu şekilde verdiği karar kesin niteliktedir⁸⁶.

TTK md. 410 ve md. 535/ 2 hükümlerine göre ise ortaklığın tasfiye halinde olması durumunda seçilmiş tasfiye memurları görevleri ile ilgili konular nedeniyle genel kurulu toplantıya çağırabilirler. Zira şirket tasfiye haline girince, organların görev ve yetkileri, tasfiyenin yapılabilmesi için zorunlu olan ancak nitelikleri gereği tasfiye memurlarınca yapılamayan işlemlere özgülenir.

6102 sayılı TTK' nun md. 410, f.2. hükmüne dayalı olarak anonim şirketin genel kurulunun toplantıya çağırılmasına izin istemine dair davalarda anılan yasa hükmü gereğince; mahkemece verilen karar kesin niteliktedir⁸⁷.

Ayrıca şirket yönetim kurulu üyelerinin istifası, ölümü veya ehliyetsizliği gibi nedenlerle de organsız kalmış ve yönetim kurulunun yerine şirketin idaresinin mahkeme

⁸⁶ **Pulaşlı**, s.362-363.

⁸⁷ “Anonim şirketin genel kurulunun toplantıya çağırılması.”Dava, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 410/2. maddesine dayalı olarak davalı anonim şirketin genel kurulunun toplantıya çağırılmasına izin istemine dair olup, anılan Yasa hükmü gereğince; mahkemece verilen karar kesin niteliktedir.” Y11.HD. E. 2014/8014, K. 2014/12619, T. 1.7.2014. <http://www.kazanci.com/> erişim tarihi:12.10.2016.

tarafından kayyım tevdii edilmiş ise bu durumda kayyımın da genel kurulu toplantıya çağırması mümkündür ⁸⁸.

Genel kurulu toplantıya çağrı usulünün esas sözleşmede gösterilmesi zaruridir. TTK md. 1524 f.1'e uygun olarak, çağrı ilanının varsa şirketin internet sitesinde yapılması şartı eklenmiştir. Genel kurulu toplantıya çağrı, esas sözleşmede gösterilen şekilde, şirketin internet sitesinde ve Türkiye Ticaret Sicili gazetesinde yayımlanan ilan ile yapılır.

Bu çağrı, ilan ve toplantı günleri hariç olmak üzere, toplantı tarihinden en az iki hafta önce yapılır. Pay defterinde yazılı pay sahipleri ile, önceden şirkete pay senedi veya pay sahipliğini ispatlayıcı belge vererek adreslerini bildiren pay sahiplerine, toplantı günü ile gündem ve ilanın çıktığı veya çıkacağı gazeteler, iadeli taahhütlü mektupla bildirilir. Aksi durumda çağrının usule uygun yapılmadığı gerekçesiyle alınan kararların iptali için mahkemede dava açılabilir.

TTK md. 416, f.1 hükmüne göre; genel kurul toplantısının çağrısız da yapılabileceğı öngörölmüştür. Bütün pay sahiplerinin veya temsilcileri, aralarından biri itirazda bulunmadığı takdirde, toplantının yapılmasına ilişkin hükümler saklı kalmak şartıyla, çağrıya ilişkin merasime uyulmaksızın genel kurul toplanabilir ve bu toplantı nisabı var olduğı sürece karar alınabilir. Ancak çağrısız genel kurul toplantısının yapılabilmesi için tüm pay sahiplerinin toplantı bitimine kadar hazır olması dışında alınacak kararlarda oybirliğı şartı aranmamıştır ⁸⁹.

Tek kişilik anonim şirketlerde genel kurul toplantısı çağrısız yapılır. Ancak tek kişiye ait pay veya pay senetleri üzerinde intifa hakkı var ise ya da rehin hakkı kurulmuş olup da rehin sözleşmesiyle oy hakkı rehin alacaklısına tanınmış ise genel kurul toplantısının çağrılı yapılması gerekir⁹⁰.

⁸⁸ Pulaşlı, s.364.

⁸⁹ Pulaşlı, s.366.

⁹⁰ Bahtiyar/ Hamamcioğlu, s. 53.

Anonim şirket genel kurulunun yetkili organlar tarafından toplantıya çağrılmaması ve gerekli toplantı ve karar yetersayısına ulaşılmış olmaması halinde alınan kararlar yok hükmündedir⁹¹.

B.Toplantı Gündemi ve Gündeme Bağlılık Kuralı

Toplantıya katılma koşulu yükümlülük olmadığından, katılım olmaksızın genel kurulda alınan kararlar herkesi bağlayacağı kabul edilmiştir. Bu nedenle gündeme bağlılık ilkesi geçerlidir. Pay sahiplerinin katılım konusunda karar vermelerini sağlamak ve bilinçli olarak oy kullanmaları bakımından gündemin anlaşılabilir şekilde önceden belirlenmesi önem arz etmektedir.

Genel kurulda müzakere edilerek karara bağlanmış gündem maddesi, hazır bulunanların oy birliği ile karar verilmedikçe, yeniden görüşülüp karara bağlanamaz. Toplantıda hazır bulunan oyların çoğunluğunun kararıyla gündem maddelerinin görüşülme sırası değiştirilebilir.

Gündemin anlaşılabilir şekilde önceden belirlenmesi, pay sahibinin genel kurulda hangi meseleler üzerinde konuşulacağını ve hangi hususlarda karar alınacağını, daha önceden iyice bilip, öğrenmek ve böylece toplantıya katılmak suretiyle pay sahipliğinden doğan haklarını savunabilmesine imkanı sağlamaktadır⁹².

Genel kurul toplantısında hangi hususların görüşüleceği başka bir anlatımla gündemin asgari içeriği TTK md. 409 ve BTY. md. 13'de düzenlenmiştir. Organların seçimi, finansal tablolar, yönetim kurulu yıllık raporları, karın kullanım şekli, dağıtılacak kar ve kazanç paylarının oranlarının belirlenmesi, yönetim kurulu üyelerinin ibraları ile faaliyet dönemini ilgilendiren ve gerekli görülen diğer konularla ilgili olarak müzakere yapılmak suretiyle karar alınacağı kabul edilmiştir.

Olağan genel kurul toplantısının her yıl yapılması ve kanunda belirtilen konuların karara bağlanması zaruridir. Olağanüstü toplantıların gündemi ise yasal olarak belirtilmemiştir. İhtiyaca göre gündem belirlenerek yapılacak toplantının esasları konusunda olağan ve

⁹¹ **Korkut**, Ömer, s.5-6.

⁹² **Doğanay**, İsmail, Türk Ticaret Kanunu Şerhi, Olgaç Yayınevi, Ankara, 1974, s.844.

olağanüstü genel kurul arasında fark mevcut değildir. BTY. md. 13/5 -2’de yapılan denetim sonucunda veya başka herhangi bir sebeple, bakanlıkça şirket genel kurulunda görüşülmesi istenen konuların gündeme konulması zorunluluğu getirilmiştir.

ETTK’ nın md. 369 hükmünde düzenlenen gündeme bağlılık ilkesinin, öğretide ve Yargıtay’ca kabul edilen istisnaları esas alınmıştır. Örnek olarak yönetici azli ve seçimi gündemde yer almasa bile yerlerine yenisinin seçiliyor olması gösterilebilir. TTK md. 413’e göre ise, yönetim kurulu üyelerinin görevden alınmaları ve yenilerinin seçimi finansal tablolarının müzakeresi ile ilgili kabul edilmektedir.

Böylece genel kurula, yönetim kurulu üyelerini her olağan genel kurul toplantısında görevden alabilme olanağı tanınmıştır. TTK md. 364’ de ise yönetim kurulu üyeleri esas sözleşme ile atanmış olsalar bile gündemde ilgili bir maddenin bulunması veya gündemde madde bulunmasa bile haklı bir sebebin varlığı halinde, genel kurul kararıyla her zaman görevden alınabileceği kabul edilmiştir.

Moroğlu, haklı nedenin varlığı ya da yokluğu sorununun, uygulamada, yönetim kurulu üyelerinin görevden alınması veya bunun reddi kararları hakkında çok sayıda dava açılmasına neden olacağını ileri sürmüş ve işlem ve eylemleri nedeniyle çok yönlü sorumlulukları söz konusu olan yönetim kurulu üyelerinin genel kurul toplantısına katılabilmeleri yanında, gündem çerçevesinde söz alarak görüşlerini ve önerilerinin bildirmelerinin önemli olduğunu vurgulamıştır ⁹³.

BTY. md. 25/1-ç’ de, yolsuzluk, yetersizlik, bağlılık yükünün ihlali, birçok şirkette üyelik sebebiyle görevin ifasında zorluk, anlaşmazlık, nüfuzun kötüye kullanılması gibi durumlar haklı neden olarak ifade edilmiştir.

Ancak *Bahtiyar /Hamamcıoğlu’ na* göre, bu belirleme uygulamada ortaya çıkabilecek sorunları çözmeyeceği gibi haklı nedenlerin olup olmaması aslında gündem dışı karar alabilmenin değil, görevden alma nedeniyle ortaklığın sorumlu olmasının bir şartı olabilir.

TTK md. 364 hükmü kapsamında yönetim kurulu üyelerinin genel kurulca görevden alınabilmesi için bu konuda gündemde bir maddenin bulunmasının ve gündeme bağlılık

⁹³ **Moroğlu**, Değerlendirme ve Öneriler, s.119.

ilkesine uyulmasının kabul edildiği anlaşılmaktadır. Yönetim kurulunun genel kurulca görevden alınması ve yeniden seçimine ilişkin gündeme bağlılık ilkesine istisna, TTK md. 461 /1 uyarınca çağrısız olarak toplanması halinde söz konusu olabilecektir. Yine gündeme bağlılık kuralının diğer istisnası ise TTK md. 420 / 1 hükmüne göre azınlığa tanınmış olan finansal tablolarının müzakeresinin ve buna bağlı konuların bir ay sonrasına bırakılmasıdır. Azınlığın bu yoldaki istemi, genel kurulda oylamaya sunulmaksızın, toplantı başkanının kararıyla neticelendirilir ve pay sahiplerine ilanla bildirilir. Gündeme bağlılık ilkesinin diğer bir istisnası ise TTK md. 438 hükmü ile düzenlenmiştir.

Bu hükmeye göre her pay sahibi, pay sahipliği haklarının kullanılabilmesi için gerekli olduğu takdirde, bilgi alma veya inceleme hakkı daha önce kullanılmış ise, belirli olayların özel bir denetim ile açıklığa kavuşturulmasını, gündemde yer alması bile genel kuruldan isteyebilir. Dördüncü istisna ise TTK md. 559 hükmü uyarınca, kuruluştaki kurucuların ve sermaye artırımında yönetim kurulu üyelerinin, şirketin kuruluşundan ve sermaye artırımından doğan sorumlulukları, şirketin tescili tarihinden itibaren dört yıl geçmedikçe sulh ve ibrâ yolu ile kaldırılamaz. Gündeme sonradan alınan ve karara bağlanan hususların iptalinin dava edilmesi mümkündür⁹⁴.

BTY md. 25’de, pay sahiplerinin tamamının hazır bulunması halinde, gündeme oybirliği ile konu ilave edilebileceği belirtilmiştir. TTK md. 438 hükmü uyarınca, herhangi bir pay sahibinin özel denetim talebi, gündemde yer alıp almadığına bakılmaksızın genel kurulca karara bağlanır.

Belirttiğimiz üzere yönetim kurulu üyelerinin görevden alınmaları ve yenilerinin seçimi hususları, yıl sonu finansal tabloların müzakeresi maddesiyle ilgili sayılır ve gündemde konuya ilişkin madde bulunup bulunmadığına bakılmaksızın, istem halinde doğrudan görüşülerek karar verilir.

C.İlan Metni

Genel kurul toplantısında yapılacak ilanın şirketin internet sitesinde, Türkiye ticaret sicil gazetesinde ve esas sözleşmede öngörülmüş ise diğer gazetelerde yapılan ilanlarda ve

⁹⁴ **Pulaşlı**, s. 367-s.369.

ortaklara gönderilecek mektuplarda, toplantı günü ve saati, toplantı yeri, eski ve yeni şekilleri, davetin hangi organ tarafından yapıldığı, ilk toplantının herhangi bir nedenle ertelenmesi üzerine genel kurul yeniden davet edilir ise, ilk toplantının erteleme sebebi ile bu toplantıda yeterli olan toplantı nisabı, olağan toplantı ilanlarında yıllık faaliyet raporu ile finansal tabloların ve varsa yönetim kurulunun safi karın ne şekilde dağıtılacağına ilişkin önerisinin de ortakların incelenmesine hangi adreste açık bulundurulduğu ve vekâletname örneği yer alır⁹⁵.

D.Belgelerin İncelemeye Sunulması, Bilgi Alma Hakkı

Tek pay sahibi de dahil her pay sahibi bilgi alma ve inceleme haklarını kullanmak ihtiyacı duyabilir. Bilgi alma ve inceleme hakkının muhatabı anonim ortaklık ve onu yönetip temsil eden yönetim kuruludur.

Tek pay sahibinin dernek, vakıf veya diğer bir tüzel kişi ya da bir ticaret ortaklığı olduğu hallerde bunlar kendi üyelerine karşı bilgi ve hesap verme yükümlülüklerini, bilgi alma haklarını kullanarak yerine getirebilirler.

TTK' da bilgi alma ve inceleme hakkına ilişkin hükümlere göre, pay sahibinin internet sitesi açmak zorunda olan anonim ortaklıklarda, bilgi almayı ve incelemeyi belirli sınırlar içinde hem internetten hem de yerinden yapabileceği, bilgi alma hakkının muhatabı olarak varsa denetçilerin de sorumlu olduğu, bilgi alma hakkının TTK md. 200 kapsamında bağlı ortaklıkları da kapsadığı, bilgi verme, hesap verme ilkesi uyarınca ve özenle gerçekleştirilmesi gereği, anonim ortaklık tarafından bir pay sahibine genel kurul dışında bir konuda bilgi verilmiş ise bu bilginin aynı ayrıntıda tüm pay sahiplerine verileceği, pay sahibine anonim ortaklığın defterleriyle yazışmaları ilgilendiren kısımlarıyla inceleme izni genel kurulun açık izni ve yönetim kurulunun kararı ile verilebileceği, pay sahibinin istediği bilginin haksız olarak reddedilmesi, cevapsız bırakılması, ertelenmesi halinde mahkeme kararı ile hakkını kullanabileceği, bilgi alma ve inceleme hakkının vazgeçilmez bir hak olduğu kabul edilmiştir⁹⁶.

eTTK' da pay sahiplerine genel kurul bilgisi dışında bilgi alması ya da inceleme hakkı teknik anlamda düzenlenmemiş olduğundan, yTTK md. 437 hükmü ile çeşitli ülkelerin

⁹⁵ Pulaşlı, s. 364 -s.365.

⁹⁶ Tekinalp, s.373-374.

düzenlemeleri ve bağılı şirketler dikkate alınarak eksikliğin giderilmesi amaçlanmış, pay sahibine kamuyu aydınlatma, kurumsal denetim ve dürüst hesap verme ilkelerini kapsayan bilgi alma ve inceleme hakkı tanınmıştır. Bilgi alma hakkı, hakkın kullanılmasını tehlikeye sokacağı gerekçesiyle, “ gerekli olması” koşuluna bağlanmamıştır. Kanun koyucu tarafından şirket sırlarının ve korunması gereken şirket menfaatlerinin bilgi vermenin sınırını oluşturduğu kabul edilmiştir. Ayrıca bilginin kalitesi konusunda özenli, gerçek ve hesap verme ilkelerine uygun olması gerekmektedir⁹⁷.

Pay sahibinin bilgi alma hakkı talebinin cevapsız kalması ya da kabul edilmemesi halinde pay sahibine mahkemeye müracaat hakkı tanınmıştır.

Bilgi alma hakkının genel kurul içinde ve dışında inceleme hakkına dönüşebilmesi için genel kurulun açık izni veya yönetim kurulunun bu konuda kararı gereklidir. İncelemenin konusu kural olarak şirketin defterleriyle yazışmalarıdır. Ancak kanun koyucu inceleme hakkını soru sorma bağlamında ve pay sahibinin sorusunu ilgilendiren kısımlarla sınırlı olarak tanımış, dava hakkı ile de bu hakkı güçlendirmiştir. Bu hakkın vazgeçilmez ve sınırlandırılmış olması nedeniyle nispi emredici müktesep hak olduğu kabul edilmektedir. Kanun koyucu bu hakkı ileriye dönük olarak kaldıran şirket esas sözleşmesi veya genel kurul kararını geçersiz kabul etmektedir. Ancak bu hakkın içeriğine dokunmayan hükümlerin düzenlenmesi mümkündür. Bilgi alma hakkı, pay sahibinin yönetim ve diğer çoğunluk pay sahiplerine karşı koruyucu bir haktır. Bu hak pay sahipliği sona erinceye kadar, şirket tasfiye halinde ise tasfiye bitinceye kadar kullanılabilir⁹⁸.

Pay sahibinin bilgi alma hakkının benzer müesseselerle de ilişkisi bulunmaktadır. SerPK ve yTTK md. 1524 hükmü gereği sürekli ve özel durumlarda kamuyu aydınlatma amacıyla yapılan bilgilendirmelerden pay sahiplerinin de yararlanacağı kuşkusuzdur. Bu hallerde şirket bilgi alma talebini, hakların sakınılarak kullanılması ilkesi gereği kabul etmeyebilecektir. Kamuyu aydınlatma sadece şirket pay sahiplerine değil, şirketi alacaklıları, işçileri, potansiyel yatırımcıları hatta devlete tanınmış olup, pay sahipleri yanında sermaye piyasasında yer alan tüm ilgililerin menfaatini korumayı

⁹⁷ **Bulut**, s.8-10.

⁹⁸ **Bulut**, s.15-.17, s.29

da hedeflemektedir. Aralarındaki ilişki nedeniyle, kamuyu aydınlatma ilkelerinin genişlemesi, doğal olarak bilgi alma hakkını da genişletmektedir.

Yasa hükmünün aktif yönüyle bilgi alma hakkının daha az kullanılmasını ve pay sahibinin bu nedenle daha özet bilgi almasına sebebiyet vereceği kuşkusuzdur. Pay sahibinin fiili ehliyeti yok ise veli, vasi veya kayyım bilgi alma hakkına sahiptir. Pay sahibi hastalık, fiziki imkânsızlık gibi durumlarda temsilci aracılığı ile de bilgi alabilir. Ancak meslek gereği sır saklama yükümlülüğü olan kişiler aracılığıyla bilgi alma hakkının kullanılmasına izin verilmelidir. Yönetim kurulu üyeleri, yönetim kurulu toplantılarında sınırsız, bu toplantılar dışında ise yönetim kurulu başkanının izni ile şirket yönetimiyle görevlendirilen kişilerden işlerin gidişi hakkında bilgi alabilir⁹⁹.

Gerek kapalı, gerek halka açık anonim ortaklıklarda, hatta payları borsaya kote edilen şirketlerde bazı pay sahipleri ortaklık hakkındaki birçok konuda birinci elden bilgi alabilmektedirler. Hatta çoğu kez gizli olan bilgilere ve her pay sahibinin elde edemediği bilgilere hakim ve yöneticilerle yakın ilişkisi olan pay sahipleri ulaşabilmektedirler. Bu durumun pay sahipleri arasındaki dengeyi bozacağı kuşkusuzdur ve TTK' da md. 357 hükmünde öngörülen eşit işlem ilkesine aykırıdır. Kanun koyucu hem dengeyi korumak hem de eşit işleme uygunluğu temin etmek amacıyla pay sahiplerinin herhangi birine bu sıfatı dolayısıyla genel kurul dışında bir konuda bilgi verilmiş ise diğer bir pay sahibinin istemde bulunması üzerine, gündemle ilgili olmasa dahi aynı kapsam ve ayrıntıda bilgi verileceğini hüküm altına almıştır. Ancak *Tekinalp*, gücün ve hakim durumun kötüye kullanılmasını kesin olarak önlemede başarılı olamayacağını ileri sürmekte ve bazı pay sahiplerinin bilgilendirildiklerinin ispatı halinde kabul edilen dava hakkının etkili olabileceğini belirtmektedir¹⁰⁰.

TTK md. 437 hükmüne göre bilgi alma ve inceleme hakkı genel kuruldan önce ve genel kurulda kullanılması mümkündür. TTK md. 407, f.1 ve f.2 hükmüne göre pay sahiplerinin şirket işlerine ilişkin haklarını yasal istisnalar hariç olmak üzere genel kurulda kullanması gerektiği kabul edilmiştir.

Genel kurul öncesinde yönetim kurulu tarafından talebi reddedilmiş olan pay sahibi de genel kurulda bilgi alma hakkını kullanabilir. Genel kurulun pay sahiplerinin şirket

⁹⁹ **Bulut**, s.19-..31.

¹⁰⁰ **Tekinalp**, s.376-377.

defter ve ilgili belgelerini inceleme yönündeki taleplerinin gündeme bağlılık gerekçesi ile reddi, TTK md. 447 hükmü kapsamında batıl kabul edilir¹⁰¹.

Nitekim TTK md. 437/3 hükmünde anonim ortaklığın ticari defterleriyle yazışmalarının pay sahibi tarafından incelenmesine imkân verilmiştir. Ancak genel kurul ve yönetim kurulu isteseler dahi defterlerin tümünün veya soru ile ilgili olmayan kısımlarının incelenmesine müsaade edemezler. Hükümde ticari defterler ve yazışmalar denilmiş olmasına rağmen, bu sınırlamanın geniş yorumla aşılması amaca uygundur. İnceleme izni, sözleşmeleri, talimatları, taahhütleri ve mizanı da kapsar¹⁰².

e TTK md. 363 hükmüne göre, bilgi alma hakkı esas sözleşme ve şirket organları kararı ile sınırlandırılmayacağı ve kaldırılmayacağı hükme bağlanmıştı. Ancak bilgi alma talebi reddedilen veya karşılanmayan pay sahibinin mahkemeye başvurma hakkı hükme bağlanmamıştı.

TTK. md. 437¹⁰³ hükmü ile bilgi alma veya inceleme istemleri cevapsız bırakılan, haksız olarak reddedilen, ertelenen ve madde hükmü kapsamında bilgi alamayan pay sahibi, reddi izleyen on gün içinde, diğer durumlarda ise makul bir süre sonra şirketin

¹⁰¹ **Bulut**, s..51-.s.55.

¹⁰² **Tekinalp**, s.377.

¹⁰³ TTK. Madde 437- “(1) Finansal tablolar, konsolide finansal tablolar, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu, denetleme raporları ve yönetim kurulunun kâr dağıtım önerisi, genel kurulun toplantısından en az onbeş gün önce, şirketin merkez ve şubelerinde, pay sahiplerinin incelemesine hazır bulundurulur. Bunlardan finansal tablolar ve konsolide tablolar bir yıl süre ile merkezde ve şubelerde pay sahiplerinin bilgi edinmelerine açık tutulur. Her pay sahibi, gideri şirkete ait olmak üzere gelir tablosuyla bilançonun bir suretini isteyebilir.(2) Pay sahibi genel kurulda, yönetim kurulundan, şirketin işleri; denetçilerden denetimin yapılma şekli ve sonuçları hakkında bilgi isteyebilir. Bilgi verme yükümü, 200 üncü madde çerçevesinde şirketin bağlı şirketlerini de kapsar. Verilecek bilgiler, hesap verme ve dürüstlük ilkeleri bakımından özenli ve gerçeğe uygun olmalıdır. Pay sahiplerinden herhangi birine bu sıfatı dolayısıyla genel kurul dışında bir konuda bilgi verilmişse, diğer bir pay sahibinin istemde bulunması üzerine, aynı bilgi, gündemle ilgili olmasa da aynı kapsam ve ayrıntıda verilir. Bu hâlde yönetim kurulu bu maddenin üçüncü fıkrasına dayanamaz.(3) Bilgi verilmesi, sadece, istenilen bilgi verildiği takdirde şirket sırlarının açıklanacağı veya korunması gereken diğer şirket menfaatlerinin tehlikeye girebileceği gerekçesi ile reddedilebilir.(4) Şirketin ticari defterleriyle yazışmalarının, pay sahibinin sorusunu ilgilendiren kısımlarının incelenebilmesi için, genel kurulun açık izni veya yönetim kurulunun bu hususta kararı gerekir. İzin alındığı takdirde inceleme bir uzman aracılığıyla da yapılabilir.(5) Bilgi alma veya inceleme istemleri cevapsız bırakılan, haksız olarak reddedilen, ertelenen ve bu fıkra anlamında bilgi alamayan pay sahibi, reddi izleyen on gün içinde, diğer hâllerde de makul bir süre sonra şirketin merkezinin bulunduğu asliye ticaret mahkemesine başvurabilir. Başvuru basit yargılama usulüne göre incelenir. Mahkeme kararı, bilginin genel kurul dışında verilmesi talimatını ve bunun şeklini de içerebilir. Mahkeme kararı kesindir.(6) Bilgi alma ve inceleme hakkı, esas sözleşmeyle ve şirket organlarından birinin kararıyla kaldırılamaz ve sınırlandırılmaz”.

merkezinin bulunduğu asliye ticaret mahkemesine başvurabileceği kabul edilmiştir. Dava basit yargılama usulünde incelenir ve verilecek karar nihaidir. Böylece pay sahibine tanınan bilgi alma ve inceleme hakları dava yolu ile güçlendirilmiştir.

Davanın konusu, istenilen bilginin, GK dışında hakimın talimatlarına göre alınması, incelemenin yapılmasıdır.

Hakimin kararı, hakkın hangi tarihte, hangi saatler arasında kaç gün içinde kullanılacağını, uzmanlı kullanılacaksa uzman sayısını, yerini ve incelenecek defter ve belgeleri içermelidir.

İstemin ve mahkeme kararının sınırlarının belli, kesin ve somut olması, ayrıca olgulara dayanması gerekir. Karar, olguları kendisine konu almalı, bilgi verilecek hususlarla incelenecek sorunu açık bir şekilde belirtmelidir. Yoksa karar genel veya kısmi bir denetlemeye gerekli zemini hazırlayamaz. Söz konusu unsurlardan yoksun olan bir karar da Kanunun amacına hizmet etmez¹⁰⁴.

Yargıtay ise genel kurul kararının iptaline hükmedilebilmesi için alınan karar ile bilgi edinme hakkının ihlali arasında bir nedensellik bulunmadığını kanıtlama imkanı tanınması şartını aramaktadır¹⁰⁵.

¹⁰⁴ **Tekinalp**, s.380.

¹⁰⁵ “Ortağın bilgi edinme hakkının ihlali nedeniyle, genel kurul toplantısında yanlış bir kararın alınması sonucu doğmuş ise, diğer gerekçeler yanında bu bilgi alma hakkının ihlali ile bağlantılı olarak da kararın iptali gündeme gelebilir. TTK'nın 381. maddesinde kanuna, ana sözleşmeye ve afaki iyi niyete aykırı genel kurul kararlarının iptali için karar ile aykırılık arasında bir illiyet bağının bulunması, yani kararın alınmasına sözkonusu aykırılığın neden olmuş olmasını açıkça şart koşmamıştır. Kanun koyucu iptal edilebilir karar ile kanuna, anasözleşmeye veya afaki iyi niyete aykırılık arasında bir illiyet bağının varlığını açıkça kabul etmektedir. Bu nedenle iptal davası açan davacı sadece kararın kanuna, anasözleşmeye veya afaki iyi niyet kurallarına aykırılığını kanıtlamakla yetinebilir, ayrıca bu aykırılığın iptali dava edilen kararın alınmasına neden olduğunu da kanıtlamak zorunda değildir. Buna karşılık, davalı şirketin mevcut kanuna, ana sözleşmeye veya afaki iyi niyete aykırılığın kararın alınmasını etkilemediğini kanıtlamak suretiyle kararın iptalini önleyebilme yetkisine sahip olduğunun da kabul edilmesi gerekir (Prof. Dr. Erdoğan Moroğlu, TTK'ya göre Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, İstanbul-2001, sayfa 181.). Açıklanmaya çalışıldığı üzere, davacı ortağın bilgi alma hakkının ihlali nedeniyle genel kurul toplantısında yanlış bir kararın alınmış olması, diğer bir anlatımla bilgi vermeme ile alınan kararlar arasında illiyet bağının bulunması halinde ancak alınan kararların iptali sözkonusu olabilir. Bu durumda, mahkemece, davalıya alınan kararlarla davacının bilgi edinme hakkının ihlali arasında bir nedensellik bulunmadığını kanıtlama imkanı tanınmadan, yazılı şekilde salt bilgi edinme hakkının ihlalden bahisle, bilanço ve kar/zarar hesabının kabulüne dair (4), denetçi ve yönetim kurulu üyelerinin ibrasına ilişkin (5), karın dağıtılmamasına ilişkin (6) ve nihayet sermaye artırımına ilişkin (7). gündem maddelerinin iptaline karar verilmiş olması doğru görülmemiştir” (Y.11.HD, E.2006/2171, K.2007/10775,T.19.07.2007, Kazancı İçtihat)

2.Toplantının Aşamalarında Yapılacak İşlemler

A.Toplantı Yeri, Zamanı ve Hazır Bulundurulması Gereken Belgeler

TTK md. 409 f.3' e göre, esas sözleşmede aksi hüküm bulunmadığı takdirde genel kurul, şirket merkezinin bulunduğu yerde toplanır.

Şirket merkezinin esas sözleşmede gösterilmesi zorunludur. Ancak esas sözleşmede şirket merkezi dışında yapılabileceğine ilişkin hüküm var ise toplantının yapılacağı yerin hiçbir tereddüde yer bırakmayacak şekilde belirtilmesi zorunludur. BTY. md. 8/ 2 hükmüne göre toplantının şirket merkezinin bulunduğu mülki idare birimi sınırları dışında ya da yurt dışında yapılabilmesi için bunun esas sözleşmede belirtilmesi gerektiği açıklanmıştır.

TTK md. 437 hükmüne göre, finansal tablolar, konsolide finansal tablolar, yönetim kurulunun kar dağıtım önerisi, genel kurulun toplantısından en az on beş gün önce, şirket merkezinde ve şubelerinde pay sahiplerinin incelemesi için hazır bulundurulur.

Olağan genel kurul toplantısı her hesap dönemi sonundan itibaren üç ay içinde yapılır. Hesap dönemi takvim yılına tekabül eden şirketlerde, toplantılar yılın ilk üç ayı içinde, özel hesap dönemi olan şirketlerde ise, hesap döneminin bittiği günü izleyen ilk üç ay içinde yapılır. Esas sözleşme değişikliği bakanlık iznine tabi olan şirketlerde bu amaçla yapılacak genel kurul toplantıları ise ancak bu izin alındıktan sonra yapılabilir.

Elektronik ortamda katılımın mümkün olduğu genel kurul toplantısı öncesinde hak sahiplerinin incelemesine sunulması zorunlu olan belgeler ile toplantı gündemine ilişkin belgelerin güvenli elektronik imzalı olarak kanunda öngörülen süreler içinde EGKS 'de hak sahiplerinin erişimine hazır bulundurulması şarttır. Genel kurul toplantısının yapılacağı yerde ise, şirketin ana sözleşmesi, pay defteri, toplantıya çağrının yapıldığını gösteren gazete ve diğer belgeler, yönetim kurulunca hazırlanan yıllık faaliyet raporu, finansal tablolar, gündem, gündemde esas sözleşme değişikliği var ise izne tabi şirketlerde bakanlıktan alınan izin yazısı ve ekinde yer alan değişiklik tasarısı, diğer şirketlerde ise yönetim kurulunca hazırlanmış değişiklik tasarısı, hazır bulunanlar listesi

ile genel kurul erteleme üzerine toplantıya çağrılmışsa bir önceki toplantıya ilişkin toplantı tutanağı fiziki ve elektronik ortamda hazır bulundurulur. (BTY.md.15) ¹⁰⁶.

B.Toplantıda Hazır Bulunanlar Listesinin Hazırlanması

Genel kurula katılabilecekler listesi, genel kurula katılma hakkı olan kişileri gösteren listedir. Bu liste yönetim kurulunca düzenlendikten sonra, yönetim kurulu başkanı tarafından imzalanır ve toplantıdan önce genel kurulun yapılacağı yerde bulundurulur. Bu listede özellikle, pay sahiplerinin ad ve soyadları veya unvanları, adresleri, sahip oldukları pay miktarı, payların itibari değerleri, grupları, şirketin esas sermayesi ile ödenmiş tutar veya çıkarılmış sermaye, toplantıya asaleten ve temsil yoluyla katılacakların imza yerleri gösterilir. Pay sahipleri açısından genel kurula katılabilecekler listesinin nasıl düzenleneceği öncelikle payın kayden izlenip izlenmediğine, kayden izlenmeyen paylar için ise payın niteliğine göre belirlenmektedir¹⁰⁷.

TTK md.417 hükmüne göre, elektronik ortamda katılım sistemini uygulanması halinde, toplantıya fiziken katılanların yer aldığı imzalarını havi liste, toplantıya elektronik ortamda katılanlara ilişkin elektronik genel kurul sistemi üzerinden alınacak liste ile birlikte hazır bulunanlar listesi oluşturulmuş olur.

BTY md. 16 düzenlemesine göre, genel kurul toplantısına katılabilecekler listesi yönetmeliğin ekinde belirtilen şekilde hazırlanır ve toplantıda hazır bulunan pay sahipleri veya temsilcileri, toplantı başkanı ile başkanlık temsilcisinin bulunma zorunluluğu olan toplantılarda başkanlık temsilcisi tarafından imzalanır. Söz konusu liste, pay sahipleri listesinden gerekli kontrollerin şirket görevlisince yapıp buradaki bilgilerin kopyalanması ile hazırlanabileceği gibi EGKS' nin, fiziki hazırun sahifesinden de hazırlanması mümkündür¹⁰⁸.

¹⁰⁶ Bahtiyar/Hamamcıoğlu, s.35.-s.36.

¹⁰⁷ Kılıç, Saim / Alp, Ali / Delikanlı,İhsan Uğur, Borsa Şirketlerinde Genel Kurula Katılma ve Oy Haklarının

Kullanılması:Pay Blokağı Şartının Kaldırılması Sonrasındaki Uygulama,Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm

Önerileri,

https://www.bddk.org.tr/WebSitesi/turkce/Raporlar/BDDK_Dergi/136143_makale.pdfErişim

Tarihi: 11.12.2016.

¹⁰⁸ Yayla, s.109.

C.Pay Sahipleri Listesi

Yönetim kurulu, kayden izlenmeyen paylar ile ilgili olarak genel kurula katılabilecek olanların listesini, senede bağlanmamış bulunan veya nama yazılı paylar ile ilmuhaber sahipleri için pay defteri kayıtlarını, hamiline yazılı pay sahipleri için pay defteri kayıtlarını, hamiline yazılı pay sahipleri bakımından da giriş kartı alanları esas alarak düzenler. Yönetim kurulunun kayden izlenen paylar bakımından hazır bulunanlar listesinin içeriği ile ilgili bir sorumluluğu ise bulunmamaktadır. Zira kayden izlenen paylar bakımından, hazır bulunanlar listesi yerine, merkez çıktısı olan pay sahipleri listesi gelmiştir.

Toplantıya fiziken ya da elektronik ortamda katılanları gösteren hazır bulunanlar listesinin EGKS.'de de hazırlanması mümkündür. Ortakların TC kimlik numarasının sisteme girilmesi ile toplantıya gelen kişinin hak sahibi olup olmadığı otomatik olarak belirlenebilecek ve hazır bulunanlar listesi hazırlanabilecektir. Ayrıca hazır bulunanlar listesinin formatına uygun bir şekilde toplantıya elektronik ortamda katılanların listesi de sistemden alınabilecektir. Toplantıya elektronik katılan hak sahipleri listeye otomatik olarak eklenmekte olup, bu suretle hazır bulunan sermaye miktarı listeye yansımış olmaktadır. Toplantı başkanı toplantı yeter sayısının bulunup bulunmadığının tespiti ve hazır bulunan listesinin oluşturulması için toplantıya elektronik ortamda genel kurul günü giriş süresi içinde giriş işlemini yapmış olan katılanlara ilişkin listeye EGKS'den erişebilir ¹⁰⁹.

D.Genel Kurul Toplantısında Hazır Bulunacaklar

1.Bakanlık Temsilcisinin Bulunması

ETK' da anonim ortaklıkların genel kurul toplantılarında komiser bulundurma zorunluluğu bulunmakta, katılmaması halinde kararların yoklukla sakat olması söz

¹⁰⁹ Bahtiyar/Hamamcıoğlu, s.57.

konusu idi. yTTK’da komiser yerine, bakanlık temsilcisi ifadesi kullanılmış, genel kurul toplantılarında bakanlık temsilcisi bulundurma zorunluluğu sınırlandırılmıştır.

TTK md. 333 gereği kuruluğu izne bağı anonim ortaklıkların genel kurul toplantılarında bakanlık temsilcisi de yer alır. BTY. md. 32’de genel kurul toplantılarında bakanlık temsilcisi bulundurulmasının zorunlu olduğı belirtilmiştir. Kuruluş ve esas sözleşme değışikliğı bakanlık iznine bağı anonim ortaklıkların tüm genel kurul toplantılarının dışında, sermayenin artırılması veya azaltılması, kayıtlı sermaye sisteminin geçilmesi, kayıtlı sermaye sisteminden çıkılması veya kayıtlı sermaye tavanının artırılması, faaliyet konusunun değıştirilmesine ilişkin esas sözleşme değışikliğı, birleşme, bölünme veya tür değışikliğine ilişkin genel kurul toplantılarında Bakanlık temsilcisi hazır bulunmalıdır¹¹⁰.

¹¹⁰ Bahtiyar/ Hamamcioğlu, s.77.

Bakanlık temsilcisi hazır bulunması zorunluluğuna ilişkin esaslar 28.11.2012 tarihli 28481 Sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Anonim şirketlerin genel kurul toplantılarının usul ve esasları ile bu toplantılarda bulunacak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı temsilcileri hakkında yönetmeliğin md.32 ile düzenlenmiştir¹¹¹.

Kayıtlı sermaye sisteminin düzenlendiği SerPK’nun md.18 hükmünde; imtiyazlı payların varlığı halinde bu madde kapsamında yapılacak esas sözleşme değişikliğine ilişkin genel kurul kararları, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunca 6102 sy Kanun’un md.454 hükmündeki esaslara göre onaylanır dendiğinden, TTK’nun md.454 de düzenlenen hususlar halka açık anonim ortaklıklar bakımından da geçerlidir. İmtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun onayının alınması için, belirtilen kararların imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını doğrudan ya da dolaylı ihlal edecek nitelikte olması gerekir. Kayıtlı sermayenin yükseltilmesi kararıyla, ortaklık sermayesinde bir artış meydana gelmemekle birlikte imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlal edecek nitelikteki muhtemel sermaye artırımlarını gerçekleştirilmesi için gerekli olan altyapıyı

¹¹¹ “Anonim şirketlerin genel kurul toplantılarının usul ve esasları ile bu toplantılarda bulunacak gümrük ve ticaret bakanlığı temsilcileri hakkında yönetmelik, “Bakanlık temsilcisi bulundurma zorunluluğu”, “MADDE 32-(1) Aşağıda sayılan genel kurul toplantılarında ve bunların ertelenmesi halinde yapılacak ikinci toplantılarda Bakanlık temsilcisinin bulunması zorunludur: a) Kuruluş ve esas sözleşme değişikliği işlemleri Bakanlık iznine tabi olan şirketlerin bütün genel kurul toplantılarında, diğer şirketlerde ise gündeminde, sermayenin artırılması veya azaltılması, kayıtlı sermaye sistemine geçilmesi ve kayıtlı sermaye sisteminden çıkılması, kayıtlı sermaye tavanının artırılması veya faaliyet konusunun değiştirilmesine ilişkin esas sözleşme değişikliği ile birleşme, bölünme veya tür değişikliği konuları bulunan genel kurul toplantılarında.b) Genel kurula elektronik ortamda katılım sistemini uygulayan şirketlerin genel kurul toplantılarında.c) Yurt dışında yapılacak bütün genel kurul toplantılarında.ç)Yurt dışında yapılacak imtiyazlı pay sahipleri özel kurul toplantılarında.(2) Birinci fıkrada sayılanların dışındaki genel kurul toplantılarında ve imtiyazlı pay sahipleri özel kurullarında Bakanlık temsilcisinin bulunması zorunlu değildir. Ancak genel kurulu toplantıya çağırınların talep etmeleri ve bu taleplerin görevlendirme makamınca uygun görülmesi halinde Bakanlık temsilcisi görevlendirilir.(3) Bakanlık temsilcisi bulunması zorunlu olmayan toplantılar için, çağrı yapanlar dışındakilerin Bakanlık temsilcisi görevlendirilmesine ilişkin görevlendirme makamına doğrudan yapacakları başvurular dikkate alınmaz. Ancak sermayenin en az onda birini oluşturan pay sahipleri tarafından gerekçeleri de bildirilmek suretiyle Bakanlık temsilcisi görevlendirilmesine dair talep, görevlendirme makamının değerlendirilmesine sunulmak üzere şirkete yapılır. Toplantıya çağırınlar tarafından bu talebin görevlendirme makamına iletilmesi zorunludur.(4)Birinci fıkrada belirtilen toplantılar ile ikinci ve üçüncü fıkralar uyarınca Bakanlık temsilcisi görevlendirilen toplantılarda, Bakanlık temsilcisinin yokluğunda alınan kararlar geçerli değildir. (5) Şirket genel kurullarında Bakanlık temsilcisi olarak görevlendirilenler, görevlendiren makam tarafından ilgili ticaret sicili müdürlüğüne bildirilir”.

hazırlamaktadır.İmtiyazlı pay sahiplerinin toplanma şartının, esas sözleşme değişikliği ile imtiyazlı pay sahiplerinin haklarının ihlal edilmesi olarak değil, bu pay sahiplerinin haklarını ihlal edecek nitelikte olması şeklinde ifade edilmesi isabetlidir¹¹².

Genel kurula elektronik ortamda katılım sistemini uygulayan şirketlerin genel kurul toplantıları ile yurt dışında yapılacak bütün genel kurul toplantılarında ve yurt dışında yapılacak imtiyazlı pay sahipleri özel kurul toplantılarında da bakanlık temsilcisinin bulunması zorunlu kılınmıştır. Bakanlık temsilcisini çağırıcı yapan kişiler talep edebilecek olup, bakanlıkça bu talebin kabul zorunluluğu bulunmamaktadır. Elektronik ortamda yapılacak genel kurul toplantılarında görevlendirilecek bakanlık temsilcisinin bu şartlara ilave olarak elektronik genel kurul sisteminin işleyişi ve kullanımına ilişkin bakanlıkça yapılacak eğitime katılması ve eğitim sonucunda düzenlenecek sınavda başarılı olmaları şarttır.

Bakanlık temsilcisi talebinin toplantıdan en az on gün önce yapılması gerekir. Bu süre yurt dışında yapılacak toplantılar için otuz gün olarak belirlenmiştir.

¹¹² **Cenkci**, Esra, Anonim Ortaklıklarda Kayıtlı Sermaye Sistemi, XII Levha Yayıncılık,İstanbul, 2015,s.24.29.

Anonim şirketlerin genel kurul toplantılarının usul ve esasları ile bu toplantılarda bulunacak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı temsilcileri hakkında yönetmelik md.34 hükmünde bakanlık temsilcisinin temel görevi, toplantının kanun, bu yönetmelik ve ilgili mevzuat ile esas sözleşme hükümlerine uygun olarak yürütülmesini gözetmek, bakanlık temsilcisi genel kurul tutanağının hazırlanmasına nezaret etmek, tutanağın, kanun ve bu yönetmelik hükümlerine uygun olarak düzenlenmesini sağlamak, bakanlık temsilcisi toplantının yapılması ve kararların alınması ile ilgili tespit ettiği hukuka aykırılıkları ve usulsüzlükleri, toplantı tutanağına da geçirtmek ve ilgililerle birlikte imzalamak olarak açıklanmıştır¹¹³.

Aynı Yönetmeliğin md. 39 düzenlemesine göre; bakanlık temsilcisi ve toplantı başkanı, görevini kanuna, bu yönetmeliğe ve ilgili mevzuata uygun olarak tarafsız, dürüst ve özenli şekilde yapmakla yükümlüdür. Bakanlık temsilcisinin bu yükümlülükler aykırı davranışlarından dolayı; hakkında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun disiplin hükümleri uygulanacağı gibi, ayrıca kendisine belli bir süre temsilcilik görevi verilmez. Söz konusu madde düzenlemesinde toplantı başkanı, yükümlülükler aykırı davranışlarından ötürü şirkete ve pay sahiplerine karşı sorumlu olacağı da düzenlenmiştir.

Bakanlık temsilci veya yetkilendirilmiş temsilcinin genel kurula hiç gelmediği görülmektedir. Bazı durumlarda, ilgili Bakanlık her nasılsa temsilcisini göndermemektedir. Bu durumda ne işlem yapılacağı yasada düzenlenmemiştir.

¹¹³ “Anonim şirketlerin genel kurul toplantılarının usul ve esasları ile bu toplantılarda bulunacak gümrük ve ticaret bakanlığı temsilcileri hakkında yönetmelik,,MADDE- 34, “Bakanlık temsilcisinin temel görevi, toplantının Kanun, bu Yönetmelik ve ilgili mevzuat ile esas sözleşme hükümlerine uygun olarak yürütülmesini gözetmektir. Bakanlık temsilcisi genel kurul tutanağının hazırlanmasına nezaret eder. Tutanağın, Kanun ve bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak düzenlenmesini sağlar. Bakanlık temsilcisi toplantının yapılması ve kararların alınması ile ilgili tespit ettiği hukuka aykırılıkları ve usulsüzlükleri,toplantı tutanağına da geçirir ve ilgililerle birlikte imzalar.(2)Bakanlık temsilcisi toplantıdan önce görevlendirme yazısı ile kimliğini ilgililere gösterir.(3) Bakanlık temsilcisi toplantıdan sonra, hazır bulunanlar listesi, gündem ve genel kurul toplantı tutanağının bir nüshasını alarak, Bakanlık merkez teşkilâtında Genel Müdürlüğe, illerde il müdürlüğüne teslim eder. Bakanlık temsilcisi; genel kurul toplantısı sırasında, Kanun, esas sözleşme ve bu Yönetmelik hükümlerine aykırılık olmasına rağmen herhangi bir nedenle toplantı tutanağında belirtilemeyen hususlar ile herhangi bir sebeple toplantının açılmaması veya açılan toplantının tamamlanamaması gibi hususların varlığı hâlinde, rapor düzenleyerek Bakanlığa/il müdürlüğüne verir. Bu rapor genel kurul belgeleriyle birlikte saklanır. (4) Bakanlık temsilcisinin birinci fıkradaki görev ve yetkileri, Bakanlık temsilcisinin bulunmadığı toplantılarda toplantı başkanı tarafından yerine getirilir”.

Eriş, görevlendirme kararının idari bir karar olmakla bu kararın iptali, ancak idare mahkemesinde açılacak bir davada çözümleneceği görüşündedir¹¹⁴.

2.Murahhas Aza, Yönetim Kurulu Üyesi ve Denetçi

TTK md. 407 hükmüne göre murahhas üyelerle en az bir yönetim kurulu üyesinin genel kurul toplantısında hazır bulunmaları zorunluluğu getirilmiştir. Yeminli mali müşavir ve serbest mali müşavir ve bağımsız ve uzman kişiler de genel kurulda hazır bulunabilir ve kendilerini ilgilendiren konularda görüş bildirebilirler. Böylece denetçilerin şirket organı olmaktan çıkarılmış olması bu konuda yenilik getirilen önemli bir değişikliktir¹¹⁵.

Murahhas üyeler ile en az bir yönetim kurulu üyesi ve denetime tabi şirketlerde denetçinin genel kurula katılması hem hak hem de yükümlülük olarak kabul edilmiştir.

TTK md. 407 hükmü gerekçesinde; bu düzenlemenin amacının pay sahiplerinin yönetim ve denetime ilişkin sorularının cevaplanmasını sağlamak olduğu, yönetim kurulu üyelerinin ve denetçinin görüş açıklayabilme haklarının açıkça hükme bağlandığı, bu yolla onların gereğinde kendilerini savunabilmeleri ve yaptıkları işlem ve kararları açıklayabilme olanaklarının yaratılmış olduğu ve böylelikle sorumluluk hukuku yönünden konumlarının güçlendirildiği açıklanmıştır. Ancak bu yüküme aykırılığın genel kurul kararlarının geçerliliğini etkilemeyeceği, genel kurula katılma hakkını haiz bulunanların sadece 407 nci maddede gösterilmiş olanlar dışında diğer yetkililerin kanunun çeşitli maddelerinde öngörülmüş olup, bunlar pay sahiplerinin temsilcileri, organ temsilcisi (md. 428), bağımsız temsilci (md. 428), kurumsal temsilci (md. 428), tevdi eden temsilcisi (md. 429) intifa hakkı sahipleridir. Genel kurula katılma hakkının esas sözleşmeyle başkalarına tanınması, müşavirler, basın mensupları vs. genel kurula izinle katılabileceği ayrıca belirtilmiştir¹¹⁶.

¹¹⁴ **Eriş**, Gönen, Ticari İletme ve Şirketler, Seçkin /Hukuk, İstanbul, 2013, s.2741.

¹¹⁵ **Yayla**, s.110.

¹¹⁶ Bkz.<http://www.ticaretkanunu.net/ttk-madde-407/erişim tarihi:12.10.2016>, “Gerekçe/Madde 407 – İkinci fıkra”.

3.Genel Kurul Toplantısına Elektronik Yoldan Katılmanın Şartları

TTK' nun m.407,f.1 ve f.2 ile m.432 f.2 hükümlerinde pay sahipleri veya temsilcileri ile pay üzerinde intifa hakkı bulunanların, asıl genel kurulu oluşturarak oy hakkını kullanabileceği kabul edilmiştir. Henüz pay sahibi sıfatı doğmamış olan kişilerin ancak dinleyici olarak katılmaları mümkün olup, müzakere ve oylamaya katılmaları TTK md. 445 vd. madde hükümlerine göre genel kurulun iptali nedeni olabilir ¹¹⁷.

Yetkisiz katılmaya ilişkin olarak her bir pay sahibi genel kurul toplantısı başkanlığına itirazda bulunabilir. Başkan itirazları doğru bularak sonuca etkili olduğunu tespit ederse toplantıyı sorumluluğu kendisine ait olmak üzere kapatabilir. Başkan kararını bakanlık temsilcisi var ise onunla mütalaa edebilir. Bakanlık temsilcisinin bu konuda karar yetkisi yoktur. Başkanın kararı kesin ve bağlayıcı olmayıp, yargı kararına kadar hüküm ifade eder. Sonuç tutanağa geçirilir. Mahkemeden tedbir kararı getirmek için süre istenemez, noter mevcut ise tutanak tutmasına engel olunamaz. Ancak noterin gelmesi beklenmez¹¹⁸.

Önceki bölümlerde belirttiğimiz üzere pay senetleri borsaya kote olmayan şirketler için toplantıya elektronik ortamda katılım uygulaması zorunluluk olmayıp, tamamen şirketin isteğine bağlıdır. 6362 Sayılı SerPK'nun md. 13 hükmüne göre sermaye araçlarının senede bağlanmaksızın elektronik ortamda kayden ihracı öngörülmüştür. Merkezi Kayıt Kuruluşu tarafından EGK sistemi denilen elektronik platform Borsaya kote şirketler için sağlanır. Borsaya kote olmayan şirketler ise EGK sistemini kendileri kurabileceği gibi, bilişim sisteminden de destek alarak düzenleyebileceklerdir. EGKS yönetmeliği şirketler EKG sisteminin etkin katılmaya elverişliliğini teknik bir raporla ispatlamak, bu raporu tescil ve ilan ettirmek ve oy kullananların kimliklerini muhafaza etmek zorundadırlar. İki yılda bir yenilenmesi gereken teknik rapor Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu veya bünyesinde asgari CISA sertifikası bulunan personeli olan ve bu alanda denetim yapmaya yetki verilmiş olan şirketler aracılığı ile alınabilir. Ancak EGKS Tebliği md. 8.f.3' e göre bakanlık gerekli görmesi halinde teknik raporun daha kısa sürede de alınmasını

¹¹⁷ **Moroğlu**, Erdoğan, Anonim Ortaklıklarda Sermaye Artırımı, XII Levha Yayınları, İstanbul, 2015, s.136.

¹¹⁸ **Tekinalp**, s.312.

isteyebilir. EGKS Tebliği md. 9 düzenlemesine göre, EGKS asgari ölçülerde de olsa yönetmelikte belirtilen tüm işlemlerin yapılabilmesin sağlayan tasarım ve kapasiteye, yedekleme ve felaketten kurtarma projelerine, yetkisiz olan erişimlere ve saldırılara karşı gerekli olan ağ ve sistem güvenliğini sağlayacak nitelikte olmalıdır. Ayrıca, EGKS, toplantı yerinden elektronik ortamda ses ve görüntü aktarımını sağlayacak, mesajlaşma gerçekleştirecek, birden fazla oldukça güvenli elektronik imzanın seri ve paralel olarak atılabilmesini sağlayacak, sisteme erişim isteklerine kısa sürede cevap iletecek, genel kurul öncesi hak sahipleri tarafından elektronik genel kurul sistemine yapılacak kayıtların gizliliğini sağlayacak, toplantı başkanı ve bakanlık temsilcisi tarafından yönetmelik hükümlerinde belirtilen güvenli elektronik imza ile imzalanacak işlemleri destekleyecek alt yapıya sahip olmalıdır.

EGKS yönetmelik ve tebliğine göre; elektronik ortamda genel kurula katılım, hak sahiplerinin veya temsilcilerinin güvenli elektronik imzaları ile EGK sistemine girmeleri yolu ile gerçekleşir. Hak sahibi yerine temsilci katılması durumunda, bu kişinin kimlik bilgisinin de EGK sistemine kaydı mecburidir. Yetkilendirme EGK sistemi üzerinden de gerçekleştirilebilir. EGKS Yönetmeliği md.7, f. 2 düzenlemesine göre temsilcinin genel olarak veya her gündem maddesi için ayrı ayrı yetkilendirilmesi de mümkündür. TTK md. 427, f.1 hükmüne göre temsilcinin talimata uymamasının oyu geçersiz kılmayacağı kabul edilmiştir. EGKS Yönetmeliği'nin md. 7, f.3 düzenlemesinde tüzel kişiyi temsilen, imza yetkilisinin de kendisi için üretilmiş olan güvenli elektronik imzayı kullanması gerekir. *Bahtiyar/Hamamcıoğlu'na* göre böyle bir durumda şirket namına, kendi adlarına ibaresinin kullanılması hukuk tekniği açısından hatalıdır. Bize göre, şirketi temsilen ibaresi kullanılabilir. Zira sistem üzerinden yetkilendirme söz konusudur. EGKS Yönetmeliği'nin md.7, f. 5' de, elektronik ortamda toplantıya katılacağını bildiren pay sahibinin seçiminden, EGKS' de geri alabileceği düzenlemiş geri almayan hak sahibinin veya temsilcisinin toplantıya fiziki olarak katılamayacağı yönünde sınırlandırılmıştır.

Yine *Bahtiyar/ Hamamcioğlu*'na göre bu sınırlama pay sahibinin katılma ve oy kullanma hakkını ihlal niteliğindedir ¹¹⁹.

Gerçekten de, pay sahibinin elektronik ortamda yapılacak olan bir genel kurulda fiili ve teknik olarak neler yaşanabileceğini ön görmesi olanaksızdır.

Genel kurul toplantılarına elektronik yoldan katılım şartlarından bir diğeri de şirketin uyması gereken yükümlülüklerin yerine getirilmesidir.

Şirket BTY md. 10, f.1'e göre; çağrı usulüne uymalı, BTY md. 14, f.2'e göre teknik işlemler için uzman görevlendirmeli, EGKS yönetmeliği md. 6'ya göre genel kurula ilişkin bilgi ve belgelere erişim olanağı sağlamalı, var ise organın temsilcisi, bağımsız temsilci ve kurumsal temsilcilerin bilgilerini EGK sisteminde hak sahiplerinin bilginse sunmalı, EGK' da yapılan işlem ve kimlik bilgilerini on yıl özenle saklamalıdır ¹²⁰.

TTK md. 340 hükmüne rağmen esas sözleşmeye dinleyicilerin toplantıya katılmaları konusunda bir hüküm konulup konulamayacağına ilişkin olarak bakanlık temsilcisi yönetmeliği ile düzenleme yapılmıştır. BTY.'nin ekinde yer alan iç yönerge örneğine ilişkin esaslar bölümünde, toplantı yerine giriş ve hazırlıklar başlığı altında, ortaklığın diğer yöneticileri, çalışanları, misafirler, ses ve görüntü alma teknisyenleri, basın mensupları gibi kişilerin de toplantı yerine gelmesi öngörülüyorsa bu durumun ayrıca iç yönerge'de de belirtilmesi gerektiği düzenlenmiştir. Bu durumda iç yönergeye ilave edilecek düzenleme ile dinleyicilerin toplantıya katılımına imkân verilmesi mümkündür¹²¹.

Yasal düzenlemede toplantıya elektronik ortamda katılmadan söz edilmiş, toplantıların tamamen elektronik ortamda yapılmasına izin verilmemiştir. Bu nedenle, ortaklar kurulu veya genel kurul için bazı ortakların fiziki olarak mutlaka toplantıya katılmaları gerekecek, bazı ortakların ise yasal şartların sağlanması halinde katılması söz konusu olacaktır¹²².

¹¹⁹ *Bahtiyar/ Hamamcioğlu*, s.21-23.

¹²⁰ *Bahtiyar/Hamamcioğlu*, s.23-24.

¹²¹ *Bahtiyar/ Hamamcioğlu*, s.83.

¹²² *Bahtiyar/Hamamcioğlu*, s.13-14.

4. Toplantı ve Karar Yeter Sayıları

TTK düzenlemelerine göre genel kurula ilişkin toplantı ve karar nisabı, eskisinden farklı olarak tek bir maddede toplanmış, bu arada gerekçedeki eski hükmün tekrarlandığı belirtildiği halde, yeni düzenleme ile eski md. 372 hükmüne ekler yapılmıştır. TTK md. 418, f.1 hükmüne göre esas sözleşmede yer verilebilecek aksine hükümle toplantı nisabının sadece ağırlaştırılabileceği açıkça belirtilmiş, dolayısıyla bu maddede belirlenen ilk toplantı hakkındaki toplantı nisabının hafifletilmesine izin verilmemiş, nisap açısından pay sahiplerinin yanı sıra temsilcilerine de değinilmiştir¹²³.

TTK md. 418, f.1 hükmüne göre, genel kurullar, bu kanunda veya esas sözleşmede aksine ağır nisap öngörülmüş bulun haller hariç, sermayenin en az dörtte birini temsil eden pay sahiplerinin veya temsilcilerinin varlığı ile toplanır. Bu nisabın toplantı süresince korunması şarttır.

Bu durumda toplantı yetersayı esas ve çıkarılmış sermayeye göre belirlenir. Y TTK da yer alan bir yenilik olarak, toplantıda alınan kararların geçerli olabilmesi için, yasada öngörülen sermayenin en az dörtte biri oranının toplantı süresince korunmasının zorunlu olması, aksi halin alınan kararların yoklukla malul olmasına sebebiyet verecek olmasıdır¹²⁴.

İlk toplantıda sermayenin en az dörtte biri oranında yetersayı bulunamadığı takdirde genel kurul yeniden toplantıya çağrılır. Bu davette ilk davet ile aynı usulde gerçekleştirilir. Bununla birlikte ilanda ilk toplantı nisabı oluşmadığında, ikinci toplantının en geç bir ay içerisinde aynı yerde ve aynı saatte yapılacağı bildirilir ise ikinci davet veya çağrının yapılması lüzumu yoktur. TTK md. 418, f.2'ye göre ikinci toplantıda sermaye miktarı ne olur ise olsun nisap aranmaz.

Esas sözleşme değişikliği gibi önemli bazı konularda özel toplantı nisabı aranmıştır. Ortak sayısı birden fazla olan anonim şirketlerde toplantı nisabı şirket sermayesinin en az yarısını temsil edildiği genel kurulda alınabilir.

¹²³ Kendigelen, İlk Tespitler s.317.

¹²⁴ Pulaşlı, s.377.

Bu orana ulaşamadığı takdirde bir ay içinde ikinci toplantı yapılarak gerekli nisap şirket sermayesinin en az üçte birinin toplantıda temsil edilmesi aranır.

Bilanço zararlarının kapatılması için yükümlülük ve ikincil yükümlülük koyan kararlar, şirketin merkezinin yurt dışına taşınmasına ilişkin kararlar için ilk ve ikinci toplantıda tüm pay sahipleri veya temsilcilerinin hazır bulunması gerekmektedir. Şirketin işletme konusunun tamamen değiştirilmesi, imtiyazlı pay oluşturulması, nama yazılı payların devrinin sınırlandırılması, anonim şirketin genel kurul kararıyla sona erdirilmesi, önemli miktarda aktiflerin toptan satılabilmesi hallerinde sermayenin en az yüzde yetmişbeşinin birinci ve ikinci toplantıda hazır bulunması gerekir.

İlk toplantıda öngörülen nisap sağlanamadığı takdirde, ikinci toplantıda nisap aranmaksızın toplanan genel kurulda kararlar mevcut oyların çoğunluğu ile alınır. *Kendigelen*, nisabın aranmayacağına ilişkin ve temsil edilen “oyların çoğunluğu” ifadelerinin hatalı olduğunu, zira en azından tek paya sahip olan bir pay sahibinin veya temsilcisinin katılmadığı bir toplantının yapılmasının mümkün olmadığına göre, ikinci toplantı için nisabın aranmamasından bahsetmenin isabetli olmadığını, temsil edilen oyların çoğunluğu ifadesinin kullanılmasının daha yerinde olduğunu ileri sürmüştür¹²⁵. Gerçekten de tek pay sahibinin açıklama yapmakla yükümlü üyeleri olduğu dikkate alındığında, tek pay sahipli şirketler için “temsil edilen oyların çoğunluğu” ifadesi kullanılmalıdır.

¹²⁵ *Kendigelen*, İlk Tespitler, s.318.

TTK md. 421 hükmüne göre, kanunda veya esas sözleşmede aksine hüküm bulunmadığı takdirde, esas sözleşmeyi değiştiren kararlar, şirket sermayesinin en az yarısının temsil edildiği genel kurulda, toplantıda mevcut bulunan oyların çoğunluğu ile alınır. İlk toplantıda öngörülen toplantı nisabı elde edilemediği takdirde, en geç bir ay içinde ikinci bir toplantı yapılabilir. İkinci toplantı için toplantı nisabı, şirket sermayesinin en az üçte birinin toplantıda temsil edilmesidir. Bu fıkra da öngörülen nisapları düşüren veya nispî çoğunluğu öngören esas sözleşme hükümleri geçersizdir¹²⁶.

TTK md. 421/4 hükmüne göre öngörülen nisaplara ilk toplantıda ulaşılamadığı takdirde izleyen toplantılarda da aynı nisapların aranacağı açıkça belirtilmiş ise de, bu maddelerdeki nisaplar toplantı nisabı değil, karar nisapları olduğu için ayrıca sonraki toplantıda da aynı nisapların aranacağının vurgulanmasına gerek yoktur. Öte yandan Şirket merkezinin yurt dışına taşınmasına ilişkin esas sözleşme değişikliği ile bilanço zararlarının kapatılması için yüküm ve ikincil yüküm koyan kararlar ise sermayenin tümünü oluşturan payların sahiplerinin oy birliği ile alınır hükmünde de oy birliğini vurgulamak için kullanılan “sermayenin tümünü oluşturan pay sahiplerinin veya temsilcilerinin oybirliği” ifadesini *Kendigelen* rahatsız edici olarak nitelendirmektedir. İşletme konusunun tamamen değiştirilmesi veya imtiyazlı pay oluşturulmasına ilişkin genel kurul kararına olumsuz oy vermiş nama yazılı payların sahiplerine bu kararın

¹²⁶ TTK.. Madde 421- (1) Kanunda veya esas sözleşmede aksine hüküm bulunmadığı takdirde, esas sözleşmeyi değiştiren kararlar, şirket sermayesinin en az yarısının temsil edildiği genel kurulda, toplantıda mevcut bulunan oyların çoğunluğu ile alınır. İlk toplantıda öngörülen toplantı nisabı elde edilemediği takdirde, en geç bir ay içinde ikinci bir toplantı yapılabilir. İkinci toplantı için toplantı nisabı, şirket sermayesinin en az üçte birinin toplantıda temsil edilmesidir. Bu fıkra da öngörülen nisapları düşüren veya nispî çoğunluğu öngören esas sözleşme hükümleri geçersizdir.(2) Aşağıdaki esas sözleşme değişikliği kararları, sermayenin tümünü oluşturan payların sahiplerinin veya temsilcilerinin oybirliğiyle alınır: a) Bilanço zararlarının kapatılması için yükümlülük ve ikincil yükümlülük koyan kararlar.b) Şirketin merkezinin yurt dışına taşınmasına ilişkin kararlar.(3) Aşağıdaki esas sözleşme değişikliği kararları, sermayenin en az yüzde yetmişbeşini oluşturan payların sahiplerinin veya temsilcilerinin olumlu oylarıyla alınır:a) Şirketin işletme konusunun tamamen değiştirilmesi.b) İmtiyazlı pay oluşturulması. c) Nama yazılı payların devrinin sınırlandırılması.(4) İkinci ve üçüncü fıkralarda öngörülen nisaplara ilk toplantıda ulaşılamadığı takdirde izleyen toplantılarda da aynı nisap aranır. (5) Pay senetleri menkul kıymet borsalarında işlem gören şirketlerde, aşağıdaki konularda karar alınabilmesi için, yapılacak genel kurul toplantılarında, esas sözleşmelerinde aksine hüküm yoksa, 418 inci maddedeki toplantı nisabı uygulanır:a) Sermayenin artırılması ve kayıtlı sermaye tavanının yükseltilmesine ilişkin esas sözleşme değişiklikleri.b) Birleşmeye, bölünmeye ve tür değiştirmeye ilişkin kararlar.(6) İşletme konusunun tamamen değiştirilmesi veya imtiyazlı pay oluşturulmasına ilişkin genel kurul kararına olumsuz oy vermiş nama yazılı pay sahipleri, bu kararın Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanmasından itibaren altı ay boyunca payların devredilebilirliği hakkındaki kısıtlamalarla bağlı değildirler.

TTSG’de yayımlanmasından itibaren altı ay boyunca, esas sözleşmedeki devir kısıtlamalarına dair hükümlere tabi olmaksızın paylarını serbestçe devredebilme hakkı tanınmıştır. *Kendigelen*, bu hakkın TTK md. 421, f.3 kapsamındaki iki karar için tanınıp, doğrudan devir sınırlaması öngören esas sözleşme değişiklikleri halinde tanınmamasının yerinde olmadığı, ortağa pay devrinin tanınmış olmasının bu haller için zorunlu olduğu, bir ortağın, ortaklığa girerken mevcut olmayan bir devir sınırlamasına, kendi karşı iradesine rağmen muhatap kalmasının adil olmadığını ileri sürmüştür¹²⁷.

Şirketin işletme konusunun tamamen değiştirilmesi, imtiyazlı pay oluşturulması, nama yazılı payların devrinin sınırlandırılması, anonim şirketin genel kurul kararıyla sona erdirilmesi, önemli miktarda aktiflerin satılmasına ilişkin esas sözleşme değişikliği kararları sermayenin en az yüzde yetmiş beşini oluşturan payların sahiplerinin veya temsilcilerinin olumlu oyları ile alınır. Tasfiyeden dönülmesi sermayenin en az yüzde altmışının oyları ile alınması gerekir. Esas sözleşmeyi değiştiren kararlar, ilk toplantıda şirket sermayesinin en az yarısının temsil edildiği toplantılarda alınır ve bu toplantı nisabı elde edilemediği takdirde en geç bir ay içerisinde ikinci bir toplantı yapılabilir. İkinci toplantı için nisap, şirket sermayesinin en az üçte birinin toplantıda temsil edilmesidir. Kararlar mevcut oyların çoğunluğu ile alınır .

Kanun ve esas sözleşmede nitelikli toplantı ve karar yeter sayısı öngörülen hallerde (TTK md. 421), ortaklığın karar alması için çoğunluk oyları yeterli olmadığı gibi nitelikli azınlık, kararın alınmasına engel olabilmektedir. Kararın alınmasının engellenmesi, azınlığın olumsuz davranışı sonucunda gerçekleşmektedir. TTK md. 421 hükmüne göre esas sözleşme değişiklikleri bakımından öngörülen ağırlaştırılmış yeter sayılarının daha da ağırlaştırılması, ortaklığın kontrolünün azınlığa geçmesi ve ortaklık üzerindeki kontrolün değişmesi sonucunu doğurabilecek nitelikte kararlar vermesi ortaklığın karar mekanizmalarına ağır müdahale oluşturur. Esas sözleşmede öngörülen ağırlaştırılmış toplantı ve karar yeter sayıları sebebiyle nitelikli bir azınlık oluşabilir. Bu durumda azınlık ortaklık kararlarını bloke ederek hâkimiyet kuruyorsa, bu durum ortaklığın faaliyetini engelleyebilecektir. Kontrol gücüne sahip olan sermaye azınlığının gücünü kötüye kullanması durumunda, ortaklıkta yer alan başka azınlık pay sahiplerince

¹²⁷ *Kendigelen*, İlk Tespitler, s.320-321.

dava açılması durumunda, TTK' nun 418. ve 421. maddeleri, bu hükümlerde öngörülen yeter sayıların düşürülmesini emredici olarak yasakladığından, haklı sebeple fesih davasında mahkemenin, yeter sayıların düşürülmesine karar verilemeyecektir. Nitekim TTK md.421, f.1'de, öngörülen nisapları düşüren veya nispi çoğunluk öngören esas sözleşme hükümlerinin geçersiz olduğu belirtilmiştir. TTK md. 421 gerekçesinde belirtildiği üzere TTK md. 421, f.3'de öngörülen ağırlaştırılmış nisapların azınlığın korunması amacıyla esas sözleşmede ağırlaştırılması mümkün değildir¹²⁸.

TTK md. 389 hükmüne göre; şirketin iktisap ettiği kendi payları ile yavru şirket tarafından iktisap edilen ana şirketin payları, ana şirketin genel kurulunun toplantı nisabının hesaplanmasında dikkate alınmaz. Bedelsiz payların iktisabı hariç, şirketin devraldığı kendi payları hiçbir pay sahipliği hakkı vermez. Yavru şirketin iktisap ettiği ana şirket paylarına ait oy hakları ile buna bağlı haklar donar.

5.Toplantının Açılması ve Toplantı Başkanlığı'nın Oluşturulması

BTY. md. 23'de yer alan “çağrısı yönetim kurulu tarafından yapılan toplantıların iç yönergede yapılan belirlemeye uygun olarak, çağrısı yönetim kurulu dışında olanlar tarafından yapılan toplantılar ise iç yönergede bu konuda bir belirleme yapılmamış ise bu yetkililer tarafından fiziki ve elektronik ortamda açılır” düzenlemesine göre esasen toplantı çağrısı gerçekleştiren tarafından açılır. Söz konusu iç yönergenin ekinde toplantının yönetim kurulu başkanı ya da başkan yardımcısı veya yönetim kurulu üyelerinden birisi tarafından TTK md.418 ve 421 hükümleri kapsamında belirtilen nisapların sağlandığının bir tutanakla tespitini müteakiben açılacağı belirtilmektedir¹²⁹.

TTK md. 419 hükmüne göre şirketin esas sözleşmesinde aksi öngörülmemiş ise genel kurul toplantısını yönetmek üzere pay sahibi sıfatını taşıması şartı aranmaksızın, genel kurul tarafından seçilen bir başkan seçilir. Ancak başkan esas sözleşme kapsamında da

¹²⁸ Şahin, Ayşe, Anonim Ortaklığın Haklı Sebeple Feshi, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2013, s.566-567.

¹²⁹ Bahtiyar/ Hamamcıoğlu, s.98-s.102.

belirlenebilir. Esas sözleşme ile atanmış ise seçim yapılmaz, atanmış olan başkan toplantıyı yönetir¹³⁰.

BTY. md. 23, f.2 düzenlemesine göre genel kurul, açılışından sonra oluşturulacak toplantı başkanlığı tarafından yönetilir. BTY. md.14, f. 2 düzenlemesine göre tutanak yazmanı ve oy toplama memuru seçilmemiş ise bu kişilerin görevlerinin toplantı başkanı tarafından yerine getirileceği belirtilmektedir. Aynı düzenlemede tek pay sahipli anonim şirketlerde tutanak yazmanı ve oy toplama memuru seçilmesinin zorunlu olmadığı belirtilmektedir.

Başkan tutanak yazmanı ile gerek görür ise oy toplama memurunu belirleyerek başkanlığı oluşturur. Eğer başkanlık temsilcisinin bulunması zorunlu olan toplantılarda başkanlık temsilcisinin, diğer toplantılarda ise toplantı başkanının şirket esas sözleşmesi ve iç yönergesi ile kanun ve diğer ilgili mevzuatta öngörülen şartların yerine getirildiği ve toplantının yapılabilmesi için nisap sağlandığını tespit etmesinden sonra toplantıya başlanabilir.

Toplantıya elektronik ortamda katılanlar haklarını fiziki katılanlarla eş zamanlı olarak kullanacaklarından, toplantı başkanının ilgili gündemi salonda görüşmeye açması ile birlikte gündem elektronik ortamda da görüşmeye açılır.

BTY.’de yer alan iç yönerge örneğinin “toplantı başkanlığının görev ve yetkileri” başlıklı md. 8 düzenlemesine göre; “toplantı başkanlığı, başkanın yönetimindeki görev ve yetkileri, Toplantının ilanda gösterilen adreste yapıp yapılmadığını ve esas sözleşmede belirtilmişse toplantı yerinin buna uygun olup olmadığını incelemek, genel kurulun toplantıya, esas sözleşmede gösterilen şekilde, internet sitesi açmakla yükümlü olan şirketlerin internet sitesinde ve Türkiye ticaret sicili gazetesinde yayımlanan ilanla çağrılıp çağrılmadığını, bu çağrının, ilan ve toplantı günleri hariç olmak üzere, toplantı tarihinden en az iki hafta önce yapıp yapılmadığını, pay defterinde yazılı pay sahiplerine, önceden şirkete pay senedi veya pay sahipliğini ispatlayıcı belge vererek adreslerini bildiren pay sahiplerine, toplantı günü ile gündem ve ilanın çıktığı veya çıkacağı gazetelerin iadeli taahhütlü mektupla bildirilip bildirilmediğini incelemek ve bu durumu toplantı tutanağına geçirmek, toplantı yerine giriş yetkisi olmayanların,

¹³⁰ **Yayla**, s.119.

toplantıya girip girmediklerini ve toplantı yerine girişle ilgili olarak bu iç yönergenin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasında hüküm altına alınan görevlerin yönetim kurulunca yerine getirilip getirilmediğini kontrol etmek, genel kurulun, kanunun 416 ncı maddesi uyarınca çağrısız toplanması halinde pay sahiplerinin veya temsilcilerinin tümünün hazır bulunup bulunmadığını, toplantının bu şekilde yapılmasına itiraz olup olmadığını ve nisabın toplantı sonuna kadar korunup korunmadığını incelemek. değişikliğe gidilmiş ise değişiklikleri de içeren esas sözleşmenin, pay defterinin, yönetim kurulu yıllık faaliyet raporunun, denetçi raporlarının, finansal tabloların, gündemin, gündemde esas sözleşme değişikliği varsa yönetim kurulunca hazırlanmış değişiklik tasarısının, esas sözleşme değişikliği Gümrük ve Ticaret Bakanlığının iznine tabi olması durumunda ise Bakanlıktan alınan izin yazısı ve eki değişiklik tasarısının, yönetim kurulu tarafından düzenlenmiş hazır bulunanlar listesinin, genel kurul erteleme üzerine toplantıya çağrılmışsa bir önceki toplantıya ilişkin erteleme tutanağının ve toplantıya ilişkin diğer gerekli belgelerin eksiksiz bir biçimde toplantı yerinde bulunup bulunmadığını tespit etmek ve bu durumu toplantı tutanağında belirtmek, hazır bulunanlar listesini imzalamak suretiyle asaleten veya temsilen genel kurula katılanların kimlik kontrolünü itiraz veya lüzum üzerine yapmak ve temsil belgelerinin doğruluğunu kontrol etmek, Murahhas üyeler ile en az bir yönetim kurulu üyesinin ve denetime tabi şirketlerde denetçinin toplantıda hazır olup olmadığını tespit etmek ve bu durumu toplantı tutanağında belirtmek, gündem çerçevesinde genel kurul çalışmalarını yönetmek, kanunda belirtilen istisnalar haricinde gündem dışına çıkılmasını önlemek, toplantı düzenini sağlamak, bunun için gerekli tedbirleri almak, Birleşimleri ve oturumları açmak, kapatmak ve toplantıyı kapatmak, müzakere edilen hususlara ilişkin karar, tasarı, tutanak, rapor, öneri ve benzeri belgeleri genel kurula okumak ya da okutmak ve bunlarla ilgili konuşmak isteyenlere söz vermek, genel kurulca verilecek kararlara ilişkin oylama yaptırmak ve sonuçlarını bildirmek, toplantı için asgari nisabın toplantının başında, devamında ve sonunda muhafaza edilip edilmediğini, kararların kanun ve esas sözleşmede öngörülen nisaplara uygun olarak alınıp alınmadığını gözetmek, Kanun'un 428 inci maddesinde belirtilen temsilciler tarafından yapılan bildirimleri genel kurula açıklamak, Kanun'un 436 ncı maddesi uyarınca, oy hakkından yoksun olanların anılan maddede belirtilen kararlarda oy kullanmalarını önlemek, oy hakkına ve imtiyazlı oy kullanımına Kanun ve esas sözleşme uyarınca getirilen her türlü

sınırlamayı gözetmek, sermayenin onda birine (halka açık şirketlerde yirmide birine) sahip pay sahiplerinin istemi üzerine finansal tabloların müzakeresi ve buna bağlı konuların görüşülmesini, genel kurulun bu konuda karar almasına gerek olmaksızın bir ay sonra yapılacak toplantıda görüşülmek üzere ertelemek, genel kurul çalışmalarına ait tutanakların düzenlenmesini sağlamak, itirazları tutanağa geçirmek, karar ve tutanakları imzalamak, toplantıda alınan kararlara ilişkin lehte ve aleyhte kullanılan oyları hiçbir tereddüde yer vermeyecek şekilde toplantı tutanağında belirtmek, toplantı tutanağını, yönetim kurulu yıllık faaliyet raporunu, denetime tabi şirketlerde denetçi raporlarını, finansal tabloları, hazır bulunanlar listesini, gündemi, önergeleri, varsa seçimlerin oy kâğıtlarını ve tutanaklarını ve toplantıyla ilgili tüm belgeleri toplantı bitiminde bir tutanakla hazır bulunan yönetim kurulu üyelerinden birine teslim etmek şeklinde açıklanmıştır¹³¹.

Toplantı başkanının yetkilerini gereği gibi kullanmaması alınan kararların yokluğuna değil, oylama sonucunu etkilemiş bulunması koşulu ile genel kurul kararlarının iptal edilebilirliğine yol açar. Yine başkan, ortakların pay sahipliği sıfatlarına bağlı olup, genel kurulda kullandıkları ve rızaları hilafına geri alınamayan öneride bulunma, konuşma, oy verme, bilgi alma ve alınan karara muhalefetini toplantı tutanağına yazma veya yazdırma gibi haklarını gözetmek ve genel kurulun yönetiminde tarafsız olmakla yükümlüdür. Söz konusu hakların yönetimin zorunlu kıldığı hudutlar dışında sınırlandırılması veya kurulun taraf tutularak yönetilmesi kararın iptal edilebilirliğine yol açar¹³².

6. Temsilci Bildirgelerinin Açıklanması

TTK md. 430 hükmünde belirtilen temsilci bildirgelerinin açıklanması SerPK'na tabi olmayan anonim ortaklıklar için geçerlidir. Kanun maddesinin gerekçesinde; organ temsilcisinin, bağımsız temsilcinin ve kurumsal temsilcinin temsil yetkisini aldıkları ve almayı hedefledikleri pay senetlerine ait oyları nasıl kullanacaklarını gerekçeleri ile kamuya açıklamaları, istedikleri vekâletin içeriğini anlatmaları buna ilişkin ilânlar

¹³¹Bkz. <http://www.resmigazete.gov.tr/erişim tarihi: 21.10.2016>

¹³² **Moroğlu**, Hükümsüzlük, s.129-130.

yayınlanmaları sistemin doğası gereğidir. Açıklamaların reklam amaçlı olmaması ve bu yönde bir anlatımın tercih edilmemesi gerekeceği belirtilmektedir.

Kitlesel temsilciler ile tevdi eden temsilcileri, temsil edecekleri payların sayılarını, çeşitlerini, payların itibari değerlerini ve gruplarını şirkete bildirmek durumundadırlar. Toplantı başkanı, pay sahibinin talep etmesi durumunda yapılan bu bildirimleri açıklama yükümlülüğünde olup, işbu yükümlülüğe uyulmaması, kararların iptal edilebilir nitelikte olması sonucunu doğurur.

Madde gerekçesine göre; bu yüküm, şeffaflık ilkelerinden kaynaklanmaktadır. Bildirim, en son genel kurulda yapılmalıdır. Bu bildirim yapılmadan elindeki temsil belgeleri ile genel kurula katılan kurumsal temsilci ve tevdi eden temsilcisi yetkisinin denetimi yapılmasına olanak vermeden genel kurula katılmış demektir. Tasarı bu katılmayı yetkisiz katılma olarak nitelendirmektedir.

Bu sebeple birinci fıkranın ikinci cümlesi öngörülmüş ve bu halde söz konusu genel kurulda alınan kararların 446 ncı maddenin birinci fıkrasının (b) bendi hükmü uyarınca iptal edilebileceği öngörülmüştür. Tasarının 431 inci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinin bir mutlak iptal sebebi mi öngördüğü, yoksa bildirimde bulunmayan kurumsal temsilcinin veya tevdi eden temsilcisinin temsil ettiği paylardan (pay senedinden) doğan oy haklarının alınan kararlarda etkili olup olmadığının araştırılmasının mı gerekli olduğu sorunu öğretinin ve ilkesel Yargıtay kararlarının yetkisiz katılmaya bağladıkları sonuca göre çözülür. Bildirimde bulunmayan temsilcinin sorumluluğu özel olarak düzenlenmemiş, bu husus genel hükümlere bırakılmıştır. Çünkü bu sorunun çözümü kurumsal temsilciler ve tevdi eden temsilcisi ile vekâlet verenler ve şirket arasındaki ilişkilerin nitelendirilmesine bağlıdır. Bu konuda da çeşitli görüşlerin ortaya atılacağı kuşkusuzdur.

TTK. md. 431 hükmüne göre; “yetkisiz katılmalarla ilgili olarak her pay sahibi, toplantı başkanlığına itirazda bulunabilir, itirazını ve yönetim kuruluna da itirazda bulunmuş olduğunu tutanağa geçirtebilir.” İş bu hükümde "yetkisiz katılma" itirazını çözme yetkisi ne toplantı başkanı, ne genel kurul, ne de Gümrük ve Ticaret Bakanlığı temsilcisine bırakılmamıştır. İtirazda bulunan pay sahibi isterse ihtilafı genel kurul

kararlarının iptali bağlamında ticaret mahkemelerine götürebilecektir. Toplantı başkanı bu bildirimleri açıklar. Bir pay sahibinin istemine rağmen toplantı başkanı açıklamayı yapmamışsa her pay sahibi şirkete karşı açacağı dava ile genel kurul kararlarının iptalini isteyebilir.

SerPK' nu md. 13/5'e göre; kayden izlenen sermaye piyasası araçları üzerindeki hakların üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilmesinde, MKK'ya yapılan bildirim tarihi esas alınır.

7.Gündem Maddelerinin Görüşme Usulü

Genel kurul toplantılarında gündem maddeleri hakkında görüş bildirmek suretiyle yönetimde etkin olmaları oy kullanarak alınan kararlara katılmanın yanında pay sahiplerine ayrı bir imkân sağlamaktadır. Zira görüşme sırasında pay sahiplerinin ifade ettiği görüşler pay sahiplerinin oyunu etkileyebilecektir.

TTK' da görüşmelerin yapılış usulü, sınırlamalar ve aykırılık halinde yaptırımlar gibi genel kurulun işleyişinde önemli olan hususlar EGKS'de ve iç yönerge ile düzenlenmektedir¹³³.

Gündem maddesi hakkında söz almak isteyen pay sahibi veya diğer ilgililer durumu toplantı başkanlığına bildirirler. Başkan bu kişileri genel kurula açıklar ve başvuru sırasına göre söz hakkı tanır. Söz hakkı kendisine tanınan kişi toplantı salonundan

¹³³ BTY, MADDE 25 – (1) Aşağıda belirtilen istisnalar dışında, toplantı gündeminde yer almayan konular görüşülemez ve karara bağlanamaz:a) Pay sahiplerinin tamamının hazır bulunması halinde, gündeme oybirliği ile konu ilave edilebilir.b) Kanunun 438 inci maddesi uyarınca, herhangi bir pay sahibinin özel denetim talebi, gündemde yer alıp almadığına bakılmaksızın genel kurulca karara bağlanır.c) Yönetim kurulu üyelerinin görevden alınmaları ve yenilerinin seçimi hususları, yıl sonu finansal tabloların müzakeresi maddesiyle ilgili sayılır ve gündemde konuya ilişkin madde bulunup bulunmadığına bakılmaksızın istem halinde doğrudan görüşülerek karar verilir.ç) Gündemde madde bulunmasa bile, yolsuzluk, yetersizlik, bağlılık yükünün ihlali, birçok şirkette üyelik sebebiyle görevin ifasında güçlük, geçimsizlik, nüfuzun kötüye kullanılması gibi haklı sebeplerin varlığı halinde, yönetim kurulu üyelerinin görevden alınması ve yerine yenilerinin seçilmesi hususları genel kurulda hazır bulunanların oyçokluğuyla gündeme alınır.(2) Toplantıda hazır bulunan oyların çoğunluğunun kararıyla gündem maddelerinin görüşülme sırası değiştirilebilir.(3) Genel kurulda müzakere edilerek karara bağlanmış gündem maddesi, hazır bulunanların oy birliği ile karar verilmedikçe yeniden görüşülüp karara bağlanamaz.

ayrılmış ise bu hakkı kaybeder. Konuşma süresinin sınırlandırılması halinde sırası gelip konuşmasını yapan kişi, konuşma süresi dolduğu zaman, ancak kendinden sonra konuşacak kişi hakkını verdiği takdirde, o kişinin konuşma süresi içerisinde tamamlar. Konuşmaların süresi, başkanın veya pay sahiplerinin önerisi üzerine gündemin yoğunluğu, görüşülmesi gerekli konuların çokluğu, önemi ve söz almak isteyenlerin sayısına göre genel kurulca kararlaştırılır. Genel kurul konuşma süresinin sınırlandırılmasının gerekli olduğuna karar verir ise bu sürenin ne kadar olacağına ayrı ayrı oylama ile karar verir. Pay sahipleri gündem maddesi ile ilgili olarak önerge verebilirler. Söz konusu önergenin toplantıya elektronik ortamda katılanlarca oylanabilmesi için öncelikle bu önergenin EGKS'ye girilmesi gerekir. Önerge sisteme girildikten sonra önerge görüşmeye açılır ve toplantı başkanının önergeyi oylamaya başlamasıyla EGKS' de de oylama başlatılır. Gündemin fiziki olarak toplantı salonunda görüşmeye açılması ile birlikte gündem elektronik ortamda da görüşmeye açılmalıdır. Elektronik ortamda gelen sorunun okunmaması veya cevaplanmaması, fiziki katılımcının sorusunun cevaplanmaması veya haklarının kullandırılmaması ile aynı hukuki sonucu doğuracaktır¹³⁴.

8. Pay Sahiplerinin Gündem Maddelerinin Görüşülmesine İlişkin Hakları

6762 sayılı eTTK düzenlemelerine göre; söz alan ortaklar, kuralları ihlal ederse ve divan başkanlığının uyarılarına rağmen bu tutumunda ısrar ve devam ettiği takdirde, divan heyeti, komiserle istişare ederek veya etmeyerek, konuşmacının toplantıdan çıkarılmasını genel kurula teklif edip oylayabilir. Ortağın toplantıdan çıkarılıp çıkarılmamasına göre ekseriyetle karar verilir. Genel kurulun, usulsüz konuşan ortağın toplantıdan çıkarılması teklifini reddetmesi halinde, divan heyetinin veya başkanının bu şartlarla müzakere yapılamayacağı gerekçesi ile toplantıyı durdurma veya dağıtma hakkı yoktur. Ancak divan başkanlığından veya üyeliğinden istifa hakkı saklıdır.¹³⁵

Bilgili, e TTK döneminde ileri sürdüğü değerlendirmesinde, sanal genel kurulların katılımcı sayısının artmasının toplantıdaki konuşmacıların ve soru soranların sayısının artmasına neden olacağını, genel kurulun süresi uzatılmaz ise veya konuşmacı ve soru

¹³⁴ **Yayla**, s.122-125.

¹³⁵ **Domaniç**, Hayri, Anonim Şirketler Hukuku ve Uygulaması, Temel Yayınları, İstanbul, 1988, s.844.

sorma hakkı için asgari sayıda pay senedine sahip olma koşulu getirilmez ise her pay sahibinin konuşma süresi çoğu kez minimum bir süre sınırına çekilmek gerekeceği, özellikle borsada kayıtlı şirketler için düşünülmesi gerektiğini öne sürmüştür¹³⁶.

Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Uygulanacak Elektronik Genel Kurul Sistemi Hakkında (EGKS.) Tebliği md. 6'da yer alan elektronik ortamda görüş açıklama başlıklı düzenlemesine göre; anonim şirketin genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılan hak sahibi, görüşülmekte olan gündeme ilişkin görüşünü EGKS' de yazılı olarak iletebilir. Hak sahibi her bir gündem maddesi için en fazla iki adet görüş iletebilir. Her bir görüş en fazla 600 karakter olabilir. Kanun, yönetmelik ve tebliğ hükümleri ile getirilen düzenlemeler kapsamında *Bilgili'* nin ileri sürdüğü sorunların kanun koyucu tarafında da değerlendirildiği görülmektedir.

Genel kurul toplantı başkanı, genel kurulda müzakereleri başlatmak ve bitirmek, gündem maddelerini ve önerileri sıralı olarak müzakereye ve oya sunmak, oylama sonucunu tespit edip, açıklamak ve tutanağa yazdırmak, toplantı tutanağının tutulmasını sağlamak, konuşma süresinin tespiti ile konuşma hakkını kötüye kullananların sözlerinin kesilmesi veya toplantının havasını bozanların toplantıdan çıkarılması veya toplantıya ara verilmesi gibi hususları genel kurulun oyuna sunmak yetkilerine haizdir. Başkanın bu yetkileri gereği gibi kullanmaması alınan kararların yokluğuna değil, oylama sonucunu etkilemiş bulunması koşuluyla genel kurul kararının iptal edilebilirliğine yol açar¹³⁷.

8.1. Söz Alma Hakkının Kullanılması

Pay sahiplerinin görüşmelere katılma hakkı, genel kurul toplantısına katılma hakkı gibi bertaraf edilemez bir haktır.

Toplantıya fiziken ve elektronik ortamda katılanlar haklarını eş zamanlı olarak kullanır. TTK. md. 413 hükmüne göre istisnalar müstesna olmak üzere önceden belirlenen ilan

¹³⁶ **Bilgili**, Fatih, Necip Kocayusufpaşaoğlu İçin Armağan, Seçkin Kitabevi, Ankara, 2004, s.584.

¹³⁷ **Turgut**, s.141.

ve davet mektuplarında bildirilen gündemde bulunmayan konuların genel kurul toplantısında görüşülmesi ve karara bağlanması mümkün değildir.

BTY. md. 25, f.2 düzenlemesine göre toplantıda hazır bulunanların çoğunluğunun kararı ile gündem maddelerinin görüşülme sırası değiştirilebilir. Bu düzenlemeye göre genel kurulda müzakere edilerek karara bağlanmış gündem maddesinin hazır bulunanların oy birliği olmaksızın yeniden görüşülüp karara bağlanması olanaklı değildir¹³⁸.

BTY.’de yer alan iç yönerge örneğinin “toplantıda söz alma” başlıklı md.11 düzenlemesine göre; “(1) görüşülmekte olan gündem maddesi üzerinde söz almak isteyen pay sahipleri veya diğer ilgililer durumu toplantı başkanlığına bildirirler. Başkanlık söz alacak kişileri genel kurula açıklar ve başvuru sırasına göre bu kişilere söz hakkı verir. Kendisine söz sırası gelen kişi, toplantı yerinde bulunmuyor ise söz hakkını kaybeder. Konuşmalar, bunun için ayrılan yerden, genel kurula hitaben yapılır. Kişiler kendi aralarında konuşma sıralarını değiştirebilirler. Konuşma süresinin sınırlandırılması halinde, sırası gelip konuşmasını yapan bir kişi, konuşma süresi dolduğu zaman, ancak kendinden sonra konuşacak ilk kişi konuşma hakkını verdiği takdirde konuşmasını, o kişinin konuşma süresi içinde tamamlamak koşuluyla sürdürebilir. Diğer bir biçimde konuşma süresi uzatılamaz. (2) Toplantı başkanınca, görüşülen konular hakkında açıklamada bulunmak isteyen yönetim kurulu üyeleri ile denetçiye sıraya bakılmaksızın söz verilebilir. (3) Konuşmaların süresi, başkanın veya pay sahiplerinin önerisi üzerine, gündemin yoğunluğu, görüşülmesi gerekli konuların

¹³⁸ Madde, 25 – (1) Aşağıda belirtilen istisnalar dışında, toplantı gündeminde yer almayan konular görüşülemez ve karara bağlanamaz:a) Pay sahiplerinin tamamının hazır bulunması halinde, gündeme oybirliği ile konu ilave edilebilir.b) Kanunun 438 inci maddesi uyarınca, herhangi bir pay sahibinin özel denetim talebi, gündemde yer alıp almadığına bakılmaksızın genel kurulca karara bağlanır.c) Yönetim kurulu üyelerinin görevden alınmaları ve yenilerinin seçimi hususları, yıl sonu finansal tabloların müzakeresi maddesiyle ilgili sayılır ve gündemde konuya ilişkin madde bulunup bulunmadığına bakılmaksızın istem halinde doğrudan görüşülerek karar verilir.ç) Gündemde madde bulunmasa bile, yolsuzluk, yetersizlik, bağlılık yükünün ihlali, birçok şirkette üyelik sebebiyle görevin ifasında güçlük, geçimsizlik, nüfuzun kötüye kullanılması gibi haklı sebeplerin varlığı halinde, yönetim kurulu üyelerinin görevden alınması ve yerine yenilerinin seçilmesi hususları genel kurulda hazır bulunanların oyçokluğuyla gündeme alınır.(2) Toplantıda hazır bulunan oyların çoğunluğunun kararıyla gündem maddelerinin görüşülme sırası değiştirilebilir.(3) Genel kurulda müzakere edilerek karara bağlanmış gündem maddesi, hazır bulunanların oy birliği ile karar verilmedikçe yeniden görüşülüp karara bağlanamaz.

çokluğu, önemi ve söz almak isteyenlerin sayısına göre genel kurulca kararlaştırılır. Bu gibi durumlarda, genel kurul, önce konuşma süresinin sınırlanmasının gerekip gerekmeyeceğini ve sonra da sürenin ne olacağı konularında, ayrı ayrı oylamayla karar verir. (4) Kanunun 1527 nci maddesi uyarınca genel kurula elektronik ortamda katılan pay sahiplerinin veya temsilcilerinin görüş ve önerilerini iletmelerine ilişkin olarak anılan madde ve alt düzenlemelerde belirlenmiş usul ve esaslar uygulanır.

Fiziken yapılan bir genel kurul toplantısında pay sahipleri, karar alınırken soru yöneltebilir ya da görüş bildirebilir.

Görüşlerin değerlendirilmesi (okunması, cevaplanması vb.) başkan tarafından ilgili düzenlemeler çerçevesinde yapılır. Elektronik ortamda gelen sorunun okunmaması veya cevaplanmaması, fiziki katılımcının sorusunun cevaplanmaması veya haklarını kullandırılmaması ile aynı hukuki sonuçları doğuracaktır..

Önerilere göre yapılacak müzakereler pay sahiplerinin karara bağlanacak konularda fikir sahibi olmalarını ve mevcut önerilere bu açıklamalar ışığında oy haklarını kullanmalarını temin eder. Müzakere açılmaksızın oldu bittiğe getirilerek alınan kararlar, TTK md. 445. ve devam eden madde hükümlerine göre iptal edilebilir kararlardır¹³⁹.

8.2. Söz Alma Hakkının Zaman Yönünden Sınırlandırılması

Pay sahiplerinin konuşma sürelerinin esas sözleşme ile belirlenmesi halinde toplantı başkanı, pay sahiplerine bu sürele uygun olarak konuşma hakkı verir. Ancak konuşma süresi pay sahiplerinin görüşlerini bildirmesine ve bilgi alma hakkına engel olmamalıdır.

Hüküm bulunmadığı hallerde konuşma süresini sınırlandırmaya genel kurul yetkilidir. Bu karar toplantı başında alınabileceği gibi uzaması halinde görüşmelerin başlamasından sonra da alınabilir. Bu karar tüm pay sahipleri hakkında

¹³⁹ **Moroğlu**, Hükümsüzlük, s.128.

uygulanacağından eşit işlem ilkesine aykırı kabul edilmez. Ancak genel kurulunun devamını engelleyen pay sahibinin konuşmasının sınırlandırılması toplantı başkanının yetkisi kapsamındadır. Ancak getirilen sınırlama pay sahiplerinin görüşlerini açıklamasını engellememesi önemlidir.

8.3. Gündem Maddeleri ve Hakkın Kötüye Kullanımı Yönünden Sınırlandırılması

TTK md. 413 hükmüne göre, toplantı gündeminde bulunmayan konular genel kurulda görüşülerek karar alınmaz.

Genel kurul toplantısında görüşmelere katılma hakkı başkalarına karşı saygılı hareket etme ilkelerine uygun şekilde kullanılmalıdır. Pay sahiplerin genel kurulun devamını engelleyici veya zorlaştıran konuşmalar yapmamaları gerekir.

8.4. Elektronik Ortamda Katılanlar Yönünden Sınırlandırılma

TTK md.1527, f.5. hükmüne göre¹⁴⁰ genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılan hak sahibi veya temsilcisi, EGKS Yönetmeliği md. 10 ve EGK Tebliği md. 6 kapsamında, görüşülmekte olan görüşünü EGKS’de yazılı olarak iletebilir. Hak sahibi her bir gündem maddesi için en fazla iki adet görüş iletebilir. Herbir görüş en fazla 600 karakter olabilir.

9.Genel Kurul Toplantısına Ara Verilmesi

Genel kurul ertelenme nedenleri TTK ve BTY ile belirlenmiştir. BTY md. 28 düzenlemesine göre; toplantı başlamadan önce, kanun ve esas sözleşmede öngörülen asgari toplantı nisabının sağlanamaması veya toplantı sırasında yapılan yoklama

¹⁴⁰ TTK m.1527, f.5. (Değişik : 6335 - 26.6.2012 / m.35) “Anonim şirketlerde genel kurullara elektronik ortamda katılma, öneride bulunma, görüş açıklama ve oy verme, fizikî katılmanın ve oy vermenin bütün hukuki sonuçlarını doğurur. Bu hükmün uygulanması esasları Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanan yönetmelikle düzenlenir. Yönetmelikte, genel kurula elektronik ortamda katılmaya ve oy vermeye ilişkin esas sözleşme hükmünün örneği yer alır. Anonim şirketler yönetmelikten aynen aktarılabilecek olan bu hükümde değişiklik yapamazlar. Yönetmelik ayrıca oyun gerçek sahibi veya temsilcisi tarafından kullanılmasını sağlayan kurallar ile 407 nci maddenin üçüncü fıkrasında öngörülen Bakanlık temsilcilerinin bu hususa ilişkin yetkilerini içerir. Bu yönetmeliğin yürürlüğe girmesi ile birlikte genel kurullara elektronik ortamda katılma ve oy kullanma sisteminin uygulanması pay senetleri borsaya kote edilmiş şirketlerde zorunlu hâle gelir” .

sonucunda toplantı açılmadan önceki hazır bulunan pay listesine göre hesaplanan karar nisabı kadar payın temsil edilmediğinin anlaşılması halinde toplantı ertelenir. Kanun ve esas sözleşmeye uygun olarak çağırılmış genel kurul toplantısı ancak gündeme geçilmeden önce ve genel kurul tarafından alınacak bir karar ile ertelenebilir. Finansal tabloların müzakeresi ve buna bağlı konular sermayenin en az onda birine, halka açık şirketlerde yirmide birine sahip azlık pay sahiplerinin istemi üzerine genel kurul kararına gerek olmaksızın, toplantı başkanı tarafından bir ay sonraya ertelenmesi zorunludur. Azlık pay sahipleri tarafından finansal tablolar hakkında ileri sürülecek tüm itirazların ilk toplantıda yapılması ve bunların tutanağa yazılması zorunludur. Erteleme üzerine yapılacak toplantıda aynı veya farklı gerekçelerle azlık pay sahipleri tarafından finansal tabloların müzakeresinin tekrar ertelenmesi talep edilemez. Ancak, finansal tabloların itiraza uğrayan ve tutanağa geçmiş noktaları hakkında ilgililer tarafından dürüst hesap verme ilkeleri uyarınca cevap verilmemiş olması sebebiyle azlık tarafından yapılacak erteleme talebi üzerine de toplantı yeniden bir ay sonraya ertelenir. Kolluk güçlerinin ve varsa Bakanlık temsilcisinin görüşü alınmak suretiyle toplantının güvenlik açısından sağlıklı bir şekilde yapılamayacağının anlaşılması üzerine genel kurul, toplantı başkanlığı tarafından ertelenebilir. Kanunun 1527. maddesi uyarınca genel kurul toplantılarına elektronik ortamda katılma sistemini uygulayan şirketlerin genel kurul toplantılarında EGKS' nin çalışması için Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik hükümlerine uygun şartların sağlanmadığının tespiti üzerine genel kurul, bakanlık temsilcisinin görüşü alınmak kaydıyla toplantı başkanlığı tarafından ertelenebilir.

Toplantı yeter sayısının oluşmaması nedeniyle genel kurulun ertelenmesi halinde TTK md. 418 hükmüne göre ikinci bir toplantı yapılır. Gündemde esas sözleşme değişikliği yer almıyor ise ikinci genel kurul toplantısının yapılabilmesi için nisap aranmaz¹⁴¹. Esas sözleşmede değişiklik söz konusu ise TTK md.420 hükmüne göre ikinci toplantı için toplantı nisabı, şirket sermayesinin en az üçte birinin toplantıda temsil edilmesidir. Bu fıkra da öngörülen nisapları düşüren veya nispî çoğunluğu öngören esas sözleşme hükümleri geçersizdir.

¹⁴¹ **Yayla**, s.128-129.

Öte yandan TTK md. 420 hükmüne göre; finansal tabloların müzakeresi ve buna bağlı konular, sermayenin onda birine, halka açık şirketlerde yirmide birine sahip pay sahiplerinin istemi üzerine, genel kurulun bir karar almasına gerek olmaksızın, toplantı başkanının kararıyla bir ay sonraya bırakılır. Erteleme, 414. maddenin birinci fıkrasında yazılı olduğu şekilde pay sahiplerine ilanla bildirilir ve internet sitesinde yayımlanır. İzleyen toplantı için genel kurul, kanunda öngörülen usule uyularak toplantıya çağrılır.

Azlığın istemiyle bir defa ertelendikten sonra finansal tabloların müzakeresinin tekrar geri bırakılmasının istenebilmesi, finansal tabloların itiraza uğrayan ve tutanağa geçmiş bulunan noktaları hakkında, ilgililer tarafından, dürüst hesap verme ölçüsü ilkeleri uyarınca cevap verilmemiş olması şarttır.

10. Oy Hakkı ve Kullanımı

TTK’ da yer alan hükümlere göre; oy hakkının pay sahibine ait olması, pay üzerinde intifa hakkı bulunması dışında mutlak niteliktedir. Pay sahibi tarafından özel olarak yetkilendirilmediği sürece pay senedini rehin, hapis hakkı, saklama sözleşmesi veya kullanım ödöncü sözleşmesi ve benzeri sözleşmeler sebebiyle elde bulunduran kimselerin oy kullanılması TTK md. 427 hükmüne göre hukuka uygun değildir. Birlikte mülkiyet halinde ortakların oy hakkını kullanabilmeleri için bir temsilci belirlemeleri zorunludur¹⁴².

Oy kullanılmasında eTTK pay sistemine ilişkin düzenlemesinden farklı olarak “pay sahibinin paylarının toplam itibari değeri” sistemine geçilmiştir. TTK md. 434 hükmü ile pay sahiplerinin oy haklarını genel kurulda paylarının toplam itibari değeri ile orantılı olarak kullanabilir. E TTK’da itibari değerden farklı olarak her paya bir oy hakkı tanınmakta, farklı itibari değerli payların aynı oy hakkını haiz olmak suretiyle imtiyaz oluşmaktaydı.

Ancak TTK md.434, f.3 hükmü ile oy hakkının payların itibari değerine göre belirlenmesi kural olmakla birlikte, şirketin finansal durumunun düzeltilmesi sırasında

¹⁴² **Yayla**, s.133-135.

payların itibari değerleri indirilmiş ise payların indiriminden önceki itibari değeri üzerinden tanınan oy hakkının korunabilmesi mümkündür¹⁴³.

Anılan hükme göre, anonim ortaklığın finansal durumunun düzeltilmesi işlemi bağlamında, yani zararın bünyeden atılması amacıyla sermaye azaltılması halinde payların itibari değerleri indirilmiş ise, indirimden önceki itibari değeri üzerinden tanınmış bulunan oy hakkı esas sözleşmeyle konulan bir hükümle korunabilir, korunamıyor ise bu noktada esas sözleşmede açıklanmalıdır.

Hüküm emredici nitelik taşımaktadır. TTK’ da yapılan değişiklik ile eski düzenlemede de yorum yolu ile ulaşılan bu ilke kanun düzenlemesini almıştır. TTK md. 434 hükmü ile asgari oy ilkesi kabul edilerek, en az oy hakkı paya değil, pay sahibine bağlanmıştır. Buna göre her pay sahibinin sadece bir paya sahip olsa da en az bir oy hakkını haizdir. Her pay sahibinin en az bir oy hakkını haiz bulunmasına aykırılığın sonucu genel kurul kararının butlan nedenidir.

Kanun gerek pay sayısı, gerek itibari değer dolayısıyla, birden fazla oya sahip bulunan pay sahiplerine kanunen tanınmış bulunan oy hakkının sayısının esas sözleşme ile sınırlandırılmasına imkân tanımıştır. Böyle bir sınırlama ancak genel olarak herkes için geçerli olacak şekilde öngörülebilir. Bunun yanı sıra TTK md. 479 hükmü ile imtiyazlı paylar oluşturularak, sadece esas sözleşme ile ve kanunda öngörülen yöntemle oyda imtiyaz tanınabilir. Ancak eşit itibari değerdeki paylara farklı oy hakkı verilerek oyda imtiyaz tanınmasına müsaade edilmiş, buna karşılık farklı itibari değerdeki paylara aynı sayıda oy hakkı verilmesi suretiyle oyda imtiyazlı pay oluşturulmasını geçersiz kabul etmiştir¹⁴⁴.

Pay sahibinin oy hakkını kullanıp kullanmamakta özgür olması ve oy kullanma hakkının zorunlu hale getirilememesi ilkelerinden hareketle, oy hakkının bağımsız bir şekilde kullanılması sonucu çıkmaktadır¹⁴⁵.

Oylamaya başlamadan önce, toplantı başkanı, oylanacak konuyu genel kurula açıklar. Karar taslağı yazılı olarak tespit edilip okunduktan sonra oylamaya geçilebilir.

¹⁴³ **Altaş**, Soner, Anonim Şirket Genel Kurul Rehberi, Seçkin /Hukuk, Ankara, 2013, Ankara, s.85.

¹⁴⁴ **Tekinalp**, s.367-369.

¹⁴⁵ **Moroğlu**, Hükümsüzlük, s.11.

Oylamaya geçileceği açıklandıktan sonra artık kararın mahiyetine ilişkin görüş bildirilemez ancak usul hakkında söz istenebilir. Bu sırada, talep etmesine rağmen kendisine söz verilmemiş pay sahibi varsa hatırlatılır, toplantı başkanı tarafından doğrulanır ise konuşma hakkını kullanır.

Toplantıda görüşülen konulara ilişkin oylar, el kaldırmak veya ayağa kalkmak ya da ayrı ayrı kabul veya ret denilmek suretiyle kullanılır. Bu oylar toplantı başkanlığınca veya gerektiğinde görevlendirdiği kişi ya da kişiler tarafından sayılır. El kaldırmayanlar, ayağa kalkmayanlar veya herhangi bir şekilde beyanda bulunmayanlar “ret” oyu vermiş sayılır ve bu oylar değerlendirmede ilgili kararın aleyhinde verilmiş kabul edilir.

Toplantıya fiziki katılanlar ile elektronik ortamda katılanlar için oylama eş zamanlı başlayacaktır. Toplantı başkanının ilgili gündemi oylamaya sunması ile birlikte toplantıya elektronik yöntemle katılanlar oylarını elektronik genel kurul sisteminin bu işe özgülenmiş kısmından kabul veya ret seçeneklerinden birini işaretlemek kaydıyla kullanacaklardır.

11.Toplantı Tutanağının Düzenlenmesi, Tescil ve İlanı

Toplantı tutanağı, genel kurulda alınan kararları yapılan seçimleri kanıtlaması bakımından önemli bir belgedir. Kanun koyucu genel kurulda alınan kararların noterce onaylanmış bir suretini derhal ticaret sicili müdürlüğüne vermek ve bu tutanakta yer alan tescil ve ilana tabi hususları tescil ve ilan ettirmekle yükümlü olduğu belirtilmektedir. Tek ortaklı anonim şirketler için de bu merasim gereklidir.

Genel kurul tutanağı toplantı yerinde ve toplantı sırasında daktilo, bilgisayar veya okunaklı şekilde mürekkepli kalem kullanılmak suretiyle el yazısı ile düzenlenir. Tutanakta, şirketin ünvanı, toplantı tarihi ve yeri şirketin paylarının toplam itibari değeri ve pay adedi, toplantıda asaleten ve temsilen olmak üzere temsil edilen toplantı pay adedi, katılmış ise Bakanlık temsilcisinin adı ve soyadı ile görevlendirme yazısının tarih ve sayısı, toplantı ilanlı yapılıyor ise davetin ne suretle yapıldığı, ilansız yapılıyor

ise bunun belirtilmesi zorunludur. Toplantıda alınan kararlara ilişkin oy miktarları, hiç tereddüte yer vermeyecek şekilde rakamla ve yazıyla tutanakta belirtilir¹⁴⁶.

Bu hususlar BTY md. 29’ da düzenlenmiş olup, buna göre Toplantı başkanı genel kurul toplantı tutanağının bir nüshasını ve hazır bulunanlar listesi dahil toplantı ile ilgili diğer tüm belgeleri, derhal şirkete teslim eder. Yönetim kurulunca genel kurul toplantısından sonra genel kurul tutanağının noter tasdikli bir sureti ile bakanlık temsilcisi bulunan toplantılarda temsilcinin görevlendirme yazısının bir nüshası ve ticaret sicili müdürlüğünce istenecek diğer belgeler, derhal ilgili ticaret sicili müdürlüğüne verilir. Yönetim kurulu tescil ve ilana tabi hususları, ticaret siciline tescil ve Türkiye ticaret sicil gazetesinde ilan ettirir. İnternet sitesi açmakla yükümlü olan şirketler, genel kurul tutanağını hemen internet sitelerinde de ilân eder. Toplantı başkanı, hazır bulunanlar listesinin, gündemin ve genel kurul toplantı tutanağının birer nüshasını bakanlık temsilcisine teslim eder. Bu maddede belirtilen belgelerin EGKS üzerinden elektronik platformlara iletilmesine bakanlıkça karar verilebilir. Genel kurul işlemleri ile ilgili belgelerin elektronik ortamda güvenli elektronik imza ile düzenlenmesi halinde bu belgelerde noter onayı aranmaz.

Toplantı tutanağında kural olarak genel kurulda alınan kararlar, konuşmaların kısa özeti, pay sahiplerinin muhalefet şerhleri ve yapılan seçim sonuçları yer alır. Genel kurul toplantısı müzakereleri ve kararları toplantı başkanının gözetimi altında toplantı başkanlığı tarafından tespit edilip, başkanlık ve bakanlık temsilcisi tarafından imzalanır, aksi halde TTK md. 422, f. 1 hükmüne göre geçersizdir. TTK md. 340 de yer alan emredici hüküm gereği genel kurulda sorulan soruların ve cevaplarının tutanakta belirtilmesi gereklidir. Bu gerekliliğe uymayan, olumlu ve olumsuz oyları belirtmeyen tutanaklar geçersizdir. TTK m.422 ve Ticaret Sicil Yönetmeliğinin 26. Maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre tutanağın içeriğine geçersizliğine sebep olup olmayacağı somut olayın özelliklerine tabidir¹⁴⁷. Tutanağa hazır bulunanların listesi, toplantının usulünce yapıldığını kanıtlayan belgelerin eklenmesi gerekir. Toplantı tutanağı, toplantıyı sona erdirip , elektronik ortamda “oturumu kapat” butonuna bastıktan sonra aynı gün içinde olmak kaydıyla aynı gün sisteme eklenebilir.

¹⁴⁶ **Atık**, Bekir, Anonim Şirketlerde Genel Kurul Toplantısı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2013, s.54.

¹⁴⁷ **Tekinalp**, s.323.

Karara muhalif olanların dava açabilmeleri için muhalefet ve sebeplerini tutanağa yazdırmaları gerekir. Ticaret siciline tescil edilmeyen genel kurul kararları geçerli olmaz. Tescilli yönetim kurulu talep eder. Pay sahiplerinin bazı temel haklarını kullanması bakımından tutanağın en geç bir hafta içinde sicile tescili gerekir¹⁴⁸.

TTK md. 423 hükmüne göre; genel kurul tarafından verilen kararlar toplantıda hazır bulunmayan veya olumsuz oy veren pay sahipleri hakkında da geçerlidir.

Ana sözleşmenin değiştirilmesine dair genel kurul tarafından verilen kararlar üçüncü kişilere karşı tescilden önce hüküm ifade etmezler. Her ne kadar tescilin yapılmasına kadar ana sözleşme değişikliği gerçekleşmez ise de, genel kurul kararı hükümsüz değildir. Ana sözleşme değişikliğinin ticaret siciline tescilden önce hüküm doğurmaması, bunun iç ilişkide hukuken bütün ortakları bağlayacak şekilde karar altına alınmış olması gerçeğini değiştirmez.

Ayrıca genel kurul kararlarının yorumlanmasında kendi içerikleri esas alınmalıdır. Kararın metninden anlaşılamayan hususlar, özellikle kararın alındığı genel kurul toplantısında yapılan konuşmalar ve cereyan eden olaylar kararın içeriğine aykırı düştükleri ölçüde dikkate alınmamalıdır. Kamunun düzenleyici hukuki tasarrufları yani objektif normları gibi yorumlanmalıdır¹⁴⁹.

HMK md. 389 hükmü kapsamında mevcut durumda meydana gelebilecek bir değişme nedeniyle hakkın elde edilmesinin önemli ölçüde zorlaşacağından ya da tamamen imkânsız hale geleceğinden veya gecikme sebebiyle bir sakıncanın yahut ciddi bir zararın doğacağından endişe edilmesi hallerinde, uyuşmazlık konusu hakkında ihtiyati tedbir kararı verilebilir. Bu kapsamda ticaret siciline yapılacak tescilin ihtiyati tedbir yolu ile durdurulması mümkündür. Örneğin Anonim şirket esas sermayesinin arttırılmasına veya yönetim kurulu üyelerinin ve murahhas müdürlerin seçimin ilişkin genel kurul kararlarının tescili bu yolla engellenebilecek olup, bu şekilde sermaye artırım kararının hüküm ifade etmesi, diğer karar bakımından da temsil yetkisine sahip

¹⁴⁸ Pulaşlı, s.383-385.

¹⁴⁹ Moroğlu, Hükümsüzlük, s. 22.

yönetim kurulu üye ve murahhas müdürlerin ortaklık adına işlem yapmaları engellenmiş olur¹⁵⁰.

¹⁵⁰ **Ülgen**, Hüseyin/**Helvacı**, Mehmet/ **Kendigelen** , Abuzer/ **Kaya**, Arslan/ **Ertan Nomer**, Füsün, Ticari İşletme Hukuku, “Ticaret Siciline Tescil ve İlanın Hükümleri”, İstanbul, 2015, s.373.

Dördüncü Bölüm

HALKA AÇIK ANONİM ORTAKLIKLARDA GENEL KURUL TOPLANTISINA ELEKTRONİK YOLLA KATILIM, YARARLARI VE YARATTIĞI SORUNLAR

1-Yararları Hakkında Değerlendirmeler

6362 sayılı SerPK ve 22.06.2013 tarih, 28685 sayılı resmi gazetede yayınlanan VII-128.1 no.lı Pay Tebliği'nde ve II-30.1 sayılı Tebliğde halka açık ortaklık; payları halka arz edilmiş olan veya halka arz edilmiş sayılan ortaklık şeklinde tanımlanmıştır. Halka arz ise sermaye piyasası araçlarının satın alınması için her türlü yoldan yapılan genel bir çağrıyı ve bu çağrı devamında gerçekleştirilen satış olarak tanımlanmıştır.

TTK' nun bir çok maddesinde halka açık anonim ortaklık kavramı esas alınmakla birlikte bazı maddelerinde pay senetler borsada işlem gören şirket, bazı maddelerinde ise payları borsaya kote edilmiş şirket terimleri kullanılmıştır. Genel gerekçe dikkate alındığında, halka açıklık üst kavramının aslında TTK kapsamında payları borsada işlem gören şirketi esas almaktadır. Bu durumdan pay senetleri borsada işlem gören şirketin esas alınmak istendiği ancak halka açıklık ifadesinden vazgeçilmediği anlaşılmaktadır¹⁵¹.

Payları kayden izlenen anonim ortaklık genel kurullarına elektronik ortamda katılım, MKK tarafından sağlanan elektronik ortam üzerinden gerçekleştirilir.

Yeni Türk Ticaret Kanunun Tasarısı hakkındaki değerlendirmelerde de özellikle halka açık anonim ortaklıklara ilişkin yararları üzerinde durulmuştur.

Üçüştük, Türk Ticaret Kanun Tasarısını değerlendirirken; Yaklaşık 29 yıl uygulama dönemi geçiren SerPK.'daki halka açık anonim ortaklıklara ilişkin hükümlerin varlığı ve gösterdiği gelişimin özellikle Türk Ticaret Kanunu'nun Anonim Şirketlere ilişkin hükümlerinin tekrar ele alınması gereğini ortaya koyduğunu belirterek, bu amaçla

¹⁵¹Turgut,s.17.

ortaya çıkılarak hazırlanan Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ile kurumsal yönetim ilkelerinin benimsenmiş olduğunu, kurumsal yönetim kurallarının halka açık şirketler yönünden belirlenmesinde, yönetim kurulunun yıllık kurumsal açıklamasının esaslarının tespit edilmesinde ve şirketlerin bu ilkeler açısından derecelendirilmesine ilişkin kriterlerin konulmasında Sermaye Piyasası Kurulu'na (SPK' na) tekel yetkisi verildiğini, ayrıca tasarının profesyonel yönetim kurulu ilkesini benimsemiş, yönetim kurulu üyesinin pay sahibi sıfatını taşıması zorunluluğunu kaldırmış olduğunu belirtmiştir. Bu durumun sermaye sahipleri ile yönetim arasındaki farklılığı belirgin hale getirmiş olduğunu, yönetim kurulunun münhasır yetkilerini açıkça belirterek (md. 375) sermaye sahiplerinin, genel kurulun yönetimine müdahalesinin yolunu kapatmış, tasarının yönetim kurulu ile yönetim ayrıcalığını sağlayıcı hükümlere yer vermiş olduğunu, (md. 367). Yönetim kurulu üyelerinin mutlak müteselsil sorumluluğu farklılaştırılmış teselsüle dönüştürüldüğünü açıklamıştır (md. 557). Ayrıca genel kurulda ana sözleşme değişikliğine ilişkin nisapların değiştirilmiş, tek kişilik anonim şirket düzenlenmiş, denetim konusunda tamamen yeni bir sistem getirilmiş olduğunu, denetimin uzman ve bağımsız denetçilerce gerçekleştirilmesini, bağımsız denetimin büyük, orta ve küçük ölçekli, halka açık olan ve olmayan tüm sermaye şirketleri ile şirket toplulukları için zorunlu tutmuş olduğunu, genel kurullarda kurumsal temsilci vasıtasıyla oy verme ve online genel kurul sistemi benimsenmiş, pay sahibinin elektronik ortamda karar mekanizmasına kişisel olarak veya temsilci aracılığı ile katılmasını, toplantıyı elektronik ortamda izlemesini, uzaktan tartışmalara katılmasını önermiş olduğunu ifade etmiştir. İmtiyazlı oy ve özellikle oyda imtiyaz sınırlandırılmış, ayrıca tasarıda anonim şirketlere ilişkin hükümlerin emredici olduğu, dolayısıyla ana sözleşme hükümlerinin kanunun açıkça cevaz verdiği alanlar dışında kanunun sınırlamaları içinde kalması gerektiği hükme bağlanmıştır (md. 340). Bu konularda getirilmiş olan yeniliklerin tasarı henüz kanunlaşmadan hukuki platformlarda tartışılması gereğinden bahsetmiştir¹⁵².

Kılıç, yatırımcıların halka açılmaları konusunda, ilk olarak, fiziki uzaklık nedeniyle genel kurul toplantılarına katılmanın zorluğundan ve maliyetli olmasından şikâyet etmekte olduklarını, bu sorunun, pek çok küçük yatırımcı açısından yönetime katılma

¹⁵² **Üçışık**, Güzin, Anonim Şirketler ve Sermaye Piyasası Hukukunda Güncel Gelişmeler, Türk-Alman Uluslararası Sempozyumu, 25-26 Haziran 2010, s.2-3.

hakkı başta olmak üzere ortaklıktan kaynaklanan hakların etkin olarak kullanılamaması sonucunu doğurabildiğini, ikinci olarak, birinci hususla da bağlantılı olarak, halka açık şirketlerde pay sahiplerinin yönetimde temsil edilememesi nedeniyle bir güç boşluğu sorunu ortaya çıktığını, kimi şirketlerde büyük ortaklar veya birlikte hareket eden ortaklar yüzde ellibir oranında pay sahibi olmasalar bile, daha düşük oy hakları ile şirketin yönetiminin tamamını belirleyebildiklerini, daha yüksek miktarda sermayeye sahip olan yatırımcıların ise yönetimde temsil edilememekte olduğunu, bu sorun özellikle kurumsal yatırımcılar tarafından sıklıkla gündeme getirildiğini, yatırımcıların bir diğer kaygısının, yeni halka açılan şirketlerin tecrübesizlik ve geçmişten gelen alışkanlıkları nedeniyle kurumsallaşma konusunda uyum sorunu yaşaması olduğunu belirterek elektronik genel kurul sistemine özellikle yatırımcıların kaygıları yönünden vurgu yapmıştır¹⁵³.

Kayıhan, e TTK yürürlükte iken kanun koyucunun anonim ortaklıklarda genel kurula ilişkin düzenlemeleri reformize etmesi yükümlülük ve sorumluluğunun arttırmakta olduğunu, internetin bu alanda düzenleme dışı bırakılmasının mümkün olmadığını, günümüzde insanların zaten interneti tüketici olarak ya da pay senedi alım-satımında kullanmakta olduklarını, buna uygun olarak internet üzerinden pay senetleri alınabiliyorsa, bu pay senetlerinin paydaşa sağlamış olduğu haklar da internet üzerinden kullanılabilmesi gerekliliğine dikkat çekmiştir. Buna göre uzun vadeli düşünen paydaşlara kısa vadeli düşünerek gündelik on line pay ticareti yapan paydaşlar gibi haklarını kullanmaları bakımından internetin getirmiş olduğu kolaylık ve kazanımları onların da hizmetlerine sunmanın hakkaniyet gereği olduğunu ileri sürmüştür¹⁵⁴.

Işık, e TTK yürürlükte iken elektronik katılımlı GK'ların en önemli işlevinin, toplantıda hazır bulunacak durumda olmayan pay sahiplerinin oy haklarının boşa gitmesini önlemek ve böylece iradelerinin GK'a tam olarak yansımını sağlamak olduğunu belirtmiştir. Ancak dinleyicilerin, kural olarak GK'a katılma hakları bile olmadığını, pay sahibi sıfatı taşımadıklarını, pay sahipliği haklarından yararlanmalarına

¹⁵³ **Kılıç**, Saim, Anonim Şirketler ve Sermaye Piyasası Hukukunda Güncel Gelişmeler, Türk-Alman Uluslar

arası Sempozyumu, 25-26 Haziran 2010, s.26.

¹⁵⁴ **Kayıhan**, s.613.

izin verilemeyeceğini dinleyicilerin (örneğin, basın mensuplarının) böyle bir imkândan yararlanmalarına izin verilmesi ile GK'un kamuya açık olmaması ilkesi ihlal edilmiş olacağını, bununla birlikte, istisnaen, teknik bilgisine başvurulması gereken ancak toplantıda bulunamayacak bir uzmana, sadece konuşma süresiyle sınırlı olmak üzere, elektronik ortamda GK'a katılması için izin verilmesinin düşünülebileceğini, bunun için esas sözleşmede bu yönde bir hüküm bulunması ve toplantıdan önce kendisine bir kişisel tanıtım numarası ulaştırılmış olmasının şart olduğunu ifade etmiştir¹⁵⁵

Ayrıca Klasik kıymetli evraktan farklı olarak, evraksız kıymetli evrakın devir esasları değişmemekle beraber, bunların el değiştirmesi yani tedavülü tamamen elektronik bir ortamda gerçekleşmektedir. Bunun nedeni ve sağladığı yarar ise basılı ve yazılı evrakın el değiştirmesindeki güvenlik sorunlarını ortadan kaldırma, saklama kolaylığı ve sürati sağlamaktır¹⁵⁶.

Güç boşluğunun daralması, tarafsız ve dürüst yönetim anlayışı, hesap verilebilirlik ile yöneticilerle olan ilişkilerin artması bakımından elektronik ortamda genel kurula katılımın oldukça yararlı bir uygulama olduğu kuşkusuzdur.

Melis, EGKS'nin sağladığı faydaları; yabancı yatırımcıya ulaşma imkanı,daha şeffaf bir şirket niteliği kazanma imkanı,katılımcılar arasında eşitliğin ve tarafsızlığın sağlanması,toplantıya eş zamanlı katılımın sağlanması, maliyetin düşürülmesi internet kullanımı ile işlem kolaylığı sağlanması, güvenlik, gizlilik sağlanması olarak açıklamaktadır¹⁵⁷.

¹⁵⁵ **Işık**,Özer, Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul ve Genel Kurulun Elektronik ortamda Toplanması ve Karar Alması, Yüksek Lisan Tezi, <http://dspace.baskent.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/11727/1552/00131.pdf>.erişim tarihi:11.12.2016.

¹⁵⁶ **Ülgen**, Hüseyin/ **Helvacı**, Mehmet / **Kendigelen** Abuzer/ **Kaya**, Arslan, Kıymetli Evrak Hukuku, XII Levha Yayınları, İstanbul, 2014, s. 45.

¹⁵⁷ **Melis**, s.27.-62.

2-Ortaya Çıkan Sorunlar

6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanunu (SerPK) Genel kurul toplantısına ilişkin esaslar md. 29¹⁵⁸, katılım ve oy kullanmaya ilişkin esaslar md. 30 hükmü ile düzenlenmiştir¹⁵⁹. 6102 sayılı TTK'nun getirdiği anonim şirketlerde genel kurula

¹⁵⁸ Madde 29 - (1) Halka açık ortaklıklar genel kurullarını, toplantıya, esas sözleşmede gösterilen şekilde, ortaklığın internet sitesi ve Kamuyu Aydınlatma Platformu ile Kurulca belirlenen diğer yerlerde yayımlanan ilanla çağırmak zorundadırlar. Bu çağrı, ilan ve toplantı günleri hariç olmak üzere, toplantı tarihinden en az üç hafta önce yapılır. Bu fıkra ile ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir.(2) Nama yazılı ihraç edilmiş olup borsada işlem gören paylar hakkında 6102 sayılı Kanunun 414 üncü maddesinin birinci fıkrası uygulanmaz.(3) Halka açık ortaklıkların genel kurul toplantılarında, ortaklık merkezinin yurt dışına taşınması ile bilanço zararlarının kapatılması için yükümlülük ve ikincil yükümlülük koyan kararlar hariç olmak üzere, bu Kanunda veya esas sözleşmelerinde açıkça oran belirtilmek suretiyle daha ağır nisaplar öngörülmediği takdirde, 6102 sayılı Kanunun 418 inci maddesi uygulanır. Esas sözleşmelerde, 6102 sayılı Kanundaki hükmün içeriği yazılmaksızın yalnızca 6102 sayılı Kanuna veya ilgili madde numarasına atıf yapılmış olması aksine hüküm sayılmaz. Altıncı fıkra hükmü saklıdır.(4) Halka açık ortaklıkların genel kurullarında gündeme bağlılık ilkesine uyulmaksızın Kurulun görüşülmesini veya ortaklara duyurulmasını istediği hususların genel kurul gündemine alınması zorunludur.(5) 6102 sayılı Kanunun 411 inci maddesinde azlığa tanınmış bulunan gündeme madde ekletme hakkı, halka açık ortaklıklarda gündem maddelerine ilişkin karar taslaklarının görüşmeye sunulmasını da kapsar.(6) Halka açık ortaklıklarda yeni pay alma haklarının kısıtlanmasına, kayıtlı sermaye sisteminde yönetim kuruluna yeni pay alma haklarını kısıtlama yetkisinin verilmesine, sermaye azaltımına ve 23 üncü maddenin birinci fıkrasına göre belirlenen önemli nitelikteki işlemlere ilişkin kararların genel kurulca kabul edilebilmesi için, esas sözleşmelerinde açıkça oran belirtilmek suretiyle daha ağır nisaplar öngörülmediği takdirde, toplantı nisabı aranmaksızın, ortaklık genel kuruluna katılan oy hakkını haiz payların üçte ikisinin olumlu oy vermesi şartı aranır. Ancak, toplantıda sermayeyi temsil eden oy hakkını haiz payların en az yarısının hazır bulunması hâlinde, esas sözleşmede açıkça daha ağır nisaplar öngörülmedikçe, toplantıya katılan oy hakkını haiz payların çoğunluğu ile karar alınır. Bu işlemlerde, 6102 sayılı Kanunun 436 ncı maddesinin birinci fıkrasına göre taraf olan ortaklar bu işlemlerin onaylanacağı genel kurul toplantılarında oy kullanamazlar. Bu fıkra da belirtilen nisapları hafifleten esas sözleşme hükümleri geçersizdir.

¹⁵⁹ Madde 30 - (1) Halka açık ortaklık genel kuruluna katılma ve oy kullanma hakkı, pay sahibinin paylarını herhangi bir kuruluş nezdinde depo etmesi şartına bağlanamaz.(2) Payları kayden izlenen halka açık ortaklıkların genel kurul toplantılarına, yönetim kurulu tarafından MKK'dan sağlanan pay sahipleri listesi dikkate alınarak oluşturulan hazır bulunanlar listesinde adı yer alan pay sahipleri katılabilir. Bu listede adı bulunan hak sahipleri kimlik göstererek genel kurula katılırlar. Söz konusu listenin genel kurul toplantı tarihinden azami kaç gün önceki pay sahiplerinden oluşacağını ve/veya gereğinde pay sahipleri ile temsilcilerinin toplantıya katılacaklarını bu maddenin beşinci fıkrasında belirtilen elektronik ortam üzerinden MKK'ya bildirmelerine ilişkin esasları belirlemeye Kurul yetkilidir.(3) Payları kayden izlenmeyen halka açık ortaklıkların genel kurul toplantılarına katılma hakkı olan pay sahiplerinin tespitinde, 6102 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.(4) Halka açık ortaklıkların genel kurullarında oy kullanma hakkına sahip olanlar, bu haklarını vekil tayin ettikleri kişiler aracılığıyla da kullanabilirler. Ancak, payları kayden izlenmeyen halka açık ortaklıklarda hamiline yazılı payların zilyetliğinin devri veya bunlara mutasarrıf olunduğunu gösteren belgelerin temlik yoluyla da, genel hükümler çerçevesinde oy kullanılabilir. Saklama hizmeti sunanların, saklama hizmeti sundukları paylara ilişkin oy haklarını vekil sıfatıyla kullanmaları hâlinde de bu fıkra hükmü uygulanır. Çağrı yoluyla vekâlet toplanmasına ve vekâleten oy kullanmaya ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir. 6102 sayılı Kanunun 428 inci maddesi bu Kanun kapsamında uygulanmaz.(5) Payları kayden izlenen anonim ortaklık genel kurullarına elektronik ortamda katılım, MKK tarafından sağlanan elektronik ortam üzerinden gerçekleştirilir.

ilişkin önemli değişiklikler daha sonra yürürlüğe giren SerPK düzenlemelerinde oluşan farklılıklar nedeni ile bir takım sorunları da beraberinde getirmiştir.

Örneğin pay sahibi fazla olan şirketlerde temsile ilişkin düzenlemeler, 6362 sayılı SerPK kapsamındaki şirketlere uygulanmamaktadır. Dolayısıyla elektronik genel kurula katılıma ilişkin TTK düzenlemelerinin, SerPK hükümleri dikkate alınarak incelenmesi ve sonuçlandırılması gerekir¹⁶⁰.

TTK md. 1527, f. 5' de genel kurullara elektronik ortamda katılma ve oy kullanma sisteminin yine borsa ortaklıklarında zorunlu olması, borsa ortaklıklarına özgü TTK hükümleridir¹⁶¹.

Payları MKK tarafından kayden izlenen borsaya kote şirketlerin yapacakları genel kurul toplantılarına elektronik ortamda katılma, temsilci tayin etme, öneride bulunma, görüş açıklama ve oy verme işlemleri MKK tarafından sağlanan EGKS üzerinden yapılır.

EGKS'de şirket adına işlemler EGK eğitimlerinde başarılı olmuş güvenli imza ile yetkilendirilmiş kişiler tarafından gerçekleştirilir. Birden fazla kişinin yetkilendirilmesi mümkündür. EGKS yetkilisi atanacak kişilerin öncelikli olarak, Sermaye Piyasası Lisanslama, Sicil ve Eğitim Kuruluşu Anonim Şirketinden EGKS eğitimi alarak eğitimi tamamlaması gerekmektedir¹⁶².

Diğer bölümlerde açıklandığı üzere, ortakların belirli bir mekanda bir araya gelerek fiziken toplanması yöntemi kaldırılmamış, fiziken yapılacak toplantıya elektronik yöntemle katılıma da olanak sağlayan yasal alt zemin hazırlanmıştır. EGKS Yönetmeliği ve EGKS Tebliği'nde yer alan tanımlar bölümünde de açıklandığı üzere, EGKS halka açık şirketler açısından, genel kurul toplantılarına ilişkin ön hazırlık ve yasal merasimlerin elektronik yöntemle yerine getirilir. Toplantı anına ilişkin her türlü işlemin MKK tarafından sağlanan EGKS platformu kullanılarak toplantı daveti, faaliyet raporunun ortaklara iletimi gibi hazırlık işlemleri ile toplantının açılması, gündemin

¹⁶⁰ **Erdem**, H.Ercüment, s.29.

¹⁶¹ **Manavgat**, Çağlar, Türk Ticaret Kanunu Hükümlerinin Halka Açık Anonim Ortaklıklara uygulanması Ve sınırları, İÜHFM C. LXXI, 2013,S. 2, s.298.

¹⁶² **Kumkale**, s.97.

onaylanması vb. toplantı anı ve sonrasındaki her türlü işlemi elektronik yöntemle de gerçekleştirebilecektir¹⁶³.

TTK'nın md. 1527. maddesi uyarınca genel kurul toplantılarına elektronik ortamda katılım sisteminin zorunlu unsurlarından biri, toplantıdaki görüntü ve sesin toplantıya elektronik ortamda katılanlara sistem üzerinden iletilmesidir. EGKS projesi uyarınca, MKK'nın ses ve görüntü aktarımını üstlenmesinin gerek maliyet gerek asgari bir yayın kalitesinin garantisi açısından önemli fayda sağlayacağı kuşkusuzdur. Zira tek bir kuruluştan görüntü ve ses aktarımı hizmetinin alınmasının maliyetinin, şirketlerin bireysel olarak bu hizmeti almalarına kıyasla daha düşük olacağı ve hizmetin kalitesinin belirli bir standartta olmasının sağlanacağı öngörülmüştür. EGKS hizmeti görüntü ve ses naklini de içerecek şekilde bir paket olarak şirketlere sunulmaktadır. Söz konusu canlı yayın hizmeti, toplantı salonundaki görüntü ve sesin toplantı anında EGKS'ye aktarılmasının yanı sıra toplantı yapılacak mekânlarda yayınların yapılabilirliğinin önceden tespitine yönelik altyapı yeterliliğinin kontrolünü ve çağrı merkezi desteğini de kapsamaktadır. Bu çerçevede genel kurul yapacak şirketle yeterlilik kontrolleri için gerekli irtibat kurulacak ve tespit edilecek olası eksiklikler şirkete raporlanarak eksikliklerin giderilmesi sağlanarak test yayını yapılacaktır. Oluşturulan bir operasyon yönetim merkezi ile yapılan tüm bu işlemler MKK ve şirket tarafından izlenecek, gerekli raporlamalar ve süreç yönetimi kolaylıkla yapılabilecektir. Genel kurul salonundan yapılacak görüntü ve ses nakli, sadece genel kurula elektronik katılma hakkına sahip olan ortaklar ve/veya temsilcileri için güvenli bir şekilde gerçekleştirilecektir. EGKS katılımcıları, güvenli elektronik imzaları ile sisteme giriş yapacak ve yayını SSL bağlantıları ile izleyeceklerdir. Yayının yetkisiz kişilerce izlenmesi geliştirilen "Token Algoritması" ile engellenecektir. EGKS'de genel kurul öncesi yapılacak işlemlerin gizliliği esastır. Bu bağlamda genel kurul toplantısından önce EGKS'de hak sahipleri tarafından yapılacak kayıtlara, toplantıyı yapacak şirket dahil olmak üzere üçüncü kişilerce erişim imkanı değildir¹⁶⁴.

Sermaye Piyasası Kurulu'nun 04.02.2016 tarih ve 4/117 sayılı kararına konu duyuru ile; 6102 sayılı TTK'nın md. 1527 maddesi uyarınca, 28.08.2012 tarih ve 28395 sayılı

¹⁶³ **Keser**, Berber, Leyla/Yayla, Ümit, s.46.

¹⁶⁴ <https://www.mkk.com.tr/genel-mektup/604>.

Resmi Gazete’de yayınlanan Gümrük ve Ticaret Bakanlığı’nın “Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara ilişkin Yönetmelik’in 01.10.2012 tarihinde yürürlüğe girmesi ile genel kurullara elektronik ortamda katılma ve oy kullanma sisteminin uygulanması payları borsaya kote edilmiş şirketler açısından zorunlu hale gelmiş olduğu, ayrıca, Yönetmelik’in md.5, f.1.uyarınca, elektronik genel kurul toplantılarının düzenlendiği maddelerden biri içerisinde yer almasının zorunlu olduğu, anılan düzenlemeler çerçevesinde Kurulun 21.02.2013 tarihinde Kamuya Aydınlatma Platformu’nda yayınlanan duyurusunda MKK A.Ş. tarafından payları kayden izlenen ortakların elektronik genel kurul yapmalarına ilişkin hususların kamuyla paylaşıldığı, bunun yanı sıra, Borsa İstanbul A.Ş.’nin Kotasyon Yönergesinin 31.08.2015 tarihinde Borsa İnternet sitesinden yayınlanmış olduğu, Yönergenin yeni pay piyasası alım satım sisteminin devreye girdiği 30.11.2015 tarihi itibarıyla yürürlüğe girdiği, Yönerge uyarınca, Pay Piyasasının; Yıldız Pazar, Ana Pazar, Gelişen İşletmeler Pazarı, Kolektif Yatırım Ürünleri ve Yapılandırılmış Ürünler Pazarı, Nitelikli Yatırımcı İşlemler Pazarı ile Yakın İzleme Pazarı’ndan oluştuğu, dolayısıyla payları piyasa öncesi işlem platformunda işlem gören ortaklıklar hariç payları Pay Piyasası’nda işlem gören bütün ortaklıkların paylarının Borsa’ya kote edildiği açıklanmıştır. Bu kapsamda, payları piyasa öncesi işlem platformunda işlem gören ortaklıklar hariç olmak üzere payları pay piyasasında işlem gören bütün ortaklıklar açısından MKK tarafından sağlanan elektronik ortam üzerinden genel kurullara elektronik ortamda katılma ve oy kullanma sisteminin uygulanmasının zorunlu olduğu, payları piyasa öncesi işlem platformunda işlem gören ortaklıklar hariç olmak üzere payları pay piyasasında işlem gören ortaklıklardan esas sözleşmelerinde hüküm bulunmayanların, Yönetmelik md.5 f.1 hükmüne esas sözleşmelerinde yer verilmesi amacıyla hazırlanacak esas sözleşmelerine uygun görüş verilmesi amacıyla Kurul’a başvurması ve esas sözleşme değişikliğinin ilk genel kurul toplantısında yapılması zorunlu olduğu, konuya ilişkin esas sözleşme değişikliklerinin ilk genel kurulda yapılacak olması, hak sahiplerinin genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılmaları için gerekli olan sistemin kurulması ve hak sahiplerine elektronik ortamda katılma imkânının sağlanması zorunluluğunu ortadan kaldırmayacağı duyurulmuştur¹⁶⁵.

¹⁶⁵ Lexpera, Oniki Levha Yayıncılık A.Ş., Sermaye Piyasası Kurulu’nun 04.02.2016 tarih ve 4/117 sayılı kararına konu duyuru, erişim tarihi 01.11.2016.

3. Genel Kuruldan Önceki Aşamalar

Öncelikle genel kurul işlemlerini yürütecek EGKS işlemini yapacak personel yetkilendirilir. Yetkilendirilen kişiler MKK'ya bildirilir. Bu kişiler, uygulamada MKK - EGKS şirket modülü ekran eğitimi ile ve MKK nezdinde yapılacak seminerlerde sistem hakkında bilgilendirilir.

MKK kendi internet sitesinde yaptığı bilgilendirmede izlenmesi gereken prosedürleri ayrıntılı açıklamıştır. Bu açıklamalara göre; genel kurul yapacak şirketler EGKS Kullanımı için öncelikle e-MKK bilgi portalı'na üye olmak zorundadırlar. e-MKK bilgi portalına üyelik işlemini tamamlamış olan şirketlerin EGKS başvuru beyanlarının eksiksiz şekilde doldurularak MKK'ya iletilmelidirler. EGKS'ye erişim süresi konusunda bir kısıt bulunmamaktadır. Üyeler adına EGKS'de işlemler Merkezi Kaydi Sisteme (MKS) benzer şekilde güvenli elektronik imza ile yetkilendirilmiş ve MKK tarafından verilen eğitimde başarı sertifikası almış kişiler tarafından yapılabilecektir. Bu yetkilendirme işlemi MKS yetkilendirme modülünden yapılacaktır. EGKS'ye ilişkin yetkiler MKS yetkilendirme modülüne "EGK" kodu ile eklenmiştir. EGKS'de işlem yapma konusunda birden fazla kişinin yetkilendirilmesi mümkündür. EGKS'ye girişler güvenli elektronik imza ile olacağından yetkilendirilecek kişilerin nitelikli elektronik sertifikalarının bulunmasının gerekeceği tabiidir. Söz konusu kişilerin nitelikli elektronik sertifikaları yoksa en kısa sürede Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcılardan söz konusu sertifikaların sağlanması önem arz etmektedir. Yetkilendirilen bu kişilerin yetkileri yine "MKS Yetki İptali"ne benzer şekilde iptal edilebilecektir. Yetkileri bu şekilde iptal edilen kişiler iptal anı itibarıyla EGKS'ye girip şirket adına işlem yapamayacaktır. MKS'deki işlemlerin başka bir üye tarafından yapılabilmesi için daha önceki tarihlerde verilmiş olan ortak sorumluluk taahhütnameleri EGKS için geçerli değildir. Halka açık şirketler ve MKK arasında iletişimin etkin şekilde sürmesini sağlamak amacıyla bir e-posta grubu oluşturulacaktır. Bu çerçevede bir veya daha fazla sayıda iletişim yetkilisinin belirlenerek bunların ad - soyad, görev, telefon, faks numarası ve e-posta adreslerinin, bildirimle ilişkin matbu formuna MKK sitesinde yer verilmiştir.

MKK yetkilileri oluşturulan elektronik posta yolu ile elektronik sistemde genel kurul yapacak halka açık şirketlere genel kurul sistemi hakkında tavsiyelerde bulunmaktadırlar. Elektronik genel Kurul Sistemine ilişkin toplantı öncesinde dikkate alınmasının faydalı olacağı düşünülen öneriler iletildiği gibi aynı zamanda toplantı esnasında, kolay erişim sağlanabilmesi açısından toplantı salonunda bulunacaklardan bir veya iki kişinin iletişim (GSM) numarasının bildirilmesi istenmektedir. MKK Hukuk Müşavirliğince elektronik sistem üzerinden genel kurul yapacak olan halka açık şirket yetkilisine (iş e mailime) iletildiği 17.08.2016 tarihli tavsiyelerine göre; toplantı öncesinde EGKS kullanıcı kılavuzunun güncel halinin (EGKS ana sayfada yer almaktadır) sistemi kullanacak kişi tarafından mutlaka gözden geçirilmesi, EGKS kullanıcılarınızın kontrol edilerek, ihtiyaç duyulması halinde EGKS eğitimini tamamlamış yeni kullanıcılara yetki verilmesi, daha önce yetki verilmiş ve fakat işten ayrılma vb nedenlerle yetkisi iptal edilmesi gereken kullanıcınız varsa bu kişilerin yetkilerinin iptal edilmesi, EGKS'nin kullanılacağı bilgisayarın ve bu bilgisayarda yaşanabilecek olası sorunlarda kullanılacak yedek bilgisayarın donanımlarının EGKS ana sayfada yer alan sistem gereksinimleri sayfasından kontrol edilmesi, EGKS'yi kullanacak kişinin toplantı gününden önce mutlaka toplantı salonundan EGKS'ye erişmeyi denemesi, toplantı öncesi yayıncı kuruluş ile yapılacak canlı yayın testinde, genel kurul günü salona görüntü yansıtılmasını engeller teknik bir durumun (blok vb) olup olmadığının kontrol edilmesi, Chrome (sadece 44 ve önceki versiyon), Mozilla Firefox, Internet Explorer veya Yandex tarayıcılarından birinin mutlaka bilgisayarda bulunması ve EGKS'ye bu tarayıcılardan erişilmesi, toplantı başkanı ile EGKS'yi kullanacak kişi farklı yerlerde oturacaksa ve toplantı başkanının da EGKS ekranını görebilmesi isteniyorsa fazladan bir ekran temini ile gerekli bağlantının (ekran çoklamasının) yapılması, toplantı başkanının elektronik genel kurul prosedürleri hakkında; görüşmelerin ve oylamanın eş zamanlı başlatılacağı, elektronik ortamda katılanların görüşlerini/sorularını yazılı olarak gönderebilecekleri, oy kullanma süresinin iki dakika olduğu, bu süre dolmadan tüm katılımcılar oyunu göndermişse süre sonunu beklemeye gerek olmadığı, elektronik ortamda tüm oylar geldikten sonra salondaki toplam kabul ve ret oy durumunun sisteme girileceği ve nihai oylama sonucunun sisteme bu şekilde kaydından sonra diğer gündemin görüşmesine geçileceği hususlarında bilgilendirmesi, hazırlanmış listesinin ve elektronik ortamda gelen muhalefet

beyanlarının yazdırılması için EGKS'nin kullanılacağı bilgisayara yazıcı bağlantısının yapılmış olması,toplantı tutanağının imzalandıktan sonra EGKS ye eklenmesi gerekeceğinden toplantı salonunda bir tarayıcının bulunması tavsiye edilmektedir. Toplantı gününe ilişkin tavsiyelerde ise; teknik konularda uzman (bilgisayar bağlantıları, internet vb) bir görevlinin mutlaka toplantı süresince salonda hazır olması, canlı yayın başladığında (toplantı saatinden yaklaşık bir saat önce başlamaktadır) EGKS e-toplantı salonu sayfasında görüntünün olup olmadığının kontrol edilmesi, görüntü alınamıyorsa (özellikle EGKS nin yansıtılacağı durumda) gerekli güvenlik ayarlamaların teknik konularda uzman görevlinizce yapılması,toplantıya fiziken katılanların elektronik genel kurul uygulaması hakkında toplantı başkanı tarafından açılışta kısaca bilgilendirilmesi, toplantıya gerek fiziken katılanlar gerek elektronik ortamda katılanlar haklarını eş zamanlı kullanacaklarından toplantı başkanının salonda ilgili gündemi görüşmeye/oylamaya başladığında eş zamanlı olarak EGKS'de de görüşmenin/oylamanın başlatılması,müzakereler sırasında elektronik ortamda gönderilen görüş olup olmadığına, oylama sonucunda elektronik ortamda muhalefet beyanı olup olmadığına dikkat edilmesi,anlık enerji/internet vb kesintiler nedeniyle EGKS bağlantısı sona ererse sisteme yeniden bağlanılarak sistemdeki işlemlere kalındığı yerden devam edilebileceğinin bilinmesi faydalı görüldüğü belirtilmektedir.

A.Toplantıya Çağrı

SerPK'nun md. 29 hükmüne göre, halka açık ortaklıklar genel kurullarını, toplantıya, esas sözleşmede gösterilen şekilde ortaklığın internet sitesi ve kamuya aydınlatma platformu ve kurulca belirlenen diğer yerlerde yayımlanan ilanla çağırmak zorundadırlar. Bu çağrı, ilan ve toplantı günleri hariç olmak üzere, toplantı tarihinden en az üç hafta önce yapılır. Bu fıkra ile ilişkin usul ve esaslar kurulca belirlenir. Ayrıca BTY md. 10 ve EGKS Yönetmeliği'nin 6. maddesi uyarınca bu çağrı aynı zamanda EGKS' de yapılacaktır. KYT'ne göre genel kurul toplantı ilanı ayrıca her türlü elektronik iletişim aracı ile yapılır. Genel kurulun toplantıya çağrılmasına ilişkin usul ve esaslar SPK tarafından belirlenir.

Borsada işlem gören paylar sıklıkla el değıştirdiğinden, nama yazılı ihraç edilmiş olup, borsada işlem gören paylar hakkında TTK. md. 414, f. 1 de yer alan “pay sahiplerine, toplantı günü ile gündem ve ilanın çıktığı veya çıkacağı gazeteler, iadeli taahhütlü mektupla bildirilir” hükmü uygulanmaz TTK md. 414, f. 1’e ve SerPK md. 11, f.6 hükümlerine göre; iadeli taahhütlü mektupla toplantı gününün bildirilmesine ilişkin hükmü, borsalarda ya da teşkilatlanmış piyasalarda devamlı işlem gören pay senetleri hakkında uygulanmaz. Pay senetlerinin alınıp satılır olması nedeniyle pay sahiplerinin belirlenerek taahhütlü mektupla çağrı yapılması olağan işleyişe uygun değildir¹⁶⁶.

Kanun koyucu değışken sermayeli yatırım ortaklığının malvarlığının ve dolayısıyla alacaklılarının korunması amacına yönelik özel bir hüküm sevk etmiştir (SerPK md. 50/ IV). Buna göre, kurucu paylarının değerin SPK tarafından belirlenen tutarların altına düşmesi yahut ortaklığın mali durumunun yükümlülüklerini karşılayamayacak kadar zayıflaması halinde, yönetim kurulu, bu durumu gecikmeksizin SPK’na bildirmelidir. 6362 sayılı SerPK’da kolektif yatırım kuruluşları ve özellikle değışken sermayeli yatırım ortaklığı, yönetim kurulu, bildirim takiben, gerekli önlemleri almak üzere genel kurulu derhal toplantıya çağırılmalı ve en geç otuz gün içinde genel kurulun toplanmasını sağlamalıdır. Kurucu paylarının belirlenen tutara artırılamaması veya mali durumdaki zayıflığın giderilememesi halinde, SPK, değışken sermayeli yatırım ortaklıkları hakkında tasfiye dahil her tür tedbiri almaya yetkili kılınmıştır¹⁶⁷.

Kuruluş ilk genel kurulunun izahnamede belirtilen satış süresinin sona ermesi ve satılmayan pay senetlerinin kurucular, pay sahipleri veya aracı kuruluşlar arasından kurulca belirlenenler tarafından satın alınmasından itibaren on gün içinde toplantıya çağırılması gerekmektedir .

Şirket sermayesinin yirmide birini oluşturan azınlık pay sahipleri, yönetim kurulundan, nedenleri ve gündemi belirterek, genel kurulun toplantıya çağırılmasını veya genel kurul toplanacak ise karara bağlanmasını istedikleri hususların gündeme alınmasını noter

¹⁶⁶ **Tekinalp, Ünal /Çamaoğlu** Ersin, Ortaklıklar ve Hukuku, Vedat Kitapçılık, İstanbul,2009, s.19.

¹⁶⁷ **Ertan Nomer**, Füsün, 6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nda Kolektif Yatırım Kuruluşları ve Özellikle Değışken Sermayeli Yatırım Ortaklığı, İÜHFM C. LXXI,2013, S. 2, s.141.

aracılığı ile (çağrı ilanının Türkiye ticaret sicil gazetesinde yayınlanmasına ilişkin ücretin yatırılmasından önce) yönetim kuruluna iletilmeleri gerekmektedir¹⁶⁸.

SerPK md.11.'de borsalarda ve teşkilatlanmış diğer piyasalarda devamlı işlem gören nama yazılı pay senetleri açısından genel kurulun toplantıya çağrılmasında pay sahiplerine taahhütlü mektup gönderilmesine gerek yoktur. Bu mecburiyet kaldırılmış bulunmaktadır¹⁶⁹.

07/08/2014 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanan Kaydileştirilen Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin Kayıtların Tutulmasının Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ (II-13.1)'in 20'nci maddesinde genel kurul toplantı tarihlerinin en geç ilgili düzenlemelerde belirtilen sürede MKK' na bildirilmesi gerektiği açıklanmış olup, elektronik genel kurul kapsamı dışında olan ve genel kurul bilgilerini Merkezi Kaydi Sistem (MKS)'e iletecek üyelerin SerPK' nun 29' ncu maddesi gereği en az üç hafta önce MKS'ye bildirim yapması düzenlenmiştir.

Bu çerçevede; İhraççı kurumlar MKK sistemine bağlanarak "haklar/yönetmelik haklar/genel kurul bildirim girişi-onay" ekranından imtiyazlı pay senetleri var ise imtiyazlı pay senetleri içinde ayrı olmak üzere genel kurul bilgilerini MKK sistemine tanımlamaları gerekmektedir¹⁷⁰.

Genel kurul toplantılarına ilişkin çağrıların toplantıdan belli bir süre önce yapılması ve genel kurula ilişkin belgelerin belli bir süre önce hak sahiplerinin incelemesine sunulması zorunludur. Genel kurul çağrılarının gazetelerde ve/veya şirket internet sitesinde yayınlanması şeklindeki pasif bilgilendirme yöntemleri şirketlerin ortaklarına ulaşabilmesi için yeterli olamadığı açıktır. Bu nedenle, toplantı çağrılarının EGKS tarafından e-MKK bilgi portalına kayıtlı hak sahiplerine doğrudan elektronik yöntemlerle (e-posta/SMS) gönderilmesi ve genel kurul toplantısına ilişkin tüm belgelerin EGKS'de hak sahiplerinin erişimine hazır bulundurulması, erişime sunulan

¹⁶⁸ Karacıbioğlu, Orhan Batur, Anonim ve Limited Şirket Genel Esaslar Özellikle Anonim Şirket Ana Sözleşmesi, Limited şirket (Ana) Sözleşmesi, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2013, s.88.

¹⁶⁹ Sermaye Piyasası Hukuku Halka Açık Anonim Ortaklıkların Uyacağı Esaslar, <http://meritrisk.com.tr>, erişim tarihi, 19.11.2016

¹⁷⁰ <https://www.mkk.com.tr/tr/content/Duyurular/836-Genel-Kurul-Tarihlerinin-Bildirilmesi>, erişim Tarihi:18.1.2016

bu belgelerdeki herhangi bir değişiklikten hak sahiplerinin anlık olarak bilgilendirilmesi gibi yeni uygulamalar sistemin önemli bir bileşeni haline getirilmiřtir¹⁷¹.

MKK bilgi portalına kayıtlı ortaklar olmak üzere duyurular tüm paydaşlara EGKS tarafından anlık olarak elektronik yöntemlerle gönderilecektir. Yine toplantı öncesi pay sahiplerinin incelemesine sunulması gerekli belgelerin şirket tarafından EGKS'ye eklenmesi ile yine tüm paydaşlar EGKS tarafından anlık olarak bilgilendirilecektir. Dolayısıyla, EGKS'de pay sahipleri, temsilcileri veya aracı kuruluşlar tarafından yapılacak işlemlerin ilgili tarafları e-MKK Bilgi Portalına kaydolmaları halinde eş zamanlı olarak elektronik yöntemlerle bilgilendirilecektir.

11.06.2016 tarihinde kullanıma sunulan Kamuyu Aydınlatma Platformu'nda (KAP) 4.0 uygulaması ile Elektronik Genel Kurul Sistemi arasında yapılan entegrasyon sonucunda; KAP'ta genel kurul çağrısı yapıldığında bu çağrı aynı anda e-GKS'ye de yansıyacağından e-GKS'de ayrı bir çağrı yapılmasına gerek kalmamıştır. Bu çerçevede e-GKS'de mükerrer genel kurul çağrısı yapılmaması için söz konusu çağrının KAP'ta yapılması yeterlidir¹⁷².

B.Toplantı Gündemi

Genel kurul gündemi genel kurulu toplantıya çağırان tarafından belirlenir. Uygulamada genel kurul çağrısını yönetim kurulu yapar. Genel kurul gündemi hazırlanırken teklifin ayrı bir başlık altında verilmiş olması gerekir.

TTK' nun 411.maddesinde şirkette azınlık paylara gündeme madde ekletme hakkı tanınmış, halka açık anonim ortaklıklarda gündem maddelerine ilişkin karar taslaklarının görüşmeye sunulması esası kabul edilmiştir¹⁷³.

Başka bir anlatımla, SerPK md.29/5'e göre, 6102 sayılı Kanunun 411 inci maddesinde azlığa tanınmış bulunan gündeme madde ekletme hakkı, halka açık

¹⁷¹ **Ergincan**, Yakup, TKYD, Kurumsal Yönetim Dergisi,S. 18, Kış 2012, s.34.Elektronik Genel Kurul:Türkiye Uygulaması.

¹⁷² <https://www.mkk.com.tr/tr/genel-mektup/753-> **Kamuyu Aydınlatma Platformu ile Elektronik Genel Kurul Sistemi Entegrasyonu**, erişim tarihi:22.11.2016

¹⁷³ **Altaş**, s.110.

ortaklıklarda gündem maddelerine ilişkin karar taslaklarının görüşmeye sunulmasını da kapsamaktadır. *Bilgili, Demirkapı*; bu hükümde belirtilen karar taslağının, genel kurulda görüşülecek hususlara ilişkin genel kurulu toplantıya çağırmaya yetkili olan kişilerce önceden hazırlanan taslaklar olduğunun benimsenmesini, bunların gündeme alınmasının, pay sahiplerini bu konuda da bilgi sahibi olmalarını sağlayan bir hüküm olduğunun kabul edilmesini ileri sürmüşlerdir¹⁷⁴. *Tekinalp*; bu hükmün azlığın gündeme madde ekletme bağlamında ve bu hakkı genişletmeye yönelik bir hüküm olmakla beraber daha çok gündeme bağlılık ilkesi ile ilgili bulunduğunu ve bir gündem maddesinin ona ilişkin karar taslaklarının müzakere edilmesini de kapsadığı izlenimi verdiğini, yönetim kurulu veya öneride bulunacakların kararlarının müzakere edilmesini sağlamaya yönelik olup, hemen oylamaya geçilmesini önlemenin amaçlandığını belirtmiştir¹⁷⁵.

Yine SerPK 29/4. fıkrasına göre halka açık anonim şirketlerin genel kurulunda gündeme bağlılık ilkesine uyulmaksızın SPK' nun görüşülmesini veya ortaklara duyurulmasını istediği hususların genel kurul gündemine alınması zorunludur. *Bahtiyar/ Hamamcıoğlu*' na göre hükümde geçen “gündeme bağlılık ilkesine uyulmaksızın” ibaresi yanlış anlama ve uygulamalara yol açabilecektir. Çünkü Kurulun istediği hususların gündeme yazılması zorunluluğunun gündeme bağlılık kuralına değil, gündemin yönetim kurulunca belirlenmesine bir istisna sayılabilir¹⁷⁶.

Kurumsal yönetim ilkelerinin belirlenmesine ve uygulanmasına ilişkin tebliğde genel kurul toplantısının gündemi hazırlanırken, her teklifin ayrı bir başlık altında verilmiş olmasına dikkat edilmesi ve gündem başlıklarının açık ve farklı yorumlara yol açmayacak şekilde ifade edilmesi gerektiği açıklanmıştır. Aynı tebliğ hükümlerine göre gündem hazırlanırken, pay sahiplerinin şirketin pay sahipleri ile ilişkiler birimine yazılı olarak iletmış olduğu ve gündemde yer almasını istedikleri konuların yönetim kurulu tarafından dikkate alınacağı, yönetim kurulunun pay sahiplerinin gündem önerilerini kabul etmediği durumlarda da bu önerilerin ret gerekçelerinin genel kurul toplantısında açıklanacağı kabul edilmiştir.

¹⁷⁴ *Bilgili, Demirkapı*, s.535.

¹⁷⁵ *Tekinalp*, Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, s.308.

¹⁷⁶ *Bahtiyar/ Hamamcıoğlu*, s.25-26.

C. Elektronik Sistem

MKK yönetmeliği md.11 uyarınca, pay senetleri borsada işlem gören halka açık anonim şirketler MKK' ya ihraççı kuruluş olarak üye olmak zorundadırlar.

Şirket yönetim kurulunca yetkilendirilen kişiler, MKK tarafından verilen şifreler kullanılarak, elektronik imzaları ile EGKS' ye giriş yaparak genel kurul çağrısını yaparlar.

Şirket yönetim kurulunca yetkilendirilen kişiler, yönetim kurulunca belirlenen şekilde genel kurulun olağan ya da olağanüstü olup olmadığını, zamanını ve toplantı yerini çağrı için ayrılan sayfaya girerler. Kullanıcı, gündem maddelerinin içeriğini ve sırasını istediği gibi değiştirebilir. Yabancı pay sahipleri için gündem maddelerinin İngilizceye çevrilmiş hali de eklenebilir¹⁷⁷.

MKK' nın sitesinde ayrıntılı olarak genel kurul aşamaları, nasıl bir yol izleneceği görsel olarak da açıklanmıştır. “<https://egk.mkk.com.tr/egkweb/>” adresli internet sitesinde EGKS'nin nasıl bir işlem olduğu, EGKS' de süreçlerin nasıl işlediği, eğitim ve klavuzlar ile sözlük, EGKS'de kullanılan terimler, hazırlık kontrol listesi, EGKS'ye ilişkin sıkça sorulan soruların cevapları ile sistem gereklilikleri görsellikte kullanılarak açıklanmaktadır.

MKK Hukuk Müşavirliğince elektronik sistem üzerinden genel kurul yapacak olan halka açık şirket yetkililerine ilettiği 17.08.2016 tarihli tavsiyelerine ekli olan örnek genel kurul EGKS iş akışı; Açılış, Başkanlık Divanının oluşturulması, “görüşme başlat”, “oylama başlat”, “fiziki oyları gir” – “hesapla”, “butonuna bas”- “sonuçları işle” butonuna bas” şeklinde standart gündemlere ilişkin işlem adımları olarak açıklanmıştır. Akış olmayacak, bilgi verme amaçlı gündemlere ilişkin işlem adımları; bağımsız denetim raporunun okunması, “görüşme başlat”, “görüşme bitir” !!, “sonuç gir” linkine tıkla, bilgi verildi seçeneğini tıkla” işlem adımları olarak açıklanmıştır. Alt gündem eklenecek gündemlere ilişkin işlem adımları ise Yönetim Kurulu Faaliyet Raporunun okunması, müzakeresi ve onaylanması, “görüşme başlat”, “görüşme bitir” !!, alt gündem ekle “faaliyet raporunun okunmuş sayılması” , alt gündemi seçip

¹⁷⁷ Yayla, s.160.

“oylamaya başlat”, fiziki oyları gir – “hesapla” butonuna bas- “sonuçları işle” butonuna bas, 3 nolu ana gündemi seçip “görüşme başlat”“oylama başlat”, fiziki oyları gir – hesapla butonuna bas sonuçları işle” şeklinde açıklanmıştır.

D.İlan Metni

BTY md. 11 düzenlemesine göre; toplantı günü ve saati, toplantı yeri, gündem, gündemde esas sözleşme değişikliği var ise değişen maddenin veya maddelerin eski ve yeni şekilleri, çağrının kimin tarafından yapıldığı, ilk toplantının herhangi bir nedenle ertelenmesi halinde genel kurul yeniden toplantıya çağrılıyor ise, erteleme sebebi ile yapılacak toplantıda yeterli olan toplantı nisabı, olağan toplantı ilanlarında, finansal tabloların, konsolide finansal tabloların, yönetim kurulu yıllık faaliyet raporunun, denetleme raporunun ve yönetim kurulunun kar dağıtım önerisinin şirket merkez ve şube adreslerinde incelemek isteyen pay sahiplerinin incelemesine hazır olacağı hususları yer almalıdır.

Şirketin internet sitesinde, genel kurul toplantı ilanı ile birlikte, açıklamanın yapıldığı tarih itibarıyla ortaklık yapısı, pay sayısı, oy hakkı, imtiyaz var ise pay sayısı ve oy hakkı, iştirak ve bağlı ortaklıkların hesap döneminde gerçekleşen faaliyetler ve faaliyet değişiklikleri, değişikliğe sebep olan ortaklığın son iki hesap dönemine ilişkin faaliyet raporları ve yıllık finansal tabloları, azil ve değiştirme varsa gerekçeleri, pay sahiplerinin, SPK’ nun veya diğer kurum ve kuruluşların gündeme madde konulması talepleri, değişiklik var ise esas sözleşmenin eski ve yeni hali, yönetim kurulu üyelikleri için nitelikler, gerekçeler, şirketin ilişkili tarafları ile ilişkisi, bağımsız olup olmadığı, şirket faaliyetlerine yönelik sair açıklamalar, genel kurul toplantı ilanından sonraki bir hafta içerisinde şirket tarafından kamuya açıklanır. Ayrıca 30.05.2009 tarihli 27243 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Seri VIII, No:61 ve değişiklik yapan 11.04.2011 tarih ve 27892 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Seri VIII, No:75 sayılı “Bilgi, Belge ve Açıklamaların Elektronik Ortamda İmzalanarak Kamuyu Aydınlatma Platformuna Gönderilmesine İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliği kapsamında toplantı tarihi, saati, yeri ve gündemi hakkında da özel durum açıklaması yapılır.

E.Belgelerin İncelemeye Sunulması

28.08.2012 tarihli, 28395 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Yönetmeliğin, “Genel Kurula İlişkin Bilgi ve Belgelere Erişimin Sağlanması” başlıklı 6.madde düzenlemesine göre; TTK’nun 1527 nci maddesi uyarınca EGKS’yi uygulayacak şirketlerin, genel kurul toplantılarına ilişkin kanun ve esas sözleşme gereği yapılması zorunlu olan çağrılar, genel kurul öncesi hak sahiplerinin incelemesine sunulması zorunlu olan belgeleri ve toplantı gündemine ilişkin belgeleri güvenli elektronik imzalı olarak kanunda öngörülen süreler içinde EGKS’de hak sahiplerinin erişimine hazır bulundurmaları zorunludur.

Finansal tabloların varsa konsolide finansal tabloların, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunun, denetleme raporları ve yönetim kurulunun kar dağıtım politikası ve dağıtım önerisinin genel kurul toplantısından en az on beş gün önce şirketin merkez ve şubelerinde pay sahiplerinin incelemesine sunulur. Söz konusu belgelerin şirketin internet sitesinde yayımlanması ve EGKS yönetmeliğinin 6.maddesine göre EGKS’ de bu bilgilerin erişimi mümkün hale getirilmesi mecburidir. Bu bilgiler genel kurul çağrı sayfası ile sisteme yüklenir. Bu bilgilerin yüklenmesinden sonra sisteme yeni belgeler yüklenmesi mümkün olup, bilgiler güncellenebilecektir. Böyle bir durumda pay sahiplerine EGKS tarafından bilgi verilmesi öngörülmektedir¹⁷⁸.

EGKS’ye eklenen belgeler genel kurul gününden bir gün önce saat 21.00’ e kadar değiştirilebilir. Bu tür bir işlem yapıldığı takdirde hak sahipleri ve temsilcileri SMS/e-posta yoluyla anlık olarak bilgilendirilmektedir¹⁷⁹.

F.Toplantıda Bakanlık Temsilcisi Görevlendirilmesi İçin Müracaat Ve Yapılacak Ödeme

TTK ve yönetmelik md.32 kapsamına göre genel kurula elektronik katılım sistemi uygulandığından halka açık anonim şirket genel kurullarında bakanlık temsilcisi bulunmak zorunda olduğundan yönetim kurulundan veya şirketi temsile yetkili kılınan tarafından toplantı yer, tarih ve saati bildiren bir müracaat yazısı ile toplantıdan en az on

¹⁷⁸ Yayla, s.161.

¹⁷⁹ [https://egk.mkk.com.tr/egkweb/Sss.jsp,e-genel kurul-erişim tarihi : 20.11.2016](https://egk.mkk.com.tr/egkweb/Sss.jsp,e-genel%20kurul-eri%C5%9Fim%20tarihi%2020.11.2016)

gün önce bakanlığın ilgili il müdürlüğüne müracaat edilir. Ancak bu süreye riayet edilmemesi uygulamada hak kaybına neden olmamaktadır.

Uygunluk görüşü alınarak temsilciler toplantıya katılabilmektedirler. bakanlık temsilcisi, genel kurul toplantısının kanun ve esas sözleşme hükümlerine uygun gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği denetimini yapmakla birlikte, toplantı tutanağını imzalamak suretiyle genel kurul kararının resmiyet kazanmasını sağlar. Görevli olan temsilcinin hazır bulunmadığı veya henüz bitmeden terk etmiş olduğu genel kurul toplantısında alınan veya temsilci tarafından imzalanmamış olan tutanakta yer alan tüm kararlar geçersizdir, başka bir anlatımla yoktur¹⁸⁰. Bakanlık temsilcilerinin ücretleri her yıl bütçe kanununda tespit edilen tutarlar üzerinden belirlenir.

SPK gerekli gördüğü durumlarda SerPK m.95 hükmü uyarınca genel kurul toplantılarına oy hakkı bulunmayan gözlemciler gönderebilir¹⁸¹.

Bankaların esas sözleşme değişikliklerine ilişkin genel kurul toplantısı yapılmadan önce ise genel kurula katılan bakanlık denetçisi Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) ile bakanlığın izninin mevcut olup olmadığını denetler, bu iki kurumun vereceği iznin ardından, izin verilen yeni metin genel kurul gündemine gelecek ve oylanarak kabul ya da reddedilebilecektir. Ardından tescil sırasında da ticaret sicil memuru da denetleyecektir. Kurulun izni alınmaksızın alınan genel kurul kararları hakkında aynı zamanda kanunun emredici hükümlerine aykırılık nedeniyle *Moroğlu* hükümsüzlük davasının da açılabilceği görüşündedir¹⁸².

4. Genel Kurul Sırasındaki İşlemler

A.Pay Sahipleri Listesi

Yönetim kurulu, SerPK md. 30 hükmüne göre; genel kurula katılabilecek kayden izlenen pay sahiplerine ait listeyi, MKK'dan sağlayacağı pay sahipleri çizelgesine göre düzenler. Bu çizelgenin MKK'dan sağlanmasına ilişkin usul ve esaslar SPK tarafından bir tebliği ile düzenlenir. Listede pay sahiplerinin adları, yerleşim yerleri, sahip oldukları pay ve pay senedinin sayısı, imtiyazlı payların adedi ve sermaye miktarlarıyla

¹⁸⁰ Turgut, s.90.

¹⁸¹ Bahtiyar/ Hamamcioğlu, s.79.

¹⁸² Battal, Ahmet, Bankacılık Kanunu Şerhi, Ankara 2007, s.121., s.122.

toplantıya asaleten veya temsil yoluyla katılacakların imza yerleri belirtilir. İş bu listedeki eksiklik ve hatalardan yönetim kurulu ve kayden izlenen paylar bakımından MKK nedeniyle SPK sorumludur. Bu listeye EGKS üzerinden ulaşılacaktır¹⁸³.

Halka açık anonim ortaklıklarda payların tümü kayden izlendiği için, yönetim kurulunun kayden izlenen paylar bakımından hazır bulunanlar listesi ile ilgili olarak içerik ve yetkisiz katılma yönünden sorumluluğu yoktur¹⁸⁴.

Genel kurul toplantısından bir gün önce saat 23.59'dan itibaren pay sahipleri listesi EGKS'den elektronik formatta temin edilir ve bu listede an itibariyle pay sahipleri, elektronik oylamaya katılacağını bildirenlerin bilgileri yer alır. Toplantı günü pay sahipliği kontrolü bu liste esas alınarak yapılır.

Aynı zamanda fiziki olarak oy kullanacak olan katılımcıların kimlik numaraları EGKS'deki fiziki hazirun bölümüne kaydedilir.

Elektronik ortamda katılanların pay sahipliğinin kontrolünü EGKS otomatik olarak yapar ve elektronik hazirun bölümüne bilgileri girerek kaydeder¹⁸⁵.

EGKS yönetmeliği ile pay sahibinin vekilinin EGKS üzerinden elektronik yöntemle atanabilmesi gibi genel kurul uygulamasına çok önemli faydalar sağlayacak bir hukuksal yenilik getirilmiştir. Elektronik yöntemle atanan vekil, genel kurul toplantısına elektronik yöntemle katılabileceği gibi, toplantıya vekil sıfatıyla fiziken de katılabilir. Şirketin EGKS üzerinden MKK' dan temin edeceği pay sahiplerini gösterir listede, EGKS üzerinden verilmiş vekalet bilgileri de (vekilin ismi gibi) yer alacaktır. EGKS üzerinden elektronik yöntemle atanmış olan vekilin ayrıca fiziksel bir vekâlet belgesi ibrazı gerekli değildir.

Tüzel kişi temsilcisi geldiğinde sorgu alanına tüzel kişinin Vergi Kimlik Numarası girilerek sorgusu yapıp, fiziken gelen temsilcinin kimlik numarası ve adı "temsilci güncelle" butonundan girilerek listeye eklenmelidir.

¹⁸³ Bahtiyar/ Hamamcıoğlu, 57.

¹⁸⁴ Tekinalp, s.311.

¹⁸⁵ Yayla, s.167.

Genel kurula katılma hakkı, oy hakkı ve iptal davası açma idari hak olarak ilk akla gelenlerdir. Bu durumda yatırımcı payları, sahibine idari hak vermeyen paylar olduğundan, SPK tarafından değişken sermayeli yatırım ortaklıkları ile ilgili tebliğ çıkarılmadığı durumda, kanun koyucu şirket yönetimine katılma amaç ve gayesi taşımayan, maddi gelir elde etmek amacı ile pay senedine yatırım yapan kişileri esas almıştır¹⁸⁶.

Toplantıya elektronik ortamda katılacağını bildirenler toplantı saatinden beş dakika öncesine kadar EGKS ye girebilirler. Bu nedenle söz konusu süre dolduktan sonra liste EGKS’de otomatik olarak oluşur. Bu liste yazdırabilir olup, listenin şirket tarafından oluşturulmasına gerek bulunmamaktadır. Pay sahipleri listesine erişildikten sonra fiziki hazırun listesi hazırlanmaya başlanabilecektir. Fiziki hazırun listesine toplantı süresince ekleme yapılabilmesi mümkündür. Fiziki hazıruna sehven eklenen bir kayıt, fiziki hazırun sayfasının en altında yer alan “sil” butonundan silinebilecektir.

B. EGKS Kontrolü

28.08.2012 tarih, 28395 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan anonim şirketlerde elektronik ortamda yapılacak genel kurullara ilişkin yönetmelik md.9’a göre; genel kurul toplantısı fiziki ve elektronik ortamda aynı anda açılır. Toplantının açılabilmesi için ilgili mevzuattaki şartların yerine getirildiğinin bakanlık temsilcisince de tespiti zorunludur. EGKS’ deki teknik işlemlerin toplantı anında yerine getirilmesi için toplantı başkanı tarafından uzman kişiler de görevlendirilebilir.

EGKS yetkilisi atanacak kişilerin öncelikli olarak, Sermaye Piyasası Lisanslama, Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş. tarafından çevrimiçi verilen EGKS eğitimini tamamlaması gerekmektedir. Eğitimlerini tamamlayan kişilerin sınavdan başarılı olduklarını gösterir sertifikaların MKK’ya ibrazına gerek bulunmamakta olup, söz konusu eğitimi başarı ile tamamlayan kişilere ilişkin bilgi MKK tarafından Sermaye Piyasası Lisanslama, Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş.’nin sisteminden alınmaktadır¹⁸⁷.

¹⁸⁶ Ertan Nomer, Kolektif Yatırım Kuruluşları, s.140.

¹⁸⁷ <https://egk.mkk.com.tr/egkweb/Sss.jsp,E-GENEL KURUL-erişim tarihi : 20.11.2016>

EGKS'ye ilişkin eğitimler elektronik öğrenme yoluyla internet üzerinden gerçekleştirilmektedir. Söz konusu eğitime ilişkin platforma ve eğitim belgelerine MKK'nın "e-genel kurul" sayfasındaki eğitim bölümünden ulaşılabilir.

Uygulamada MKK nezdinde EGKS işlemlerinin yerine getirilmesi için MKK'ya yetkilendirildiği bildirilen ve bu konuda eğitilmiş olan kişiler sistemin çalıştığı bilgisini Bakanlık temsilcisine bildirir.

Bakanlık tarafından görevlendirilmiş olan ve toplantıda hazır bulunması gereken bakanlık temsilcisi resen toplantı öncesinde EGKS'ye ilişkin şartların yerine getirilip getirilmediğini denetler.

Sistemin çalışması için uygun şartların oluşmaması bakanlık temsilcisi yönetmeliği md.28 hükmüne göre erteleme sebebi olduğundan, bakanlık temsilcisi şartlar uygun ise toplantının açılabilirliğini bildirir.

Elektronik ortamda yapılan genel kurullarda fiziki genel kuruldan görüntü ve ses nakli yapılması zorunludur.

Güvenli elektronik imza sahibi iki kişi tarafından ayrı ayrı sisteme girilip ekran açılabilir. Ancak hatalı işlemlere neden olunmamasını teminen EGKS'nin sadece EGKS'yi kullanacak uzmanın bilgisayarından açılması ve bu bilgisayarın ekranının görüntüsünün istenen sayıda çoklanması (veya toplantı başkanının ve veya Bakanlık temsilcisinin göreceği şekilde konumlandırılması) yararlı olmaktadır.

EGKS'ye MKK'nın internet sitesi üzerinden bağlanılmakta olduğundan toplantıda kullanılacak bilgisayara ayrıca bir yazılım yükleme gerekliliği bulunmamaktadır. Ancak EGKS giriş sayfasında bulunan sistem gereksinimleri sekmesinden EGKS'nin düzgün çalışması için bilgisayarda bulunması gereken ayarların kontrol edilmesi ve eksikse ilgili bağlantıya tıklayarak gerekli programların yüklenmesi gerekmektedir.

EGKS'ye görüntü ve ses aktarımını kendisi veya her hangi bir yayıncı aracılığıyla yapmak isteyen şirketlere, bu görüntünün aktarılacağı şifreleme ve arşivleme işlemlerinin yapılacağı EGKS encoder cihazı hali hazırda TTNET Medianova işbirliği

tarafından toplantı salonuna getirilmektedir. Görüntü ve ses aktarımı dışarıya kapalı protokoller aracılığıyla gerçekleştirilmektedir¹⁸⁸.

C.Toplantının Başlaması

Toplantının ilan edilen saatinden 3 dakika önceden itibaren başlatılabilecektir. Toplantıya elektronik ortamda katılanlar haklarını fiziki katılanlarla eş zamanlı olarak kullanacaklarından toplantı başkanının ilgili gündemi salonda görüşmeye açması ile birlikte gündem elektronik ortamda da görüşmeye açılmalıdır¹⁸⁹.

Aynı anda toplantıyı kaydeden bir kamera da toplantı yerinde kayıt yapmaya başlar. Böylece toplantı izlenebilir hale gelir.

Toplantı başkanı EGKS'yi kullanmak için uzman bir kişiyi görevlendirebilecektir. Ancak bu kişinin EGKS yetkilisi olması gerekmektedir.

28.08.2012 tarih, 28395 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan yönetmeliğin 9.maddesine göre; toplantı fiziken ve elektronik olarak aynı anda açılır. Fiziki ortamda, elektronik ortamdan katılan pay sahiplerinin görüş iletebilmesi amacıyla makul bir süre beklenir. Bu süre uygulamada iki dakikadır.

Söz konusu görüşlerin değerlendirilmesi (okunması, cevaplanması vb.) başkan tarafından ilgili düzenlemeler çerçevesinde yapılır. Elektronik ortamda gelen sorunun okunmaması veya cevaplanmaması, fiziki katılımcının sorusunun cevaplanmaması veya haklarını kullandırılmaması ile aynı hukuki sonucu doğuracaktır.

Toplantı başkanı tarafından elektronik ve fiziki ortamda açılış yapılır ve elektronik genel kurul uygulaması ve oy kullanma biçimi hakkında açıklamada bulunulur. Gündemde bulunan maddelerin görüşülmesi ve görüşme sonrasında oylanmasının fiziki ve elektronik ortamda eş zamanlı olarak yapılacağı açıklanır. Elektronik oy sayımı düzenlemeleri saklı kalmak üzere toplantı salonunda fiziki olarak katılanların esas sözleşmede aksi kararlaştırılmamış ise açık ve el kaldırma usulü ile oy kullanmaları, red oyu kullanacak olanları red oyunu sözlü olarak beyan etmeleri istenir. 29.06.2013 tarih, 28692 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Tebliğine

¹⁸⁸ <https://egk.mkk.com.tr/egkweb/Sss.jsp,E-GENEL KURUL>-erişim tarihi : 20.11.2016.

göre¹⁹⁰ ; oy kullanma süresinin iki dakika olduğu, bu süre dolmadan tüm katılımcıların oyunu göndermiş olması halinde ise sürenin sonun beklenmesine gerek olmayacağı belirtilir. Elektronik ortamda tüm oylar geldikten sonra salondaki toplam kabul ve red oy durumu sisteme girileceği ve oylama sonucu sisteme bu şekilde giriş yapıldıktan sonra diğer gündem maddesinin görüşülmesine geçileceği açıklanır. Önergeler okunarak, oylama neticesine göre toplantı başkanı, oy toplama memuru ve genel kurul tutanak yazmanı seçilir. Ancak esas sözleşmede toplantı başkanının belirlenmesine ilişkin farklı bir düzenleme getirilmemiş ise toplantı genel kurulda seçilen başkan tarafından yürütülür. Toplantı başkanının pay sahibi olması şartı yoktur. Şirket genel kurulunun nasıl yürütüleceği, genel kurulun çalışma esasları şirket yönetim kurulunca hazırlanan iç yönerge ile belirlenir.

İç yönerge genel hatlarıyla yönetim kurulunun görevlerini, çalışma usulünü, varsa komite ve komisyonları, özel görevli olan kimseleri, üst yönetimle görevli olanları içeren ve tescili zorunlu olmayan belgedir. TTK md.367'e göre yönetim kurulu istem üzerine pay sahiplerini ve korunmaya değer menfaatlerini ikna edici bir biçimde ortaya koyan alacaklıları bu iç yönerge hakkında yazılı olarak bilgilendirir. Ancak 28 Kasım 2012 Tarihli, 28481 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan yönetmelik uyarınca iç yönergenin asgari şartları Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından düzenlenmiş olup, genel kurulun onayı ile yürürlüğe gireceği kabul edilmiştir. Anılan yönetmelik ile genel kurul işleyişine ilişkin kural ve esasları içeren iç yönerge tescil ve ilan edileceği düzenlenmiştir¹⁹¹. Yönetmelik ile düzenlenen tescil ve ilan zorunluluğunun, kanun hükmü arasında çelişki oluşturması bir yana iç yönergenin ilgili bölümü ile sınırlandırılmadığı sürece her türlü değişikliğin tescil ve ilan zorunluluğu söz konusu olacak dolayısıyla iç yönergede yapılacak her değişikliğin TTK md.31¹⁹² gereği tescil ve ilanı gerekecektir¹⁹³

¹⁹⁰ Bkz.<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler>, erişim tarihi 12.10.2016.

¹⁹¹ **Huysal**, Ayşegül Sezgin, **Karahan** Sami(Editor), Şirketler Hukuku, İstanbul, 2012, s.519.

¹⁹² TTK.Md.31/1: "Tescil edilmiş hususlarda meydana gelen her türlü değişiklik de tescil olunur".

¹⁹³ **Güney Akdağ**, Necla, Arslanlı Bilim Arşivi, 6552 sy Torba Kanun İle TTK md.371'e Eklenen 7.Fıkra İlişkin Değerlendirmeler,<http://arslanlibilimarsivi.com/sites/default/files/makale>. Erişim tarihi 11.12.2016.

D. Katılım ve Oy Kullanma

28.08.2012 tarih, 28395 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan, Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmeliğin 5/3. Fıkrasında düzenlendiği üzere; daha önce açıkladığımız üzere MKK tarafından kayden izlenen payları borsaya kote edilen şirketlerin yapacakları genel kurul toplantılarına elektronik ortamda katılma, temsilci tayin etme, öneride bulunma, görüş açıklama ve oy verme işlemleri MKK tarafından sağlanan EGKS üzerinden yapılır.

Başka bir anlatımla ortaklık paylarını temsilen senet basımının yapılmayarak bilgisayar ortamında MKK tarafından kayden tutulan ve payları kayden izlenen halka açık ortaklıkların genel kurullarına elektronik ortamda katılım MKK tarafından sağlanan elektronik ortam üzerinden gerçekleştirilebilir. Payları kayden izlenen halka açık ortaklıkların genel kurul toplantılarına, yönetim kurulunca MKK’ dan temin edilen pay sahipleri listesi alınarak oluşturulan hazır olunanlar listesinde adı yer alan pay sahipleri katılabilir. Kayden izlenmeyen ortaklıklarda ise katılma hakkı olan pay sahiplerinin tespitinde 6102 sayılı TTK hükümleri uygulanır¹⁹⁴.

Toplantıya elektronik ortamda temsilcileri aracılığı ile katılmak isteyen pay sahiplerinin bu tercihlerini EGKS üzerinden bildirmeleri zorunludur. Pay sahiplerinin elektronik ortamda genel kurul toplantısına katılabilecekleri bir ortaklıkta, temsilci aracılığı ile fiziken yapılan toplantıya katılmak arzusunda olan pay sahipleri maliki oldukları payların türüne göre öngörülen şekilde veya EGKS üzerinden temsilcilerini yetkilendirebilirler.Genel Kurula elektronik ortamda katılım, hak sahiplerinin veya temsilcilerinin güvenli elektronik imzaları ile EGKS’ye girmeleriyle gerçekleşir. Payları borsaya kote edilmiş ve MKK sistemine tabi anonim ortaklıklarda toplantı gününden bir gün önce saat 21:00’e kadar, pay sahiplerinin güvenli elektronik imzalarıyla EGKS’ye girerek; toplantıya temsilci aracılığı ile katılacaklarına ilişkin seçeneği işaretlemeleri ve temsilcilerinin kimliğini sisteme kaydettirmeleri gerekmektedir. EGKS üzerinden

¹⁹⁴ Altaş, Soner, s.110

temsilci yetkilendirme imkanı, TTK'nın pay sahibinin temsil hakkını güçlendiren ve teşvik eden amacıyla uyumlu bir araç olduğu değerlendirilmektedir¹⁹⁵.

Genel kurula katılabilecek kayden izlenen payların sahiplerine ilişkin liste, TTK'nın 417'nci maddenin 1'inci fıkrası uyarınca MKK' dan sağlanan “pay sahipleri çizelgesine” göre düzenlenmektedir. Hiçbir blokaja gerek kalmaksızın genel kurula katılımı mümkün kılan söz konusu uygulama ile birlikte pay sahiplerine ilişkin liste şirketin erişimine açılmaktadır¹⁹⁶.

Elektronik ortamda genel kurul toplantısına katılacak hak sahiplerine ve temsilcilerine ilişkin liste toplantı başlamadan önce EGKS'den alınır ve hazır bulunanlar listesinin oluşturulmasında kullanılır. Dolayısıyla öncelikle, temsil olunan kişinin, MKK tarafından sağlanacak pay sahipleri çizelgesi veya yönetim kurulunun hazırlamış olduğu genel kurula katılabilecekler listesinde yer alan kişilerden olup olmadığı incelenmelidir¹⁹⁷.

Oy kullanacak olan hak sahibi tüm hesaplarındaki payları veya bazı hesaplarındaki payları ile oy kullanabilir ve oy isteğe bağlı olarak kaydedilir.

Oy bir kez kullanılabilir. Gönderilen oy değiştirilemez. İlgili gündeme ilişkin kullanılacak oy daha önce EGKS'ye kaydedilmiş ise ve değişiklik yoksa “kayıtlı oyları ilet” butonuna basılarak oylamaya katılınır. Vaki olacak ise ret oyundan önce muhalefet beyanı yazılarak gönderilir. Ancak gündem ile ilgili otomatik oy iletme seçeneğinin işaretlenmesiyle birlikte ortaya çıkabilecek sorunlar karşısında pay sahiplerine, ilk aşamada oyların otomatik iletilmesi talimatı vermiş olsalar dahi genel kurul sırasında tek tuşla manuel oy verme kolaylığı sağlanmalıdır.

Yeni Ticaret Kanunumuz ile pay sahibinin oy hakkını payların toplam itibari değeriyle orantılı olarak kullanılacağı hükme bağlanmıştır. Bu çerçevede toplantıya fiziken katılanların kullandığı toplam kabul oylarının itibari değeri ve toplam ret oylarının itibari değeri sisteme girilecektir¹⁹⁸.

¹⁹⁵ **Karamanhoğlu**, Argun, Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Genel Kurul Toplantısında Temsili, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2016,s.258. vd.

¹⁹⁶ Bkz. İş ve İşlem Kuralları,2013,<http://www.mkk.com.tr>, erişim tarihi:22.11.2016.

¹⁹⁷ **Karamanhoğlu**, s. 299.

¹⁹⁸ <https://egk.mkk.com.tr/egkweb/Sss.jsp,E-GENEL KURUL>-erişim tarihi : 20.11.2016.

EGKS Yönetmeliğinin 11. maddesi düzenlemesine göre, genel kurul toplantılarına elektronik ortamda katılanlar, toplantı başkanının ilgili gündem maddesine ilişkin oylamaya geçildiğini bildirmesinden sonra, oylarını EGKS üzerinden kullanır.

Toplantıya katılan pay sahiplerinin görüş belirtme ve öneride bulunma hakkı mevcuttur. EGKS Tebliği md.6 hükmüne göre toplantıya elektronik ortamda katılan hak sahibi, görüşülmekte olan gündem maddesine ilişkin yazılı olmak suretiyle en fazla ki adet görüş iletebilir. Her gündem maddesinin toplantı başkanının oylamaya geçildiğini bildirmesinden sonra ayrı ayrı oylanması zorunludur.

Hak sahibi veya temsilci ilgili gündem maddesine ilişkin olarak verdiği oyu değiştiremez. Oylama sonucu, EGKS üzerinden toplantı başkanına iletilir. Toplantı başkanı bu sonucu ve varsa elektronik ortamda gönderilen muhalefet beyanını tutanağa işletir.

Halka açık anonim ortaklıklarda pay sahiplerinin genel kurullara olan ilgisizliği nedeniyle az pay oranı ile kontrolü ele geçirme durumu karşısında, pay sahiplerinin elektronik ortamda genel kurullara asaleten veya vekâleten katılımlarının sağlanması zorunluluğu getirilmiştir¹⁹⁹.

SerPK' nun m. 30/4. fıkrasına göre, halka açık ortaklıkların genel kurullarında oy kullanma hakkına sahip olanlar, bu haklarını vekil tayin ettikleri kişiler aracılığıyla da kullanabilirler.

Ancak payları kayden izlenmeyen halka açık ortaklıklarda hamiline yazılı payların zilyetliğinin devri veya bunlara mutasarrıf olduğunu gösteren belgelerin temlik yoluyla da, genel hükümler çerçevesinde oy kullanabilirler.

Kanun koyucu tarafından esasen halka açık şirketler düşünülerek öngörülen TTK md. 428 hükmünü “organın temsilcisi, bağımsız temsilci ve kurumsal temsilci” halka açık şirketlere uygulanmayacağı yönünde düzenlenmiştir.

Uygulamada genel kurul çağrısı yayınlanmadan 45 gün önce pay sahiplerini, önerdikleri kurumsal temsilcilerin kimliklerini ve bunlara ulaşılacak adres ve

¹⁹⁹ **Paslı, A/ Yarahı** ,Levent, Erns t& Young, Hangi Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Kurumsal Temsilci Çağrısı Yapılmalı, 2013, <http://dünya.com.22.11.2016>.

elektronik posta adresi ile telefon ve telefaks numaralarını ortaklığa bildirmeye çağırma şeklindeki yükümlülük halka açık ortaklıklar açısından, genel kurulların planlanması açısından ciddi sorunlar çıkmasına neden olmuş ve müdahalelerle durum daha da karışık bir hal aldığı için kanun açıkça bu hükmün halka açık ortaklıklara uygulanmayacağını ifade etmiştir. SerPK m.30/4.fikrasının düzenlenme ve öngörülme sebebi hakkında madde gerekçesinde bir açıklık yoktur. *Tekinalp/ Çamoğlu*, SerPK md. 30, f.4 hükmünün halka açık anonim ortaklıklar hakkında değil de, sadece sermaye piyasası kurumları için geçerli olacağını kabulün amaca uygun düşeceği görüşündedirler²⁰⁰.

TTK 1527. maddesi hükmü gerekçesine göre de; pay senetleri borsada işlem gören anonim şirketler açısından, en büyük sorun yönetsel anlamda yaşanan güç boşluğudur. Halk pay sahiplerinin genel kurullara katılımı yetersiz kalabilmektedir. Çevrimiçi genel kurullar, bu soruna önemli bir katkı sağlayacak ve halka açık anonim şirketlerin daha şeffaf bir şekilde yönetilmelerine hizmet edecektir.

SerPK’ nun md. 30 hükmüne göre; nama veya hamiline olup da kayden izlenen halka açık anonim ortaklıklarda ise pay sahiplerinin genel kurul öncesinde MKK tarafından hazırlanan pay sahipleri cetvelinde yer almaları gerekmektedir. Pay sahiplerinin kimlik göstererek katılabilmesi öngörülmüştür. TTK md. 417, f.2. hükmünde ise, toplantının yapılmasına ilişkin hazır bulunanların listesinde senede bağlanmamış bulunan veya nama yazılı olan paylar ile ilmuhaber sahipleri için pay defteri kayıtlarını, hamiline yazılı pay senetleri bakımından da giriş kartı alanlar yönetim kurulunca dikkate alınır.

SerPK’nın “Sermaye piyasası araçlarının kaydileştirilmesi” kenar başlıklı 13 üncü maddesi hükmünde; kayıtların aracı kuruluşlar ile tutulması zorunlu görülmemiştir. Sadece söz konusu maddenin üçüncü fıkrasında “Kaydi sermaye piyasası araçlarına ilişkin haklar, MKK tarafından izlenir. Kayıtlar, MKK tarafından oluşturulan elektronik ortamda, bu kuruluşun üyelerince tutulur” denilmektedir. TTK md. 496 hükmüne göre; MKK’ya, borsaya kote edilmiş payların devri durumunda devreden kimliğini ve satılan payların sayısını anonim ortaklığa bildirme ve ayrıca anonim ortaklığın da bu bilgilere teknik erişiminin sağlanması yükümlülüğü getirildiği için, 6362 sayılı

²⁰⁰ *Tekinalp /Çamoğlu*, s.19.

Kanun’da kayıtların aracı kuruluşlar itibariyle de tutulacağıının öngörülmemiş olması bir eksiklik oluşturmaz.

TTK md. 496 hükmü gerekçesinde “... hükmün amacı, açıkça belirtildiği gibi, derhal bildirim gerektirir” denilmiş olsa da, açıklanan yasal düzenlemede bildirimin “derhal” yapılacağına ilişkin bir ifade yer almamaktadır²⁰¹.

Yine SerPK md. 30, f. 1’e göre, halka açık ortaklık genel kuruluna katılma ve oy kullanma hakkı, pay sahibinin paylarını herhangi bir kuruluş nezdinde depo etmesi şartına bağlanamaz. TTK 415/4 maddesine göre de toplantıya katılım ve oy kullanma hakkı, pay sahiplerinin paylarını herhangi bir kuruluş nezdinde depo etmesi şartına bağlanamayacağı şeklinde hüküm altına alınmıştır.

Görüldüğü üzere SerPK’nun 30. maddesi hükmü ile halka açık ortaklıklarda toplantıya katılım ve oy kullanmada TTK’nun md. 415, f.4 hükmü arasında paralellik bulunmaktadır. Ayrıca belirtmelidir ki; SerPK, TTK’ nın imtiyazlı paylar sistemine halka açık anonim ortaklıklar bakımından farklı bir düzenleme getirmiştir. SerPK ’da öngörülen şartlar altında oy hakkına ve yönetim kurulunda temsil edilmeye ilişkin imtiyazları kaldırabilecektir. Ancak bu durumda söz konusu imtiyazın yönetim kurulunda temsil ile ilgisi bulunmadığı, pay grupları tarafından gösterilen ve yönetim kuruluna seçilen adayların pay gruplarını temsil etmedikleri güçlü gerekçelerle savunulabilir²⁰².

SerPK halka açık anonim ortaklıklarda, oyda imtiyazın SPK kararıyla kalkacağı hali öngörmüştür. SerPK md. 28 hükmüne göre, kurulun belirlediği esaslar çerçevesinde, faaliyetlerinin makul ve zorunlu kıldığı haller saklı kalmak kaydıyla, mevzuata uygun olarak hazırlanmış finansal tablolarına göre üst üste beş yıl dönem zararı eden halka açık ortaklıklarda oy hakkına ilişkin imtiyazlar kurul kararı ile kalkar. Söz konusu imtiyazlı payların kamu kurum ve kuruluşlarına ait olması halinde bu hüküm uygulanmaz²⁰³.

Yönetim kontrolünü sağlayan payların veya oy haklarının iktisap edilmesi halinde diğer ortakların paylarını satın almak üzere teklif yapılması zorunludur. Pay sahibinin

²⁰¹ Narbay, EÜHFD, C. XVI, S. 3–4 (2012), s.236.

²⁰² Tekinalp /Çamoğlu s.17-18.

²⁰³ Tekinalp, s.372.

bulundurduğu pay nedeniyle hak ve borçlara sahip olması zorunlu pay alım teklifi açısından da oldukça önemlidir. Pay alım teklifi zorunluluğunun muhatabı konumunda yer alan küçük yatırımcı, hedef ortaklıkta pay sahibi olduğu için Kanun tarafından koruma altına alınmaktadır. Zira olası bir yönetim kontrolü değişikliğinden etkilenecek olanlar, pay alım teklifi zorunluluğunun doğduğu anda hedef ortaklıkta pay sahibi olan yatırımcılardır. Pay üzerinde intifa hakkı tesis etmek suretiyle yönetim kontrolün sağlayacak ölçüde oy hakkına sahip olan kişi pay alım teklifi zorunluluğu altına girmiş olmaktadır.

TTK md. 360/ 4'e göre, genel kurulda oy hakkı intifa hakkı sahibine aittir. Ancak intifa hakkı sahibi oy kullanırken, payın malikinin menfaatlerini de gözetmek zorundadır. Bu durumda, kendi adına genel kurula katılarak, kendisinin ve pay malikinin menfaatleri doğrultusunda oy kullanmak suretiyle bankanın yönetiminde etkili olan kişinin kim olduğunun incelenmesi gerekir. İzin zorunluluğu bundan kaynaklanmaktadır²⁰⁴.

Oy hakkının payın malikinde kalacağı kararlaştırılmış ise bu durumda intifa hakkı sahibi TTK md.432.f.2.kapsamında zorunlu pay alım teklifinde bulunma yükümlülüğü altında olmaz.TTK md.427,f.2 hükmüne göre “Hamiline yazılı pay senedini, rehin, hapis hakkı, saklama sözleşmesi veya kullanım ödöncü sözleşmesi ve benzeri sözleşmeler sebebiyle elde bulunduran kimse, pay sahipliği haklarını, ancak pay sahibi tarafından özel bir yazılı belge ile yetkilendirmiş ise kullanabilir.Rehinli alacaklı oy hakkına sahip olmadığından pay alım teklifi zorunluluğu doğurmaz. Sadece bir defaya mahsus olarak, genel kurulda finansal tabloların onaylanması, yönetim kurulu üyelerinin ücretlerinin ve huzur haklarına yönelik karar verilmesi, yönetim kurulu üyelerinin ibrası, yönetim kurulu üyeleri hakkında sorumluluk davası açılmasına karar verilmesi gibi münferit kararlarda oy kullanılmasına yönelik oy sözleşmeleri nedeniyle yönetim kontrolünün elde edildiğinden bahsedilmeyecektir²⁰⁵.

²⁰⁴ **Battal**, s.130.

²⁰⁵ **Türkyılmaz**, İsmail, Sermaye Piyasası Hukukunda Pay Alım Teklifi Zorunluluğu, XII Levha Yayınları, İstanbul, 2015, s.40 ve 59.

²⁰⁶ **Coştan**, Hülya, Yeni Türk Ticaret Kanunu'na Göre Birleşme, Bölünme ve Tür Değişirme Kararları,

E.Toplantı ve Karar Yeter Sayıları

Yasal düzenlemeye göre ortaklık merkezinin yurt dışına taşınması ile bilanço zararlarının kapatılması için yükümlülük ve ikincil yükümlülük oluşturan kararlar istisna olmak üzere, SerPK’ da veya esas sözleşmelerinde açıkça oran belirtmek suretiyle daha ağır nisaplar öngörülmediği takdirde TTK’ nun 418. maddesi uygulanır. Yani kurulun toplanabilmesi için şirket sermayesinin en az dörtte birini (yüzdeyirmibeşini) temsil eden pay sahiplerinin veya temsilcilerinin hazır bulunması gerekir. SerPK’da, TTK’da veya esas sözleşmede daha ağır bir nisap öngörülmüş ise bu nisap uygulanır. Nisap sağlanamaması halinde, ikinci toplantıda nisap aranmaz. Genel olarak toplantıda hazır bulunanların oy çokluğu ile karar alınır.

Halka açık anonim şirketlerde; yeni pay alma haklarının kısıtlanmasına, kayıtlı sermaye siteminde yönetim kuruluna yeni pay alma haklarını kısıtlama yetkisinin verilmesine, sermaye azaltımına ve SerPK’ nun önemli nitelikte işlem sayıldıkları belirtilen birleşme, bölünme, işlemlerine taraf olması, tür değiştirme veya sona erme kararı alması, mal varlığının tümünü veya önemli bir bölümünü devretmesi veya üzerinde bir ayni hak tesis etmesi veya kiralaması, faaliyet konusunu tümüyle veya önemli ölçüde değiştirmesi, imtiyaz öngörmesi veya mevcut imtiyazların kapsam ve konusunu değiştirmesi, borsa kotundan çıkılması kararları daha ağır nisap öngörülmemiş ise katılan oyları temsil eden payların üçte ikisinin olumlu oy vermesi şarttır. Sermayeyi temsil eden payların en az yarısının hazır bulunması halinde esas sözleşmede daha ağır nisap öngörülmemiş ise toplantıya katılan payların çoğunluğu karar almaya yeterlidir.

SerPK m.29 hükmüne göre bu nisaplar esas sözleşme ile hafifletilemez.

SerPK md. 29, f.3 hükmüne göre; halka açık ortaklıkların genel kurul toplantılarında, ortaklık merkezinin yurt dışına taşınması ile bilanço zararlarının kapatılması için yükümlülük ve ikincil yükümlülük koyan kararlar hariç olmak üzere, bu kanunda veya esas sözleşmelerinde açıkça oran belirtmek suretiyle daha ağır nisaplar öngörülmediği takdirde, TTK’ nun 418 inci maddesi uygulanır. Esas sözleşmelerde, TTK’ daki

hükümün içeriği yazılmaksızın yalnızca 6102 sayılı Kanuna veya ilgili madde numarasına atıf yapılmış olması aksine hüküm sayılmaz, altıncı fıkra hükmü saklıdır.

Görüldüğü üzere, genel kurullarda olağan nisap uygulanmakla birlikte, belirli işlemler için nisaplar ağırlaştırılmıştır.

TTK md. 473, f.3 uyarınca anonim şirkette sermayenin azaltılmasına ilişkin kararın, sermayenin en az yüzde yetmiş beşini oluşturan payların sahiplerinin veya temsilcilerinin olumlu oylarıyla alınması gerekmektedir. Ancak TTK md.162 de, md. 473'ün uygulanmayacağı belirtildiği için oranların korunduğu bölünmede, anonim şirketin sermayesinin azaltılabilmesi için, esas sermayenin çoğunluğunu temsil etmesi şartıyla genel kurulda mevcut oyların dörtte üçüyle karar alınması yeterli görülmüştür. Sermaye artırımı veya azatımı için esas sözleşmede daha ağır bir nisabın öngörüldüğü hallerde, yeniden yapılanma kararları için öngörülen nisaplarla karar alınmasına gerek olup olmadığı açık değildir.

Coştan' a göre böyle durumlarda yeniden yapılanma kararına ilişkin hükümler yoluyla esas sözleşmenin artırım / azatım kararı için öngördüğü nisapların dolanılmasının engellenmesi için sermaye azatımı / artırımı kararı için gerekli nisaplarla da karar alınmalıdır ²⁰⁶.

Önemli işlemlere ilişkin alınan genel kurul kararların muhalefet eden ortaklara, paylarını ortaklığa satarak ayrılma hakkı tanınmıştır. Halka açık ortaklık söz konusu payları önemli nitelikteki işlemin kamuya açıklandığı tarihten otuz gün içinde borsada oluşan ağırlıklı ortalama fiyatların ortalamasında satın almakla yükümlü olacaktır.

Pay alım teklifi sonucunda veya birlikte hareket etmek de dahil olmak üzere bir ortağın sahip olduğu payların halka açık ortaklığın oy haklarının kurulca belirlenen oranına veya daha fazlasına ulaşması durumunda azınlıkta kalan pay sahipleri açısından satma hakkı doğmaktadır. SPK'nın Seri :IV, No:63 sayılı Kurumsal Yönetim İlkelerinin Belirlenmesine ve Uygulanmasına İlişkin Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliği

²⁰⁶ **Coştan**, Hülya, Yeni Türk Ticaret Kanunu'na Göre Birleşme, Bölünme ve Tür Değişikliği Kararları, Seçkin Hukuk, 2013, s.129-130.

ile önemli nitelikteki işlemlere ilişkin genel kurul kararları alınırken, SerPK'nun 29/6 maddesi hükmünün uygulanacağı ilkelere eklenmiştir²⁰⁷.

İleride kurulacak veya halihazırda kurulu bulunan veya belirli sermayeli yatırım ortaklıklarının, sonradan ana sözleşme değişikliği ile değişken sermayeli yatırım ortaklıklarına dönüşmeleri mümkündür. Ancak bu konuda detaylı düzenleme yapma yetkisi SerPK md. 50, f. 5'de Sermaye Piyasası Kuruluna verilmiştir. Buna göre, dönüşüm prosedürüne, dönüşüme ilişkin genel kurul toplantı ve karar nisaplarına, dönüşüm nedeniyle ortaklara pay alım teklifi yapılmasına ve teklif fiyatının belirlenmesine, mevcut ortakların hak ve yükümlülüklerinin korunmasına ve diğer hususlara ilişkin esaslar SPK tarafından belirlenecektir²⁰⁸.

SerPK md. 18 hükmüne göre, imtiyazlı payların varlığı hâlinde bu madde kapsamında yapılacak esas sözleşme değişikliğine ilişkin genel kurul kararları, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunca TTK' nun 454 üncü maddesindeki esaslara göre onaylanır. Şu kadar ki, ortaklıkların kayıtlı sermaye tavanı dâhilindeki sermaye artırımlarında ayrıca imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu kararı aranmaz.

Kayıtlı sermaye sisteminde esas sözleşme değişikliğine ilişkin genel kurul kararlarının, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunca TTK md.454 hükmü uyarınca onaylanması konusunda halka açık anonim ortaklıklar ile halka açık olmayan anonim ortaklıklar arasında önemli bir farklılık, yönetim kurulunun sermaye artırımı kararları açısından yaratılmıştır; TTK md.454 f.1 hükmüne göre bu kararlar imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun onayına tabi iken, SerPK'da yer alan md.18/4 hükmü ile getirilen açık düzenleme nedeniyle bu pay sahiplerinin onayından muaf tutulmuştur. TTK'da halka açık olmayan anonim ortaklıklar açısından yönetim kurulunun sermaye artırımı kararlarının da imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun onayına tabi tutulmuş olması, kayıtlı sermaye sisteminin amacını göz ardı edildiğini göstermektedir. TTK ile imtiyazlı pay sahiplerinin hakları zaten genişletilmiş olduğundan, pay sahiplerini aşırı koruyucu bir düzenleme olup, ortaklığın ekonomik koşullara ayak uydurulmasını engelleyici

²⁰⁷ Bkz.22.2.2013 tarih, 28567 sayılı Resmi Gazete

²⁰⁸ **Ertan**, Nomer,Fusun, Kolektif Yatırım Kuruluşları , s.141.

mahiyettedir. Üstelik ortaklığın halka açık olup olmaması imtiyazlı pay sahiplerinin farklı esaslara göre korunması için haklı neden oluşturmaz²⁰⁹.

F.Toplantı Tutanağı

28.08.2012 tarih, 28395 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan, anonim şirketlerde elektronik ortamda yapılacak genel kurullara ilişkin yönetmeliğin 26. maddesi; “ genel kurul toplantısında yapılan görüşmeler ve alınan kararlar, toplantı başkanlığı tarafından tutanağa yazılır.

Genel kurul tutanağı, toplantı mahallinde ve toplantı sırasında en az iki nüsha olarak düzenlenir.

Yönetmelik hükmüne göre; tutanak, toplantı başkanlığı ve bakanlık temsilcisinin katılması gereken toplantılarda bakanlık temsilcisi tarafından imzalanır. Tek pay sahipli şirketlerde toplantıda hazır bulunan pay sahibinin veya temsilcisinin de toplantı tutanağını imzalaması zorunludur. Tutanakta şirketin unvanının, toplantı tarihinin ve yerinin, şirketin toplam sermayesinin ve pay adedinin, toplantıda hazır bulunan pay sahiplerinin veya temsilcilerinin sahip oldukları pay sayılarının toplamı ve grupları ile paylarının itibari değerlerinin toplamı gösterilmek suretiyle toplantı nisabı, genel kurulda sorulan soruların ve verilen cevapların, alınan her karar için kullanılmış olumlu ve olumsuz oy sayılarının, bakanlık temsilcisi bulunmakta ise bunların ad ve soyadları ile görevlendirme yazısının tarih ve sayısının, çağrıya dayalı toplantı yapılıyorsa çağrının ne surette yapıldığının; çağrısız toplantı yapılıyorsa bu durumun belirtilmesi zorunludur. Toplantıda alınan kararlar, hiçbir tereddütte yer vermeyecek şekilde, olumlu ve olumsuz oyların toplamı da gösterilmek suretiyle tutanakta belirtilir. Toplantıda alınan kararlara muhalif kalarak, muhalefet şerhi yazmak isteyenlerin şerhleri tutanağa yazılır veya yazılı olarak verilen muhalefet şerhleri tutanağa eklenir.

Tutanağa şerh koyan pay sahibinin adı ve soyadı yazılarak, muhalefet şerhinin ekli olduğu belirtilir. Tutanağa eklenen muhalefet şerhi de toplantı başkanı ve bakanlık temsilcisi bulunan toplantılarda bakanlık temsilcisi tarafından imzalanır” şeklinde düzenlenmiştir.

²⁰⁹ **Cenkci**, Esra, Kayıtlı Sermaye Sistemi, Onİki Levha Yayıncılık, Kasım 2015,İstanbul, s.28. ve 31.

5.Toplantı Sonrası İşlemler

Gündem maddeleri oylanıp, kararlar alındıktan ve dilek ile temenniler bölümü geçtikten sonra EGKS’de “oturumu bitir” butonu aracılığı ile toplantı başkanı tarafından tamamlanır. Fiziki ortamdaki katılımcıların ise yüzüne karşı toplantı tamamlanarak sonlandırılır. Sonlandırma işlemi her iki ortamda eş zamanlı olarak gerçekleştirilir.

Bakanlık temsilcisinin ve toplantı başkanının kimlik bilgileri sisteme girilir. Başka bir bilgisayarda hazırlanan toplantı tutanağı imzalandıktan sonra taranarak EGKS’ye yüklenir. EGKS tarafından genel kurul kamera kayıtları ile birlikte arşivlenir. EGKS üzerinden tescile gönderme işlemi için MERSİS sistemi başlatılmıştır. Merkezi Sicil Kayıt Sistemi (MERSİS), T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından yürütülen ve kamu kurumlarının tüzel kişiliklerle ilgili ihtiyacı olan bilgilerin tek noktadan sunulmasını, sisteme dahil kişiliklere ait bilgilerin ortak anahtar bir numara ile bir sistemde birleştirilmesini sağlayan ve sistemde tutulan şirket bilgilerinin uluslararası standartlara uyumlu hale getirilmesini amaçlayan bir projedir.

“ MERSİS” Projesi ile yeni şirket kurulumu, bilgi güncelleme, şirket birleştirme, unvan değişikliği, iflas başvuruları, genel kurul bildirimlerinin yapılması, onaylanması, arşivlenmesi, çeşitli lisans başvuruları, mali destek ve teşvik başvuruları, çalışan SGK kayıtları vergi beyan ve ödemeleri online ortamda yapılabilecektir. Ayrıca, şirketlerin yaşam süreçleri içinde faaliyetlerini sürdürebilmeleri amacıyla çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarından aldıkları veya almaları muhtemel tescil, izin, patent ve belge işlemleri de kapsama dahil edilecektir.

Söz konusu proje ile sermaye şirketlerinin genel kurul işlemlerinin güvenli elektronik imza ile çevrimiçi yapılmasına ilişkin entegrasyonun sağlanması hedeflenmiştir. Yine bu çerçevede uygulamada, bu işlemlerin dayanağı olan belgelerin de aynı usulle elektronik ortamda düzenlenmesi ve şirket namına imza yetkisini haiz kişilerin, kendi adlarına oluşturulan güvenli elektronik imzayla şirket namına elektronik imza ile işlem yapabilmesine olanak sağlanmaktadır.

Mersis sistemi projesi ile kamu kurumlarının veri ihtiyacının karşılanması ve karşılıklı elektronik ortamda veri paylaşımının sağlanması amacıyla tüzel kişiliklere ait verilerin yanında, merkezi bir sicil sistemi oluşturulması amacıyla hizmet etmek üzere 24.12.2008

tarihi itibariyle Merkezi Tüzel Kişilik Bilgi Sistemi Projesi, 10.08.2010 tarihi itibariyle de "Çevrimiçi Şirket İşlemlerinin Merkezi Tüzel Kişilik Bilgi Sistemi Projesi Entegrasyonu" çalışmaları tamamlanmıştır.

Sistem, 19.04.2010 tarihi itibariyle Mersin Ticaret Sicil Müdürlüğü'nde hizmete alınmıştır. 08.10.2010 tarihinde de her iki projenin birleştirilmesi ile Merkezi Sicil Kayıt Sistemi "MERSİS" adını almıştır.

İnternet kullanımında kat edilen mesafe dikkate alındığında ticaret sicilinin elektronik ortamda tutulmasıyla birlikte sicilin önemli fonksiyonlarından birisi olan aleniyete büyük katkı sağlanmıştır. Önemli olan hususlardan biri de ticari hayattaki gelişmelerle ilgili olan kimselere Türkiye genelinde sicil kayıtlarına özgü Ticaret Sicil Gazetesini incelemekten veya ticaret sicilinin tutulduğu müdürlüğe bizzat gitmeden bilgi sahibi olma olanağı elde edecek olmasıdır. Bürokrasinin azalması, arşivlerin daha kolay ve sağlıklı tutulabilecek olması ve kağıt kullanımından tasarruf edilebilecek olması da dikkate alınması gereken yararlarıdır. Yeni şirket kurulumu, bilgi güncelleme, şirket birleştirme, unvan değişikliği, iflas başvurusu ve genel kurul bildiriminin elektronik ortamda yapılabilir, onaylanabilir ve arşivlenebilir olması sicilin elektronik ortamda tutulmasının yararlarının geniş olduğunu göstermektedir. Ayrıca yabancı yatırımcılar açısından da teknolojik gelişmelere uyum sağlayan bir sistem sayesinde hızla ve kolayca ulaşılan bilgi onların yatırım kararlarını etkileyecek bu durum ticaretin ve dolayısıyla ekonominin gelişimine büyük katkı sağlayacağı kuşkusuzdur.

Ticaret siciline kayıt ve bu kaydın ilanı, üçüncü kişilerin korunması bakımından önemli görevler üstlenmektedir. Tescil ve ilan edilmiş hususların üçüncü kişiler tarafından bilinmediğinin ileri sürülememesi (sicilin olumlu etkisi) veya sicile kaydı gerekli olduğu halde tescil edilmeyen bir hususun üçüncü kişilerce bilinmeyeceği hususu (sicilin olumsuz etkisi) sicilin dış etkilerini oluşturur. Tescil ve ilanının üçüncü kişilere etkisi başlığını taşıyan TTK' nın md.36,f.3 ve f.4 hükümleri sicilin dış etkilerini düzenlemektedir. Buna göre: üçüncü kişilerin, kendilerine karşı sonuç doğurmaya başlayan sicil kayıtlarını bilmediklerine ilişkin iddiaları dinlenmez.

Tescili zorunlu olduğu halde tescil edilmemiş veya tescil edilip de ilanı zorunlu iken ilan olunmamış bir husus, ancak bunu bildikleri veya bilmeleri gerektiği ispat edildiği takdirde, üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilir ²¹⁰.

Bu işlemlerin, “mersis.gumrukticaret.gov.tr” internet adresi üzerinden elektronik ortamda yapılabilmesi için işlem yapacak kişi veya kişilerin (bu kişi gerçek kişi ise kendisinin, şirket ise temsil yetkisine haiz kişilerin) elektronik imzaya sahip olmaları gerekmektedir.

Toplantı bitiminde genel kurul toplantı tutanağı, hazırun cetveli ve gündem bakanlık komiserine verilir. Diğer bir nüshası SPK’ya sunulur. Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP) Tebliği md. 34. uyarınca, MKK tarafından “KAP üyeliğine ve KAP’a bildirim gönderimine ilişkin usul ve esaslar yönergesi düzenlenmiş olup, bu yönergeye göre 17.03.2014 tarihinden itibaren KAP’ın işletimini devralan MKK tarafından kamuya açık tutulacak ve talep edenlere verilecek bilgi ve verilere ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir. Şirketlerin bu doğrultuda EGKS ile KAP işbirliği sayesinde KAP’ta yayınlanmak zorunda oldukları ilanlara ilişkin işlemleri MKK ve elektronik platformu sayesinde gerçekleştirebilmesi mümkün hale gelmiştir²¹¹.

Bu kapsamda genel kurul tutanakları ve hazırun cetvelleri elektronik ortamda imzalanarak KAP’ a gönderilmektedir.

Genel kurul kararlarının icrası da genel kurulun devredilemez görev ve yetkilerinden olup, bununla kastedilen, yönetim kurulunun genel kurul kararlarını bizzat icra etmesi değil, bunların icrasının sağlanmasından sorumlu olmasıdır. Başka bir anlatımla, yönetim kurulunun genel kurul kararlarının icrası konusunda talimat vermesi ve icrasının gözetiminde yapılması beklenir ²¹².

Genel Kurul sonrasında yönetim kurulu tescil ve ilana tabi hususları kayıtlı bulunduğu ticaret sicilinde tescil ve ilan ettirir. Tutanak aynı zamanda şirketin internet sitesinde de

²¹⁰ <http://www.ito.org.tr/itoyayin/0025464.pdf>, **Akdağ Güney**, Necla, Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Avrupa

Birliği Mevzuatı Çerçevesinde Ticaret Sicili, s.40.-59., İstanbul, 2011.

²¹¹ **Turgut**, s.158-159.

²¹² **Akdağ Güney**, Necla, Anonim Şirket Yönetim Kurulu, s.152.

ilan edilir. *Moroğlu*, gerekli ilanın yapılmaması yaptırımını, bir askıda hükümsüzlük hali olarak nitelendirmektedir²¹³.

Kaydileştirilen Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin Kayıtların Tutulmasının Usul ve Esasları Hakkında Tebliğin (II-13.1) “Hak Sahiplerinin Bilgilendirilmesi” başlıklı 33 üncü maddesinde; “hak sahiplerine, ilgili üye ve/veya MKK tarafından, MKK’da kendileri adına tutulan kayıtlara ilişkin bilgi verilebilir” hükmü yer almaktadır. “Merkezi Kayıt Kuruluşu’nun Kuruluş, Faaliyet, Çalışma ve Denetim Esasları Hakkında Yönetmelik”in “Hak Sahiplerinin İhraççılar Tarafından Bilgilendirilmesi” başlıklı 36 ncı maddesinde de “MKK’ nın belirleyeceği usul ve esaslar çerçevesinde, hak sahiplerine ihraççılar tarafından ihraççının kendisi veya ihraç ettiği sermaye piyasası araçlarına ilişkin olarak bilgi verilebilir.” denilerek benzer bir hükme yer verilmiştir. Bu durumda hak sahiplerinin (yatırımcı) ihraççı veya ihraç edilen sermaye piyasası araçlarına ilişkin bilgilendirmede bulunulmasına ilişkin usul ve esaslar belirlenmiş olup, genel kurul kararları hakkında da bilgi talebi de bu kapsamda değerlendirilebilecektir ²¹⁴.

MKK sisteminde genel kurul öncesi ve sonrası ilgili bilgi ve belgelere, genel kurul sonrasında toplantı tutanaklarına, oylama sonuçlarına, katılanlara ilişkin bilgilere ulaşılabilmesinde mevcut uygulamada yaşanan sorunların aşılabilmesini teminen EGKS, tüm paydaşların fayda sağlayacağı bilgilendirme ve raporlama özelliğiyle tasarlanmıştır. EGKS üzerinden şirketin incelemeye sunduğu tüm belgeler, genel kurula katılanlar ve pay oranları, her bir gündem için kullanılan oylara ilişkin ayrıntılar ve bir bütün olarak toplantı sonucu tüm paydaşların her zaman erişebileceği şekilde alınabilmekte ve bunlar çeşitli kriterlerle raporlanabilmektedir. Özellikle genel kurula ilişkin tüm bu bilgilerin değişmezliği EGKS tarafından sağlanmaktadır. Paydaşlar tarafından ihtiyaç duyulan raporlar EGKS tarafından üretilerek ilgililerin bilgisine sunulacaktır.

Genel kurula ilişkin olarak EGKS’ de yapılan tüm işlemler, EGKS’ye eklenen tüm belgeler 20 yıl süreyle EGKS’de değiştirilemez biçimde arşivlenecektir. Tüm paydaşlar

²¹³ *Moroğlu*, Hükümsüzlük, s.34.

²¹⁴ <https://www.mkk.com.tr/genel-mektup/707>, erişim tarihi:11.12.2016.

ihtiyaç duyduklarında bu arşivde yer alan kendileri ile ilgili belge ve bilgilere erişebilecektir.

6. Sermaye Piyasası Kurulu’nun İptal Davası Açma Hakkı

TTK m.445’e göre, toplantıda hazır bulunup da karara olumsuz oy veren ve muhalefetini tutanağa geçirten hukuka aykırılıkların genel kurul kararının alınmasında etkili olduğu ileri sürülen pay sahipleri, yönetim kurulu, kararların yerine getirilmesi kişisel sorumluluğuna neden olacak ise yönetim kurulu üyelerinden her biri, kanun veya esas sözleşme hükümlerine ve özellikle dürüstlük kuralına aykırı olan genel kurul aleyhine karar tarihinden itibaren üç ay içinde şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinde iptal davası açabilirler.

Yeni SerPK md.23 hükmüne göre, kurul, önemli nitelikte işlemleri önemlilik ölçüsü de dahil olmak üzere bu nitelikteki işlemlerde bulunabilmesi veya kararların alınabilmesi için uyulması zorunlu usul ve esasları belirlemeye yetkilidir. Bu durumda SPK yasal düzenlemede belirtilen zorunluluklara uyulmaksızın gerçekleştirilen işlemlerin ortadan kaldırılmasına yönelik kurul kararının tebliğinden itibaren 30 gün içinde işlem öncesi durumun aynen sağlanmaması halinde idari para cezası verebilir ve bu işlemlerin iptali için TTK’nun genel kurul kararlarının iptaline ilişkin hükümleri çerçevesinde dava açabilir. SerPK md. 23’ün gerekçesinde; halka açık ortaklıkların önemli nitelikteki işlemleri sayılmış ve söz konusu işlemlerde uyulacak usûl ve esasları belirleme yetkisi SPK’ya verilmiştir. Diğer taraftan, önemli nitelikteki işlemler gerçekleştirilirken SPK tarafından belirlenen esaslara uyulmaması durumunda SPK’ya idari para cezasının yanı sıra işlemin iptalini isteme ve telafi edici tedbirler alma yetkileri verilmiş ve böylece Kurul’un yaptırım gücü artırılarak yatırımcıların daha etkin bir şekilde korunması amaçlanmıştır.

7.Nitelikli İşlemler

11.02.2012 tarih, 28201 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Kurumsal Yönetim İlkelerinin Belirlenmesine ve Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Ser:IV,No:56)’de

Değişiklik Yapılmasına Dair Seri. IV, No: 57 no .lı tebliğin 2. maddesine göre; “şirketlerin, varlıklarının tümünü veya önemli bir bölümünü devretmesi veya üzerinde aynı hak tesis etmesi veya kiraya vermesi, önemli bir varlığı devir alması veya kiralaması , imtiyaz öngörmesi veya mevcut imtiyazların kapsam veya konusunu değiştirmesi, borsa kotundan çıkması, kurumsal yönetim İlkelerinin uygulanması bakımından önemli nitelikte işlem sayılır. İlgili mevzuat uyarınca önemli nitelikteki işlemlere ilişkin genel kurul kararı gerekmedikçe, söz konusu işlemlere ilişkin yönetim kurulu kararının icra edilebilmesi için bağımsız üyelerin çoğunluğunun onayının bulunması gerekir. Ancak, önemli nitelikteki işlemlerde bağımsız üyelerin çoğunluğunun onayının bulunmaması ve bağımsız üyelerin çoğunluğunun muhalefetine rağmen anılan işlemlerin icra edilmek istenmesi halinde, işlem genel kurul onayına sunulur. Bu durumda, bağımsız yönetim kurulu üyelerinin muhalefet gerekçesi derhal kamuya açıklanır. SPK’ya bildirilir ve yapılacak genel kurul toplantısında okunur.

Önemli nitelikteki işlemlere taraf olanların ilişkili taraf olması durumunda, genel kurul toplantılarında ilişkili taraflar oy kullanamaz.

Bu madde belirtilen yükümlülüğün yerine getirilmesi için yapılacak genel kurul toplantılarında toplantı nisabı aranmaz ve karar, oy hakkı bulunanların adi çoğunluğu ile alınır. Bu hususa ilişkin hükümlere esas sözleşmede yer verilir.” denilmekte olup, bu işlemlerde TTK’ nun 436/1. fıkrasına göre taraf olan ortaklar bu işlemlerin onaylanacağı genel kurul toplantılarında oy kullanamazlar. Bu fıkra da belirtilen nisapları hafifleten esas sözleşme hükümleri geçersizdir.

SerPK’nun Ortaklıkların önemli nitelikteki işlemleri başlıklı md. 23 hükmü; “Halka açık ortaklıkların; a) Birleşme, bölünme işlemlerine taraf olması, tür değiştirme veya sona erme kararı alması, b) Mal varlığının tümünü veya önemli bir bölümünü devretmesi veya üzerinde bir aynı hak tesis etmesi veya kiralaması,c) Faaliyet konusunu tümüyle veya önemli ölçüde değiştirmesi,ç) İmtiyaz öngörmesi veya mevcut imtiyazların kapsam veya konusunu değiştirmesi,d) Borsa kotundan çıkması, gibi hususlar bu Kanunun uygulanmasında önemli nitelikte işlem sayılır. Kurul, önemli nitelikteki işlemleri, önemlilik ölçüsü de dâhil olmak üzere bu nitelikteki işlemlerde bulunulabilmesi veya kararların alınabilmesi için uyulması zorunlu usul ve esasları belirlemeye yetkilidir. Kurul, birinci fıkra çerçevesinde düzenlenen zorunluluklara

uyulmaksızın gerçekleştirilen işlemlerin ortadan kaldırılmasına yönelik Kurul kararının tebliği tarihinden itibaren otuz gün içinde işlem öncesi durumun aynen sağlanmaması hâlinde idari para cezası verebilir ve bu işlemlerin iptali için 6102 sayılı Kanunun genel kurul kararlarının iptaline ilişkin hükümleri çerçevesinde dava açabilir.” Şeklinde düzenlenmiş olup, önemli nitelikteki işlemleri belirleme yetkisi SPK’ya tanınmıştır. Kanaatimizce nitelikli işlemlerin kanun koyucu tarafından sınırlandırılmamış ve SPK’ya işlemin nitelikli olup olmadığının tespiti bakımından takdir yetkisi tanınmış olması payları borsaya kote edilmiş şirketler ile SPK’nu idari davalarda karşı karşıya gelmesi sorununu yaratması muhtemeldir. Bu durumda kanun koyucu tarafından takdir yetkisi verildiğinden, hukukun uygulanmasında birlik ve hukuki güvenliğin sağlanması gerekmektedir.

SerPK’nun 23, 24 ve 25. Maddeleri ile geçici 1. Maddesine dayanılarak hazırlanan II-23.1 Önemli Nitelikteki İşlemlere İlişkin Ortak Esaslar ve Ayrılma Hakkı Tebliği ile Önemli Nitelikteki İşlemlere İlişkin Ortak Esaslar ve Ayrılma Hakkı Tebliği (II-23.1)’nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ düzenlemeleri neticesinde; halka açık ortaklıkların önemli nitelikteki işlemleri, önemlilik ölçüsü de dahil olmak üzere bu nitelikteki işlemlerde bulunulabilmesi veya kararların alınabilmesi, önemli nitelikteki işlemlere ilişkin ayrılma hakkının kullanımı, ayrılma hakkının doğmadığı haller, payları borsada işlem görmeyen ortaklıklarda ayrılma hakkı kullanım fiyatının belirlenmesi ve önemli nitelikteki işlemlere ilişkin zorunlu pay alım teklifi yapılması ile ilgili usul ve esaslar düzenlenmiştir. SerPK’da yer alan önemli nitelikteki işlemlere ilişkin genel kurul toplantı ve karar nisapları belirlenmiş, ayrıca hangi önemli nitelikteki işlemlerin kişisel olmayan nitelikteki işlemler olduğu düzenlenerek, kimlerin genel kurulda oy kullanamayacakları hükme bağlanmıştır.

Tebliğ’in md.7 hükmüne göre; Ortaklıkların önemli nitelikteki işlemleri genel kurul onayına sunulur. Önemli nitelikteki işlemlere ilişkin kararların genel kurulca alınabilmesi için, esas sözleşmelerinde açıkça oran belirtilmek suretiyle daha ağır nisaplar öngörülmediği takdirde, toplantı nisabı aranmaksızın, ortaklık genel kuruluna katılan oy hakkını haiz payların üçte ikisinin olumlu oy vermesi şartı aranır. Ancak, toplantıda sermayeyi temsil eden oy hakkını haiz payların en az yarısının hazır bulunması hâlinde, esas sözleşmede açıkça daha ağır nisaplar öngörülmedikçe,

toplantıya katılan oy hakkını haiz payların çoğunluğu ile karar alınır. Belirtilen nisapları hafifleten esas sözleşme hükümleri geçersizdir²¹⁵.

8.Ayrılma Hakkı ve Genel Kurula Katılım

SerPK md. 24 düzenlemesine göre; önemli nitelikteki işlemlere ilişkin genel kurul toplantısına katılıp da olumsuz oy kullanan ve muhalefet şerhini toplantı tutanağına işleyen pay sahipleri, paylarını halka açık ortaklığa satarak ayrılma hakkına sahiptir. Pay sahibinin önemli nitelikteki işlemlere ilişkin genel kurul toplantısına katılmasına haksız bir biçimde engel olunması, genel kurul toplantısına usulüne uygun davet yapılmaması veya gündemin usulüne uygun bir biçimde ilan edilmemesi hâllerinde, genel kurul kararlarına muhalif kalma ve muhalefet şerhini tutanağa kaydettirme şartı aranmaksızın bu hüküm uygulanır.

Genel kurul toplantısının gündeminde, bu kararlara muhalefet oyu kullanacak pay sahiplerinin ortaklıktan ayrılma hakkının bulunduğu hususu ile bu hakkın kullanılması durumunda payların ortaklık tarafından satın alınacağı bedel yer alır.

9.Kurumsal Yönetim İlkeleri

Türk hukukunda kurumsal yönetim ilkesi, sadece sermaye piyasası hukukuna tabi olan anonim şirketler, hatta bu şirketlerin bir kısmını oluşturan “pay senetleri menkul kıymetler borsasına kote edilmiş olan anonim şirketler için gündeme gelmiştir. Kamuyu aydınlatma kavramı başlangıçta yılsonu finansal tabloları bağlamında ortaya atılmış, daha sonra anonim şirketlerle ilgili her konuda uygulanır hale gelmiştir. Kamuyu aydınlatma, günümüzde kurumsal yönetim ilkelerinin önemli bir unsuru haline gelmiştir²¹⁶.

Kurumsal yönetim teorisi ve kurumsal yönetimle ilgili düzenlemeler dört temel ilke üzerine odaklanmaktadır; adillik, şeffaflık, hesap verebilirlik ve sorumluluk. Kurumsal yönetimin söz konusu dört temel ilkesi, şirket performansının ölçülmesi ve geliştirilmesi amaçlarının gerçekleştirilmesi amacıyla birbirleriyle ilişkilendirilmektedir. Adillik

²¹⁵ <http://www.lexpera.com.tr/Bylaws>, erişim tarihi:27.11.2016.

²¹⁶ Karasu, RAUF, Anonim Şirketlerde Emredici Hükümler İlkesi, Yetkin Yayınları, Ankara, 2015, s.107.

ilkesinde, şirket pay sahiplerine adil ve eşit davranılması istenmektedir. Bu ilke ile azınlık pay sahipleri ve yabancı ortaklar da dahil olmak üzere tüm pay sahibi haklarının korunması ve pay sahipliği ile ilgili olarak yapılan tüm sözleşmelere uyulması amaçlanmaktadır. Şeffaflık ilkesinde, şirket faaliyetleri ile ilgili şirket pay sahipleri ile muhtemel yatırımcıları ilgilendiren tüm bilgilerin kamuoyu ile paylaşılması istenmektedir. Şirketin faaliyet sonuçlarını gösteren en önemli doküman olan mali tabloların, şirketin tüm faaliyetlerinin gerçek sonuçlarını gösterecek şekilde hazırlanması gerekmektedir. Ayrıca, mali tablolara yansıyan işlem ve olguların neden ve nasıl yapıldığının açıklanması ve bunun kamuoyu ile paylaşılması şirket hakkında güveni artıran bir unsur olacaktır. Bu amaçla uluslararası kabul görmüş muhasebe ilkelerine uyulmak suretiyle mali tablolar düzenlenmelidir. Hesap verebilirlik ilkesinde, şirket faaliyetleri ve uygulamalarının sonuçları ile birlikte açıklanması istenmektedir. Bu amaca yönelik olarak, yönetim kurulunun şirket üst yönetiminin performansını objektif ve gerçekçi olarak bağımsız bir şekilde değerlendirebilmesi amacıyla gerekli kontrol sistemlerinin kurulması, şirket yöneticilerinin pay sahiplerine karşı hesap verebilmesine yönelik düzenlemelerin yapılması ve izlenmesi gerekmektedir. Sorumluluk ilkesinde, şirketin kendi içine ve dışına karşı olan tüm sorumluluklarının belirlenmesi istenmektedir. Bu amaca yönelik olarak, şirketlerin kendi pay sahipleri için artı değerler yaratırken, toplumsal değerleri yansıtan kanun ve düzenlemelere uyum göstererek faaliyetlerini sürdürmeleri, şirket içinde gerekli görev dağılımlarının yapılarak birimlerin sorumluluk alanlarının belirlenmesi ve bu birimlerin şirketin yönetim kurulu ile ilişkilerinin çerçevesinin ortaya konulması, bağımsız ve etkin olarak şirket lehine çalışabilecek bağımsız yönetim kurulu üyelerine yönetim kurulunda görev verilmesi gerekmektedir²¹⁷.

Gerek ülke içinde, gerekse ülke dışında kaynak yaratan kişi veya gruplar, haklarını koruyacak yasal düzenlemelerin olmaması halinde ya söz konusu ülkelerde yatırım yapmama kararı almakta yada yatırım yapsalar bile güçlü şirket yönetim standartları olan ülkelerle kıyaslandığında yeterli hukuksal düzenlemelere sahip bulunmayan ülkelere sağladıkları kaynaklar için daha yüksek risk primi talep etmektedirler. Bu da kaynak ihtiyacı bulunan ülkelerin kaynak maliyetlerini arttırmaktadır. Bu nedenle

²¹⁷ <http://www.hakanguclu.com/kurumsal-yonetim/kurumsal-yonetimin-temel-ilkeleri/> erişim tarihi:13.12.2016.

kurumsal yönetim, ekonomik etkinlik ve büyüme açısından son derece önemli sonuçlar doğurmaktadır. Etkili bir kurumsal yönetim firma değerinin maksimize edilmesi konusunda şirket yöneticileri üzerinde bir baskı oluşturmaktadır. Özel sektörün genişlemesi ve daha rekabetçi bir piyasa ekonomisinin yaratılmasıyla birlikte, etkili bir kurumsal yönetimin sözü edilen bu köklü ekonomik değişimlerden ekonomik yararları sağlayabilmek için anahtar bir role sahip olduğu gün geçtikçe anlaşılmaktadır²¹⁸

TTK, SPK' ya kurumsal yönetim ilkelerine uyumu borsada işlem gören şirketler için kısmen veya tamamen zorunlu tutma yetkisi vermiştir. Bu ilkelere uyulmasının en önemli amaçlarından biri şirket yönetiminin hukuka uygun hareket etmesinin sağlanmasıdır. Yönetim kurulu kararlarının butlan düzenlemesine yer verilmesi bu amacın gerçekleştirilmesine hizmet edecek niteliktedir. Kurumsal yönetim anlayışının ortaya çıkardığı ilkelerden hakkaniyet ilkesi açısından eşit işlem ilkesinin butlan sebebi olarak kabul edilmesi, ilkenin somutlaşmasını sağlamaya ve yönetim anlayışında hakkaniyetin yerleşmesine katkıda bulunacaktır²¹⁹.

TTK md. 1529 hükmüne göre, halka açık anonim şirketlerde kurumsal yönetim ilkeleri, yönetim kurulunun buna ilişkin açıklamasının esasları ve şirketlerin bu yönden derecelendirme kural ve sonuçları SPK tarafından belirleneceği kabul edilmiştir.

Sermaye şirketlerinde ve özellikle pay sahiplerinin “iktisadi mülkiyete²²⁰” sahip olduğu anonim şirketlerde, şirket mal varlığını yönetimde ortakların ilgisiz kalması ve yöneticilerin kendilerine ait olmayan malvarlığını yönetirken özen derecelerinin zayıflaması sorunlarını beraberinde getirmektedir. Bu sorunların aşılması, yönetimin oluşturulan ilkelerle tanzim edilmesini gerektirmektedir. Türk hukukunda SPK ve BDDK tarafından kurumsal yönetim ilkelerine ilişkin düzenlemeler yapılmıştır²²¹.

²¹⁸ <https://www.kgk.gov.tr/contents/files/pdf/egitim/marmara/KurumsalYonetim.pdf>. Erişim tarihi: 13.12.2016.

²¹⁹ **Sayın Bahar**, Hediye, Pay Sahibi Haklarının Korunması Kapsamında Anonim Şirket Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı, XII Levha Yayınları, İstanbul, Mart, 2015, s.284.

²²⁰ “Pay sahibi sermayedar olarak ekonomik anlamda şirket malvarlığının mülkiyetine sahiptir”.

²²¹ **Göktürk**, Kürşat, Banka Yönetici ve Ortaklarının Hukuki Sorumluluğu, Adalet Yayınevi, Ankara, 2013, s.54.

SPK’ nun uygun görüşü alınmak şartıyla, diğer kamu kurum ve kuruluşları, sadece kendi alanları için geçerli olabilecek kurumsal yönetim ilkeleriyle ilgili, ayrıntıya ilişkin sınırlı düzenlemeler yapabilmesi mümkündür.

SPK’ nun Kurumsal Yönetim İlkelerinin Belirlenmesine ve Uygulanmasına İlişkin Seri: IV, No: 56, Tebliğine göre²²²;

Borsa Şirketlerinin, kurumsal yönetime ilişkin yapı ve süreçlerini belirlerken esas alacakları kurumsal yönetim ilkeleri, bu tebliğ ekinde yer almaktadır. Kurumsal yönetim ilkelerinden zorunlu olarak uygulanacak olanların belirlenmesi ve gözetiminde, borsa şirketleri, sistemik önemlerine göre piyasa değerleri ve fiili dolaşımdaki payların piyasa değerleri dikkate alınarak üç gruba ayrılır. Piyasa değeri ile fiili dolaşımdaki payların piyasa değerinin hesaplanmasında, Mart, Haziran, Eylül ve Aralık ayları itibarıyla son işlem günlerinde oluşan ikinci seans kapanış fiyatlarının ve fiili dolaşımdaki pay oranlarının ortalaması esas alınır. Söz konusu hesaplama her yıl Ocak ayında SPK tarafından yapılarak, ortaklıkların dahil oldukları gruplar yeniden belirlenir ve liste SPK tarafından haftalık bülten aracılığıyla ilan edilir.

Borsa şirketlerinin yıllık faaliyet raporlarında; bu tebliğ ekinde yer alan kurumsal yönetim ilkelerinde yer alan prensiplerin uygulanıp uygulanmadığına; uygulanmıyor ise buna ilişkin gerekçeli açıklamaya, bu prensiplere tam olarak uymama dolayısıyla meydana gelen çıkar çatışmalarına ve gelecekte şirketin yönetim uygulamalarında ilkelere yer alan prensipler çerçevesinde bir değişiklik yapma planının olup olmadığına ilişkin açıklamalara yer verilir. Faaliyet raporunda yapılacak açıklamanın şekli ve asgari unsurları SPK tarafından belirlenir.

Bu ilkeler arasında yer alan “*genel kurula katılım hakkı*” düzenlemesine göre; genel kurul toplantı ilanı, mevzuat ile öngörülen usullerin yanı sıra, mümkün olan en fazla sayıda pay sahibine ulaşmayı sağlayacak, elektronik haberleşme dahil, her türlü iletişim vasıtası ile genel kurul toplantı tarihinden asgari üç hafta önceden yapılır. Şirketin

²²² Bkz. <http://www.spk.gov.tr>, **SPK’nın Kurumsal Yönetim İlkelerinin Belirlenmesine ve Uygulanmasına İlişkin** Seri: IV, No: 56, Tebliği, erişim tarihi.10.11.2016.

internet sitesinde, genel kurul toplantı ilanı ile birlikte, şirketin mevzuat gereği yapması gereken bildirim ve açıklamaların yanı sıra, pay sahiplerine duyurulur.

Bu duyurunun yapılacağı tarih itibariyle şirketin ortaklık yapısını yansıtan toplam pay sayısı ve oy hakkı, şirket sermayesinde imtiyazlı pay bulunuyorsa her bir imtiyazlı pay grubunu temsil eden pay sayısı ve oy hakkı, Şirketin ve şirketin önemli iştirak ve bağlı ortaklıklarının geçmiş hesap döneminde gerçekleşen veya gelecek hesap döneminde planladığı şirket faaliyetlerini önemli ölçüde etkileyecek yönetim ve faaliyetlerindeki değişiklikler ve bu değişikliklerin gerekçeleri ile değişikliğe taraf olan tüm kuruluşların son iki hesap dönemine ilişkin faaliyet raporları ve yıllık finansal tabloları, genel kurul toplantı gündeminde yönetim kurulu üyelerinin azli, değiştirilmesi veya seçimi varsa, azil ve değiştirme gerekçeleri, yönetim kurulu üyeliğine aday gösterilecek kişiler hakkında bilgi; pay sahiplerinin, SPK'nun ve/veya şirketin ilgili olduğu diğer kamu kurum ve kuruluşlarının gündeme madde konulmasına ilişkin talepleri, gündemde esas sözleşme değişikliği olması durumunda ilgili yönetim kurulu kararı ile birlikte, esas sözleşme değişikliklerinin eski ve yeni şekilleri, yönetim kurulu üyeliklerine aday gösterilecek kişilerin; özgeçmişleri, son on yıl içerisinde yürüttüğü görevler ve ayrılma nedenleri, şirket ve şirketin ilişkili tarafları ile ilişkisinin niteliği ve önemlilik düzeyi, bağımsızlık niteliğine sahip olup olmadığı ve bu kişilerin yönetim kurulu üyesi seçilmesi durumunda, şirket faaliyetlerini etkileyebilecek benzeri hususlar hakkında bilgi, genel kurul toplantı ilanının yapıldığı tarihten sonraki 1 hafta içerisinde şirket tarafından kamuya açıklanır.

Genel kurul gündemi hazırlanırken, her teklifin ayrı bir başlık altında verilmiş olmasına dikkat edilir ve gündem başlıkları açık ve farklı yorumlara yol açmayacak şekilde ifade edilir. Gündemde “diğer”, “çeşitli” gibi ibarelerin yer almamasına özen gösterilir. Genel kurul toplantısından önce verilecek bilgiler, ilgili oldukları gündem maddelerine atıf yapılarak verilir. Gündem hazırlanırken, pay sahiplerinin şirketin pay sahipleri ile ilişkiler birimi'ne yazılı olarak iletmiş olduğu ve gündemde yer almasını istedikleri konular, yönetim kurulu tarafından dikkate alınır.

Yönetim kurulunun pay sahiplerinin gündem önerilerini kabul etmediği hallerde, kabul görmeyen öneriler ile ret gerekçeleri genel kurul toplantısında açıklanır. Genel kurul toplantısı, pay sahiplerinin katılımını arttırmak amacıyla pay sahipleri arasında eşitsizliğe yol açmayacak ve pay sahiplerinin mümkün olan en az maliyetle katılımını sağlayacak şekilde gerçekleştirilir. Bu amaçla esas sözleşmede yer almak kaydıyla, toplantı pay sahiplerinin sayısal olarak çoğunlukta bulunduğu yerde yapılır. Genel kurul toplantısında, gündemde yer alan konuların tarafsız ve ayrıntılı bir şekilde, açık ve anlaşılabilir bir yöntemle aktarılması konusuna toplantı başkanı özen gösterir. Pay sahiplerine eşit şartlar altında düşüncelerini açıklama ve soru sorma imkânı verilir. Toplantı başkanı genel kurul toplantısında pay sahiplerince sorulan ve ticari sır kapsamına girmeyen her sorunun doğrudan genel kurul toplantısında cevaplandırılmış olmasını sağlar. Sorulan sorunun gündemle ilgili olmaması veya hemen cevap verilemeyecek kadar kapsamlı olması halinde, sorulan soru en geç 30 iş günü içerisinde pay sahipleri ile ilişkiler birimi tarafından yazılı olarak cevaplanır. Yönetim hâkimiyetini elinde bulunduran pay sahiplerinin, yönetim kurulu üyelerinin, üst düzey yöneticilerin ve bunların eş ve ikinci dereceye kadar kan ve sıhrî yakınlarının, şirket veya bağlı ortaklıkları ile çıkar çatışmasına neden olabilecek nitelikte işlem yapabilmesi ve rekabet edebilmesi için genel kurul tarafından önceden onay verilmeli ve söz konusu işlemler hakkında genel kurulda bilgi verilmelidir. İmtiyazlı bir şekilde şirket bilgilerine ulaşma imkânı olan kimseler, kendileri adına şirketin faaliyet konusu kapsamında yaptıkları işlemler hakkında genel kurulda bilgi verilmek üzere yönetim kurulunu bilgilendirir. Gündemde özellik arz eden konularla ilgili yönetim kurulu üyeleri, ilgili diğer kişiler, finansal tabloların hazırlanmasında sorumluluğu bulunan yetkililer ve denetçiler gerekli bilgilendirmeleri yapabilmek ve soruları cevaplandırmak üzere genel kurul toplantısında hazır bulunurlar. Şirketlerin; varlıklarının tümünü veya önemli bir bölümünü devretmesi veya üzerinde ayni hak tesis etmesi veya kiraya vermesi, önemli bir varlığı devir alması veya kiralaması, imtiyaz öngörmesi veya mevcut imtiyazların kapsam veya konusunu değiştirmesi, borsa kotundan çıkması kurumsal yönetim ilkelerinin uygulanması bakımından önemli nitelikte işlem sayılır. İlgili mevzuat uyarınca önemli nitelikteki işlemlere ilişkin genel kurul kararı gerekmedikçe, söz konusu işlemlere ilişkin yönetim kurulu kararının icra edilebilmesi için bağımsız üyelerin çoğunluğunun onayının bulunması gerekir. Ancak, önemli

nitelikteki işlemlerde bağımsız üyelerin çoğunluğunun onayının bulunmaması ve bağımsız üyelerin çoğunluğunun muhalefetine rağmen anılan işlemlerin icra edilmek istenmesi halinde, işlem genel kurul onayına sunulur. Bu durumda, bağımsız yönetim kurulu üyelerinin muhalefet gerekçesi derhal kamuya açıklanır, SPK'ya bildirilir ve yapılacak genel kurul toplantısında okunur. Önemli nitelikteki işlemlere taraf olanların ilişkili taraf olması durumunda, genel kurul toplantılarında ilişkili taraflar oy kullanamaz. Bu maddede belirtilen yükümlülüğün yerine getirilmesi için yapılacak genel kurul toplantılarında toplantı nisabı aranmaz ve karar, oy hakkı bulunanların adi çoğunluğu ile alınır.

Aynı ilkelerin “oy hakkı” başlıklı düzenlemesine göre de; Oy hakkının kullanılmasını zorlaştırıcı uygulamalardan kaçınılır. Sınır ötesi de dahil olmak üzere her pay sahibine oy hakkını en kolay ve uygun şekilde kullanma fırsatı sağlanır. Oy hakkında imtiyazdan kaçınılır. Oy hakkında imtiyazın varlığı halinde halka açık payların sahiplerinin yönetimde temsilini engelleyecek nitelikteki imtiyazların kaldırılması esastır. Karşılıklı iştirak ilişkisi, beraberinde bir hakimiyet ilişkisini de getiriyorsa, karşılıklı iştirak içerisinde bulunan şirketler, nisap oluşturmak gibi, çok zaruri durumlar ortaya çıkmadıkça, karşılıklı iştirak ilişkisi içerisinde bulundukları şirketin genel kurullarında oy haklarını kullanamazlar ve bu durumu ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak kamuya açıklarlar.

Bankacılık Kanununda özellikle yönetsel hakların, banka ortağı olmayı hak etmeyen kişiler tarafından kullanılmasını önlemeye yönelik kurallar getirilmiştir. Zira ehil olmayan kişilerce yönetim, kötü yönetim demek olup, bankacılık sistemini risk altında bırakır. Bu nedenle, payın devri niteliğinde olmasa da yönetime katılma sonucunu doğuran işlemler ve bu kapsamda pay sahibince başka kişilere oy hakkı devredilmesi işlemleri BDDK denetim ve iznine tabi tutulmuştur.

SONUÇ

Anonim şirketlerin genel kurul toplantıları, pay sahiplerinin, şirkete karşı ileri süreceği haklarını kullanmasına imkân vermesi bakımından oldukça önemlidir.

Bu anlayışla yTTK' da teknolojik imkânlardan da yararlanılmak suretiyle genel kurulun fonksiyonlarının daha kuvvetli şekilde kullanılmasına yönelik olarak yenilik ve değişiklikler getirilmiştir.

Halka açık anonim şirketlerde pay sahibi sayısı çok olmasına rağmen, toplantı yerinin uzaklığı, katılmak için masraf yapılması gereği, yönetimde etkili olamayacaklarını düşünüp, ilgilerini kaybetmeleri ve en nihayetinde şirket işlerinden anlamamaları gibi nedenlerle genel kurul toplantısına katılım çok az olabilmektedir. Bu durumun, doktrinde güç boşluğu olarak tabir edilen sorunu gündeme getirdiği şüphesizdir.

Yaygın ve yüksek maliyet gerektirmeyecek şekilde pay sahiplerinin yönetime katılımı koşullarının elektronik genel kurul sistemi ile sağlanması, küçük yatırımcıların etkinliğini arttırabileceği bir alan yaratmıştır.

Katılımın yüksek olduğu genel kurulların gerçekleştirilmesi için getirilen ve pay sahiplerine temsil imkânı sağlayan düzenlemelerin en önemlisi elektronik genel kurul sisteminin oluşturulmuş olmasıdır. Böylece uzaklık ve genel kurula katılımın maliyeti, sorun olmaktan çıkmış ve pay sahipleri için ortağı oldukları şirketlerin genel kurullarında düşüncelerini iletme imkânı kolaylaştırılmıştır.

Elektronik ortamda genel kurula katılmayı düzenleyen hükümlerin uygulanması şirketler ve şirket ortakları için oldukça olumlu sonuçlar doğurmuştur. Pay sahiplerinin toplantıya ilgi ve katılımını arttırması, maliyetleri azaltması, şirketin imajını güçlendirmesi, şirket ile pay sahiplerinin ilişkini geliştirmesi bu sonuçlar arasında sayılabilecektir.

Öte yandan genel kurul, pay sahiplerinin şirkete yabancılaşmasını engellemesi, yönetime katılımı sağlaması ve yönetim kurulu üyelerini denetleyebildiği kurumsal yönetim aracı olması itibarıyla de oldukça önemlidir. Bu itibarla, elektronik genel

kurul sisteminin, payları borsaya kote edilmemiş şirketler için de uygulanması, yaygın hale getirilmesi ve tercih edilmesini sağlayacak düzenlemeler getirilmelidir.

Böylece küresel sermayenin, sermaye piyasalarımıza olan yaklaşımı da olumlu etkilenmiş olacaktır. Nitekim araştırmacılara göre EGKS üzerinden genel kurullarda temsil edilen pay sahiplerinin büyük çoğunluğunu yabancı sermaye oluşturmaktadır.

Pay sahiplerinin haklarını kısıtlayacak şekilde EGKS' de yaşanacak teknik sorunlar nedeniyle doğabilecek ihtilafların açıkça hükme bağlanmamış olması önemli bir eksiklik olarak varlığını korumaktadır.

Genel kurul toplantısının kanun, yönetmelik ve esas sözleşme hükümlerine uygun olarak gerçekleştirilmesinin sağlanmasına yönelik olarak bakanlık temsilcilerinin denetim mekanizması da daha etkin hale getirilmelidir.

Ayrıca pay sahiplerinin genel kurul gündemi ve faaliyetleri ile ilgili olarak genel kurul toplantısından önce görüşlerini tartışabileceği bir alana kavuşmaları için yasal düzenleme yapılmasının da elektronik katılımı arttıracığı düşüncesindeyiz.

SerPK, TTK' da hükümlere bağlanmış konuların, SPK tarafından değişik şekilde düzenleneceğini gösteren hükümlere yer vermiş olup, kanun bu düzenlemelerin esaslarını içermemektedir.

Halka açık ortaklıkların genel kurullarında gündeme bağlılık ilkesine uyulmaksızın SPK' nın görüşülmesini veya ortaklara duyurulmasını istediği hususların, genel kurul gündemine alınması ve genel kurula elektronik ortamda katılımı sağlama zorunluluğu ve halka açık ortaklık genel kuruluna katılıma ve oy kullanma hakkı, pay sahibinin paylarını herhangi bir kuruluş nezdinde depo etmesi şartına bağlanamayacağı gibi önemli kurallar getirilmiştir.

Ayrıntıya girilse dahi, aslında bir çerçeve kanun olarak kalması gerektiği ve buna bağlı olarak ikincil düzenleme yapma yetkisinin düzenleyici otoriteye yani SPK' ya verildiği görülmektedir.

Kurumsal yönetim ilkelerinde yer alan önemli nitelikteki işlemler düzenlemesinin kanuna taşındığı, genel kurullarda genel olarak olağan nisap uygulanıyor olmakla birlikte, belirli işlemler için bu nisaplar ağırlaştırılmıştır.

Önemli diğer bir husus, TTK’ da düzenlenen md. 428’de yer alan “organın temsilcisi, bağımsız temsilci ve kurumsal temsilci” düzenlemesinin halka açık şirketlere uygulanmayacak olmasıdır. Oysa ki, bu hüküm halka açık şirketler düşünülerek düzenlenmiştir.

Temsilcinin EGKS üzerinden yetkilendirilmesi de genel kurula elektronik yoldan katılımın önemli aşamalarındandır. Fiziki toplantılarda bu yetkilendirme ilk oylama anına kadar yapılabilmektedir. Payları borsaya kote edilen ve MKK sistemine dahil olan ortaklıklarda ise toplantı gününden bir gün önce gerçekleştirilebilmektedir. Bu durum pay sahipleri yönünden sınırlandırıcı etki yaratacağından, süre yönünden farkın kaldırılması ya da eşit düzenlenmesi, elektronik sistemde yetkilendirme işleminin tercih edilmesini arttıracak ve kolaylaştıracaktır.

EGKS’ ye, MKK’ nın internet sitesi üzerinden bağlanılmakta olduğundan, bilgisayara ayrıca bir yazılım yüklemeye gerek bulunmamakla birlikte, EGKS giriş sayfasında bulunan sistem gereksinimleri sekmesinden, EGKS’ nin düzgün çalışması için bilgisayarda bulunması gereken ayarlar eksikse ilgili bağlantıya tıklayarak, gerekli programları yüklemek gerekmektedir.

Tüm bu teknik gereklilikler teknoloji ilerlemiş olsa da, şirketlerin EGKS üzerinden genel kurul toplantısına olan tercihini etkilemektedir. Bu nedenle elektronik genel kurul sistemine ilişkin eğitimlerin arttırılması, şirketlerin bu yolla genel kurul toplantısı yapmalarının özendirilmesi, pay sahiplerinin de ayrıca bilgilendirilerek eğitilmesi gerektiği inancındayız. Pay sahiplerinin haklarının korunması, yabancı sermayenin ekonomiye getireceği katkılar ile şirket politikalarında yaratacağı olumlu etkiler dikkate alınarak, EGKS’nin sadece payları borsaya kote edilen şirketler yönünden değil, paydaş sayısı belli bir çoğunlukta olan tüm şirketler yönünden uygulanması zorunluluğu getirilmelidir.

KAYNAKÇA

Kitaplar

- AKAD** Gül :Anonim Şirketlerde İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulu, Vedat Kitapçılık, İstanbul, Temmuz, 2013.
- ALTAŞ** Soner :YTTK’ na göre Anonim Şirket Genel Kurul Rehberi, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2013.
- ATİK** Bekir :Örnek ve İçtihatlarla Anonim Şirketlerde Genel Kurul Toplantısı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2013.
- ŞAHİN** Ayşe :Anonim Ortaklığın Haklı Sebeple Feshi, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2013.
- BAHTİYAR** Mehmet :Ortaklıklar Hukuku, Beta Yayınevi, İstanbul, 2014.
- BAHTİYAR** Mehmet : 6335 sayılı Kanun ile Yeni TTK’.da Yapılan Değişiklikler ve İşletmeler/Şirketler İçin TTK’ya Uyum Takvimi, İstanbul 2012.
- BAHTİYAR** Mehmet /
- HAMAMCIOĞLU** Esra :Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul Toplantıları, Beta Yayınevi, İstanbul, 2014.
- BATTAL** Ahmet :Bankacılık Kanunu Şerhi, Seçkin Kitabevi, Ankara, 2007.
- BİÇER** Levent :Anonim Şirketlerde Şartlı Sermaye, Beta Yayınevi, Kocaeli, 2010.

BİLGİLİ Fatih/

DEMİRKAPI Ertan,

:Şirketler Hukuku, Dora Basım, Adana, 2013.

BİLGİLİ Fatih

: “İnternet ve Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantısı”-Necip Kocayusufpaşaoğlu için Armağan, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2004.

BULUT Abdulkadir

:Anonim Şirket Elektronik Genel Kurul Uygulamasında Pay Sahiplerinin Bilgi Alma Hakkı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2014.

CENKÇİ Esra

: Anonim Ortaklıklarda Kayıtlı Sermaye Sistemi, XII Levha Yayıncılık,İstanbul, 2015.

COŞTAN Hülya

:Birleşme, Bölünme ve Tür Değiştirme Kararları, Seçkin Hukuk, Şubat, 2013.

ÇAMOĞLU Ersin

:Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2010.

DOĞANAY İsmail

:Türk Ticaret Kanunu Şerhi, Olgaç Yayınevi, Ankara, 1974.

DOMANIÇ Hayri

:Anonim Şirketler Hukuku ve Uygulaması, Temel Yayınları, İstanbul, 1988.

- ERDEM** Nuri :Anonim Ortaklığın Haklı Sebeple Feshi, İstanbul, 10.10.2012, Vedat Kitapçılık, 2012.
- ERİŞ** Gönen :Ticari İşletme ve Şirketler, Seçkin Kitabevi, İstanbul, 2013.
- GÜNEY AKDAĞ** Necla :Anonim Şirket Yönetim Kurulu, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2016.
- KARACİBİOĞLU** Orhan Batur :Anonim ve Limited Şirket Esaslar Özellikle Anonim Şirket Esas Sözleşmesi Limited Şirket, Şirket Sözleşmesi, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2013.
- KARAHAN** Sami (Editör)/
- HUYSAL SEZGİN**, Ayşegül :Şirketler Hukuku, 9. Bölüm, “Genel Kurul”, Mimoza Yayınları, İstanbul, 2012.
- KAYIHAN** Şaban : “Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul ve İnternet”, Necip Kocayusufpaşaoğlu için Armağan, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2004.
- KENDİGELEN** Abuzer :Yeni Türk Ticaret Kanunu, Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler, XII Levha Yayıncılık, İstanbul, 2012.
- KOCAER** Şenol :Şirket Yeniden Yapılandırmaları, Seçkin Hukuk, Ankara, 2013.
- KORKUT** Ömer :Anonim Şirketlerde Genel Kurul Kararlarının Butlanı, Karahan Kitabevi, Adana, 2012.

- MOROĞLU** Erdoğan :Türk Ticaret Kanunu Tasarısı Değerlendirme ve Öneriler, İstanbul Barosu, İstanbul, 2005.
- MOROĞLU** Erdoğan :Anonim Ortaklıklarda Sermaye Artırımı, XII Levha Yayınları, İstanbul, 2015.
- MOROĞLU** Erdoğan : Anonim Ortaklıkta Genel Kararlarının Hükümsüzlüğü, XII Levha Yayınları, İstanbul, 2014.
- MOROĞLU** Erdoğan :Oy Sözleşmeleri, Vedat Kitapçılık, Taksim-Gümüşsuyu, Nisan 2015.
- PARLAR** Aynur :Gerekçeli Karşılaştırma Tablololu Türk Ticaret Kanunu, Bilge Yayınevi, Ankara, 2011.
- POROY** Reha /
- TEKİNALP** Ünal/
- ÇAMOĞLU** Ersin :Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku, Vedat Kitapçılık. İstanbul, 2009.
- PULAŞLI** Hasan :Şirketler Hukuku Genel Esaslar, Adalet Yayınevi, Ankara, 2015.
- TEKİNALP** Ünal /
- ÇAMOĞLU** Ersin :Sermaye Piyasası Kanunu, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2013.
- TEKİNALP** Ünal :Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2015.
- TEKİN** Ufuk : Limited Şirket Genel Kurulu'nun Elektronik Ortamda Toplanması ve Karar Alması, Yüksek Lisans Tezi, Diyarbakır, 2013.

- TURGUT Melis** :Borsaya Kote Anonim Ortaklıklarda Elektronik Genel Kurul, XII Levha Yayınları, İstanbul, 2015.
- TÜRKYILMAZ İsmail** : Sermaye Piyasası Hukukunda Pay Alım Teklifi Zorunluluğu, XII Levha Yayınları, İstanbul, 2015.
- ÜLGEN Hüseyin/**
- HELVACI Mehmet/**
- KENDİGELEN Abuzer/**
- KAYA Arslan** :Kıymetli Evrak Hukuku, XII Levha Yayınları, İstanbul, 2014.
- ÜLGEN Hüseyin/**
- HELVACI Mehmet/**
- KENDİGELEN Abuzer/**
- KAYA Arslan/**
- ERTAN NOMER Füsün** :Ticari İşletme Hukuku, XII Levha Yayınları, İstanbul, 2015.
- KARAMANLIOĞLU Argun** :Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Genel Kurul Toplantısında Temsili, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2016.
- KARASU Rauf Yetkin** : Anonim Şirketlerde Emredici Hükümler İlkesi, Yayınları, Ankara, 2015.
- SAYIN BAHAR Hediye** :Pay Sahiplerinin Korunması Kapsamında Anonim Şirket Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı, XII Levha Yayıncılık, Eskişehir, 2015.

YANLI Veliye

:Halka Açık Anonim Şirketler ve Kamunun
Aydınlatılması, Beta Yayınevi, İstanbul, 2005.

YAYLA Ümit

:Anonim Ortaklık Genel Kurulları Elektronik
Genel Kurullar, XII Levha Yayınları, İstanbul,
2013.

Sürelî Yayınlar

KAHYAOĞLU Emin Cem: Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt:9, Sayı.117-118, Anonim Şirkette Yönetim Kurulunun Teşkili.

KUMKALE Rüknettin: Terazî Aylık Hukuk Dergisi, Cilt:8,Sayı:85, Eylül, 2013, E Genel Kurul: Elektronik Genel Kurul Sistemi.

ERDEM H.Ercüment: Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt:9, Sayı.117-118, Türk Ticaret Kanunu'nun Anonim Şirketler Genel Kurulları İçin Getirdiği Yenilikler.

ERTAN NOMER Füsün : Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt:9, Sayı.117-118. İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulu.

KESER, BERBER Leyla/ YAYLA, İstanbul Ticaret Odası, Regista Ticaret Hukuku Dergisi, cilt 2, sayı 3, yıl 2012, Elektronik Genel Kurullar Türkiye Uygulaması.

MANAVGAT Çağlar :İÜHFM C. LXXI, 2013,S. 2, s.298, Türk Ticaret Kanunu Hükümlerinin Halka Açık Anonim Ortaklıklara Uygulanması ve Sınırları.

NARBAY Şafak : EÜHFD, C. XVI, S. 3–4 (2012), 6102 Sayılı Yeni Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Ortaklıkta Pay ve Pay Senetlerinin Devri.

ERGİNCAN, Yakup,: TKYD, Kurumsal Yönetim Dergisi,S. 18, Kış 2012, Elektronik Genel Kurul Türkiye Uygulaması.

Sempozyum

Ankara Barosu Başkanlığı Yasa İzleme Enstitüsü, 6102 sayılı yeni Türk Ticaret Kanunu Sempozyumu, Ankara, Haziran 2011.

TEMEL Erhan, Anonim Şirketler ve Sermaye Piyasası Hukukunda Güncel Gelişmeler, Türk-Alman Uluslar arası Sempozyumu, 25-26 Haziran 2010.

ÜÇİŞİK Güzin, Anonim Şirketler ve Sermaye Piyasası Hukukunda Güncel Gelişmeler, Türk-Alman Uluslar arası Sempozyumu, 25-26 Haziran 2010.

KILIÇ Saim Anonim Şirketler ve Sermaye Piyasası Hukukunda Güncel Gelişmeler, Türk-Alman Uluslar arası Sempozyumu, 25-26 Haziran 2010.

Elektronik Kaynak

Spk.gov.tr <http://www.spk.gov.tr/duyurugoster>.

<http://www.resmi.gazete.gov.tr/eskiler>.

<http://www.sistem-ymm.com>.

<https://www.mkk.com.tr/tr/genel-mektup/707>.

<https://www.mkk.com.tr/tr/content/Duyurular/836>.(Genel-Kurul-Tarihlerinin-Bildirilmesi).

<http://www.mkk.com.tr>. (Klavuz İş ve İşlem Kuralları, 2013).

<http://www.arsanlibilimarsivi.com>. (**PULAŞLI**, Hasan, “Elektronik Ortamda Anonim Şirket Genel Kuruluna İlişkin Düzenlemelerin Evrimi ve 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunundaki Durum”).

<http://dünya.com>. (**PASLI** Ali, **YARALI** Levent, Ernst&Young, Hangi anonim şirketlerin genel kurullarında kurumsal temsilci çağrısı yapılmalı, 2013).

<https://www.mkk.com.tr/wps/portal/MKK/YatirimciHizmetleri/eGenelKurulSistemi>.

<https://egk.mkk.com.tr/egkweb>.

http://www.tkyd.org/files/downloads/Bilgi_Merkezi/Sermaye_Piyasasi/e_GKS_Makale.pdf.<http://e-dergi.marmara.edu.tr/maruhad/issue>., **ERGİNCAN**, Yakup

<http://webftp.gazi.edu.tr/hukuk/dergi>.(**PULAŞLI**, Hasan).

<http://antalya.gtb.gov.tr/duyurular/gumruk-ve-ticaret-bakanligi-temsilcileri-hakkinda-yonetmelik>.

<http://auhf.ankara.edu.tr/dergiler/auhfd-arsiv/AUHF-2003-52-04/AUHF-2003-52-04-Kaya.pdf>., **KAYA**, Mustafa İsmail, Makale, Anonim Ortaklıkların Genel Kurul Toplantılarının İnternet Aracılığı ile Yapılması.

<http://lexpera.com.tr/> Oniki Levha Yayıncılık A.Ş., Sürümün Yürürlük Tarihi: 04.02.2016, Sermaye Piyasası Kurulu’nun 04.02.2016 tarih ve sayılı kararına konu duyuru.

www.kmu.edu.tr/dergi.kmu.edu.tr/userfiles/file/Aralik2015/12m.pdf,KMÜ Sosyal ve Araştırmalar Dergisi 17 (29):99-110.

<http://www.ito.org.tr/itoyayin/0025464.pdf>, **AKDAĞ GÜNEY**, Necla, Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Avrupa Birliği Mevzuatı Çerçevesinde Ticaret Sicili,s.40.-59., İstanbul,2011.

<http://www.hakanguclu.com/kurumsal-yonetim/kurumsal-yonetimin-temel-ilkeleri/eriřim>
tarihi:13.12.2016.

<https://www.kgk.gov.tr/contents/files/pdf/egitim/marmara/KurumsalYonetim.pdf>.Erişim tarihi: 13.12.2016.

GÜNEY AKDAĞ, Necla, Arslanlı Bilim Arşivi, 6552 sy Torba Kanun İle TTK md.371'e Eklenen 7.Fıkra İlişkin Değerlendirmeler,<http://arslanlibilimarsivi.com/sites/default/files/makale>. Erişim tarihi 11.12.2016.

dergi.kmu.edu.tr/userfiles/file/Aralik2015/12m.pdf,KMÜ Sosyal ve Araştırmalar Dergisi 17 (29):99-110,2015, erişim tarihi:21.11.2016,

CENKÇİ,Esra, <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr>,Kayıtlı Sermaye Sisteminde Yeni Pay Alma(Rüçhan) Hakkının Sınırlandırılması Bağlamında Genel Kurulun Yetkileri, s.333,erişim tarihi: 11.12.2016.

İŐİK, Özer, Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul ve Genel Kurulun Elektronik Ortamda Toplanması ve Karar Alması, Yüksek Lisan Tezi, <http://dspace.baskent.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/11727/1552/00131.pdf>,erişim tarihi:11.12.2016.

Tebliğ ve Yönetmelikler

Ticaret Şirketlerinde Anonim Şirket Genel Kurulları Dışında Elektronik Ortamda Yapılacak Kurullar Hakkında Tebliğ
(Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'ndan)(29/8/2012 tarihli ve 28396 sayılı Resmi Gazete)

Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik
(Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Yönetmeliği)(28/8/2012 tarihli ve 28395 sayılı Resmi Gazete)

Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Uygulanacak Elektronik Genel Kurul Sistemi Hakkında Tebliğ
(Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'ndan)(29/8/2012 tarihli ve 28396 sayılı Resmi Gazete)

Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Temsilcileri Hakkında Yönetmelik
28/11/2012 tarihli ve 28481 sayılı Resmi Gazete

Kamuyu Aydınlatma Platformu Tebliği (VII-128.6)
(27/12/2013 tarihli ve 28864 sayılı Resmi Gazete)

Kaydileştirilen Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin Kayıtların Tutulmasının Usul ve Esasları Hakkında II-13.1 sy Tebliğ
(07/08/2014 tarihli ve 29081 sayılı Resmi Gazete.)

Kurumsal Yönetim Tebliği (II-17.1)
(3/1/2014 tarihli ve 28871 sayılı Resmi Gazete)

Birleşme İşlemlerine İlişkin Esaslar Tebliği
(28/12/2013 tarihli ve 28865 sayılı Resmi Gazete)

Halka Açık Olmayan Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Birikimli Oy Kullanımına İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ
(Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'ndan)
(29/8/2012 tarihli ve 28396 sayılı Resmi Gazete)

6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 13 üncü Maddesinin Dördüncü Fıkrasının Kısmen İptali Üzerine Yatırımcı Tazmin Merkezi Tarafından Yatırımcılara Yapılacak Ödemelere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik
(07/09/2016 ve 29824 sayılı Resmi Gazete)

